

Utbildning och universitetsforskning

16

Förslag till statens budget för 2012

Utbildning och universitetsforskning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	25
2	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	29
2.1	Omfattning.....	29
2.2	Utgiftsutveckling	29
2.3	Mål för utgiftsområdet	33
2.4	Indelning.....	33
2.5	Utgiftsområdets styrmedel m.m.	38
2.6	Resultatredovisning	39
2.6.1	Internationellt samarbete	39
2.6.2	Svensk utbildning i internationell jämförelse.....	42
2.7	Granskningsrapporter med mera	45
3	Politikens inriktning.....	47
3.1	Förskola och annan pedagogisk verksamhet.....	48
3.1.1	En lärarik förskola	48
3.1.2	Förskoleplats i tid	49
3.1.3	Valfrihet genom annan pedagogisk verksamhet.....	49
3.2	Barn- och ungdomsutbildning	50
3.2.1	Lärarna – en nyckel till kunskap	50
3.2.2	Legitimation för lärare och förskollärare.....	51
3.2.3	Utvecklingssteg för yrkesskickliga lärare.....	51
3.2.4	Rektorslyftet	51
3.2.5	Ny skollag, och nya läroplaner med kursplaner m.m.	51
3.2.6	Ny betygsskala	52
3.2.7	Fler nationella ämnes- och kursprov	52
3.2.8	En förbättrad matematikundervisning.....	53
3.2.9	Naturvetenskap och teknik	53
3.2.10	Entreprenörskap.....	54
3.2.11	Fristående skolor.....	54
3.2.12	Jämställdhet i skolväsendet	55
3.2.13	Integration i skolan.....	55
3.2.14	Värdegrund och arbete mot mobbning	55
3.2.15	En ny utvärderingsfunktion	56
3.2.16	Försöksverksamhet med spetsutbildning.....	56
3.2.17	Skyldighet att anmäla missförhållanden inom skolväsendet	56

3.2.18	Särskolan enbart till för elever med utvecklingsstörning.....	57
3.2.19	Utredning om särskild undervisning och distansundervisning	57
3.2.20	Skolgång för barn som vistas i landet utan tillstånd.....	57
3.2.21	Sekretess i skolan.....	57
3.2.22	Satsning på elevhälsan.....	57
3.3	Obligatoriska skolväsendet.....	58
3.3.1	Läsa-skriva-räknasatsning	58
3.3.2	En flexibel skola.....	58
3.3.3	Skolans arbete med utsatta barn	58
3.3.4	Flexibel specialskola och höjda ersättningsnivåer	58
3.3.5	Fristående sameskola.....	59
3.4	Det frivilliga skolväsendet för ungdomar.....	59
3.4.1	En reformerad gymnasieskola infördes hösten 2011.....	59
3.4.2	Grundläggande yrkesutbildning	59
3.4.3	Gymnasial lärlingsutbildning m.m.	60
3.4.4	Uppföljning av ungdomars etablering på arbetsmarknaden	61
3.4.5	Skolmyndigheternas arbete kring yrkesutbildning.....	61
3.4.6	Ökade insatser för kompetensutveckling av yrkeslärare	61
3.4.7	Ett fjärde tekniskt år.....	62
3.4.8	Gymnasiesärskolan	62
3.5	Vuxenutbildning	62
3.5.1	Grundläggande vuxenutbildning	63
3.5.2	Yrkesvux.....	63
3.5.3	Nya satsningar på yrkeshögskolan	63
3.5.4	Pilotutbildningar i yrkeshögskolan	64
3.5.5	Satsning på lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen.....	64
3.5.6	Fortsatt reformering av sfi.....	65
3.5.7	Folkbildning.....	65
3.6	Universitet och högskolor	66
3.6.1	Insatser för ökad kvalitet	66
3.6.2	Insatser för ökad frihet.....	69
3.6.3	Insatser för ökad effektivitet	70
3.6.4	Lärare i skola och förskola	71
3.6.5	Platser i högre utbildning.....	72
3.6.6	Jämställdhet i högskolan	75
3.6.7	Tillträdesfrågor	76
3.6.8	Övriga frågor	76
3.7	Forskning	77
3.7.1	Forsknings- och innovationsproposition 2012.....	77
3.7.2	Kvalitetsbaserad fördelning av forskningsmedel.....	77
3.7.3	Strategiska forskningsområden.....	78
3.7.4	Satsningar på infrastruktur.....	78
3.7.5	Jämställdhet.....	80
3.7.6	Sänkt skatt på forskning.....	80
3.7.7	Klinisk forskning.....	80
3.7.8	Rymdverksamhet och rymdforskning.....	80
3.7.9	Forskningsresultat ska komma till användning	81
3.8	Internationellt samarbete	81
4	Barn och ungdomsutbildning.....	83
4.1	Omfattning och mål.....	83

4.2	Resultatredovisning	83
4.2.1	Resultat i den kommunala verksamheten och motsvarande skolformer	83
4.2.2	Statliga insatser.....	95
4.3	Finansieringen av gymnasiereformen	100
4.4	Analys	101
5	Vuxenutbildning	105
5.1	Omfattning och mål	105
5.2	Resultatredovisning	105
5.2.1	Resultat i verksamheterna.....	105
5.2.2	Statliga insatser.....	117
5.3	Hävande av riksdagsbindning.....	120
5.4	Analys	120
6	Universitet och högskolor	125
6.1	Omfattning och mål	125
6.2	Övergripande om universitet och högskolor	125
6.3	Kvalitet.....	126
6.4	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	127
6.4.1	Studenternas internationella rörlighet	130
6.4.2	Lärreresurser.....	132
6.4.3	Integration.....	133
6.4.4	Genomströmning.....	133
6.5	Etablering på arbetsmarknaden.....	135
6.6	Forskning	136
6.6.1	Kvalitetsbaserad fördelning av forskningsmedel.....	136
6.7	Utbildning på forskarnivå.....	137
6.8	Analys och slutsatser	139
7	Forskning.....	141
7.1	Omfattning och mål	141
7.2	Resultatredovisning	141
7.2.1	Översikt över forskningsfinansieringen i Sverige	141
7.2.2	Vetenskapsrådet	146
7.2.3	Rymdverksamhet och rymdforskning.....	147
7.2.4	Forskningssamarbete inom EU	148
7.2.5	Forskningens infrastruktur	149
7.2.6	Internationellt forskningssamarbete.....	151
7.3	Analys och slutsatser	151
7.3.1	Vetenskapsrådet	151
7.3.2	Rymdforskning och rymdverksamhet	152
7.3.3	Forskningens infrastruktur	152
7.3.4	Internationellt forskningssamarbete och samarbete inom EU	153
8	Anslag.....	155
8.1	Anslag för barn,- ungdoms- och vuxenutbildning.....	155
8.1.1	1:1 Statens skolverk	155
8.1.2	1:2 Statens skolinspektion.....	156
8.1.3	1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten.....	157
8.1.4	1:4 Sameskolstyrelsen	159

8.1.5	1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	160
8.1.6	1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	162
8.1.7	1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet	164
8.1.8	1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	165
8.1.9	1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	166
8.1.10	1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	167
8.1.11	1:11 Förstärkning av basfärdigheter	168
8.1.12	1:12 Bidrag till vissa studier	169
8.1.13	1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	170
8.1.14	1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	170
8.1.15	1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	171
8.1.16	1:16 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.	173
8.2	Anslag för universitet och högskolor	174
8.2.1	2:1 Högskoleverket	177
8.2.2	2:2 Verket för högskoleservice	178
8.2.3	2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	179
8.2.4	2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	181
8.2.5	2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	181
8.2.6	2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	183
8.2.7	2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	184
8.2.8	2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	186
8.2.9	2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	186
8.2.10	2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	188
8.2.11	2:11 Umeå universitet: Grundutbildning	189
8.2.12	2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	191
8.2.13	2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	191
8.2.14	2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	193
8.2.15	2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning	194
8.2.16	2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	196
8.2.17	2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	196
8.2.18	2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	198
8.2.19	2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	198
8.2.20	2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	200
8.2.21	2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning	200
8.2.22	2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	202
8.2.23	2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning	202
8.2.24	2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	204
8.2.25	2:25 Örebro universitet: Grundutbildning	205
8.2.26	2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	207
8.2.27	2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning	207
8.2.28	2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	209
8.2.29	2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	209
8.2.30	2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	211
8.2.31	2:31 Malmö högskola: Grundutbildning	211
8.2.32	2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	213

8.2.33	2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning	213
8.2.34	2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning.....	215
8.2.35	2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	215
8.2.36	2:36 Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	216
8.2.37	2:37 Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning	217
8.2.38	2:38 Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	218
8.2.39	2:39 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	219
8.2.40	2:40 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning	220
8.2.41	2:41 Högskolan i Borås: Grundutbildning.....	221
8.2.42	2:42 Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning.....	222
8.2.43	2:43 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	223
8.2.44	2:44 Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning	224
8.2.45	2:45 Högskolan på Gotland: Grundutbildning.....	225
8.2.46	2:46 Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning.....	226
8.2.47	2:47 Högskolan i Gävle: Grundutbildning.....	227
8.2.48	2:48 Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning.....	228
8.2.49	2:49 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	229
8.2.50	2:50 Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning.....	230
8.2.51	2:51 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	231
8.2.52	2:52 Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning	232
8.2.53	2:53 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	233
8.2.54	2:54 Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning.....	235
8.2.55	2:55 Högskolan Väst: Grundutbildning.....	235
8.2.56	2:56 Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning.....	237
8.2.57	2:57 Konstfack: Grundutbildning.....	238
8.2.58	2:58 Konstfack: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	239
8.2.59	2:59 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	239
8.2.60	2:60 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	240
8.2.61	2:61 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	241
8.2.62	2:62 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete.....	242
8.2.63	2:63 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning.....	242
8.2.64	2:64 Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	243
8.2.65	2:65 Södertörns högskola: Grundutbildning.....	244
8.2.66	2:66 Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning	245
8.2.67	2:67 Försvarshögskolan: Grundutbildning	246
8.2.68	2:68 Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning	247
8.2.69	2:69 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	247
8.2.70	2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	252
8.2.71	2:71 Särskilda åtaganden för universitet och högskolor	254
8.2.72	2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	256
8.3	Anslag för forskning.....	259
8.3.1	3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation.....	259
8.3.2	3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	262
8.3.3	3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	263

8.3.4	3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	263
8.3.5	3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	265
8.3.6	3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	266
8.3.7	3:7 Institutet för rymdfysik	267
8.3.8	3:8 Kungl. biblioteket	267
8.3.9	3:9 Polarforskningssekretariatet	268
8.3.10	3:10 Sunet	269
8.3.11	3:11 Centrala etikprövningsnämnden	269
8.3.12	3:12 Regionala etikprövningsnämnder	270
8.3.13	3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	271
8.4	Anslag för gemensamma ändamål	271
8.4.1	4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	271
8.4.2	4:2 Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer	272
8.4.3	4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	273
8.4.4	4:4 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	273

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	26
Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	29
Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2012–2015. Utgiftsområde '16 Utbildning och universitetsforskning.....	33
Tabell 2.3 Ramnivå 2012 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	33
Tabell 2.4 Antal barn och studerande 2005–2010 ¹ , 1 000-tal	35
Tabell 2.5 Offentliga kostnader budgetår 2005–2010, Mdkr ¹	35
Tabell 2.6 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2005–2010 ¹ , 1 000-tal.....	36
Tabell 2.7 Antalet skolor och lärosäten	37
Tabell 3.1 Sammanställning av kvalitetsförstärkning.....	66
Tabell 3.2 Beräknad anslagsminskning 2013 för inaktiva studenter	68
Tabell 5.1 Studieresultat för kursdeltagare i komvux 2006–2010	107
Tabell 5.2 Antal studerande i eftergymnasial yrkesutbildning 2008–2010.....	110
Tabell 5.3 Genomsnittlig kostnad (kr) per årsstudieplats för eftergymnasial yrkesutbildning 2008–2010*	110
Tabell 5.4 Fördelning av statsbidrag till de tio studieförbunden 2008–2010 (tkr) ...	116
Tabell 6.1 Antal helårsstudenter, takbelopp och forskningsanslag 2010.....	128
Tabell 6.2 Högskolenybjörjare efter inriktning läsåret 2009/10, inklusive resp. exklusive inresande studenter	129
Tabell 6.3 Antal studenter i högskoleutbildning 2008–2010.....	129
Tabell 6.3 Prestationsgrad 2008–2010.....	133
Tabell 6.5 Omfördelning av forskningsmedel 2010–2011.....	137

Tabell 6.6 Utbildning på forskarnivå 2008–2010	138
Tabell 7.1 Medel från statsbudgeten 2011 efter mottagare	144
Tabell 7.2 Beräknade medel för FoU till övriga myndigheter, utgiftsområde och anslag 2011.....	144
Tabell 7.3 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU	145
Tabell 8.1:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk	155
Tabell 8.1:1 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	156
Tabell 8.1:2 Anslagsutveckling för Statens skolinspektion.....	156
Tabell 8.1:2 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	156
Tabell 8.1:3 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska skolmyndigheten.....	157
Tabell 8.1:3 Offentligrättslig verksamhet	157
Tabell 8.1:3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	158
Tabell 8.1:3 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	158
Tabell 8.1:4 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen.....	159
Tabell 8.1:4 Offentligrättslig verksamhet	159
Tabell 8.1:4 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	159
Tabell 8.1:5 Anslagsutveckling för Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.....	160
Tabell 8.1:5 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	160
Tabell 8.1:5 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	162
Tabell 8.1:6 Anslagsutveckling för Särskilda insatser inom skolområdet	162
Tabell 8.1:6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	163
Tabell 8.1:6 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	164
Tabell 8.1:7 Anslagsutveckling för Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.....	164
Tabell 8.1:7 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	165
Tabell 8.1:8 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	165
Tabell 8.1:8 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	166

Tabell 8.1:9 Anslagsutveckling för Bidrag till svensk undervisning i utlandet.....	166
Tabell 8.1:9 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	167
Tabell 8.1:10 Anslagsutveckling för Fortbildning av lärare och förskolepersonal....	167
Tabell 8.1:10 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	168
Tabell 8.1:10 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	168
Tabell 8.1:11 Anslagsutveckling för Förstärkning av basfärdigheter.....	168
Tabell 8.1:11 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	169
Tabell 8.1:12 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studier	169
Tabell 8.1:12 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	169
Tabell 8.1:13 Anslagsutveckling för Myndigheten för yrkeshögskolan	170
Tabell 8.1:13 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	170
Tabell 8.1:14 Anslagsutveckling för Utveckling av vuxenutbildning m.m.....	170
Tabell 8.1:14 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	171
Tabell 8.1:15 Anslagsutveckling för Statligt stöd till vuxenutbildning.....	171
Tabell 8.1:15 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	172
Tabell 8.1:15 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	172
Tabell 8.1:16 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.....	173
Tabell 8.1:16 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	173
Tabell 8.1:16 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	174
Tabell 8.1 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer	174
Tabell 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning 2012.....	175
Tabell 8.3 Strategiska forskningsmedel – beslutad fördelning 2010–2011 och föreslagen fördelning 2012.....	176
Tabell 8.2:1 Anslagsutveckling för Högskoleverket.....	177
Tabell 8.2:1 Offentlighetsrättslig verksamhet.....	177
Tabell 8.2.1 Uppdragsverksamhet.....	177
Tabell 8.2:1 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	178

Tabell 8.2:2 Anslagsutveckling för Verket för högskoleservice	178
Tabell 8.2:2 Offentligrättslig verksamhet	178
Tabell 8.2:2 Uppdragsverksamhet	179
Tabell 8.2:2 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	179
Tabell 8.2:3 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Uppsala universitet.....	179
Tabell 8.2:3 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	179
Tabell 8.2:3 Uppdragsverksamhet	179
Tabell 8.2:3 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	181
Tabell 8.2:4 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Uppsala universitet	181
Tabell 8.2:4 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	181
Tabell 8.2:5 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Lunds universitet.....	181
Tabell 8.2:5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	182
Tabell 8.2:5 Uppdragsverksamhet	182
Tabell 8.2:5 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	183
Tabell 8.2:6 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Lunds universitet	183
Tabell 8.2:6 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	184
Tabell 8.2:7 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Göteborgs universitet	184
Tabell 8.2:7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	184
Tabell 8.2:7 Uppdragsverksamhet	184
Tabell 8.2:7 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	185
Tabell 8.2:8 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Göteborgs universitet	186
Tabell 8.2:8 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	186
Tabell 8.2:9 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms universitet	186
Tabell 8.2:9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	187
Tabell 8.2:9 Uppdragsverksamhet	187
Tabell 8.2:9 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	188

Tabell 8.2:10 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Stockholms universitet	188
Tabell 8.2:10 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	189
Tabell 8.2:11 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Umeå universitet.....	189
Tabell 8.2:11 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	189
Tabell 8.2:11 Uppdragsverksamhet.....	189
Tabell 8.2:11 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	191
Tabell 8.2:12 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Umeå universitet	191
Tabell 8.2:12 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	191
Tabell 8.2:13 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linköpings universitet....	191
Tabell 8.2:13 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	192
Tabell 8.2:13 Uppdragsverksamhet.....	192
Tabell 8.2:13 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	193
Tabell 8.2:14 Anslagsutveckling för forskning och forskningsutbildning vid Linköpings universitet	193
Tabell 8.2:14 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	194
Tabell 8.2:15 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karolinska institutet	194
Tabell 8.2:15 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	194
Tabell 8.2:15 Uppdragsverksamhet.....	194
Tabell 8.2:15 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	195
Tabell 8.2:16 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karolinska institutet.....	196
Tabell 8.2:16 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	196
Tabell 8.2:17 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan	196
Tabell 8.2:17 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	197
Tabell 8.2:17 Uppdragsverksamhet.....	197
Tabell 8.2:17 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	197
Tabell 8.2:18 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan	198

Tabell 8.2:18 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	198
Tabell 8.2:19 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Luleå tekniska universitet	198
Tabell 8.2:19 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	199
Tabell 8.2:19 Uppdragsverksamhet	199
Tabell 8.2:19 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	200
Tabell 8.2:20 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Luleå tekniska universitet	200
Tabell 8.2:20 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	200
Tabell 8.2:21 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karlstads universitet.....	200
Tabell 8.2:21 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	201
Tabell 8.2:21 Uppdragsverksamhet	201
Tabell 8.2:21 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	202
Tabell 8.2:22 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karlstads universitet	202
Tabell 8.2:22 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	202
Tabell 8.2:23 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linnéuniversitetet	202
Tabell 8.2:23 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	203
Tabell 8.2:23 Uppdragsverksamhet	203
Tabell 8.2:23 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	204
Tabell 8.2:24 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Linnéuniversitetet	204
Tabell 8.2:24 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	205
Tabell 8.2:25 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Örebro universitet.....	205
Tabell 8.2:25 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	205
Tabell 8.2:25 Uppdragsverksamhet	205
Tabell 8.2:25 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	206
Tabell 8.2:26 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Örebro universitet	207
Tabell 8.2:26 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	207

Tabell 8.2:27 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mittuniversitetet.....	207
Tabell 8.2:27 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	208
Tabell 8.2:27 Uppdragsverksamhet.....	208
Tabell 8.2:27 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	209
Tabell 8.2:28 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mittuniversitetet.....	209
Tabell 8.2:28 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	209
Tabell 8.2:29 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Blekinge tekniska högskola	209
Tabell 8.2:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	210
Tabell 8.2:29 Uppdragsverksamhet.....	210
Tabell 8.2:29 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	210
Tabell 8.2:30 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Blekinge tekniska högskola	211
Tabell 8.2:30 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	211
Tabell 8.2:31 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Malmö högskola.....	211
Tabell 8.2:31 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	212
Tabell 8.2:31 Uppdragsverksamhet.....	212
Tabell 8.2:31 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	213
Tabell 8.2:32 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Malmö högskola	213
Tabell 8.2:32 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	213
Tabell 8.2:33 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mälardalens högskola	213
Tabell 8.2:33 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	214
Tabell 8.2:33 Uppdragsverksamhet.....	214
Tabell 8.2:33 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	215
Tabell 8.2:34 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mälardalens högskola	215
Tabell 8.2:34 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	215
Tabell 8.2:35 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Dans- och cirkushögskolan	215

Tabell 8.2:35 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	216
Tabell 8.2:35 Uppdragsverksamhet	216
Tabell 8.2:35 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	216
Tabell 8.2:36 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid Dans- och cirkushögskolan.....	216
Tabell 8.2:36 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	217
Tabell 8.2:37 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms dramatiska högskola.....	217
Tabell 8.2:37 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	217
Tabell 8.2:37 Uppdragsverksamhet	217
Tabell 8.2:37 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	218
Tabell 8.2:38 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid Stockholms dramatiska högskola	218
Tabell 8.2:38 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	219
Tabell 8.2:39 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Gymnastik- och idrottshögskolan	219
Tabell 8.2:39 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	219
Tabell 8.2:39 Uppdragsverksamhet	219
Tabell 8.2:39 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	220
Tabell 8.2:40 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Gymnastik- och idrottshögskolan	220
Tabell 8.2:40 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	220
Tabell 8.2:41 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Borås	221
Tabell 8.2:41 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	221
Tabell 8.2:41 Uppdragsverksamhet	221
Tabell 8.2:41 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	222
Tabell 8.2:42 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan i Borås	222
Tabell 8.2:42 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	223
Tabell 8.2:43 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Dalarna	223

Tabell 8.2:43 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	223
Tabell 8.2:43 Uppdragsverksamhet.....	223
Tabell 8.2:43 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	224
Tabell 8.2:44 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan Dalarna.....	224
Tabell 8.2:44 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	225
Tabell 8.2:45 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan på Gotland ...	225
Tabell 8.2:45 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	225
Tabell 8.2:45 Uppdragsverksamhet.....	225
Tabell 8.2:45 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	226
Tabell 8.2:46 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan på Gotland	226
Tabell 8.2:46 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	227
Tabell 8.2:47 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Gävle	227
Tabell 8.2:47 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	227
Tabell 8.2:47 Uppdragsverksamhet.....	227
Tabell 8.2:47 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	228
Tabell 8.2:48 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan i Gävle.....	228
Tabell 8.2:48 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	229
Tabell 8.2:49 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Halmstad ...	229
Tabell 8.2:49 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	229
Tabell 8.2:49 Uppdragsverksamhet.....	229
Tabell 8.2:49 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	230
Tabell 8.2:50 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan i Halmstad.....	230
Tabell 8.2:50 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	231
Tabell 8.2:51 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Kristianstad..	231
Tabell 8.2:51 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	231

Tabell 8.2:51 Uppdragsverksamhet	231
Tabell 8.2:51 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	232
Tabell 8.2:52 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan Kristianstad.....	232
Tabell 8.2:52 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	233
Tabell 8.2:53 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Skövde	233
Tabell 8.2:53 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	233
Tabell 8.2:53 Uppdragsverksamhet	233
Tabell 8.2:53 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	234
Tabell 8.2:54 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan i Skövde.....	235
Tabell 8.2:54 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	235
Tabell 8.2:55 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Väst	235
Tabell 8.2:55 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	236
Tabell 8.2:55 Uppdragsverksamhet	236
Tabell 8.2:55 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	237
Tabell 8.2:56 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan Väst	237
Tabell 8.2:56 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	238
Tabell 8.2:57 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Konstfack.....	238
Tabell 8.2:57 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	238
Tabell 8.2:57 Uppdragsverksamhet	238
Tabell 8.2:57 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	239
Tabell 8.2:38 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid Konstfack	239
Tabell 8.2:58 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	239
Tabell 8.2:59 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Konsthögskolan ..	239
Tabell 8.2:59 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	240
Tabell 8.2:59 Uppdragsverksamhet	240

Tabell 8.2:59 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	240
Tabell 8.2:60 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid Kungl. Konsthögskolan	240
Tabell 8.2:60 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	241
Tabell 8.2:61 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	241
Tabell 8.2:61 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	241
Tabell 8.2:61 Uppdragsverksamhet	241
Tabell 8.2:61 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	242
Tabell 8.2:62 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm.....	242
Tabell 8.2:62 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	242
Tabell 8.2:63 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Operahögskolan i Stockholm	242
Tabell 8.2:63 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	243
Tabell 8.2:63 Uppdragsverksamhet	243
Tabell 8.2:63 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	243
Tabell 8.2:64 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid Operahögskolan i Stockholm.....	243
Tabell 8.2:64 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	244
Tabell 8.2:65 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Södertörns högskola	244
Tabell 8.2:65 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	244
Tabell 8.2:65 Uppdragsverksamhet	244
Tabell 8.2:65 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	245
Tabell 8.2:66 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Södertörns högskola	245
Tabell 8.2:66 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	246
Tabell 8.2:67 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Försvarshögskolan.....	246
Tabell 8.2:67 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	246
Tabell 8.2:67 Uppdragsverksamhet	246

Tabell 8.2:67 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	246
Tabell 8.2:68 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Försvarshögskolan	247
Tabell 8.2:68 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	247
Tabell 8.2:69 Anslagsutveckling för anslaget Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	247
Tabell 8.2:69 Fördelning på anslagsposter	248
Tabell 8.2:69 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	252
Tabell 8.2:70 Anslagsutvecklingen för anslaget Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	252
Tabell 8.2:70 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	253
Tabell 8.2:70 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	254
Tabell 8.2:71 Anslagsutveckling för anslaget Särskilda åtaganden för universitet och högskolor.....	254
Tabell 9.2:71 Särskilda åtaganden för universitet och högskolor	255
Tabell 8.2:71 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	256
Tabell 8.2:72 Anslagsutveckling för anslaget Ersättning för klinisk utbildning och forskning.....	256
Tabell 8.2:72 Läkarutbildning som omfattas av anslaget 2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.....	257
Tabell 8.2:72 Tandläkarutbildning som omfattas av anslaget 2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.....	258
Tabell 8.2:72 Fördelning av anslagsmedel per universitet	258
Tabell 8.2:72 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	258
Tabell 8.3:1 Anslagsutveckling Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation.....	259
Tabell 8.3.1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	259
Tabell 8.3:1 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	261
Tabell 8.3:2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer.....	262
Tabell 8.2 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	262
Tabell 8.3:2 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	263

Tabell 8.3:3 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning.....	263
Tabell 8.3:3 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	263
Tabell 8.3:4 Anslagsutveckling för Rymdforskning och rymdverksamhet	263
Tabell 8.3.4 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	264
Tabell 8.3:4 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	265
Tabell 8.3:5 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Förvaltning	265
Tabell 8.3:5 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	266
Tabell 8.3:6 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	266
Tabell 8.3.6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	266
Tabell 8.3:6 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	267
Tabell 8.3:7 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik.....	267
Tabell 8.3:7 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	267
Tabell 8.3:8 Anslagsutveckling Kungl. biblioteket.....	267
Tabell 8.3:8 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	268
Tabell 8.3:9 Anslagsutveckling för Polarforskningssekretariatet.....	268
Tabell 8.3:9 Uppdragsverksamhet Polarforskningssekretariatet.....	268
Tabell 8.3:9 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	268
Tabell 8.3:10 Anslagsutveckling för Sunet	269
Tabell 8.3:10 Uppdragsverksamhet Sunet	269
Tabell 8.3:10 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	269
Tabell 8.3:11 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden.....	269
Tabell 8.3:11 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	270
Tabell 8.3:12 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder.....	270
Tabell 8.3:12 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder.....	270
Tabell 8.3:12 Härledning av anslagsnivån 2011–2014	270
Tabell 8.3:13 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål.....	271
Tabell 8.3:13 Härledning av anslagsnivån 2012–2015	271

Tabell 8.4:1 Anslagsutveckling för Internationella programkontoret för utbildningsområdet.....	271
Tabell 8.4:1 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	272
Tabell 8.4:2 Anslagsutveckling för Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer.....	272
Tabell 8.4:2 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	273
Tabell 8.4:3 Anslagsutveckling för Kostnader för Svenska Unescorådet	273
Tabell 8.4:2 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	273
Tabell 8.4:4 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning.....	273
Tabell 8.4:4 Härledning av anslagsnivån 2012–2015.....	274

Diagramförteckning

2.1 Andel av unga i åldern 18–24 år som inte har gymnasieutbildning och som inte studerar (2009)	43
2.2 Andelen i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning (2009)	43
2.3 Andelen lågpresterande 15-åringar i läsning (2009).....	43
2.4 Andelen lågpresterande 15-åringar i matematik (2009).....	44
2.5 Andelen lågpresterande 15-åringar i naturvetenskap (2009).....	44
2.6 Andelen barn 4 år upp till skolstart som deltar i förskoleverksamhet	44
2.7 Andelen vuxna (20–64 år) som deltagit i utbildning (2009)	45
4.1 Antal barn 1–5 år i förskoleverksamhet 2005–2010	84
4.2 Andelen barn i förskolor med enskild huvudman 2010	85
4.3 Antal barn per årsarbetare i fritidshem 2005–2010.....	86
4.4 Svenska elevers medelpoäng i PISA 2000–2009.....	88
5.1 Indexerad förändring av antalet elever och kursdeltagare i komvux 1992/93–2010	106
5.2 Kostnadsutveckling för komvux (miljoner kr).....	107
5.3 Antal elever i särvux 2010/11	108
5.4 Antal elever i sfi 1997–2010	109
5.5 Andel lärare (heltidsanställningar) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning hösten 2008–hösten 2010.....	109
5.6 Antal pågående yrkesutbildningar 2010 efter län	111
5.7 Andel examinerade 2009 som anger att deras arbete/eget företag helt eller till största delen är inom samma område som deras ky-utbildning, per utbildningsområde.....	112
5.8 Antal studerande i kompletterande utbildningar hösten 2010 efter utbildningsområde.....	114
6.1 Antal in- och utresande studenter läsåren 1999/00–2009/10	131
6.2 Andel disputerade lärare 2001–2010.....	132
6.4 Andel arbetslösa 16–64 år efter utbildningsnivå, 1995–2010	135
6.5 Universitet och högskolors intäkter för forskning 2000–2010	136
6.6 Doktorandnybörjare 2000–2010.....	139
6.7 Doktorsexamina 2000–2010.....	139
7.1 Antalet vetenskapliga artiklar i vissa mindre och medelstora europeiska länder sedan 1984	142
7.2 Antalet vetenskapliga artiklar i USA, Japan, Kina, Sydkorea och vissa större europeiska länder sedan 1984	142
7.3 Genomsnittligt antal citeringar per artikel och land 1984–2008	143
7.4 Medelciteringar för olika vetenskapsområden 1984–2008 där 1,0 motsvarar världsgenomsnittet	143

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner målet för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (avsnitt 2.3),
2. godkänner att riksdagens tidigare ställningstagande om grunderna för statligt ekonomiskt stöd till utbildning i teckenspråk för föräldrar till barn som är beroende av teckenspråk för kommunikation inte längre ska gälla (avsnitt 5.3),
3. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kronor 2013 och 2014 (avsnitt 8.1.3),
4. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 312 000 000 kronor 2013–2015 (avsnitt 8.1.5),
5. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 37 000 000 kronor 2013 (avsnitt 8.1.6),
6. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 401 000 000 kronor 2013–2015 (avsnitt 8.1.10),
7. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:15 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag till yrkeshögskolan, kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 900 000 000 kronor 2013–2018 (avsnitt 8.1.15),
8. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:16 *Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.* besluta om stöd för studerande med funktionshinder vid folkhögskolor, universitet och högskolor som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 77 000 000 kronor 2013 (avsnitt 8.1.16),
9. godkänner att riksdagens tidigare ställningstagande om Institutet för social forskning inte längre ska gälla (avsnitt 8.2.10),
10. godkänner att riksdagens tidigare ställningstagande om Institutet för fortbildning av journalister inte längre ska gälla (avsnitt 8.2.23),
11. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 2:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag

- på högst 153 000 000 kronor 2013–2015 (avsnitt 8.2.70),
12. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 500 000 000 kronor 2013–2017 (avsnitt 8.3.1),
 13. bemyndigar regeringen att under 2012 besluta om kapitaltillskott på högst 300 000 000 kronor till European Spallation Source ESS AB (avsnitt 8.3.1),
 14. bemyndigar regeringen att under 2012 och 2013 besluta om medlemskap i vissa konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur och att besluta om finansiering av årliga medlemsavgifter till konsortierna (avsnitt 8.3.1),
 15. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 873 000 000 kronor 2013–2017 (avsnitt 8.3.2),
 16. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 910 000 000 kronor 2013–2022 (avsnitt 8.3.4),
 17. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 300 000 000 kronor 2013–2022 (avsnitt 8.3.6),
 18. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* besluta om kapitaltillskott på högst 19 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet och högskolor (avsnitt 8.3.13),
 19. för budgetåret 2012 anvisar anslagen under utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Statens skolverk	Ramanslag	375 996
1:2 Statens skolinspektion	Ramanslag	350 957
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	Ramanslag	689 471
1:4 Sameskolstyrelsen	Ramanslag	26 964
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	Ramanslag	856 676
1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	Ramanslag	443 267
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	Ramanslag	3 660 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	Ramanslag	141 453
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	Ramanslag	102 340
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	Ramanslag	502 500
1:11 Förstärkning av basfärdigheter	Ramanslag	250 000
1:12 Bidrag till vissa studier	Ramanslag	15 525
1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	Ramanslag	101 884
1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	Ramanslag	8 856
1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	Ramanslag	2 251 849
1:16 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.	Ramanslag	147 218
2:1 Högskoleverket	Ramanslag	176 984
2:2 Verket för högskoleservice	Ramanslag	22 166
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 336 387

2:4	Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 833 236
2:5	Lunds universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 763 735
2:6	Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 886 895
2:7	Göteborgs universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 788 883
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 362 281
2:9	Stockholms universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 536 397
2:10	Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 430 122
2:11	Umeå universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 197 086
2:12	Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	986 957
2:13	Linköpings universitet: Grundutbildning	Ramanslag	1 318 889
2:14	Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	742 912
2:15	Karolinska institutet: Grundutbildning	Ramanslag	589 150
2:16	Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 307 185
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	Ramanslag	1 036 512
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	1 106 317
2:19	Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	Ramanslag	608 676
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	338 492
2:21	Karlstads universitet: Grundutbildning	Ramanslag	561 762
2:22	Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	193 655
2:23	Linnéuniversitetet: Grundutbildning	Ramanslag	945 490
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	274 309
2:25	Örebro universitet: Grundutbildning	Ramanslag	645 704
2:26	Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	214 871
2:27	Mittuniversitetet: Grundutbildning	Ramanslag	509 725
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	197 272
2:29	Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	Ramanslag	269 544
2:30	Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	82 504
2:31	Malmö högskola: Grundutbildning	Ramanslag	791 745
2:32	Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	104 104
2:33	Mälardalens högskola: Grundutbildning	Ramanslag	566 493
2:34	Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	77 864
2:35	Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	51 959
2:36	Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	5 605
2:37	Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning	Ramanslag	111 396
2:38	Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	10 580
2:39	Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	87 623
2:40	Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	25 180
2:41	Högskolan i Borås: Grundutbildning	Ramanslag	430 688
2:42	Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	53 347
2:43	Högskolan Dalarna: Grundutbildning	Ramanslag	393 184
2:44	Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	53 531
2:45	Högskolan på Gotland: Grundutbildning	Ramanslag	125 743
2:46	Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	20 426
2:47	Högskolan i Gävle: Grundutbildning	Ramanslag	411 805
2:48	Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	82 347

2:49	Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	Ramanslag	349 306
2:50	Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	52 564
2:51	Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	Ramanslag	341 018
2:52	Högskolan i Kristianstad: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	45 777
2:53	Högskolan i Skövde: Grundutbildning	Ramanslag	306 704
2:54	Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	38 781
2:55	Högskolan Väst: Grundutbildning	Ramanslag	312 518
2:56	Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	38 778
2:57	Konstfack: Grundutbildning	Ramanslag	144 194
2:58	Konstfack: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	7 514
2:59	Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	Ramanslag	58 956
2:60	Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	4 301
2:61	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	118 592
2:62	Kung. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	7 604
2:63	Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	Ramanslag	17 288
2:64	Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	Ramanslag	4 782
2:65	Södertörns högskola: Grundutbildning	Ramanslag	350 043
2:66	Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	39 934
2:67	Försvarets högskola: Grundutbildning	Ramanslag	22 922
2:68	Försvarets högskola: Forskning och forskarutbildning	Ramanslag	8 517
2:69	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	Ramanslag	2 762 568
2:70	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	Ramanslag	637 392
2:71	Särskilda åtaganden för universitet och högskolor	Ramanslag	358 749
2:72	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	Ramanslag	2 224 440
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	Ramanslag	4 654 292
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	Ramanslag	260 061
3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	Ramanslag	117 031
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	Ramanslag	270 177
3:5	Rymdstyrelsen: Förvaltning	Ramanslag	25 830
3:6	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	Ramanslag	551 309
3:7	Institutet för rymdfysik	Ramanslag	48 272
3:8	Kungl. biblioteket	Ramanslag	331 542
3:9	Polarforskningssektariatet	Ramanslag	37 378
3:10	SUNET	Ramanslag	43 291
3:11	Centrala etikprövningsnämnden	Ramanslag	9 131
3:12	Regionala etikprövningsnämnder	Ramanslag	39 847
3:13	Särskilda utgifter för forskningsändamål	Ramanslag	132 435
4:1	Internationella programkontoret för utbildningsområdet	Ramanslag	58 124
4:2	Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer	Ramanslag	30 886
4:3	Kostnader för Svenska Unescorådet	Ramanslag	8 551
4:4	Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	Ramanslag	12 210
Summa			54 476 283

2 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

2.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar skolväsendet, annan pedagogisk verksamhet, vuxenutbildning och

annan yrkesutbildning, högre utbildning och forskning samt myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	Utfall 2010	Budget 2011 ¹	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015
<i>Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning</i>							
1:1 Statens skolverk	312	316	318	376	394	392	402
1:2 Statens skolinspektion	356	339	337	351	359	366	375
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	683	704	704	689	680	693	711
1:4 Sameskolstyrelsen	26	27	29	27	27	28	29
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	757	917	857	857	1 204	1 606	1 504
1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	493	420	389	443	471	480	454
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	3 658	3 660	3 660	3 660	3 660	3 660	3 660
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	119	152	125	141	142	143	147
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	96	102	96	102	105	107	110
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	841	1 046	829	503	513	513	200
1:11 Förstärkning av basfärdigheter	497	400	376	250	0	0	0
1:12 Bidrag till vissa studier	15	16	15	16	16	16	16
1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	93	105	105	102	102	104	111
1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	7	9	9	9	9	9	9
1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	3 195	3 350	3 106	2 252	2 060	2 029	1 916
1:16 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.		146	143	147	150	152	155
Summa Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	11 149	11 706	11 097	9 925	9 891	10 298	9 798

	Utfall 2010	Budget 2011 ¹	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015
<i>Universitet och högskolor</i>							
2:1 Högskoleverket	176	177	180	177	181	184	191
2:2 Verket för högskoleservice	19	20	20	22	23	23	24
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	1 358	1 393	1 376	1 336	1 360	1 382	1 414
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	1 650	1 717	1 717	1 833	1 862	1 890	1 929
2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	1 844	1 757	1 720	1 764	1 788	1 823	1 864
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	1 733	1 754	1 754	1 887	1 917	1 946	1 986
2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 765	1 770	1 770	1 789	1 830	1 861	1 900
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	1 285	1 320	1 320	1 362	1 384	1 405	1 423
2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	1 537	1 601	1 533	1 536	1 571	1 582	1 603
2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	1 336	1 374	1 374	1 430	1 453	1 475	1 505
2:11 Umeå universitet: Grundutbildning	1 246	1 207	1 238	1 197	1 208	1 228	1 253
2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	904	935	935	987	1 003	1 018	1 039
2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	1 340	1 296	1 297	1 319	1 315	1 338	1 369
2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	670	696	696	743	755	766	782
2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning	640	704	664	589	599	611	624
2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	1 132	1 202	1 202	1 307	1 322	1 342	1 370
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	1 121	1 064	1 041	1 037	953	982	1 017
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	931	1 000	1 000	1 106	1 124	1 141	1 164
2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	587	629	596	609	607	613	622
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	310	322	322	338	344	349	356
2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning	613	591	593	562	565	576	580
2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	187	189	189	194	197	200	204
2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning	916	959	981	945	961	977	989
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	262	267	267	274	279	283	289
2:25 Örebro universitet: Grundutbildning	686	664	691	646	654	663	677
2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	203	207	207	215	218	222	226
2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning	572	515	504	510	507	511	511
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	187	191	191	197	200	203	208
2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	302	297	297	270	246	249	249
2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	80	81	81	83	84	85	87
2:31 Malmö högskola: Grundutbildning	872	875	854	792	801	811	827
2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	100	101	101	104	106	107	110
2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning	569	590	552	566	550	552	557
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	74	75	75	78	79	80	82
2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	49	49	48	52	53	54	55

	Utfall 2010	Budget 2011 ¹	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015
2:36 Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		0		6	6	6	6
2:37 Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning		113	111	111	114	116	119
2:38 Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		0		11	11	11	11
2:39 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	51	87	86	88	88	89	91
2:40 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning		0		25	26	26	27
2:41 Högskolan i Borås: Grundutbildning	441	441	432	431	418	428	432
2:42 Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning		0		53	54	55	56
2:43 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	435	430	421	393	377	379	384
2:44 Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning		0		54	54	55	56
2:45 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	137	136	134	126	124	126	127
2:46 Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning		0		20	21	21	21
2:47 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	429	410	424	412	400	405	412
2:48 Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning		0		82	84	85	87
2:49 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	368	366	366	349	347	351	358
2:50 Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning		0		53	53	54	55
2:51 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	353	344	355	341	335	334	341
2:52 Högskolan i Kristianstad: Forskning och forskarutbildning		0		46	47	47	48
2:53 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	303	321	321	307	298	296	295
2:54 Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning		0		39	39	40	41
2:55 Högskolan Väst: Grundutbildning	348	343	339	313	308	313	312
2:56 Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning		0		39	39	40	41
2:57 Konstfack: Grundutbildning	130	131	131	144	146	149	152
2:58 Konstfack: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		0		8	8	8	8
2:59 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	60	60	60	59	60	61	62
2:60 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		0		4	4	4	5
2:61 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	136	136	136	119	120	122	125
2:62 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		0		8	8	8	8
2:63 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	18	18	18	17	18	18	18
2:64 Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete		0		5	5	5	5
2:65 Södertörns högskola: Grundutbildning	379	372	382	350	363	369	366
2:66 Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning		0		40	41	41	42
2:67 Försvarshögskolan: Grundutbildning	23	23	22	23	23	24	25
2:68 Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning		0		9	9	9	9

	Utfall 2010	Budget 2011 ¹	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015
2:69 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	2 579	2 693	2 616	2 763	2 727	2 775	2 827
2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	429	480	470	637	1 153	1 039	999
2:71 Särskilda åtaganden för universitet och högskolor		0		359	368	374	383
2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 172	2 193	2 193	2 224	2 277	2 321	2 373
Summa Universitet och högskolor	36 050	36 686	36 405	37 921	38 668	39 134	39 810
<i>Forskning</i>							
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	4 455	4 348	4 303	4 654	4 734	4 819	4 940
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer		260	255	260	260	260	260
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	112	116	115	117	119	122	125
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	190	95	97	270	273	276	281
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	23	24	25	26	26	27	28
3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer		109	107	551	551	551	551
3:7 Institutet för rymdfysik	48	48	47	48	49	50	52
3:8 Kungl. biblioteket	321	328	321	332	339	345	354
3:9 Polarforskningssekreteriatet	24	37	35	37	38	39	40
3:10 Sunet	42	43	42	43	44	45	46
3:11 Centrala etikprövningsnämnden	5	9	9	9	9	10	10
3:12 Regionala etikprövningsnämnder	31	39	40	40	41	42	43
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	144	114	113	132	127	129	132
Summa Forskning	5 396	5 571	5 509	6 521	6 612	6 715	6 861
<i>Vissa gemensamma ändamål</i>							
4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	55	58	58	58	59	60	62
4:2 Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer		31	30	31	31	31	31
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	32	4	5	9	9	9	9
4:4 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	9	12	11	12	12	13	13
Summa Vissa gemensamma ändamål	96	105	104	110	111	113	115
<i>Äldreanslag</i>							
2011 2:54 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	479	488	478	0	0	0	0
2010 2:36 Dramatiska institutet: Grundutbildning	84	0		0	0	0	0
2010 2:51 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	29	0		0	0	0	0
2009 1:17 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	-117	0	0	0	0	0	0
2009 2:23 Växjö universitet: Grundutbildning	36	0		0	0	0	0
2009 2:33 Högskolan i Kalmar: Grundutbildning	43	0		0	0	0	0
2008 25:78 Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning	2	0		0	0	0	0

	Utfall 2010	Budget 2011 ¹	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015
2008 25:84 Avvecklingsmyndigheten för skolmyndigheter m.m.	9	0		0	0	0	0
Summa Äldreanslag	565	488	478	0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	53 256	54 556	53 593	54 476	55 283	56 259	56 583

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

**Tabell 2.2 Härlledning av ramnivån 2012–2015.
Utgiftsområde '16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	54 556	54 566	54 556	54 556
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	493	1 308	2 182	3 299
Beslut	- 1 228	- 1 233	- 1 062	- 1 859
Övriga makro- ekonomiska förutsätt- ningar	41	41	41	41
Volym				
Överföring till/från andra utgifts- områden	637	634	637	645
Övrigt	- 22	- 23	- 94	- 97
Ny ramnivå	54 476	55 283	56 259	56 583

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

**Tabell 2.3 Ramnivå 2012 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2012
Transfereringar ¹	10 105
Verksamhetskostnader ²	43 534
Investeringar ³	820
Övrigt	17
Summa ramnivå	54 476

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2010 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Regeringens förslag: Målet för utgiftsområdet är att Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet.

Skälen för regeringens förslag: I enlighet med budgetlagen (2011:203) ska en redovisning av de resultat som uppnåtts i verksamheten lämnas i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Därför föreslås att ett mål beslutas för utgiftsområdet.

Under varje verksamhetsområde redovisas även delmål och indikatorer som kommer att ligga till grund för bedömningen av måluppfyllelsen.

2.4 Indelning

Utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning har i huvudsak följande omfattning och behandlas i följande avsnitt.

- **Barn- och ungdomsutbildning**
 - förskola
 - förskoleklass
 - fritidshem
 - annan pedagogisk verksamhet
 - grundskola
 - gymnasieskola
 - specialskola
 - grundskärskola
 - gymnasieskärskola
 - sameskola
 - svensk skola i utlandet
- **Vuxenutbildning**
 - kommunal vuxenutbildning (komvux)
 - vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux)

- svenskundervisning för invandrare (sfi)
 utbildning inom yrkeshögskolan
 kvalificerad yrkesutbildning
 folkbildning
 vissa kompletterande utbildningar med enskilda huvudmän
- **Högskoleverksamhet**
 universitet och högskolor med statlig huvudman (högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning) och enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet. Sveriges lantbruksuniversitet ingår i utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.
 - **Forskning**
 statlig finansiering av forskning och forskningsmyndigheter.

I utgiftsområdet ingår även myndigheter inom skol-, vuxenutbildnings- och högskoleområdet och vissa myndigheter inom forskningsområdet samt medlemsavgifter till Unesco och verksamheten vid Svenska Unescorådet.

De offentliga kostnaderna för området uppgick 2010 till ca 287 miljarder kronor, inklusive studiestöd¹ (redovisas under utgiftsområde 15 Studiestöd) och medel från kommuner och landsting. Delar av de medel som kommuner och landsting avsätter för utbildning finansieras genom de generella statsbidragen till kommunerna. Huvudmannaskapet för den verksamhet som ingår i utgiftsområdet delas mellan stat, kommun, landsting och enskilda huvudmän.

Såväl kommuner som enskilda är huvudmän för förskola, fritidshem, annan pedagogisk verksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, medan enbart kommuner är huvudmän för komvux, särsvux och sfi. Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan. Inom folkbildningen (främst folkhögskolor och studieförbund) förekommer framför allt enskilda huvudmän. Staten är huvudman för flertalet universitet och högskolor, men det finns även ett antal enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

Anslagen inom utgiftsområdet finansierar endast till en mindre del skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och vuxenutbildning, som främst finansieras med kommunala skattemedel, men även via det generella statliga bidraget till kommunerna samt vissa riktade statsbidrag. Avgifter svarar för en del av finansieringen av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet samt vissa myndigheter, men utgör i övrigt en mycket liten andel. Anslagen inom utbildningsområdet finansierar högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid statliga universitet och högskolor och de enskilda utbildningsanordnarna inom högskoleområdet samt yrkeshögskoleutbildningar, kvalificerade yrkesutbildningar och vissa kompletterade utbildningar. Från och med den 1 juli 2011 finansieras högskolestudier till viss del genom avgifter i och med införandet av studieavgifter för medborgare i länder utanför EU/EES och Schweiz. Forskning och utbildning på forskarnivå vid universitet och högskolor finansieras genom direkta anslag och medel från anslagsfinansierade forskningsråd. Forskning finansieras även av forskningsstiftelser, EU och andra externa finansierare.

Nedanstående tabeller ger en översikt över utgiftsområdet och bygger på statistik från Statistiska centralbyrån om inget annat anges. I tabellerna används fortfarande den äldre terminologin.

¹ Inkluderar kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och statlig ålderspensionsavgift.

Tabell 2.4 Antal barn och studerande 2005–2010¹, 1 000-tal

Skolform	Läsår					
	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
Barn- och ungdomsutbildning						
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ² därav	726	736	756	779	803	826
Förskola	364	379	396	417	433	446
Familjedaghem/ pedagogisk omsorg	36	33	31	28	25	22
Fritidshem	326	323	329	335	346	358
Förskoleklass ³	89	88	92	93	98	100
Grundskola ³	1024	995	962	936	906	892
Gymnasieskola	348	359	376	390	396	395
Svenska utlandskolor ⁴	1,2	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4
Särskola totalt därav	22	22	23	23	23	22
<i>obligatorisk och gymnasiesärskola</i>						
Obligatorisk särskola	15	14	14	14	13	13
Gymnasiesärskola	7,1	7,8	8,2	8,7	9,3	9,4
Specialskola	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Vuxenutbildning						
Komvux ^{5,6}	108	100	82	74	81	87
Särvux	4,8	5,0	4,9	5,0	4,9	4,9
Sfi ⁶	51	62	73	82	91	96
Kvalificerad yrkesutbildning (KY) och Yrkes- högskoleutbildningar (YH) ^{6,7}	27	31	36	39	41	43
Folkhögskolor ^{7,8}	27	28	26	26	27	29
Kompletterande utbildningar	5,7	5,3	5,6	5,4	5,2	5,4
Högskoleutbildning						
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå ^{6,8,9}	295	285	278	280	304	321
Forskarstuderande ¹⁰	19	18	17	17	17	18

¹ Uppgifterna avser läsår och antal barn/elever/studerande och är hämtade från Sveriges officiella statistik om inget annat anges.

² Avser antalet inskrivna barn den 15 oktober.

³ Inklusivt sameskola.

⁴ Antal elever i reguljär utbildning.

⁵ Antal heltidsstuderande.

⁶ Avser det kalenderår som sammanfaller med läsårets vårtermin.

⁷ 1 mars 2011 gjorde Yh-myndigheten en förbättring av datauttaget över studerande. Numera är endast studerande från godkända rekvisitioner av statsbidrag inräknade. Tidigare fanns även studerande på avslagna och felaktiga rekvisitioner med i datauttaget. Effekterna av detta ökar för varje år bakåt i tiden. Därför är minskningen märkbar för åren 2009 och bakåt i jämförelser med årsredovisningarna.

⁸ Avser helårsstudenter på grundnivå exklusive uppdragsutbildning.

⁹ Uppgiften för 2009 och 2010 är hämtade från Högskoleverkets NU-databas.

¹⁰ Avser antal doktorander med minst en procents aktivitet under hösten.

Uppgifterna ej kompletterade med efterrapporteringar. Källa: Högskoleverkets NU-databas.

Tabell 2.5 Offentliga kostnader budgetår 2005–2010, Mdkr¹

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ²
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ³ därav	51,2	54,6	58,6	62,5	65,3	68,3
Förskola	37,6	40,9	44,6	48,2	50,6	53,4
Familjedaghem/ pedagogisk omsorg	2,8	2,7	2,6	2,5	2,3	2,1
Fritidshem	10,4	10,5	10,9	11,3	11,9	12,4
Öppen verksamhet	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Förskoleklass	4,0	4,2	4,4	4,6	4,9	5,0
Grundskola	73,7	74,1	75,3	77,9	77,4	78,0
Gymnasieskola ⁴	29,9	31,8	33,9	36,1	37,1	37,2
Utlandsskola	0,12	0,12	0,12	0,13	0,12	0,12
Särskola	5,8	6,2	6,5	6,8	7,0	7,0
Specialskola	0,45	0,46	0,47	0,45	0,46	0,47
Vuxenutbildning ⁵	5,5	5,5	5,3	5,4	5,6	6,0
Studieförbund	3,4	3,3	3,5	3,6	3,7	3,8
Folkhögskolor	2,6	2,6	2,8	2,9	2,9	2,9
YH, KY (t.o.m. (2009-06-30))	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,5
Universitet och högskolor ⁶	44,6	45,8	47,1	49,5	52,1	54,8
Studiestöd ⁷	19,7	20,1	19,3	19,1	21,0	22,2
Summa	242	250	258	270	279	287

¹ Redovisningen omfattar inte polisprogrammet, försvarsmaktens utbildningar, arbetsmarknads- och personalutbildning samt övrig utbildning hos privata utbildningsanordnare. Uppgifterna redovisas i löpande priser.

² Preliminära uppgifter för 2010, dock ej vad gäller KY, universitet och högskolor och studiestöd.

³ Nettokostnad exklusive avgifter.

⁴ Inklusivt skolskjuts, reseersättning och inackordering.

⁵ Inkluderar komvux, särvux, sfi och Centrum för flexibelt lärande (CFL) (t.o.m. 2007).

⁶ Inkluderar forskning och forskarutbildning.

⁷ Inkluderar kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och statlig ålderspensionsavgift.

Tabell 2.6 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön, 2005–2010¹, 1 000-tal

	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
Lärare och personal						
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ²						
Totalt	113	117	123	127	127	128
Kvinnor
Män
därav förskola						
Totalt	75	81	86	90	92	93
Kvinnor	73	78	84	88	89	90
Män	2	2	2	3	3	3
därav familjedaghem/pedagogisk omsorg						
Totalt	6,9	6,5	6,1	5,7	5,1	4,5
Kvinnor	6,1	5,6	5,1	4,5
Män	0	0	0	0
därav fritidshem						
Totalt	13,3	12,5	12,5	12,5	11,6	11,6
Kvinnor	10,7	10,1	10,0	10,0	9,4	9,3
Män	2,5	2,4	2,5	2,4	2,3	2,3
därav öppen verksamhet						
Totalt	0,62	0,62	0,65	0,67	0,72	0,72
Kvinnor	0,61	0,61	0,64	0,66	0,71	0,72
Män	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
därav i flera verksamhetsformer						
Totalt	17	17	17	18	18	18
Kvinnor	15	15	15	15	15	15
Män	3	3	3	3	3	3
Förskoleklass ³						
Totalt	6,6	6,3	6,2	6,4	6,3	6,3
Kvinnor	6,3	6,0	5,8	6,1	6,0	6,0
Män	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Grundskola ⁴						
Totalt	82	81	80	78	76	73
Kvinnor	61	60	59	58	57	55
Män	22	21	21	20	19	18
Särskola						
Totalt	4,9	5,0	5,0	5,0	5,1	5,1
Kvinnor	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Män	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2
därav obligatorisk särskola						
Totalt	3,2	3,2	3,1	3,0	3,1	3,0
Kvinnor	2,8	2,7	2,7	2,6	2,6	2,6
Män	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
därav						
Gymnasiesärskola						
Totalt	1,7	1,8	1,9	2,0	2,0	2,1
Kvinnor	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4
Män	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
Specialskola						
Totalt	0,26	0,26	0,23	0,24	0,23	0,22
Kvinnor	0,21	0,21	0,18	0,19	0,17	0,17
Män	0,06	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Gymnasieskola						
Totalt	28	29	31	32	32	31
Kvinnor	13	14	15	15	16	15
Män	15	15	16	16	16	16
Svenska utlandskolor ⁵						
Totalt	0,27	0,27	0,28	0,29	0,28	0,28
Kvinnor	0,19	0,20	0,20	0,22	0,21	0,20
Män	0,07	0,08	0,08	0,08	0,07	0,08
Komvux						
Totalt	4,7	4,4	4,3	3,5	3,2	3,2
Kvinnor	3,0	2,9	2,8	2,3	2,1	2,1
Män	1,7	1,5	1,5	1,2	1,1	1,1
Särvux						
Totalt	0,25	0,25	0,26	0,26	0,27	0,28
Kvinnor	0,21	0,21	0,22	0,22	0,22	0,24
Män	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05	0,04
Sfi						
Totalt	1,2	1,2	1,5	1,9	2,0	2,1
Kvinnor	1,0	1,0	1,3	1,6	1,7	1,7
Män	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Vuxenutbildning (totalt)						
Totalt	6,2	5,9	6,0	5,6	5,5	5,5
Kvinnor	4,3	4,1	4,3	4,1	4,0	4,0
Män	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5	1,5
Kompletterande utbildningar ⁶						
Totalt	0,37	0,35	0,35	0,41	0,40	0,43
Kvinnor	0,18	0,17	0,17	0,21	0,20	0,21
Män	0,19	0,17	0,18	0,20	0,20	0,22
Högskolan ⁷						
Totalt	23,2	23,4	23,6	24,0	25,0	26,4
Kvinnor	9,2	9,4	9,7	10,0	10,6	11,2
Män	14,0	13,9	13,9	14,0	14,5	15,2
därav:						
Professorer						
Totalt	3,9	4,0	4,1	4,2	4,4	4,5
Kvinnor	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0
Män	3,3	3,3	3,3	3,4	3,5	3,5

	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
Elever/studerande						
Komvux ⁸						
Totalt	247	237	199	177	187	195
Kvinnor	161	158	133	118	119	124
Män	85	80	66	59	68	72
Särvux						
Totalt	4,8	5,0	4,9	5,0	4,9	4,9
Kvinnor	2,3	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4
Män	2,5	2,5	2,5	2,6	2,5	2,5
Sfi ⁸						
Totalt	51	62	73	82	91	96
Kvinnor	31	36	41	46	52	55
Män	20	26	32	36	39	41
KY och YH ^{8, 9}						
Totalt	27	31	36	39	41	43
Kvinnor	14	17	19	21	22	23
Män	13	15	16	17	19	21
Folkhögskolor ¹⁰						
Totalt	27	28	26	26	27	28
Kvinnor	18	18	17	17	17	18
Män	10	10	9	9	9	10
Kompletterande utbildningar						
Totalt	6	5	6	5	5	5
Kvinnor	4	4	4	4	3	4
Män	2	2	2	2	2	2
Högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå ^{8, 11, 12}						
Totalt	295	285	278	280	304	321
Kvinnor	173	168	164	165	178	186
Män	122	117	114	115	126	135
Forskarstuderande ¹³						
Totalt	19	18	17	17	17	18
Kvinnor	9	9	9	8	8	9
Män	10	9	9	9	9	9

"..." = Uppgift saknas.

¹ Uppgifterna avser läsår och antal barn/elever/studerande/antal heltidstjänster om inget annat anges.

² Avser antalet anställda, exklusive arbetsledare, som arbetar med barn.

³ Avser antal årsarbetare.

⁴ Inklusive sameskola.

⁵ Avser antal tjänstgörande lärare.

⁶ Avser antalet lärare i heltidstjänster, utbildningar med statsbidrag/studiestöd.

⁷ Undervisande och forskande personal exklusive forskarstuderande.

⁸ Avser kalenderår.

⁹ 1 mars 2011 gjorde Yh-myndigheten en förbättring av datauttaget över studerande. Numera är endast studerande från godkända rekvisitioner av statsbidrag inräknade. Tidigare fanns även studerande på avslagna och felaktiga rekvisitioner med i datauttaget. Effekterna av detta ökar för varje år bakåt i tiden. Därför är minskningen märkbar för åren 2009 och bakåt i jämförelser med årsredovisningarna.

¹⁰ Avser antal deltagare i långa kurser.

¹¹ Avser helårsstudenter i grundutbildning exklusive uppdragsutbildning.

¹² Totaluppgiften för 2009 är hämtad från Högskoleverkets NU-databas.

Kompletterat med könsuppdelning.

¹³ Avser antal doktorander med minst en procents aktivitet under hösten.

Uppgifterna ej kompletterade med efterrapporteringar. Källa: Högskoleverkets NU-databas.

Tabell 2.7 Antalet skolor och lärosäten

Grundskolor	ca 4 600
Gymnasieskolor	ca 1 020
Universitet och högskolor	35
Enskilda utbildningsanordnare inom högre utbildning	18

Övergången mellan olika utbildningsformer

Av de som avslutade sina studier på grundskolenivå läsåret 2009/10 gick 99 procent vidare till gymnasieskolan. Andelen var ungefär lika hög bland män som bland kvinnor.

Övergången från gymnasieskolan till högskolan mäts tre år efter avslutade gymnasie-studier. De uppgifter som finns att tillgå avser därför elever som slutförde gymnasieskolan och erhöll slutbetyg eller motsvarande våren 2007. Av dessa gick 43 procent vidare till högskolan. Bland kvinnorna var andelen 48 procent och bland männen 37 procent.

Bland de som tog ut en examen på högskolenivå på grundnivå eller avancerad nivå mellan läsåren 2001/02 och 2005/06 hade 5,4 procent gått vidare till forskarutbildning senast under läsåret 2009/10. Bland kvinnorna var andelen 4,2 procent och bland männen 7,6 procent. Att andelen som går vidare till forskarutbildningen är lägre bland kvinnor än bland män beror bl.a. på att andelen kvinnor som tar ut en examen på högskolenivå är högre än andelen män.

2.5 Utgiftsområdets styrmedel m.m.

Huvudmannaskap och finansieringsformer varierar mellan olika verksamheter inom utgiftsområdet. Statens styrmedel och insatser består av:

- *Statlig finansiering.* Anslagen inom utgiftsområdet utgör inte den dominerande finansieringskällan. Finansiering sker dels genom kommunala medel, dels genom de generella och riktade statsbidragen till kommunerna. Högskolesektorn och yrkeshögskolan finansieras i huvudsak genom direkta statliga anslagsmedel. Anslagen avser statlig verksamhet samt bidrag till kommunal och enskild verksamhet. Anslagsmedel används inte bara till löpande verksamhet utan också som kompletterande finansiering för att förändra, utveckla och förnya den befintliga verksamheten. Anslagen till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå är huvudsakligen prestationsrelaterade.
- *Reglering och uppställande av mål.* För utgiftsområdet fastställs mål och regler som föreskrivs i lagar och andra författningar. Vidare ingår mål för de statliga myndigheternas verksamhet. För folkbildningen fastställer staten riktlinjer med syften och återrapporteringskrav när det gäller statsbidraget. Folkbildningsrådet beslutar om statsbidrag enligt förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen. För skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet för barn och ungdomar gäller skollagen (2010:800), olika skolformsförordningar, läroplaner och andra förordningar. För kommunal vuxenutbildning, särskilt utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare gäller 1985 års skollag (1985:1100) till och med utgången av juni 2012. Därefter tillämpas skollagen (2010:800) även på dessa skolformer. För yrkeshögskolan gäller lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. För kvalificerad yrkesutbildning gäller lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning och förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning. För universitet och högskolor gäller främst högskolelagen (1992:1434), högskoleförordningen (1993:100) och förordningen (2010:543) om anmälningssavgift och studieavgift vid universitet och högskolor. På högskoleområdet finns en särskild lag för enskilda utbildningsanordnare, lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, som hänvisar till vissa krav på utbildningen i högskolelagen. Inom området forskningens infrastruktur finns myndigheten Kungl. biblioteket, inklusive verksamheten vid den tidigare myndigheten Statens ljud- och bildarkiv som innebär insamlande, bevarande och tillhandahållande av material enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.
- *Uppföljning eller granskning.* Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Myndigheten för yrkeshögskolan och Högskoleverket har uppföljnings- eller gransknings- och i vissa fall statistikansvar på sina respektive områden. Statistiska centralbyrån svarar för utbildnings- och forskningsstatistik.
- *Utvärdering, kvalitetssäkring och granskning.* De ovannämnda myndigheterna, utom Skolinspektionen, har samtliga ett utvärderingsansvar på sina respektive områden. Skolor, förskolor, fritidshem och kommuner ska dokumentera sitt kvalitetsarbete. Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i varje kommun när det gäller skolväsendet, annan pedagogisk verksamhet och fristående skolor samt vuxenutbildning. Vidare ingår i myndighetens uppgifter tillståndsprövning för fristående skolor. I myndighetens ansvar ingår såväl tillsyn över som kvalitetsgranskning av delar av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet m.m. Universitets och högskolors kvalitetsarbete är ett åliggande enligt högskolelagen. Högskoleverket utvärderar löpande utbildningar vid alla universitet och högskolor. Högskoleverket beslutar också om examenstillstånd för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för statliga universitet och högskolor. För konstnärlig utbildning på forskarnivå beslutar Högskoleverket om examenstillstånd för statliga universitet och högskolor. För annan utbildning på forskarnivå beslutar Hög-

skoleverket om examenstillstånd för statliga högskolor. Vidare yttrar sig verket om tillstånd för enskilda utbildningsanordnare att utfärda examina. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) som är en myndighet under Arbetsmarknadsdepartementet, ska inom ramen för sitt uppdrag utvärdera effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet.

- *Tillsyn.* Skolinspektionen har ansvar för tillsyn över delar av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet m.m. Myndigheten för yrkeshögskolan har tillsyn över utbildningarna inom yrkeshögskolan. Inom universitets- och högskolesektorn utövar Högskoleverket tillsyn inom sitt ansvarsområde.
- *Utvecklingsinsatser.* Skolverket ska stödja kommuner och andra huvudmän i deras utveckling av verksamheten så att nationellt fastställda mål och likvärdighet i utbildning uppnås inom barn- och ungdomsutbildning samt vuxenutbildning. Myndigheten för yrkeshögskolan ska främja utvecklingen av utbildningarna inom yrkeshögskolan och utbildningarnas kvalitet. Inom högre utbildning och forskning ska ett kontinuerligt utvecklingsarbete vid universitet och högskolor bedrivas.
- *Internationellt samarbete.* Det internationella samarbetet inom de utbildnings- och forskningspolitiska områdena är en viktig del av de statliga insatserna.

Verksamheterna inom utgiftsområde 16 har ett nära samband med verksamheter inom andra utgiftsområden. Den största delen av verksamheterna inom utgiftsområdet bedrivs av kommunerna. Verksamheterna finansieras dels med kommunala skatteintäkter, dels med generella statsbidrag under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna. Utgiftsområde 15 Studiestöd omfattar olika former av ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser.

Forskningsverksamheten vid universitet och högskolor finansieras utöver medel från utgiftsområde 16 med medel från andra utgiftsområden, stiftelser och externa finansiärer. Arbetsmarknadsutbildning bedrivs och finansieras inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad. Studiestöden finansieras inom utgiftsområde 15

Studiestöd och folkbildningen finansieras inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

2.6 Resultatredovisning

2.6.1 Internationellt samarbete

Det internationella utbildningssamarbetet bidrar till att öka kvaliteten i svensk utbildning samt till att ge ökad kunskap om och förståelse för andra länder och deras kulturer. Med detta främjas även enskildas möjligheter att studera och arbeta utomlands.

En utbildning av hög kvalitet stärker Sveriges möjligheter att stå starkt inför globaliseringens utmaningar. Internationellt lyfts utbildningens betydelse fram i allt fler sammanhang. Dialogen och erfarenhetsutbytet syftar till bättre förutsättningar att möta de gemensamma utmaningar som finns på utbildningsområdet, t.ex. att öka yrkesutbildningens attraktionskraft och stödja lärares och skolledares kompetensutveckling.

Det internationella samarbetet inom utbildningsområdet stöds genom en rad samarbetsprogram t.ex. EU:s program för utbildnings-samarbete Programmet för livslångt lärande, Nordiska ministerrådets program Nordplus samt det nationella programmet Linnaeus-Palme för samarbete och utbyte inom högre utbildning med länder i tredje världen. Genom dessa erbjuds stöd för enskilda personers rörlighet samt samarbetsprojekt för alla utbildnings- och verksamhetsformer: förskolan, skolan, gymnasiet, den högre utbildningen, vuxenutbildningen och kompetensutvecklingen i arbetslivet. I syfte att öka utbildningarnas kvalitet är målet att rörligheten för alla grupper inom utbildningssystemet ska öka samt att allt fler utbildningsinstitutioner ska kunna ta del av internationella samarbetsprojekt.

EU

EU-arbetet har under 2010 präglats av Europa 2020-strategin som antogs av Europeiska rådet den 17 juni 2010. Av strategins fem mål faller två inom Utbildningsdepartementets område. Det ena målet handlar dels om att minska andelen elever som slutar skolan i förtid och dels om att

andelen 30–34-åringar med en eftergymnasial utbildning på minst två år ska uppgå till minst 40 procent. Det andra målet handlar om att andelen av EU:s BNP som går till forskning ska uppgå till minst 3 procent. Som ett led i strategin sjösatte EU-kommissionen flera s.k. flaggskeppsinitiativ som ska bidra till att nå Europa 2020-målen. Utbildningsområdet berörs i första hand av flaggskeppet ”Unga på väg” som syftar till att på alla nivåer höja den europeiska utbildningens kvalitet så att ungdomar står rustade för att lyckas i kunskapsamhället. Målet är att alla unga i Europa, senast 2020, ska ges möjligheter till rörlighet i utbildningssyfte eller till arbete i ett annat land än hemlandet. ”Unga på väg” är ett ramverk för att introducera nya åtgärder och förstärka redan existerande åtgärder.

Under 2010 hölls två formella rådsmöten på utbildningsområdet, ett i maj och ett i november. På rådsmötet i maj antogs tre rådsslutsatser; om den sociala dimensionen av utbildning, om ny kompetens för nya arbetstillfällen (”New Skills for New Jobs”) och om internationalisering av den högre utbildningen.

På rådsmötet i november antogs fyra rådsslutsatser; om prioriteringarna för ett närmare europeiskt samarbete inom yrkesutbildning, om initiativet ”Unga på väg”, om ett ökat fokus på de grundläggande färdigheterna i skolan och om utbildning för hållbar utveckling.

Rådsslutsatserna som rådet antog under 2010 ligger i linje med mycket av det arbete som har pågått och pågår i Sverige.

Förutom utbildningens roll i Europa 2020-strategin kan vi konstatera att ojämlikhet och socialt utanförskap har varit ett gemensamt tema under både det spanska och det belgiska ordförandeskapet.

Arbetet fortsätter även med den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande (EQF), det europeiska systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen (ECVET) och den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (EQARF). De tre rekommendationerna syftar till att ge konkreta verktyg för att öka mobiliteten och det livslånga lärandet i Europa. De är ett resultat av det fördjupade samarbetet om yrkesutbildning inom EU, den s.k. ”Köpenhamnsprocessen” som initierades 2002.

Våren 2010 presenterade EU-kommissionen ett meddelande om förenklat genomförande av

ramprogrammen för forskning (KOM (2010) 187). Under det spanska ordförandeskapet antogs i maj 2010 övergripande rådsslutsatser om förenklade och mer effektiva program. Det belgiska ordförandeskapet fortsatte detta arbete och antog mer detaljerade rådsslutsatser i oktober 2010.

Arbete med gemensam programplanering bedrivs bl.a. inom ramen för ett pilotprojekt inom området neurodegenerativa sjukdomar. Gemensam programplanering innebär att enskilda länder i Europa går samman för att gemensamt prioritera, planera och genomföra stora forskningsprogram som adresserar viktiga samhällsproblem. Rådet beslutade i oktober 2010 om gemensamma program inom tre ytterligare områden: klimatförändringar, jordbrukssektorn och tillgång till livsmedel, kulturarv och diet och hälsa.

I oktober 2010 presenterade kommissionen flaggskeppsinitiativet ”Innovationsunionen” (2010/11:FPM20). Meddelandet innehåller 34 olika förslag som tillsammans syftar till ett strategiskt tillvägagångssätt där innovation och forskning och utveckling ingår som en överordnad politisk målsättning. ”Innovationsunionen” diskuterades en första gång vid konkurrenskraftsrådets möte i oktober och förslaget om unionen antogs sedan vid mötet den 26 november 2010.

Europarådet

I Europarådet ligger fokus på kärnområdena mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen. Arbetet inom utbildningsområdet har koncentrerats kring utbildning för demokratiskt medborgarskap och mänskliga rättigheter samt interkulturell förståelse. Ett arbetsprogram för åren 2010–2014 har antagits. År 2010 gjorde Direktoratet för utbildning och språk en översyn av arbetet inom styrkommittén för utbildning (CDED) och styrkommittén för högre utbildning och forskning (CDESR). Detta resulterade i att en ny kommitté (Steering Committee for Education Policy and Practice, CDPPE) som ska hantera alla utbildningsfrågor, inklusive forskning, ska bildas. Den nya strukturen planeras träda i kraft 2012.

Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådets globaliseringsarbete som initierades av de nordiska statsministrarna sommaren 2007 har varit intensivt och haft hög prioritet. Ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) ansvarar för fem av fjorton globaliseringsåtgärder. I fokus står framförallt toppforskningsinitiativet som är den största nordiska forsknings- och innovationssatsningen någonsin. Toppforskningsinitiativet ingår som spjutspetsprojekt i globaliseringsåtgärden ”övergripande plan för utvecklingen av det nordiska forsknings- och innovationsområdet (NORIA)” som kommer att utvärderas under 2011.

Ministerrådet för utbildning och forskning har vidare antagit strategin ”Kunskap för grön tillväxt och välfärd” som ger en översikt över de prioriterade målen för utbildnings- och forskningssamarbetet för 2011–2013.

En utvärdering av ramprogrammet Nordplus har genomförts och Nordiska Ministerrådet bereder nu arbetet med huvudinnehåll och inriktning för nästa programperiod (2012–2016).

OECD

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) spelar en betydelsefull roll när det gäller analys av utbildningspolitik. Kärnan i verksamheten på utbildningsområdet utgörs av jämförande studier, analyser, statistik och indikatorer.

Sverige deltar i Programme for International Student Assessment (PISA) som är ett av OECD:s flaggskeppsprojekt som syftar till att undersöka i vilken grad deltagande länders utbildningssystem bidrar till att femtonåriga elever, som snart kommer att ha avslutat den obligatoriska skolan, är rustade att möta framtiden. Genom olika prov undersöks elevernas förmågor inom tre kunskapsområden; matematik, naturvetenskap och läsförståelse. Sedan 2000 genomförs studien vart tredje år. Resultaten från den senaste mätningen, som genomfördes 2009, presenterades i december 2010 och redovisas närmare i avsnitt 4.2.1.

Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC), som inrättades 2008, är ett OECD-initierat program som avser att mäta den vuxna befolkningens

kunskaper och kompetens i ett antal länder. Sverige deltog tillsammans med 24 andra länder i en pilotstudie under 2010. Huvudstudien kommer att genomföras 2011–2012 och en internationell jämförande rapport ska publiceras i oktober 2013. Programmet kommer att möjliggöra jämförelser mellan länder och ge indikatorer på vuxnas kunskaper och kompetens. Genom samarbete med EU-kommissionen är avsikten att resultaten även ska kunna användas till indikatorer inom EU-samarbetet.

Sverige deltar i studien Evaluation and Assessment Framework for Improving School Outcomes. Slutrapporten planeras till 2012, men under 2011 lämnade OECD sin rapport över Sveriges arbete med uppföljning och utvärdering. Sammantaget pekar OECD på ett flertal framgångsfaktorer och uppmärksammar Sveriges pågående reformarbete i positiva ordalag. De råd som ges handlar till stor del om ytterligare förbättringar och om att få större systematik i arbetet med utvärdering och bedömning.

Sverige har beslutat att delta i studien TALIS 2013 (The Teaching and Learning International Survey) som är en studie som vänder sig till lärare och skolledare och ur olika perspektiv fokuserar på deras arbete. Skolverket har regeringens uppdrag att svara för genomförandet av studien i Sverige. Teststudier genomförs under 2011 och 2012 och huvudstudien planeras till 2013.

Unesco

Unesco är FN:s fackorgan för utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation. Varje medlemsland ska enligt Unescos konstitution ha en nationalkommission. Denna ska utgöra en länk mellan landets regering och Unesco. Sveriges nationalkommission är Svenska Unescorådet.

Svenska Unescorådets arbete baseras på den svenska Unescostrategin (2008–2011), som i sin tur utgör grunden för hela det svenska engagemanget i Unesco.

Vartannat år äger Unescos beslutande församling, generalkonferensen rum. Under generalkonferensen 2009 drev Sverige att Unesco bör stärka sitt arbete med yttrande- och pressfrihet, att Unesco bör arbeta mer med jämställdhetsintegrering samt att Unesco bör integrera utbildning för hållbar utveckling i arbetet med

utbildning för alla, som är ett av millennieutvecklingsmålen. Vidare var Sverige, tillsammans med de övriga nordiska länderna, drivande bakom förslag som syftar till en bättre målrelaterad styrning av organisationen. Under 2010 har två Unescosamråd med berörda departementet och myndigheter genomförts med syfte att stärka samordningen och genomförandet av svensk Unescostrategi.

Svenska Unescorådet har under 2010 fortsatt att driva arbetet med press- och yttrandefrihet både i Unesco och i Sverige, genomfört en nationell Unescokonferens om tre av Unescos kulturkonventioner samt arrangerat ett seminarium om Open Access om tillgång till vetenskaplig information på Internet. Samarbetet med Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) har ökat för att förbättra samstämmigheten mellan den svenska Unescopolitiken och de bidrag som utgår till Unesco från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Detta samarbete sker i enlighet med Unescostrategin och Sveriges politik för global utveckling.

Bolognaprocessen

Bolognaprocessen är ett europeiskt samarbete mellan 47 länder på högskoleområdet. Syftet är att främja rörlighet, anställningsbarhet och konkurrenskraft. Besluten i kommunikén från det senaste ministermötet 2009 i Leuven-Louvain la Neuve ligger till grund för arbetsprogrammet för det fortsatta arbetet fram till nästa ministermöte i Bukarest våren 2012. Arbetsprogrammet fokuserar främst på frågor inom den sociala dimensionen, mobilitet, erkännande, anställningsbarhet och relationen mellan det gemensamma europeiska området för högre utbildning och övriga världen. I mars 2010 högtidlighölls vid ett ministermöte i Budapest-Wien de tio första åren av Bolognaprocessen och det gemensamma europeiska området för högre utbildning etablerades.

2.6.2 Svensk utbildning i internationell jämförelse

Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål

I detta avsnitt redovisas utfallet för Sverige och för EU som helhet i förhållande till fastlagda riktmärken.

I maj 2009 enades EU-ländernas utbildningsministrar om en fortsättning av utbildnings-samarbetet och ett ramverk med strategiska mål för detta fram till 2020 (Utbildning 2020). Därmed fastställdes fem riktmärken som fram till 2020 ska vara vägledande för uppföljningen av arbetet. Riktmärkena är följande:

- Andelen 18–24-åringar som inte har en fullföljd gymnasieutbildning och som inte studerar ska vara mindre än tio procent.
- Andelen personer i åldern 30–34 år med eftergymnasial utbildning ska uppgå till minst 40 procent.
- Andelen lågpresterande i PISA-testen i läsförmåga, matematik respektive naturvetenskap ska uppgå till högst 15 procent.
- Andelen barn i åldern fyra år fram till skolstart som går i förskoleverksamhet ska uppgå till minst 95 procent.
- Andelen vuxna som deltagit i någon form av utbildning de senaste fyra veckorna ska uppgå till minst 15 procent.

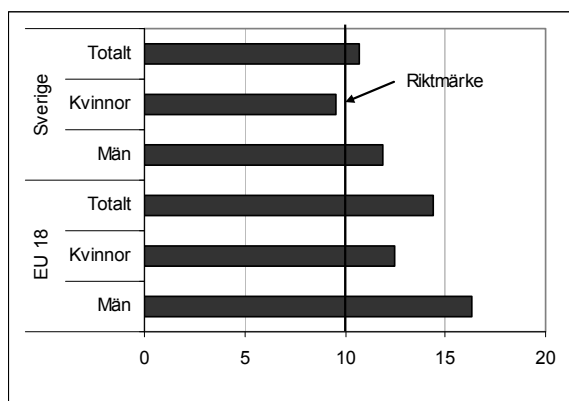
De två förstnämnda riktmärkena ovan – som berör unga vuxna med låg utbildning respektive personer med eftergymnasial utbildning – hör till de övergripande mål som stats- och regeringscheferna antog i juni 2010. Dessa redovisas i de årliga s.k. reformprogrammen. De mål som regeringen antagit för svensk del till 2020 är att unga vuxna med låg utbildning ska uppgå till mindre än tio procent respektive att andelen med en eftergymnasial utbildning ska uppgå till mellan 40 och 45 procent.

Riktmärkena avser EU som helhet och inte enskilda medlemsländer. En del länder förutsätts kunna bidra till utvecklingen i Europa genom att överträffa riktmärket. I det följande redovisas hur Sverige ligger till i förhållande till de antagna riktmärkena för hela EU utifrån senast publicerade uppgifter. Det anges också hur EU-länderna som helhet ligger till.

EU-mål: Färre unga vuxna med låg utbildning

Andelen svenska 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befann sig i utbildning låg 2009 på drygt tio procent, vilket också är strax över EU:s riktmärke (diagram 2.1). Utfallet har förändrats en del under den senaste tioårsperioden, vilket till stor del kan förklaras av förändrade definitioner/tidsseriebrott. Statistiska centralbyrån kommer under 2011 att ändra sättet att mäta i förhållande till riktmärket. Genomsnittet inom EU som helhet har successivt förbättrats något, men andelen uppgick trots det till 14,4 procent 2009. Bland män finns genomgående en större andel lågutbildade än bland kvinnor, såväl i Sverige som i EU.

Diagram 2.1 Andel av unga i åldern 18–24 år som inte har gymnasieutbildning och som inte studerar (2009)

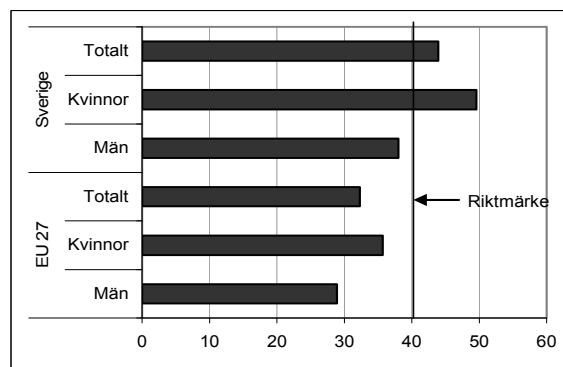

Källa: Eurostat.

EU-mål: Högre andel med eftergymnasial utbildning

Andelen i befolkningen som har en minst tvåårig eftergymnasial utbildning har ökat i Sverige sedan 2002 och uppgick 2009 till knappt 44 procent, en bit över EU:s riktmärke. I detta mått ingår också utbildningar som inte hör till högskolan. Dessa utbildningar har ökat påtagligt under senare år, framför allt kvalificerad yrkesutbildning och yrkeshögskola. Även i Europa i övrigt har andelen med eftergymnasial utbildning ökat kraftigt, och uppgick 2009 till drygt 32 procent. Se diagram 2.2.

Diagram 2.2 Andelen i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning (2009)

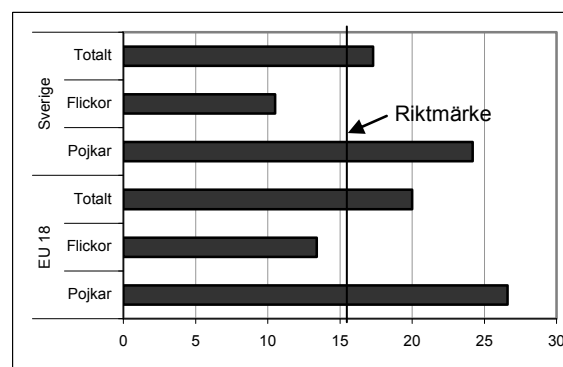

Källa: Eurostat.

EU-mål: Fler 15-åringar med godtagbar baskompetens

Ett tredje mål för EU-samarbetet är att färre ungdomar (högst 15 procent) ska prestera på låg nivå i läsning, matematik respektive naturvetenskap. OECD:s internationella kunskapsmätningar, PISA, genomförs vart tredje år. Enligt den senaste mätningen, 2009, uppgick andelen svenska 15-åringar med *svag läsförmåga* till drygt 17 procent, vilket utgjorde en försämring jämfört med tidigare mätningar. För de 18 EU-länder där det finns motsvarande statistik uppgick den genomsnittliga andelen till 20 procent. Se diagram 2.3. Såväl i Sverige som i de flesta andra EU-länder är andelen svaga läsare betydligt större bland pojkar än bland flickor.

Diagram 2.3 Andelen lågpresterande 15-åringar i läsning (2009)

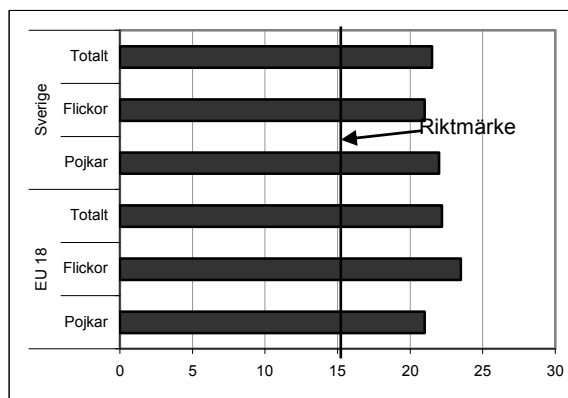

Källa: OECD, PISA.

När det gäller *matematik* hörde 21 procent av de svenska 15-åringarna till de lågpresterande 2009, också det en försämring jämfört med tidigare mätningar, och en bra bit från EU:s riktmärke (diagram 2.4). Motsvarande andel i EU-länderna

var marginellt högre, 22 procent. I de allra flesta länder var andelen svaga i matematik större bland flickor än bland pojkar, men bland de svenska eleverna var könsskillnaderna små.

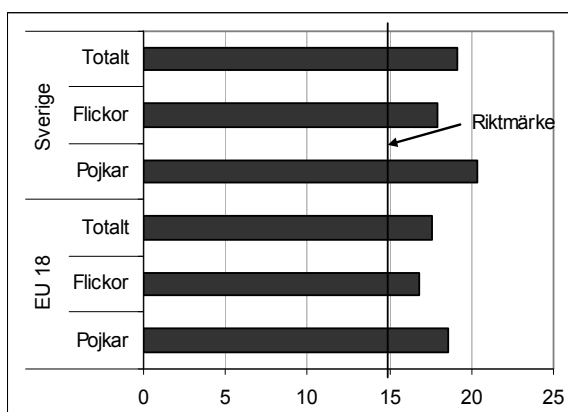
Diagram 2.4 Andelen lågpresterande 15-åringar i matematik (2009)

Källa: OECD, PISA.

I *naturvetenskap* presterade 19 procent av de svenska 15-åringarna på en låg nivå 2009, även detta en försämring jämfört med tidigare och högre än EU:s riktmärke (diagram 2.5). Den genomsnittliga andelen inom EU var något bättre, knappt 18 procent. Genomgående var andelen lågpresterande i naturvetenskap något lägre bland flickor än bland pojkar.

Diagram 2.5 Andelen lågpresterande 15-åringar i naturvetenskap (2009)

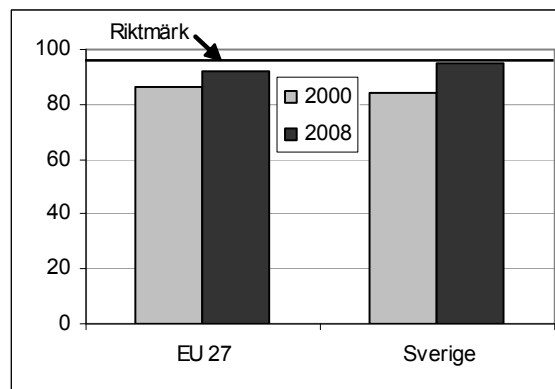
Källa: OECD, PISA.

EU-mål: Högre andel barn i förskola

Andelen barn i åldern från 4 år och upp till skolstart som går i förskoleverksamhet har ökat successivt under lång tid. 2009 uppgick andelen

till 95 procent, vilket också är riktmärket för EU. Även EU-genomsnittet har successivt ökat och uppgick samma år till 91 procent. Se diagram 2.6.

Diagram 2.6 Andelen barn 4 år upp till skolstart som deltar i förskoleverksamhet

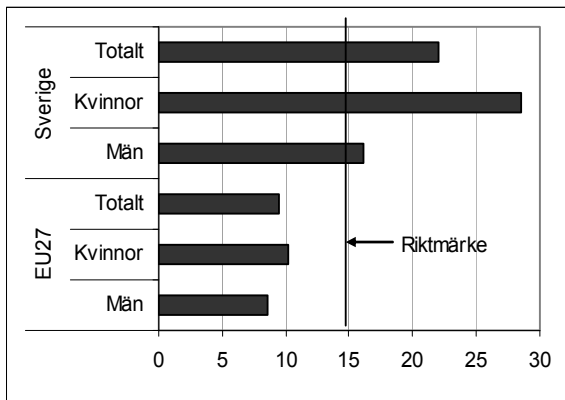

Källa: Eurostat.

EU-mål: Fler vuxna i olika former av utbildning

Ett ytterligare riktmärke för utbildningssamarbetet rör vuxnas deltagande i utbildningar. Det kan gälla såväl utbildning inom utbildningsväsendet som t.ex. personalutbildning. Sverige hörde med sina 22 procent till de länder som 2009 hade den allra högsta andelen, tillsammans med övriga nordiska länder. Den genomsnittliga andelen i EU-länderna var knappt tio procent 2009, en andel som varit i stort sett konstant de senaste åren. Utvecklingen under senare tid såväl i EU som helhet som i Sverige under senare tid är osäker på grund av tidsseriebrott. Det kan dock konstateras att Sverige ligger långt över riktmärket i detta avseende och att kvinnor i högre grad än män har utbildat sig, se diagram 2.7.

Diagram 2.7 Andelen vuxna (20–64 år) som deltagit i utbildning (2009)

Anm: Preliminära data. Källa: Eurostat.

2.7 Granskningsrapporter med mera

RiR 2009:10 Psykiatri och effektiviteten i det statliga stödet

Riksrevisionen har granskat vissa statliga insatser som påverkat landstingens resurser för vården av psykiskt sjuka. Syftet var att få en tydligare bild av samspelet mellan staten och landstingen när det gäller resurserna till psykiatri, både de tillfälliga statliga ekonomiska bidragen och tillgången på personal med högre utbildning, särskilt psykiatriker och andra läkare. De statliga aktörer som berördes av granskningen var främst regeringen och Regeringskansliet (Social-, Utbildnings- och Finansdepartementen) samt Socialstyrelsen. Vidare berördes Högskoleverket och de lärosäten som ger relevanta utbildningar, främst universitet med läkarutbildning.

Riksrevisionen rekommenderade regeringen att överväga att omfördela stödet till utvecklingen av vården av psykiskt sjuka och förstärka läkarutbildningen i psykiatri. Tillfälliga resurstillskott bör ersättas med långsiktiga åtgärder som ligger inom det statliga ansvarsområdet och som stöder psykiatri utan att försvaga landstingens ansvar. Regeringen rekommenderades också att se över läkarutbildningens organisation och finansiering för att skapa ökad tydlighet i ansvarsförhållanden, dimensionering, styrning och uppföljning.

Efter granskningen

I Riksrevisionens regi hölls i november 2009 ett seminarium med särskilt fokus på utbildnings-

frågor och prioriteringar i vården. Deltagare var ett trettiotal företrädare för bl.a. Socialutskottet, Utbildningsutskottet, Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet, myndigheter, Sveriges Kommuner och Landsting och läkarkåren. Dokumentationen vid seminariet skickades för kännedom till såväl Socialutskottet som Utbildningsutskottet liksom till samtliga seminariedeltagare.

I december 2009 höll Socialdepartementet och Utbildningsdepartementen ett seminarium om främst utbildningsfrågor inom psykiatri. Underlag var dels Riksrevisionens rapport, dels en rapport från Socialstyrelsen som särskilt behandlade psykiatriens ställning i grundutbildningen för läkare respektive sjuksköterskor.

Regeringen avser att göra en översyn av den nuvarande utbildningen och allmäntjänstgöringen som sammantaget leder fram till läkarlegitimation.

Ärendet med ovan nämnda granskningsrapport är därmed slutbehandlat.

RiR 2009:28 Studenternas anställningsbarhet – regeringens och högskolans insatser

Riksrevisionen har granskat regeringens, Högskoleverkets samt universitets och högskolors insatser för att främja studenternas anställningsbarhet. Enligt högskolelagen (1992:1434) ska universitet och högskolor samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet. Ett krav på all högskoleutbildning är att den ska utveckla studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. En utgångspunkt för Riksrevisionens granskning var den s.k. Bologna-processen, där anställningsbarhet är ett av tre övergripande mål. Riksrevisionen konstaterade bl.a. i granskningen att arbetsmarknadsanknytningen i utbildningarna skiljer sig åt mellan olika lärosäten, att det finns brister i lärosätenas uppföljningar av frågan samt att studenterna får otillräcklig information om arbetsmarknaden.

Regeringen anser att det i dag saknas en samlad bild av lärosätenas arbete med arbetsmarknadsanknytning, både vad gäller omfattning och framgångsrika metoder. Regeringen avser därför att ge Högskoleverket i uppdrag att kartlägga arbetsmarknadsanknytningen. Det kan också finnas skäl för universitet och högskolor att förbättra informationen om olika utbild-

ningar, inte minst vad gäller kopplingen till arbetsmarknaden.

Ärendet med ovan nämnda granskningsrapport är därmed slutbehandlat.

det inkommit rapporter från myndigheter inom Utbildningsdepartementets område.

RiR 2010:4 Klassificering av kurser vid universitet och högskolor – regeringens styrning och Höskoleverkets uppföljning

Riksrevisionen har granskat konsekvenserna av regeringens styrning och Höskoleverkets uppföljning av klassificering av kurser vid universitet och högskolor. Enligt Riksrevisionen (RiR 2010:4) klassificerar lärosätena kurser på olika sätt och lärosätena har över tid förändrat sin klassificering av kurser till utbildningsområden med högre ersättningsbelopp. Riksrevisionen menar att regeringen inte har gett tillräcklig vägledning till lärosätena om hur de ska klassificera kurser, samtidigt som Höskoleverkets uppföljning inte har varit ändamålsenlig.

Regeringen vill därför påpeka att de principer för resursfördelning som fastslogs genom riksdagens beslut om propositionen Högre utbildning för ökad kompetens (prop. 1992/93:169, bet. 1992/93:UbU14, rskr. 1992/93:363) fortfarande gäller. Klassificeringen av kurser ska enligt nämnda proposition ske utifrån ämnesinnehåll. Klassificering ska därmed vare sig ske utifrån resursåtgång, undervisningsmetod eller om en kurs ingår i ett utbildningsprogram som i övrigt har en annan klassificering.

Klassificeringen av kurser måste ske på ett likartat sätt för att åstadkomma rättvisa villkor, men samtidigt är någon helt likriktad klassificering inte möjlig. Uppföljningen av hur klassificeringen sker är därför av största vikt. Regeringen avser att ge Höskoleverket i uppdrag att tillsammans med universitet och högskolor utveckla uppföljningen av kursklassificeringen.

Ärendet med ovan nämnda granskningsrapport är därmed slutbehandlat.

Miljöledningsrapporter

Statliga myndigheter ska utveckla miljöledningssystem och årligen rapportera sina resultat till regeringen och Naturvårdsverket enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. I enlighet med förordningen har

3 Politikens inriktning

Kunskap ger den enskilda människan möjligheter att växa och påverka sin situation. En god utbildning öppnar perspektiv och ger goda livsförutsättningar. En hög utbildningsnivå är också nödvändig för att Sverige som nation ska kunna konkurrera på världsmarknaden och säkra välståndet.

Undervisningen i skolväsendet ska bedrivas av välutbildade lärare som förmedlar kunskaper och värden och som genom utmaningar motiverar eleverna att lära sig mer.

Vi står nu inför den största reformperioden i svenskt skolväsende sedan den allmänna folkskolan infördes 1842. Stora insatser görs för att höja lärarnas kompetens och läraryrkets status. Lärarutbildningen görs mer specialiserad mot de ämnen och årskurser läraren ska undervisa i. Behörighetskraven skärps, och legitimation för lärare och förskollärare införs för att säkerställa att den som undervisar barn och ungdomar har rätt kompetens. Resultatuppföljningen förbättras genom obligatoriska nationella prov i grundskolan i ett stort antal ämnen. Statens skolinspektion ges möjlighet att kombinera kritik mot brister med vite, såväl till kommunala som fristående skolor. Förskolan blir en del av skolväsendet och dess pedagogiska uppdrag stärks.

Förskolan och den pedagogiska omsorgen ger barn möjlighet till social träning, lek, gemenskap och lärande. Verksamheterna ger också föräldrar möjlighet att kombinera arbete och föräldraskap. Den svenska förskolan håller generellt en hög kvalitet. Skolinspektionen har dock konstaterat brister i fråga om det pedagogiska uppdraget. Regeringens reformer syftar till att utveckla och säkerställa en förskola av hög och jämn kvalitet.

Grundskolan ska ge en god grund för fortsatt utbildning, ge alla elever möjlighet att nå de nationella målen och utvecklas så långt som möjligt. Skolan ska även förbereda eleverna för aktiva livsval. Resultaten i grundskolan har sjunkit oroande sedan 1990-talet. Det finns många skäl till detta och regeringen vidtar därför en rad åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten.

Fritidshemmet utgör ett komplement till utbildningen i skolan och ska även erbjuda eleverna en meningsfull fritid och rekreation. Det är viktigt att verksamheten utformas så att barnen utvecklas och känner sig trygga.

Gymnasieskolan ska förbereda eleverna för högre studier eller inträdet i arbetslivet. Den nya gymnasieskolan, som införs hösten 2011, bejakar att ungdomar har olika framtidsplaner. Eleverna på de högskoleförberedande programmen ska bli bättre förberedda för vidare studier genom att kraven höjs, utbildningarna renodlas och det centrala ämnesinnehållet ges ett öka fokus. För elever som går på yrkesprogram är det inte längre obligatoriskt att läsa in högskolebehörighet, vilket gör att de får mer tid till fördjupning i yrkesämnena. Samtidigt har de rätt att läsa in behörigheten om de så önskar. Nya kurs- och ämnesplaner, tidigare betyg och fler nationella prov gör skolan mer inriktad mot kunskap. Rätten till stöd stärks och arbetsron främjas i den nya skollagen.

Svensk vuxenutbildning har under en lång tid gett människor en andra chans till en utbildning. För många människor som invandrat till Sverige från länder utan skoltradition har vuxenutbildningen kommit att bli den enda chansen till en utbildning. Att höja statusen på vuxenutbildningens yrkesutbildningar och

individanpassa den än mer står i fokus för regeringens politik för en vuxenutbildning av fortsatt hög kvalitet.

Under alltför lång tid har antalet utbildningsplatser varit det primära för reformer inom högskolan, snarare än ökad utbildningskvalitet. Högre utbildning av hög kvalitet lägger grunden för framtidens forskning och bidrar till bildning och välutbildad arbetskraft. Därför prioriterar regeringen reformer som syftar till att höja kvaliteten. Resurserna till forskning har höjts kraftigt och kvalitet i forskningen premieras. Både grundforskning och tillämpad forskning behövs för att Sverige ska utvecklas starkt på såväl lång som kort sikt.

3.1 Förskola och annan pedagogisk verksamhet

Det är i barndomen som många av de värderingar grundläggs som vi bär med oss genom livet. Tryggheten, den första samvaron och den tidiga bekantskapen med omvärlden påverkar oss inte bara för stunden, utan finns närvarande långt efter det att vi har tagit steget ut i vuxenvärlden.

Föräldrarna känner sina barn bäst. Därför är det också föräldrarna som bäst kan avgöra vilka behov barnet har under de första åren efter föräldraledigheten. Varje familj ska ha möjlighet att välja den verksamhetsform som passar just den familjen och dess barn. Det förutsätter att det finns en mångfald av olika verksamhetsformer att välja emellan. Alla verksamheter ska präglas av hög kvalitet och erbjuda barnen såväl pedagogisk stimulans som trygghet och omsorg.

3.1.1 En lärarrik förskola

Den svenska förskolan utgör en av de viktigaste delarna i välfärden, och 458 000 barn tillbringar sin vardag i förskolan. Det finns en stor variation mellan olika pedagogiska inriktningar och ägandeformer, vilket ökar föräldrars möjlighet att välja en förskola som passar deras barn. Förskolan är en av de mest uppskattade verksamheterna – den ligger i topp i Svenskt kvalitetsindex och är internationellt erkänd för sin höga kvalitet och tillgänglighet. Förskolan ska ge barnen en god grund för framtida lärande,

men skapar också möjligheter för föräldrars deltagande i arbetslivet och ökad jämställdhet mellan kvinnor och män.

Förskolan har en viktig roll, inte minst när det gäller att ge stöd till barn som kommer från mindre privilegierade hem, och kan på så sätt skapa mer likvärdiga förutsättningar för barnen inför skolstarten. Regeringen har därför genomfört ett reformarbete för att stärka förskolans pedagogiska uppdrag. Den pedagogiska förstärkningen sker med bibehållen respekt för förskolans identitet – där omsorg, fostran, lek och lärande bildar en helhet.

Ny skollag och reviderad läroplan

Den nya skollagen, som började tillämpas den 1 juli 2011, innebär en viktig nystart för förskolan. Förskolan har blivit en egen skolform som omfattas av övergripande mål som är gemensamma med skolan. Samma reglering gäller för kommunala och fristående förskolor, och det ställs krav på att alla förskolor genomför ett systematiskt kvalitetsarbete. Dessutom kan vite utdömas till de kommunala och fristående huvudmän som inte rättar till påtalade brister. Förskolechefens roll har tydliggjorts och förskollärarna fått ett tydligt ansvar för det pedagogiska innehållet i verksamheten.

Den 1 juli 2011 trädde också en omarbetad läroplan för förskolan i kraft. I den har målen förtydligats för barnens språkliga, kommunikativa och matematiska utveckling samt för naturvetenskap och teknik. På så sätt har ambitionerna för lärandet höjts och det har blivit tydligare vad varje barn har rätt att få med sig av förskolans verksamhet. Målen är satta på sådant sätt att lärandet ska ske i lekfulla former och med hänsyn till varje barns intressen och behov av trygghet och omsorg.

Satsningar på personalen

Alla barn i förskolan ska möta personal som är kvalificerad för yrket. Eftersom förskollärarna har fått ett tydligare ansvar för det pedagogiska arbetet, har regeringen också vidtagit en rad åtgärder för att särskilt stärka denna yrkesgrupp. En ny förskolläraryrkesexamen startar hösten 2011. Förskolläraryrkesexamen omfattar 210 högskolepoäng, och utbildningen är tydligt inriktad mot

arbete i förskolan. Den blivande förskolläraren ska genom utbildningen få den kunskap och kompetens som krävs för att möta de yngsta barnens behov av utveckling, lärande och omsorg. För att locka fler studenter till förskollärarytbildningen har regeringen gett Skolverket i uppdrag att göra en informationskampanj.

En förskollärarytlegitimation införs också för att höja yrkets status och garantera kvaliteten. Endast den som har förskollärarytlegitimation ska få tillsvidareanställas som förskollärare. Reformen gäller från och med hösten 2012.

Att arbeta tillsammans i arbetslag med olika kompetenser har varit en framgångsfaktor i den svenska förskolan. Mixen av förskollärare, barnskötare och andra pedagoger i förskolan är av stor betydelse för barnens utveckling. För att förskolan ska leva upp till skollagens och läroplanens mål bedömer regeringen att förskolans personal behöver utveckla sin kompetens. Under 2009–2011 genomfördes en utbildningssatsning genom det så kallade förskolelyftet. Den satsningen följs nu upp med ytterligare satsning på kompetensutveckling för förskollärare och förskolechefer. Regeringen föreslår satsningar om totalt ca 120 miljoner kronor under 2012–2014 inom områdena uppföljning och utvärdering samt barn i behov av särskilt stöd. Genom en satsning på forskarskolor har det blivit möjligt för förskollärare att kunna forska med bibehållen lön. Satsningen fortsätter till och med 2014. Syftet är att stärka forskningen på förskoleområdet och på så sätt utveckla kvaliteten i förskolan. Förskollärare som har avlagt minst licentiatexamen inom ett område som omfattas av förskolans uppdrag och som under minst fyra års tjänstgöring visat pedagogisk skicklighet kan utnämnas till lektor.

Förskolans personal ingår i den fortbildnings-satsning som genomförs med anledning av Statens skolverks förnyade uppdrag mot mobbning och annan kränkande behandling och i satsningen om att främja jämställdhet i skolväsendet.

3.1.2 Förskoleplats i tid

I de allra flesta fall erbjuder kommuner förskoleplats inom fyra månader. Fortfarande finns dock kommuner som inte erbjuder

förskoleplats i tid. Det innebär stora problem för de drabbade föräldrarna. Regeringen avser därför att se över vilka ytterligare åtgärder eller incitament som kan riktas mot kommunerna för att fler ska erbjuda förskoleplats i tid.

3.1.3 Valfrihet genom annan pedagogisk verksamhet

Det är föräldrarna som känner sina barn bäst. Därför är det också föräldrarna som bäst avgör barnens behov och om de ska delta i förskolans verksamhet under de första åren. Varje familj ska ha möjlighet att välja den verksamhetsform som passar just dem och deras barn. Det förutsätter att det finns en mångfald av olika verksamhetsformer att välja emellan. Alla verksamheter ska enligt skollagen präglas av hög kvalitet och erbjuda barnen såväl pedagogisk stimulans som trygghet och omsorg.

Förutom förskola finns det annan pedagogisk verksamhet i form av pedagogisk omsorg, öppen förskola och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Dessa verksamheter är inte en del av skolväsendet men regleras i den nya skollagen. Lagen ställer kvalitetskrav på verksamheten när det gäller personalens utbildning eller erfarenhet, barngruppernas sammansättning och storlek och lokalernas ändamålsenlighet. Förskolans läroplan ska vara vägledande för pedagogisk omsorg och kan vara det även för öppen förskola. Den värdegrund och de normer och värden som anges i läroplanen ska genomsyra verksamheten i all annan pedagogisk verksamhet.

Pedagogisk omsorg och öppna förskolor

Nästan alla barn i Sverige går i förskolan, men det är viktigt att utveckla valfriheten för de familjer som vill ha en annan typ av verksamhetsform. Därför införde Alliansregeringen 2009 en barnomsorgspong som ökar möjligheten att starta fristående verksamheter inom pedagogisk omsorg. Barnomsorgspongen ger utrymme för såväl familjedaghem och flerfamiljssystem som andra alternativa, pedagogiska, verksamheter i ännu oprövade former. Regeringen avser att göra en uppföljning av reformen.

Dagbarnvårdare kan i den öppna förskolan, under ledning av förskollärare, få stöd för den pedagogiska utvecklingen av sin egen verksamhet. Även andra former av pedagogisk omsorg bör kunna använda den öppna förskolan som resurs för erfarenhetsutbyte, social gemenskap och som stöd i utvecklingen av sin verksamhet. För föräldrar fungerar verksamheten som en viktig social träffpunkt, där barnen ges tillfälle att tillsammans med sin förälder delta i en gruppverksamhet som syftar till att ge pedagogisk stimulans.

Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds

Enligt skollagen ska förskola och fritidshem erbjudas i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärsarbete, studier eller familjens situation i övrigt. Under 2010 tillhandahöll 118 kommuner verksamhet på obekvämt arbetstid där ca 4 000 barn i åldern 1–12 år var inskrivna. Av de kommuner som inte anordnade verksamhet under obekvämt arbetstid uppgav en majoritet, enligt en undersökning av Skolverket, att orsaken var att det inte efterfrågades. De allra flesta som arbetar på obekvämt arbetstid hittar lösningar för barnets omsorg på egen hand. För de föräldrar som inte har den möjligheten är det viktigt att kommunen tar sitt ansvar.

Därför görs i den nya skollagen ett förtydligande om att kommunen ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under den tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Det innebär att en kommun inte utan vidare kan avstå från att tillhandahålla sådan omsorg. Ambitionen måste vara att kunna tillhandahålla kommunalt finansierad omsorg även under så kallad obekvämt arbetstid för barn till föräldrar som har behov av det. Om kommunen vid en viss tidpunkt inte har någon efterfrågan, måste kommunen ändå planera för att tillhandahålla omsorg när situationen förändras. Det innebär ingen rättighet att i enskilda fall få omsorg under obekvämt arbetstid, men föräldrar som har behov av omsorg utanför reguljär arbetstid ska få sitt behov prövat av kommunen.

3.2 Barn- och ungdomsutbildning

3.2.1 Lärarna – en nyckel till kunskap

För att bryta försämringen av svenska elevers kunskapsresultat är det nödvändigt att stärka lärarnas kompetens och status samt att erbjuda dem bättre stöd än i dag. Lärarna ska ha huvudrollen i klassrummet och inte hänvisas till en handledande roll.

Mycket pekar på att undervisningen under 1990-talet och framåt har karaktäriserats av att eleverna i stor utsträckning arbetar på egen hand och utan aktivt lärarstöd. I Skolverkets kunskapsöversikt om vad som påverkar resultaten i svensk skola pekas den ökade andelen eget arbete ut som en anledning till att resultaten försämrats. I Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) forskningsöversikt om utbildningspolitik bedöms också ändrade arbetsformer till förmån för en mindre strukturerad undervisning vara en av de troligaste anledningarna till resultatförsämringen. Regeringen har därför i skolförordningen (2011:185) tydliggjort att eleverna har rätt till ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i en strukturerad undervisning.

För att lärare ska kunna levandegöra kunskapsstoffet, hålla eleverna intresserade och ge dem rätt stöd krävs goda ämneskunskaper och kunskaper i didaktik. Regeringens fortbildningssatsning Lärarlyftet har sedan 2007 gett lärare ökade möjligheter att bredda och fördjupa sina ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kunskaper. Som en fortsättning på den satsningen avser regeringen att genomföra det s.k. Lärarlyftet II. Nya regler kommer att gälla för satsningen som inriktas på behörighetsgivande kurser för fritidspedagoger och legitimerade lärare. Satsningen utökas med 132 miljoner kronor 2012, och beräknas utökas med 187 miljoner kronor 2013, 337 miljoner kronor 2014 och 200 miljoner kronor 2015. Totalt kommer regeringens satsning på kompetensutveckling för lärare, förskollärare, fritidspedagoger och rektorer att omfatta ca 500 miljoner kronor 2012, ca 510 miljoner kronor 2013 och 2014 och ca 200 miljoner kronor 2015.

Antalet sökande till lärarutbildningen med höga betyg eller höga resultat på högskoleprovet har minskat under lång tid. För att få riktigt bra kvalitet på undervisningen behöver fler högt

kvalificerade studenter söka sig till lärarutbildningen och läraryrket. Regeringen har därför avsatt 6 miljoner kronor 2011 och 13 miljoner kronor 2012 till en informationskampanj för att locka nya studenter till lärar- och förskolläraryrket.

I avsnitt 3.6.4 *Lärare i skola och förskola* beskrivs fler åtgärder för att förbättra lärarnas och förskollärarnas kompetens.

3.2.2 Legitimation för lärare och förskollärare

Den 1 juli 2011 infördes ett legitimationssystem för lärare och förskollärare. För att få anställas utan tidsbegränsning, ansvara för undervisningen och självständigt besluta om betyg ska det i framtiden krävas legitimation. Legitimation utfärdas av Skolverket för den som har en lärar- eller förskolläraryrketsexamen och som också har genomgått en introduktionsperiod med handledning.

Elever och barn har rätt till en såväl god som trygg utbildning och detta säkerställs genom att legitimerade lärare och förskollärare ansvarar för undervisningen. Lärar- och förskolläraryrket stärks genom att bli legitimationsyrken. Det ställs särskilda krav för att komma in i yrket och man måste också sköta sitt arbete inom sin profession på ett tillfredsställande sätt för att med säkerhet få behålla sin legitimation och kunna fortsätta det viktiga arbetet med att utbilda barn, ungdomar och vuxna. Kopplat till legitimationssystemet är också krav på att läraren måste vara behörig i alla de ämnen och årskurser där han eller hon undervisar.

Inom legitimationssystemet ges möjlighet att få en statlig utnämning till lektor. För detta krävs minst en licentiatexamen och att läraren eller förskolläraren har visat pedagogisk skicklighet under minst fyra år. Genom regeringens satsning på forskarskolor ges fler lärare och förskollärare möjlighet att gå en forskarutbildning, se vidare avsnitt 3.6.4.

3.2.3 Utvecklingssteg för yrkesskickliga lärare

Regeringen föreslår att en karriärutvecklingsreform genomförs inom läraryrket med utvecklingssteg för yrkesskickliga lärare inom

hela grund- och gymnasieskolan. Syftet är att premiera de bästa lärarna. Utvecklingsstegen med eventuella behörighetskrav ska beskrivas i skollagen. Beslut om vem som ska anställas liksom ansvarsområden och arbetsinnehåll samt anställningsvillkor ska bestämmas av huvudmannen, i sedvanlig ordning efter samråd med de fackliga organisationerna.

En given utgångspunkt för denna reform är att lönesättningen för lärare är en fråga för parterna. Reformen innebär inte en övergång till statlig lönepolitik. För att genomföra reformen krävs samförstånd mellan staten och SKL. Reformen är inte ett steg mot ett förstatligande av skolan. Av finansieringsprincipen följer att en lagreglering som ökar kommunernas åtaganden ska finansieras av staten. För att täcka kostnaderna för reformen utgår ett statsbidrag om 26 miljoner kronor 2012, 187 miljoner kronor 2013, 468 miljoner kronor 2014 och 749 miljoner kronor 2015. Från 2016 och framåt är tillskottet 880 miljoner kronor per år. Fristående skolor ska ersättas på likvärdiga villkor som kommunala skolor.

Regeringskansliet avser att utse en utredare för att se över hur denna karriärutvecklingsreform ska utformas.

3.2.4 Rektorslyftet

En bra rektor utgör ett viktigt stöd för lärarna och är en viktig faktor för skolans resultat. Flera studier visar att rektorer inte är tillräckligt drivande i den pedagogiska utvecklingen på skolan. Regeringen införde därför 2010 en obligatorisk befattningsutbildning för rektorer. Därefter har regeringen genomfört en satsning om 20 miljoner kronor per år på en frivillig fortbildning i styrnings- och ledarskapsfrågor för de rektorer som har genomgått den obligatoriska utbildningen. Satsningen pågår till 2014.

3.2.5 Ny skollag, och nya läroplaner med kursplaner m.m.

Riksdagen har beslutat om en ny skollag för kunskap, valfrihet och trygghet som tillämpas på utbildning från och med den 1 juli 2011. Den nya lagen syftar bl.a. till att åstadkomma lika villkor för kommunala och fristående

verksamheter, tydligare regelverk kring uppföljning och tillsyn samt att stärka rättigheterna för elever i behov av särskilt stöd. Genom den nya skollagen stärks skolans kunskapsuppdrag.

Nya, tydligare läroplaner för de obligatoriska skolformerna har införts. Läroplanerna innehåller skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer för utbildningen samt kurs- och ämnesplaner för respektive skolform. En ny läroplan för gymnasieskolan bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Mänskliga rättigheter, demokrati och barnets rättigheter i synnerhet har fått en ökad synlighet i de nya styrdokument som riksdagen och regeringen har ställt sig bakom. Det är viktigt att huvudmännen lever upp till kravet att ge alla elever den garanterade undervisningstiden. Regeringen avser därför låta undersöka hur mycket undervisningstid eleverna i realiteten får samt överväga hur man kan utvärdera och analysera hur den garanterade undervisningstiden används.

För att den enskilde lättare ska kunna jämföra olika skolor med varandra och göra välgrundade val av skola avser regeringen att ge Skolverket i uppdrag att vidareutveckla presentationen av befintlig information för föräldrar, elever och huvudmän och göra den mer användarvänlig.

En rad faktorer har sedan 1990-talets början påverkat skolans resultat. Regeringen avser att tillsätta en utredning som ska analysera kommunaliseringens effekter för elevernas resultat, läraryrkets status och likvärdigheten i skolväsendet.

3.2.6 Ny betygsskala

En ny betygsskala med fler steg för mer rättvisande betyg infördes höstterminen 2011 för den obligatoriska skolan och gymnasieskolan. För den gymnasiala vuxenutbildningen börjar den nya betygsskalan att gälla först den 1 juli 2012.

Kunskapskrav finns för godtagbara kunskaper i årskurs 3 och 6 i grundskolan och motsvarande skolformer. För årskurs 9 och för samtliga kurser i gymnasieskolan finns unika kunskapskrav för betygsstegen A, C och E. Kunskapskraven för betyget D innebär att kraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda. Kunskapskraven för betyget B innebär att även

kraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Betyg införs från årskurs 6 i grundskolan och motsvarande skolformer höstterminen 2012. Därmed ges inte bara elever besked om hur de ligger till i god tid inför slutbetyget, utan rektorer och huvudmän ges även tidig och tydlig information om vilka elever och skolor som behöver extra stödinsatser.

I januari 2011 överlämnades betänkandet Riktiga betyg är bättre än höga betyg – Förslag till omprövning av betyg (SOU 2010:96) till Utbildningsdepartementet. I betänkandet föreslås hur en rätt kan införas för elever att få sina betyg omprövade. Förslaget har remissbehandlats och bereds nu inom Regeringskansliet.

3.2.7 Fler nationella ämnes- och kursprov

Resultatet på en elevs nationella prov utgör information till elever, lärare och föräldrar om hur eleven ligger till i förhållande till de nationella målen och är ett viktigt underlag för läraren för att kunna avgöra om en elev behöver mer stöd och hjälp. De nationella ämnesproven utgör även ett viktigt stöd för en likvärdig och rättvis betygssättning. Redan under den förra mandatperioden utökade därför regeringen antalet obligatoriska nationella prov.

I dag ges nationella ämnesprov för grundskolans del i svenska (i årskurs tre, sex och nio), matematik (i årskurs tre, sex och nio), engelska (i årskurs sex och nio) och i naturorienterade ämnen (NO-ämnena) i årskurs nio. Regeringen fattade i maj 2011 beslut om att ytterligare nationella prov ska införas. Läsåret 2013/14 införs prov i NO-ämnena även i årskurs sex samt prov i de samhällsorienterade ämnena i årskurs sex och nio. Obligatoriska utprovningar av de nya proven genomförs läsåret 2012/13.

För att nationella prov ska kunna bidra till en likvärdig och rättvis betygssättning krävs det att de genomförs på ett rättssäkert sätt och att bedömningen är objektiv. Därför har regeringen genom uppdrag till Skolinspektionen tagit initiativ till central rättning av ett slumpvis urval prov. Därtill avser regeringen att ge Skolverket i uppdrag att kvalitetssäkra de nationella proven. För detta ändamål beräknar regeringen att 15 miljoner kronor per år avsätts från och med 2013.

3.2.8 En förbättrad matematikundervisning

Såväl nationella som internationella undersökningar visar att svenska elevers resultat i matematik successivt har försämrats sedan 1990-talet. Matematik är det ämne i vilket det under längre tid varit vanligt att eleverna arbetar mycket med läroboken på egen hand. Av den internationella kunskapsmätningen TIMSS 2007 framgår att i Sverige ägnades så mycket som 38 procent av tiden på matematiklektionerna i årskurs 4 åt att arbeta självständigt med uppgifter utan lärares ledning. Motsvarande andel för årskurs 8 var 28 procent – den högsta andelen av samtliga deltagande länder. Skolinspektionen konstaterar i en granskning av matematikundervisningen i gymnasieskolan att den har liknande brister. Granskningen visar att det finns behov av att lärarna erbjuder eleverna en mer omfattande och bättre utvecklad undervisning.

Att eleverna får handledning och återkoppling av läraren är centralt för deras kunskapsutveckling.

En mål- och resultatstyrd skola ställer krav på hög lärarkompetens, såväl ämneskunnande som didaktisk kunskap, så att läraren kan ge alla elever det stöd och de utmaningar som behövs för att uppnå målen och utvecklas så långt möjligt. Staten har ett ansvar för att tillhandahålla lärarutbildning som ger adekvat kompetens för läraryrket. Genom Lärarlyftet har såväl ämnesfördjupning som ämnesdidaktiska utbildningar underlättat för lärare att få tillgång till kvalificerad och relevant fortbildning

Regeringen avser, mot bakgrund av behoven av förstärkt lärarkompetens i matematik, att genomföra en särskild fortbildningsåtgärd för lärare som undervisar i matematik i grundskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Den föreslagna satsningen ska ha fokus på ämnesdidaktik och ge lärare stöd, inspiration och större möjligheter att utveckla elevers kunskaper och förmågor i linje med nya läro-, ämnes- och kursplaner.

I budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1 utg.omr. 16) aviserade regeringen att satsningen på matematik, naturvetenskap och teknik (MNT) skulle förlängas och att 200 miljoner kronor skulle avsättas under 2012. Regeringen avser nu att förlänga satsningen

ytterligare till 2015 och beräknar att 200 miljoner kronor per år avsätts.

Från höstterminen 2013 utökas undervisningstiden i matematik i grundskolan med 120 timmar. För denna satsning beräknas avsättas 250 miljoner kronor 2013 och 500 miljoner kronor per år från och med 2014. Syftet med satsningen är att eleverna ska ges mer tid till basämnet matematik i grundskolan.

3.2.9 Naturvetenskap och teknik

Som Teknikdelegationen (U 2008:7) har uppmärksammat är goda kunskaper i naturvetenskap och teknik av vitalt intresse för att Sverige i globaliseringens tid ska kunna konkurrera med kunskap och kompetens. (Mer om Teknikdelegationen finns att läsa under rubriken *Ökat intresse för matematik, naturvetenskap och teknik* i avsnitt 3.6.5) Dessvärre visar flera internationella jämförelser att Sverige har tappat sin tidigare topposition när det gäller skolelevers kunskaper i naturvetenskap. Svenska elever har ett grundläggande intresse för naturvetenskap och teknik, men undervisningen förmår inte alltid att tillvarata detta intresse. För att underhålla detta intresse hos såväl flickor som pojkar är det viktigt med insatser riktade mot de tidiga skolåren. Inom ramen för den särskilda satsningen på matematik, naturvetenskap och teknik (MNT) som pågått sedan 2009 har Skolverket genomfört en rad insatser för att stödja och utveckla undervisningen i naturvetenskap och teknik i tidiga åldrar. I den nya lärarutbildningen blir alla lärare för de yngre barnen behöriga att undervisa i matematik, naturorienterande ämnen och teknik. Detta är dock inte tillräckligt utan ytterligare insatser behövs, inom ramen för de redan avsatta medlen.

Regeringen är vidare mån om att fler unga ska välja en framtid inom naturvetenskap och teknik. Därför är det viktigt att undervisningen inom områdena är intresseväckande och av hög kvalitet och att de upplever att deras kunskaper och färdigheter inom dessa områden har hög arbetslivs- och samhällslivsrelevans. Regeringen avser därför att, i samverkan med representanter för näringslivet, ta initiativ till en satsning där ungdomar ges möjlighet till praktik i tekniksektorn i syfte att öka deras intresse för en högskoleutbildning och i förlängningen även en

karriär inom området. Satsningens inriktning bör utformas i nära dialog med berörda aktörer. Regeringen beräknar att 20 miljoner kronor avsätts under 2013 att 40 miljoner kronor avsätts per år 2014 och 2015.

3.2.10 Entreprenörskap

Sverige står inför en skarp global konkurrens om jobb och investering. Sverige behöver därför ett bättre företagsklimat, fler företagare och större utrymme för entreprenörer. Entreprenörskap handlar inte bara om att starta företag, utan också om att tänka nytt, se möjligheter och lösa problem. Nyfikenheten och kreativiteten är egenskaper som alla människor har nytta av – och som eleverna behöver för att klara sitt skolarbete. Regeringens satsning på entreprenörskap inom utbildningsområdet fortsätter och får en viktig roll i samband med att den reformerade gymnasieskolan startar hösten 2011 och i vuxenutbildningen 2012. Entreprenörskap är ett övergripande tema som betonas i läroplaner, examensmål och i ämnes- och kursplaner för grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Regeringen avser att fortsätta stimulera entreprenörskap inom utbildningsområdet under 2013 och 2014 med 15 miljoner kronor årligen till organisationer och huvudmän som arbetar med entreprenörskap inom skolväsendet.

Dessutom kommer regeringen att stötta organisationen Ung Företagsamhets verksamhet med 5 miljoner kronor extra under 2013–2015 utöver de 7 miljoner kronor som redan går till organisationen årligen, för att möjliggöra en riksomfattande insats som ska genomföras i samarbete med organisationen Drivhuset.

3.2.11 Fristående skolor

Parlamentarisk kommitté

De fristående skolorna utgör sedan början på 1990-talet ett växande inslag i svenskt skolväsende. Det är mycket värdefullt att elever och föräldrar kan välja anordnare av utbildning. Fristående aktörer bidrar till att kvaliteten i verksamheterna inom skolväsendet utvecklas positivt.

De fristående skolorna är numera en naturlig del av skolväsendet och i och med den nya

skollagen som tillämpas från och med den 1 juli 2011 finns ett modernt regelverk för såväl fristående som kommunala skolor utifrån principen lika villkor. Den nya skollagen ger Skolinspektionen utökade befogenheter att vidta åtgärder mot skolor som inte lever upp till de uppställda villkoren för att bedriva skolverksamhet, oavsett om det är en kommunal eller enskild huvudman.

En parlamentariskt sammansatt kommitté (U 2011:04) ska pröva om det finns behov av att se över villkoren utifrån framför allt två aspekter.

För det första ska kommittén utreda om det, i fall då Skolinspektionen riktar allvarlig kritik mot en fristående skola för bristande kvalitet i undervisningen och det finns belägg för att ekonomiska uttag ur verksamheten väsentligen har bidragit till bristerna, finns behov av att Skolinspektionen tar hänsyn till detta. För det andra ska kommittén överväga om Skolinspektionen ska ges en utökad möjlighet att granska huruvida förutsättningarna för godkännande som huvudman även fortsättningsvis är uppfyllda i det fall en fysisk eller juridisk person får ett väsentligt inflytande i en fristående skola som inspektionen tidigare godkänt.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2012.

Förstärkt tillståndsprövning

Antalet ansökningar om att starta fristående skola fortsätter att öka. I 2011 års ansökningsomgång inkom 767 ansökningar, vilket innebär en femtioprocentig ökning jämfört med 2009. I många fall blir bedömningen som Skolinspektionen gör i sin tillståndsprövning samtidigt allt mer komplicerad. Anledningen till det är i stor utsträckning att antalet skolor ökar medan elevantalet sjunker, vilket påverkar bedömningen av skolans långsiktiga stabilitet och följer för skolväsendet i lägeskommunen och kringliggande kommuner. Regeringen bedömer att Skolinspektionen behöver förstärkta resurser för att även fortsättningsvis kunna genomföra en kvalificerad tillståndsprövning och fatta beslut inom den förordningsreglerade tiden (senast den 1 oktober varje år) och föreslår att myndigheten tillförs ytterligare 3 miljoner kronor för sin tillståndsprövning.

3.2.12 Jämställdhet i skolväsendet

Jämställdhet i skolan handlar om att varje flicka eller pojke ska få möjlighet att utveckla sina förmågor och intressen, utan att hindras av könsstereotypa föreställningar. I en jämställd skola är studie- och yrkesvalen individuella och inte könsbundna. Framgångsrika skolor har höga förväntningar på sina elever och arbetar utifrån att undervisningens kvalitet är avgörande för resultaten – inte elevernas kön eller etniska bakgrund.

Av slutbetänkandet från DEJA, Delegationen för jämställdhet i skolan (SOU 2010:99), framgår att det finns betydande skillnader i prestationer, upplevelser och preferenser mellan flickor och pojkar som grupp. Flickor presterar bättre än pojkar och har högre betyg i samtliga ämnen utom i idrott och hälsa. En av DEJA:s rapporter beskriver att den stora andelen eget arbete i skolan bidrar till att pojkar som grupp underpresterar i skolan. Pojkars underprestation bekräftas också av OECD:s senaste undersökning av 15-åringars läsförståelse (PISA 2009). I DEJA:s betänkande framkommer även att flickor och unga kvinnor är mer stressade i skolan och generellt har sämre psykosocial hälsa än pojkar. Vidare finns det stora könsskillnader när det gäller elevers utbildningsval. Det gäller för grundskolans språkval, programvalen i gymnasieskolan och högskolans grundutbildningar.

Skolverket har under 2008–2010 genomfört ett omfattande regeringsuppdrag som rör jämställdhet i skolan. Bland annat har insatser genomförts för att öka kompetensen i syfte att generellt främja jämställdhet och motverka könsbundna utbildningsval och avhopp från gymnasieskolan. Insatserna har även omfattat fortbildning för personal från grund- och gymnasieskolor i sex- och samlevnadsundervisning och insatser för att förhindra hedersrelaterat våld och förtryck.

För att förverkliga de mål som bl.a. uttrycks i skolans styrdokument har regeringen tillskjutit tio miljoner kronor för att vidareutveckla jämställdhetsarbetet i skolväsendet. Uppdraget till Skolverket (U2011/4050/S) ska bl.a. innefatta insatser för kompetensutveckling i syfte att främja jämställdhet i skolan, fortbildning och stöd i sex och samlevnad, insatser för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck samt insatser för att stimulera

elevers läs-, skriv- och språkutveckling. Regeringen avser att återkomma med ytterligare förslag för att främja jämställdhet i skolväsendet under 2012-2014.

3.2.13 Integration i skolan

Sveriges möjligheter att bli världsledande på utbildningsområdet förutsätter att alla barn och ungdomar oavsett social eller etnisk bakgrund, ges förutsättningar att uppnå skolans nationella mål och utvecklas så långt möjligt.

Regeringen anser att det finns behov av förändring av introduktionen av nyanlända elever i den svenska skolan. Regeringen avser att tillsätta en utredning under 2012 som bl.a. behandlar utbildningen för nyanlända elever.

I denna budgetproposition föreslår regeringen en särskild satsning på ett antal grundskolor i stadsdelar med omfattande utanförskap. Regeringen har för avsikt att avsätta 20 miljoner kronor per år 2012–2014. Satsningen ska bestå av tillfälliga ekonomiska incitament för skolor att förbättra sina resultat.

3.2.14 Värdegrund och arbete mot mobbning

Regeringens mål är att skolan ska vara en trygg plats för alla elever och all personal. Det är bara i en skola som präglas av trygghet och ömsesidig respekt som elever kan utvecklas mot de kunskapsmål som anges i kursplanerna. Skolans ansvar att förmedla de grundläggande värden som det svenska samhället vilar på slås fast i den nya skollagen. Vid sidan om kunskapsuppdraget är det skolans viktigaste uppdrag. Ett aktivt värdegrundsarbete på varje skola som involverar såväl personal som elever är en förutsättning för en trygg skolmiljö. I den nya skollagen har därför rektorer och lärare också fått större befogenheter att upprätthålla arbetsron i klassrummet. Skolverket har visat på skillnader i hur pojkar och flickor utsätts för mobbning och att de insatser som sätts in därför måste därför anpassas till de skilda villkor som kan gälla för pojkar respektive flickor.

Regeringen har den 22 juni 2011 gett Skolverket ett förnyat uppdrag att stärka skolans värdegrund och arbete mot diskriminering och kränkande behandling (U2011/567/S). Inom

ramen för uppdraget ska Skolverket erbjuda förskolans, skolans och fritidshemmets personal samt skolledare fortbildning i frågor som rör arbetet med värdegrunden, mot diskriminering och annan kränkande behandling. Fortbildningen ska utgå från myndighetens slutsatser i det tidigare uppdraget mot diskriminering och annan kränkande behandling, liksom från de uppdrag verket haft när det gäller värdegrund (U2009/2848/S) och jämställdhet (U2006/9049/S). Inom ramen för det nya uppdraget ska Skolverket sammanställa och sprida goda exempel kring det förebyggande arbetet samt arbetet med rutiner för rapportering och uppföljning av ärenden om diskriminering och annan kränkande behandling.

För arbetsron i skolan är det viktigt att stävja skolket. Ogiltig frånvaro ska föras in i terminsbetygen i grundskolan från och med den 1 juli 2012. För gymnasieskolan ska redovisning av ogiltig frånvaro ske redan från och med den 1 juli 2011 i de utdrag av betygskatalogen som ska ges till eleven minst en gång per termin.

3.2.15 En ny utvärderingsfunktion

En utvärderingsfunktion för utbildningsområdet bör inrättas. Ett utvidgat uppdrag till Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) bedöms sammantaget vara det mest ändamåls-enliga alternativet. Det nuvarande utbildningsuppdraget i IFAU:s instruktion dvs. utvärdering av effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet utvidgas till att även omfatta bland annat utvärderingar av effekterna på elevers resultat. IFAU:s förvaltningsanslag föreslås därför ökas med 4 miljoner kronor 2012, och beräknas ökas med 8 miljoner kronor 2013. Från och med 2014 beräknas anslaget öka med 10 miljoner kronor per år.

3.2.16 Försöksverksamhet med spetsutbildning

Alla elever har rätt att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, även de elever som redan ligger långt framme. För att skolorna ska kunna utveckla sitt arbete med att stimulera och utmana elever som utvecklas snabbt, fattade regeringen i mars 2011 beslut om förordningen

(2011:355) om försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i grundskolans högre årskurser. Med spetsutbildning avses enligt förordningen en utbildning inom grundskolans årskurser 7–9 som inrymmer särskild fördjupning och breddning inom ett eller flera ämnen. Skolverket får inför vart och ett av läsåren 2012/13–2014/15 besluta att huvudmän för grundskolan får delta i försöksverksamheten. Förordningen trädde i kraft den 1 maj 2011.

Sedan tidigare har regeringen inrättat en försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i gymnasieskolan.

3.2.17 Skyldighet att anmäla missförhållanden inom skolväsendet

Inom socialtjänsten m.fl. verksamheter finns den s.k. Lex Sarah, som innebär en skyldighet att anmäla missförhållanden. När något går fel i verksamheter som rör barn är det viktigt att personalen slår larm. Därför tillsatte regeringen 2010 en utredning om att införa en motsvarighet till Lex Sarah för skolväsendet, förskolan och skolbarnsomsorgen. I april 2011 överlämnades betänkandet Rapportera, anmäla och avhjälpa missförhållanden – för barns och elevers bästa (SOU 2011:33) till regeringen. I betänkandet föreslås att den fullgör uppgifter i utbildning inom skolväsendet och i särskilda utbildningsformer (förutom annat sätt att fullgöra skolplikten samt annan pedagogisk verksamhet) ska vara skyldig att rapportera missförhållanden till sin förskolechef eller rektor. Förskolechefen eller rektorn föreslås få ansvar för att utreda och avhjälpa missförhållandet. Allvarliga missförhållanden ska enligt utredaren anmälas till Skolinspektionen eller till den kommun som har tillsyn över utbildningen eller verksamheten. Förslaget föreslås träda i kraft från och med den 1 juli 2012.

Betänkandet har remissbehandlats och regeringen avser att avsätta en miljon kronor om året för införandet av en skyldighet att anmäla missförhållanden inom skolväsendet m.m. Regeringen återkommer till riksdagen med en proposition i frågan.

3.2.18 Särskolan enbart till för elever med utvecklingsstörning

Skolinspektionen granskade under 2011 mottagandet av elever i särskolan. I många kommuner saknades de utredningar som ska ligga till grund för erbjudandet om plats i särskolan. I andra fall har skolhuvudmännens utredningar och handläggning av ärendena varit bristfälliga. Skolinspektionen konstaterar att elever med utländsk bakgrund är över-representerade i de granskade kommunernas särskolor, vilket kan tyda på att elever som har stödbehov men som hör till grundskolans elevgrupp felaktigt tas emot i särskolan. Felaktiga placeringar av barn i särskolan får omfattande konsekvenser för den enskildes framtid och är oacceptabelt. Regeringen följer därför noga Skolinspektionens fortsatta arbete på detta område.

Det är viktigt att beslut om att erbjuda plats i särskolan utgår från elevens behov och inte i skolans behov. Enligt den nya skollagen ska enbart elever med utvecklingsstörning tas emot i grundsärskolan (och inte som tidigare även elever med autism). Dessutom tydliggörs att den utredning som föregår beslut om plats i grundsärskolan ska bestå av en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Det är dock viktigt att påpeka att det även fortsättningsvis är möjligt att låta barn som följer grundskolans läro- och kursplaner gå integrerade med barn i särskolan om detta bedöms som det bästa för barnets utveckling.

3.2.19 Utredning om särskild undervisning och distansundervisning

Flera undersökningar har visat att barn som placerats vid olika vårdinstitutioner inte alltid får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Regeringen avser därför att tillsätta en särskild utredare som ska se över regleringen av undervisning vid hem för vård och boende, särskilda ungdomshem och sjukhusundervisningen. Utredaren ska också undersöka om distansundervisning i särskilda fall ska kunna vara ett alternativ till reguljär undervisning.

3.2.20 Skolgång för barn som vistas i landet utan tillstånd

Utredningen om rätt till skolgång för barn som vistas i landet utan tillstånd har överlämnat sitt betänkande Skolgång för alla barn (SOU 2010:5). Betänkandet har remissbehandlats. Med utgångspunkt i de förslag som lämnats av utredningen om rätt till skolgång för barn som vistas i landet utan tillstånd ska rätten till skolgång utökas.

3.2.21 Sekretess i skolan

Kraven på skolan att i olika sammanhang upprätta skriftlig dokumentation om elevers skolsituation har ökat de senaste åren. Detta gäller till exempel skriftliga individuella utvecklingsplaner med omdömen samt åtgärdsprogram. Dessa dokument kan innehålla känsliga uppgifter om en elevs personliga förhållanden och regeringen anser att det därför är viktigt att uppgifterna, när så är befogat, kan skyddas av sekretess.

Regeringen beslutade den 18 mars 2010 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av lagstiftningen om sekretess inom skolväsendet bl.a. med anledning av denna utökade dokumentationsskyldighet. Utredningen kommer att överlämna sitt betänkande till regeringen under september 2011.

3.2.22 Satsning på elevhälsan

Regeringen har aviserat att totalt 650 miljoner kronor ska avsättas till en satsning på förstärkt elevhälsa under perioden 2012–2015. Ett riktat statsbidrag ska erbjudas skolhuvudmän som gör insatser för att förstärka elevhälsan. Skolverket ska få i uppdrag att utforma och genomföra utbildningsinsatser för elevvårdande personal.

Skolverket ska även få i uppdrag att utforma utbildningsinsatser till lärare i ämnet idrott och hälsa för att stödja utvecklingen av ämnet, bl.a. med utgångspunkt i den kartläggning (U2006/9049/S) som verket genomfört.

3.3 Obligatoriska skolväsendet

3.3.1 Läsa-skriva-räknasatsning

Det är av yttersta vikt att elever får ett individuellt utformat stöd utifrån sina behov för att tillägna sig de grundläggande färdigheterna läsa, skriva och räkna under de första åren i grundskolan. Regeringen har därför genomfört en läsa-skriva-räknasatsning om 1,3 miljarder kronor 2008–2011. Satsningen pågår t.o.m. 2012 och för 2012 avsätts 250 miljoner kronor. Statsbidraget kan bl.a. användas till personalförstärkningar, kompetenshöjande insatser, införskaffande av läromedel och stöd till arbetet med individuella utvecklingsplaner.

3.3.2 En flexibel skola

Utredningen om flexibel skolstart i grundskolan har i betänkandet I rättan tid? Om ålder och skolstart (SOU 2010:67) föreslagit en försöksverksamhet med flexibel skolstart. I betänkandet redogörs även för hur kommunerna kan nyttja nuvarande lagstiftning för att göra starten i förskoleklassen mer flexibel. Betänkandet har remissbehandlats.

Regeringen anser det av stor vikt att skolgången är tillräckligt flexibel så att varje elev ges stöd och utmaningar för att kunna utvecklas så långt som möjligt i alla ämnen. I en flexibel skola utgår lärare från elevernas förkunskaper så att undervisningen leder till utmaningar för alla. Vissa elever kan också behöva lite mer tid på sig i vissa ämnen, andra kan gå snabbare fram.

Mot bakgrund av att en rad stora skolreformer nu införs är det viktigt att fokus sker på implementeringen av dessa. Därför avser inte regeringen att gå vidare med utredningens förslag, som är begränsat till att avse tidpunkt för skolstarten. Alla kommuner har däremot möjlighet att redan i dag införa en flexibel start i förskoleklass samt kombinera detta med att stärka förskoleklassens pedagogiska kvalitet. Tillsammans med en väl fungerande övergång från förskoleklass till grundskola, där undervisningen individanpassas efter elevernas förkunskaper kan en flexibel skolgång uppnås på ett sätt som stärker skolans kvalitet och kunskapsresultaten.

3.3.3 Skolans arbete med utsatta barn

Utredningen om utsatta barn i skolan har i slutbetänkandet Se, tolka och agera – allas rätt till en likvärdig utbildning (SOU 2010:95) lämnat förslag till hur skolans arbete kan förbättras när det gäller dessa barn. Utredningen föreslår insatser för samverkan, att stärka barns och elevers rätt till en likvärdig utbildning, en samlad elevhälsa och att stärka forskningen och sprida forskningsresultat. Betänkandet har remissbehandlats och remissbilden är splittrad. Socialstyrelsen och Skolverket har invändningar mot förslagen att förtydliga skyldigheten att samverka, att tillsätta en delegation som ska formulera en gemensam kunskapssyn för tidiga insatser riktade till utsatta barn och att erbjuda stimulansbidrag till samverkansprojekt i kommuner. En majoritet av kommunerna är positiva till utredningens förslag. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

3.3.4 Flexibel specialskola och höjda ersättningsnivåer

Specialskolans målgrupp omfattar elever med dövhet eller hörselskada, grav språkstörning, dövblindhet och synskada kombinerat med ytterligare funktionsnedsättning. En särskild utredare har haft regeringens uppdrag att föreslå hur en flexibel utbildning för elever som tillhör specialskolans målgrupp ska kunna förverkligas. I betänkandet Med rätt att välja – flexibel utbildning för elever som tillhör specialskolans målgrupp (SOU 2011:30) föreslås ett antal åtgärder som syftar till att öka valfriheten, höja kvaliteten i undervisningen och förbättra resultaten.

Med utgångspunkt i betänkandets förslag avser regeringen att genomföra en tidsbegränsad satsning för att förbättra måluppfyllelsen för elever i behov av teckenspråk. Regeringen avser också att jämställa teckenspråk med de nationella minoritetsspråken i skolförfattningarna. Betänkandet har remissbehandlats och regeringen avser att återkomma till riksdagen med en proposition i frågan under riksdagsåret 2011/12.

Statskontoret har på regeringens uppdrag utrett kommunernas ersättning för elever i specialskolan. I rapporten konstaterar Statskontoret att den ersättning som kommunerna betalar till staten är låg i förhållande till de

genomsnittliga kostnader som kommunerna har för elever i hörselklasskolor med ett regionalt upptagningsområde. I syfte att göra förutsättningarna mellan olika huvudmän mer likvärdiga avser regeringen att höja ersättningen från och med hösten 2012.

3.3.5 Fristående sameskola

Flertalet skolformer kan bedrivas i såväl offentlig som enskild regi. De enda undantagen från det är de statliga skolformerna specialskolan och sameskolan som endast kan anordnas av en offentlig huvudman. I propositionen Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet (prop. 2009/10:165) framhölls att frågan om enskild huvudman för sameskola borde övervägas ytterligare.

Regeringen avser att återkomma med förslag om fristående huvudmän för sameskolan.

3.4 Det frivilliga skolväsendet för ungdomar

3.4.1 En reformerad gymnasieskola infördes hösten 2011

Höstterminen 2011 började eleverna i en gymnasieskola som reformerats kraftigt. Syftet med reformen är att skapa en gymnasieskola som är bättre anpassad till elevernas skilda förutsättningar och framtidsplaner. Eleverna ska efter avslutad gymnasieutbildning vara bättre förberedda för anställning, eget företagande eller fortsatta studier. En tydligare struktur ska underlätta för eleverna att välja rätt utbildning.

Behörighetskraven till de nationella programmen har skärpts för att eleverna ska komma bättre förberedda till gymnasieskolan. I gymnasieskolan finns det nu 18 nationella program, varav 12 är yrkesprogram och 6 är högskoleförberedande program. Historia har blivit ett gymnasiegemensamt ämne som läses av samtliga elever. På de högskoleförberedande programmen ställs högre krav än tidigare, bl.a. genom att eleverna läser mer svenska än tidigare. Yrkesämnena ges mer tid på yrkesprogrammen och avnämarna ges större inflytande över yrkesutbildningarna genom nationella programråd.

En gymnasieexamen införs som kan vara antingen en yrkesexamen eller en högskoleförberedande examen. Högskoleförberedande examen ger grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå. För elever på yrkesprogram är det inte obligatoriskt att läsa in högskolebehörighet, men alla elever på yrkesprogram ges möjlighet att inom sin utbildning uppnå grundläggande behörighet till högskolan. Elever med yrkesexamen har dessutom fått rätt att läsa in de kurser som krävs för grundläggande behörighet inom gymnasial vuxenutbildning.

Specialutformade program har avskaffats men särskilda varianter av nationella program kan få anordnas om Skolverket anser att de håller god kvalitet och svarar mot lokala eller regionala behov. Liksom tidigare kan nationella program av Skolverket godkännas som riksrekryterande utbildningar.

Elever som saknar behörighet att antas till ett nationellt program erbjuds att gå ett av de introduktionsprogram som ersätter de tidigare individuella programmen. Det finns fem olika typer av introduktionsprogram: preparandutbildning, programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion.

Nya ämnesplaner för gymnasieskolan har beslutats under hösten 2010. Regeringen avser att under hösten 2011 besluta om en ny läroplan för de frivilliga skolformerna. Till detta kommer en ny betygsskala som införs i gymnasieskolan för utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2011.

Regeringen avser att noga följa utvecklingen av och resultaten i den nya gymnasieskolan.

3.4.2 Grundläggande yrkesutbildning

Ökad global konkurrens, demografiska förändringar och en snabb teknisk utveckling har gjort att kompetenskraven har ökat inom i stort sett alla delar av arbetsmarknaden. I Sverige har knappt hälften av arbetskraften gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. Den grundläggande gymnasiala yrkesutbildningen utgör därför ett viktigt bidrag till den nationella kompetensförsörjningen.

Regeringen har vidtagit en rad åtgärder för att höja kvaliteten inom den gymnasiala yrkesutbildningen. Genom gymnasieformen införs nya behörighetsregler för yrkesprogrammen och

tiden till fördjupning i yrkesämnena ökar. Innehåll och studievägar har uppdaterats och lärlingsutbildning har införts. Arbetsmarknadsanknytningen har förstärkts och nationella råd har införts, bl.a. för att höja kvaliteten och säkerställa att utbildningsinnehållet utvecklas så att det bättre motsvarar behoven på arbetsmarknaden.

Regeringen bedömer dock att det finns behov av att komplettera redan vidtagna åtgärder med ytterligare insatser. Skolinspektionen har exempelvis uppmärksammat allvarliga brister i det arbetsplatsförlagda lärandet. Det finns därför behov av att utveckla formerna för styrning, stöd och uppföljning av det lärande som förläggs till en arbetsplats.

Regeringen avser att ge Skolverket i uppdrag att vidta åtgärder som kan bidra till att öka yrkesutbildningarnas attraktionskraft och att kvaliteten på det arbetsplatsförlagda lärandet säkras. Det kan t.ex. ske genom att utveckla verktyg som underlättar samarbetet mellan arbetsplats och skola vad gäller planering, uppföljning, dokumentation och bedömning av lärande som skett på arbetsplatsen. I uppdraget ingår att utveckla en attraktiv handledarutbildning. Uppdraget till Skolverket innebär en satsning på tio miljoner kronor per år under 2012 och 2013.

Uppdraget kommer även att omfatta den yrkesintroduktion som införts från hösten 2011. Yrkesintroduktion är ett introduktionsprogram som med utgångspunkt i elevens förutsättningar förbereder för arbetslivet. För att detta ska bli verklighet är det viktigt att det lokala arbetslivet involveras i utbildningen.

3.4.3 Gymnasial lärlingsutbildning m.m.

Elever har olika sätt att lära sig och en del elever föredrar en produktionsnära och verklighetsbaserad väg in i yrkeslivet. Lärlingsutbildning kan också underlätta för huvudmän att erbjuda utbildning inom smala yrkesområden.

Gymnasial lärlingsutbildning införs nu permanent som en alternativ utbildningsväg till yrkesexamen. Lärlingen följer ett nationellt yrkesprogram och minst hälften av utbildningen är förlagd till en arbetsplats. Det ställs höga krav på en lärling, eftersom han eller hon ska kunna utföra arbetsuppgifter på en arbetsplats under ökande eget ansvar. Lärlingsutbildningen ger

eleverna värdefulla erfarenheter och kontakter inför en framtida etablering på arbetsmarknaden.

I budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1, utg.omr. 16) aviserade regeringen en omfattande satsning i syfte att öka antalet lärlingsplatser. För perioden 2011–2014 avsattes 794 miljoner kronor. Det är regeringens ambition att öka antalet lärlingsplatser. Utbildningsinnehållets relevans och kvaliteten på det arbetsplatsförlagda lärandet är en förutsättning för att lärlingsutbildningen ska växa och utvecklas till ett ännu mer attraktivt alternativ för både elever och arbetsgivare. Regeringen avser därför att följa utvecklingen av såväl omfång som kvalitet noga.

Gymnasial lärling med anställningskontrakt

I länder där lärlingsutbildning dominerar yrkesutbildningen är lärlingen anställd under utbildningstiden. Det är i Sverige är mycket ovanligt att ett anställningsförhållande råder för gymnasiala lärlingar. Anledningen till det kan troligen sökas i den tradition av skolförlagd yrkesutbildning som utvecklades i Sverige under 1900-talet. En annan anledning till att inte fler lärlingar anställts under utbildningstiden kan vara den osäkerhet som råder om vilka regler som gäller vid anställning under utbildningstiden. Redan i Gymnasieutredningens betänkande Framtidsvägen – en reformerad gymnasieskola (SOU 2008:27) framkom att ett antal juridiska frågor måste få en tillfredsställande lösning vid kombinationen av anställning och utbildning.

Regeringen gav därför en särskild utredare (U 2009:02) i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inom gymnasial lärlingsutbildning kombinera anställning och studier. I mars 2010 överlämnade Lärlingsutredningen sitt betänkande Lärling – en bro mellan skola och arbetsliv (SOU 2010:19). Betänkandet remitterades i oktober 2010 tillsammans med en departementspromemoria, Skolans och arbetsmarknadens regler vid gymnasial lärlingsutbildning och gymnasial lärlingsanställning (U2010/5775/G).

En anställning bedöms kunna stimulera och motivera lärlingen till ett ökat engagemang för sin utbildning och företaget kan på ett tidigare stadium säkra sin kompetensförsörjning. Genom att anställas redan under utbildningen ökar

sannolikheten för att lärlingen fullföljer sin utbildning i stället för att lämna utbildningen och gå ut i arbete i förtid, något som kan bli problematiskt för individen om arbetsmarknaden senare viker.

Regeringen avser att återkomma med förslag om en särskild arbetsrättslig reglering så att lärlingarna ska kunna kombinera utbildning inom den nya gymnasieskolan med anställning på ett företag.

3.4.4 Uppföljning av ungdomars etablering på arbetsmarknaden

Genom reformen av gymnasieskolan har yrkesutbildningens anknytning till arbetslivet förstärkts. Detta bedöms som avgörande för att öka ungdomars kontaktyta mot arbetsmarknaden och därmed underlätta ungdomars etablering på arbetsmarknaden. En misslyckad övergång från skola till arbetsliv kan få bestående konsekvenser för unga människors möjligheter att varaktigt etablera sig på arbetsmarknaden. Övergången från utbildning till arbetsmarknad är därmed en viktig aspekt av yrkesutbildningens kvalitet. Regeringen avser därför att ge Skolverket i uppdrag att i samarbete med de nationella programråden kontinuerligt låta analysera ungdomars övergång från yrkesutbildning till arbetsliv.

3.4.5 Skolmyndigheternas arbete kring yrkesutbildning

I Skolinspektionens regleringsbrev för 2011 förtydligades uppdraget kring tillsyn och kvalitetsgranskning av den gymnasiala yrkesutbildningen, inklusive lärlingsutbildning. Myndigheten fick bl.a. i uppdrag att i samarbete med Skolverket och de nationella råden identifiera de mest avgörande kvalitetsaspekterna vid tillsyn och kvalitetsgranskning av yrkesutbildning. I regleringsbrevet för 2011 fick vidare Skolverket i uppdrag att föreslå insatser för att höja kvaliteten i den gymnasiala lärlingsutbildningen. I redovisningen av uppdraget till regeringen (U2011/1694/GV) beskrev myndigheten ett antal angelägna utvecklingsområden, bl.a. stöd till kvalitetssäkring och handledarutbildning.

Enligt regeringens bedömning är det bl.a. av kompetensförsörjningsskäl avgörande att yrkesutbildningens kvalitet och relevans förbättras. För att nå önskade resultat behöver Skolverket och Skolinspektionen utveckla och ställa om arbetet mot ett ökat fokus på yrkesutbildning.

En skarp och närvarande tillsyn bedöms som nödvändig för att höja yrkesutbildningens kvalitet. Utöver den ökade fokusering på yrkesutbildning som Skolinspektionen förväntas göra inom befintliga anslag, avser regeringen att tillföra fem miljoner kronor årligen för att ytterligare förstärka myndighetens arbete med tillsyn och kvalitetsgranskning av yrkesutbildning. Ett intensivt europeiskt samarbete pågår för att höja yrkesutbildningens attraktionskraft och kvalitet. Regeringen bedömer att det är angeläget att både Skolverket och Skolinspektionen hämtar kunskap och erfarenhet från detta samarbete.

Regeringen avser att noga följa myndigheternas arbete inom yrkesutbildningsområdet.

3.4.6 Ökade insatser för kompetensutveckling av yrkeslärare

Yrkeslärarnas fortbildningsbehov skiljer sig från andra lärares genom att den egna yrkeskompetensen snabbt kan urholkas om den inte uppdateras i takt med den tekniska utvecklingen och förändringar som sker i respektive bransch. Mot bakgrund av att den reformerade gymnasieskolan nu införs och vikten av att säkra en hög kvalitet i yrkesutbildningen, anser regeringen att det är angeläget att yrkeslärare ges möjlighet att med viss regelbundenhet delta i praktisk verksamhet ute på en arbetsplats. För att bibehålla aktualitet i yrkesutbildningen är det särskilt viktigt att denna grupp får möjligheter till kontinuerlig fortbildning inom det yrkesområde de utbildar elever för.

Regeringen avser därför att under perioden 2012–2014 införa ett statligt stöd på 17 miljoner kronor per år för att göra det möjligt för yrkeslärare att tillbringa minst två veckor på en arbetsplats inom aktuell bransch var femte år. Från 2015 och framåt beräknas stödet utökas till 22 miljoner kronor per år. Stödet bör utformas så att huvudmannen står för hälften av kostnaderna. Regeringen avser att ge Skolverket i uppdrag att fördela det statliga stödet samt att efter samråd med de nationella programråden

avgöra om det inom ramen för satsningen finns behov av och utrymme för andra, riktade kompetensutvecklingsinsatser för yrkeslärare.

3.4.7 Ett fjärde tekniskt år

Sveriges framtida behov av personer med kortare ingenjörutbildning förväntas bli stort. En försöksverksamhet med ett fjärde år på gymnasieskolans teknikprogram påbörjas därför höstterminen 2011. Av 54 sökande har Skolverket beviljat tio skolor att starta försöksverksamheten med maximalt 30 elever per utbildning. Beviljade utbildningar är fördelade över profilerna Informationsteknik, Innovation och produktion samt Samhällsbyggande, med en tyngdpunkt på Innovation och produktion. Ett krav för deltagande är ett etablerat samarbete med lokalt eller regionalt arbetsliv samt att utbildningen i övrigt kan genomföras med god kvalitet. Utbildningen, som leder till gymnasieingenjörsexamen, ska till delar vara förlagd till en eller flera arbetsplatser. Som aviserades i budgetpropositionen för 2011 ska försöksverksamheten stegvis utökas. Regeringen avser att försöksverksamheten från hösten 2012 ska omfatta 20 skolor.

3.4.8 Gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskoleutredningen (U 2009:04) överlämnade sitt betänkande Den framtida gymnasiesärskolan – en likvärdig utbildning för ungdomar med utvecklingsstörning (SOU 2011:8) i januari 2011. I betänkandet föreslås bl.a. en struktur för gymnasiesärskolan som harmoniserar med gymnasieskolan, nio nya nationella program, utökat elevinflytande vid val av utbildning och ökad samverkan mellan skola och arbetsliv. Utredarens förslag har remissbehandlats. Regeringen avser att återkomma med en proposition om en ny gymnasiesärskola under riksdagsåret 2011/12.

3.5 Vuxenutbildning

Den svenska vuxenutbildningen har en stolt historia. Under en lång tid har den gett människor en andra chans till en utbildning.

Vuxenutbildningen ger i dag också många människor som kommer till vårt land och som tidigare inte haft möjlighet att studera en första chans till utbildning.

Vuxenutbildningen har varit och är en möjlighet för den enskilde att skaffa sig behörighet att läsa på högskolan eller att studera för sin egen personliga utveckling. Att höja kvaliteten på yrkesutbildningarna och säkerställa det livslånga lärandet har varit den röda tråden i regeringens fortsatta utveckling av den offentliga vuxenutbildningen. För att ge kommunerna ökade möjligheter att erbjuda vuxna utbildning beslutade riksdagen i december 2006 på regeringens förslag att från och med 2007 tillföra kommunerna 1,2 miljarder kronor permanent inom ramen för det generella statsbidraget.

För att vuxenutbildningens mål och syften ska uppnås krävs en fortsatt utveckling vad gäller analyser av den enskildes behov samt att utbildningarna genomförs i flexibla former. Det innebär bl.a. att verksamheten ska anpassas efter vuxnas övriga åtaganden och livssituation. Ansvaret för en sådan utveckling ligger på huvudmännen. Även berörda myndigheter har ett ansvar för att inom ramen för sina utvecklingsuppdrag stödja kommunerna i denna utveckling samt att genom granskning och tillsyn följa hur arbetet fortskrider.

Den 1 juli 2012 ska den nya skollagen (2010:800) börja tillämpas på vuxenutbildningen. Den ställer bl.a. krav på en förstärkt individualisering av vuxenutbildningen. Detta innebär bl.a. ett krav på upprättande av individuella studieplaner. I detta arbete är vägledning och validering viktiga instrument. Regeringen bedömer att validering i mycket högre grad bör känneteckna verksamheterna och har därför infört bestämmelser om detta i den nya skollagen. Det förstärkta valideringsarbetet är särskilt viktigt för de utlandsföddas möjligheter att tidigt etablera sig på arbetsmarknaden.

För att ytterligare tillgodose individens behov på vuxenutbildningsområdet avser regeringen att pröva möjligheten att införa en valfrittmodell för vuxenutbildningen.

Regeringen har genomfört flera reformer för att göra vuxenutbildningen mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Alla människor ska ha en reell möjlighet att ta del av det ordinarie utbildningsutbudet. Regeringen har därför öppnat de tillfälliga statliga satsningarna på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning

(yrkesvux) och lärlingsutbildningen för vuxna för personer med utvecklingsstörning inom ramen för vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux). Vidare redovisade Myndigheten för yrkeshögskolan i juni 2011 ett regeringsuppdrag om att kartlägga vilka utbildningar inom yrkeshögskolan som kan anpassas så att personer med funktionsnedsättning i högre grad kan ges tillträde till dem.

3.5.1 Grundläggande vuxenutbildning

Grundläggande vuxenutbildning är för många en förutsättning för att kunna delta i arbets- och samhällslivet. Inte minst har den en viktig roll när det gäller integration i det svenska samhället av människor med utländsk bakgrund. Närmare nio av tio studenter inom den grundläggande vuxenutbildningen är invandrade och kursen svenska som andraspråk fungerar ofta som en naturlig fortsättning på svenskundervisning för invandrare (sfi).

Vuxenstudier på grundskolenivå är en mycket heterogen grupp som omfattar elever med mycket skilda utbildningsnivåer och förutsättningar, vilket ställer stora krav på en individuellt anpassad utbildning av hög kvalitet. Tydliga indikatorer på att utbildningens kvalitet och genomströmning behöver höjas är bl.a. att andelen avhopp generellt är betydligt högre än inom andra skolformer och att studieresultaten är sämre. Vidare får de elever som lånat till studierna relativt ofta återbetalningsproblem.

Regeringen anser att det finns behov av förbättringar av den grundläggande vuxenutbildningen. Regeringen har för avsikt att tillsätta en utredning i detta syfte.

3.5.2 Yrkesvux

Yrkesvux är regeringens satsning på yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå inom vuxenutbildningen, föranledd av den tidigare kraftiga ekonomiska nedgången. Den har sedan starten 2009 gett tiotusentals individer en yrkesutbildning. Syftet med satsningen är främst att underlätta omställning vid arbetslöshet och att nå personer utan gymnasial utbildning eller med en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras. Under lågkonjunkturen har yrkesvux haft en mycket viktig roll i regeringens

arbete mot utanförskapet. Satsningen, som ursprungligen var planerad att fortgå till 2011, bör förlängas i ytterligare två år till och med 2013. Under denna tid kommer yrkesvuxsatsningen successivt att fasas ut.

Mot bakgrund av det rådande läget på arbetsmarknaden anser regeringen att en rimlig nivå för en fortsatt statlig satsning på yrkesvux är 500 miljoner kronor under 2012, vilket beräknas motsvara ca 5 000 årsplatser, inklusive kostnader för studiestöd. Under 2013 beräknas stödet uppgå till 100 miljoner kronor. Det motsvarar ca 1 000 årsplatser. Inom ramen för yrkesvuxsatsningen bör medel avsättas för särskilda behovsstyrda utbildningar riktade till arbetslösa ungdomar som saknar slutbetyg från gymnasieskolan och som är inskrivna i de arbetsmarknadspolitiska garantierna. Vidare kommer yrkesvuxsatsningen delvis att ersättas av satsningen på lärlingsutbildningar för vuxna för vilket antalet platser ökar successivt under perioden 2011–2014.

Regeringens bedömning är att resurserna för vuxenutbildningen fortsättningsvis är betydande om man även beaktar de resurser som kommunerna själva förfogar över och de medel om 1,2 miljarder kronor per år som permanentats och tillförts inom ramen för det generella statsbidraget. Det är av stor vikt att de verksamheter som finansieras inom ramen för de generella statsbidragen och med kommunala medel kännetecknas av de kriterier som regeringen satt upp som villkor för det riktade statsbidraget för yrkesvux. Kriterierna ligger i linje med av regering och riksdag uppsatta mål och syften när det gäller den samhällsstödda vuxenutbildningen, t.ex. ett tydligt individperspektiv med vägledning och validering som ledstjärna. Regeringen avser att särskilt följa hur de totala utbildningsvolymerna utvecklas framöver.

3.5.3 Nya satsningar på yrkeshögskolan

Dagens arbetsmarknad behöver kvalificerad arbetskraft. Arbetslivet visar därför stort intresse för yrkeshögskolan, vilket inte minst visar sig på det sättet att antalet ansökningar om att starta utbildningar ökar. Yrkeshögskolans utbildningsform attraherar också blivande studenter som vill få en kvalificerad yrkesutbildning inom områden där deras yrkeskunnande efterfrågas.

De senaste tre åren har regeringen genomfört stora satsningar på yrkeshögskolan med anledning av finanskrisen och resultaten av dessa satsningar har redan visat sig vara goda. Närmare 80 procent av deltagarna får arbete eller startar företag efter avslutad utbildning. Arbetslivets medverkan i utbildningarna har stor betydelse för dessa resultat.

Regeringen bedömer att yrkeshögskolan spelar en strategisk roll när det gäller att förse arbetslivet med kvalificerad arbetskraft. Därför avser regeringen att fortsätta satsa på yrkeshögskolan de kommande åren. Under 2012 och 2013 tillförs och beräknas tillföras sammanlagt 150 miljoner kronor (inklusive kostnader för studiestöd), vilket motsvarar ca 1 500 årsplatser.

Regeringen konstaterar att utlandsfödda studenter är underrepresenterade i yrkeshögskolans utbildningar. Därför har regeringen gett Myndigheten för yrkeshögskolan i uppdrag att genomföra särskilda informationsinsatser i syfte att öka andelen studerande med utländsk bakgrund i yrkeshögskolans utbildningar. Regeringen har också genomfört ändringar av villkoren för statsbidrag som gör det möjligt för yrkeshögskolan att vid sin fördelning av statsbidrag ta hänsyn till om utbildningsanordnaren erbjuder svenska med yrkesinriktning. Detta språkstöd kan göra det möjligt för personer med utländsk bakgrund att tillgodogöra sig utbildning på samma villkor som andra genom att den studerande får verktyg för att kunna behärska det fackspråk som behövs i arbetslivet.

Myndigheten för yrkeshögskolan har i samarbete med Myndigheten för handikappolitisk samordning kartlagt hur yrkeshögskolan kan ta emot fler personer med funktionsnedsättning och föreslå informationsinsatser riktade till målgruppen och utbildningsanordnare. I den återrapportering som lämnades till regeringen i juni 2011 har Myndigheten för yrkeshögskolan utgått från principen att utbildningarna ska ligga kvar på sin eftergymnasiala nivå och svara mot arbetsmarknadens behov (U2011/3815/SV). Myndighetens förslag är att utbildningarna ska vara inkluderande, vilket innebär att personer med funktionsnedsättning inte ska hänvisas till utbildningar som enbart riktas till dem. Utbildningsanordnare som är intresserade av att genomföra utbildningar som även vänder sig till personer med funktionsnedsättning ska beskriva vilka

fysiska och pedagogiska anpassningar som kan erbjudas. Anordnarna ska få ett högre statsbidrag för dessa utbildningar. Myndigheten vill genomföra ett pilotprojekt för att kunna pröva om förslag och intentioner kan komma att gynna målgruppen.

Regeringen är positiv till myndighetens förslag. Det är viktigt att alla kan vara delaktiga i arbetslivet på jämlika villkor. Att yrkeshögskolan kan ge det extra stöd som behövs för att personer med funktionsnedsättning ska kunna skaffa sig en kvalificerad yrkesutbildning kan öka deras möjligheter att få ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden.

3.5.4 Pilotutbildningar i yrkeshögskolan

Den offentligt finansierade grundläggande pilotutbildningen, utom den militära flygförarutbildningen, bör som regeringen bedömer i propositionen om yrkeshögskolan bedrivas inom yrkeshögskolan (prop. 2008/09:68). Regeringen avser därför att avveckla den nuvarande pilotutbildningen vid Lunds universitet och föra över verksamheten till Myndigheten för yrkeshögskolan. Utgångspunkten är att Lunds universitet genomför en sista antagning 2011 och att Myndigheten för yrkeshögskolan därefter tar över ansvaret för den offentligt finansierade pilotutbildningen.

3.5.5 Satsning på lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen

Regeringens arbete med att uppvärdera yrkesutbildningarna fortsätter under mandatperioden. Som ett led i det arbetet införs lärlingsutbildningar inom vuxenutbildningen fr.o.m. andra halvåret 2011.

Under andra halvåret 2011 har Skolverket kunnat fördela en del av anslaget 1:15 *Statligt stöd till vuxenutbildning* för arbetsplatsförlagt lärande, s.k. vuxlärling. För att ytterligare stimulera kommunerna att inrätta och bedriva lärlingsutbildning har regeringen inrättat ett särskilt statsbidrag för lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen, liknande statsbidraget för yrkesvux. En särskild förordning har beslutats för det riktade statsbidraget för denna satsning. En ny förordning om kommunens samlade vuxenutbildning bör också förtydliga möjlig-

heten till arbetsplatsförlagt lärande i samtliga skolformer inom vuxenutbildningen. Det riktade statsbidraget kan användas bl.a. för själva utbildningen och för utbildning av handledare på arbetsplatsen. Regeringen föreslår att 150 miljoner kronor avsätts för 2012, och beräknar att 185 miljoner kronor kommer att avsättas för 2013 och 231 miljoner kronor för 2014. Beloppen inkluderar kostnader för studiestöd. Satsningen motsvarar ca 5 900 årsplatser 2011–2014.

3.5.6 Fortsatt reformering av sfi

Goda kunskaper i det svenska språket är avgörande för individens möjligheter till självförsörjning och egenmakt. Regeringen ser svenskundervisning för invandrare (sfi) som ett viktigt verktyg för att rusta de berörda individerna för arbetsmarknaden. En effektiv sfi-verksamhet gagnar inte bara individerna som går utbildningen, den hjälper även deras barn, eftersom föräldrarnas livssituation påverkar barnens skolresultat och framtid.

Regeringen har de senaste åren genomfört ett omfattande program för högre kvalitet och bättre likvärdighet i sfi. Detta omfattar kompetenshöjning för lärare, nationella slutprov, tydligare mål i kursplanen, prestationsbaserad sfi-bonus, förstärkt nationell inspektion, utvärdering av sfi och en utredning om begränsad tid i sfi.

Regeringen anser att arbetet med att höja kvaliteten och genomströmningen inom sfi bör fortsätta. Lärares kompetens är en viktig faktor för den enskildes resultat. Lärarlyftet ger sfi-lärare en möjlighet att höja kompetensen och därigenom öka elevernas måluppfyllelse (se även avsnitt 3.2.1). Regeringens bedömning är att det är särskilt viktigt att denna lärargrupp ges möjlighet att delta i satsningen och att de därmed kan skaffa sig meriter för att få lärarlegitimation. För att kunna bedriva en effektiv sfi-verksamhet är det viktigt att tidigt ta ett samlat grepp om individens kunskaper, förutsättningar och målsättning med sina studier i svenska. I samband med att den nya skollagen börjar tillämpas på vuxenutbildningen blir individuella studieplaner obligatoriska inom sfi. Den individuella studieplanen ska innehålla den

enskildes utbildningsmål och planerad omfattning av studierna och den bör utgå från den enskildes behov, önskemål och förutsättningar.

Valfrihet och individuell anpassning har förstärkts genom införandet av en möjlighet för folkhögskolor att bedriva sfi. Det finns dock fortfarande problem med alltför bristande flexibilitet och individanpassning i utbildningen. Regeringen har därför beslutat att tillsätta en utredning som ska föreslå hur valfrihet och individuell anpassning kan ökas inom sfi, bl.a. genom ett system med sfi-peng. Utredarens förslag ska syfta till att valfrihet och individuell anpassning förstärks genom att den som vill delta i sfi ges möjlighet att välja den anordnare som bäst svarar mot de egna behoven, fristående eller offentlig. Utredarens förslag ska vidare syfta till att utbildningen blir mer flexibel för att i högre grad kunna kombineras med bl.a. arbete, praktik och yrkesutbildning samt annan vuxenutbildning och högre utbildning.

3.5.7 Folkbildning

Folkbildningen stärker Sverige. Dess förmåga att anpassa sig till samhällsförändringar och bryta människors utanförskap är unik. För att folkbildningen fortsatt ska kunna möta samhällsutmaningarna ser regeringen nu över förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen.

Folkbildningsrådet har därför fått i uppdrag av regeringen att under 2011 ta fram förslag på nya verksamhetsområden som i särskilt hög grad ska kunna utgöra motiv för statens stöd. Uppdraget ska redovisas i slutet av 2011.

Som tidigare aviserats avser regeringen vidare att genomföra en utvärdering av folkbildningen. Regeringen avser också att under 2011 påbörja arbetet med att se över folkhögskollärarytutbildningen.

Regeringen avser att upphäva förordningen (1993:920) om Tolk- och översättarinstitutet och bedömer att Myndigheten för yrkeshögskolan bör ta över ansvaret för att fördela de särskilda statsbidragen för olika tolkutbildningar och teckenspråkslärarytutbildning samt att utöva tillsyn över den statsbidragsberättigade verksamheten.

3.6 Universitet och högskolor

Universitet och högskolor med hög kvalitet är avgörande för att stärka Sveriges konkurrenskraft. Högre utbildning behövs för välutbildad arbetskraft och skapar förutsättningar för ökad kunskap och forskning. Högre utbildning bidrar också till bildning och enskilda individers utveckling, samhällsengagemang och kritiska tänkande.

Regeringens mål är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivs effektivt.

3.6.1 Insatser för ökad kvalitet

Såväl söktrycket till högskolan som antalet studenter nådde rekordnivåer under 2010. Regeringens bedömning är dock att en minskning av antalet sökande är att vänta inom de närmaste åren, då ungdomskullarnas storlek minskar kraftigt.

De senaste 20 årens kraftiga expansion av antalet helårsstudenter med drygt 80 procent sedan början av 1990-talet har lett till att fokus har legat på antalet platser framför ökad utbildningskvalitet. Regeringen bedömer att dagens totala dimensionering är rimlig givet de minskande ungdomskullarna. Tillkommande resurser ska i stället användas till att höja kvaliteten på befintlig utbildning.

Högre ersättning till humaniora och samhällsvetenskap

Samtidigt som den kraftiga expansionen av antalet platser skedde på 1990-talet urholkades ersättningsbeloppen genom besparingar. För utbildningsområdena humaniora och samhällsvetenskap är resursurholkningen särskilt kännbar. Den har bl.a. resulterat i att den lärarledda tiden har minskat parallellt med att studentgrupperna har ökat. Den låga andelen lärarledd tid inom humaniora och samhällsvetenskap är sannolikt en bidragande orsak till den låga genomströmningen inom dessa områden.

Regeringen har tidigare aviserat höjda ersättningsbelopp för dessa utbildningsområden, i budgetpropositionen för såväl 2007 som 2008. I budgetpropositionen för 2011 presen-

terade regeringen ytterligare en höjning av grundutbildningsanslagen på inledningsvis 200 miljoner kronor 2012 och därefter ytterligare 200 miljoner kronor från och med 2013, i form av höjda ersättningsbelopp per helårsstudent inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

För att stärka kvaliteten i utbildningar inom humaniora och samhällsvetenskap krävs fortsatta insatser. Regeringen beräknar därför en kvalitetssatsning om ytterligare 400 miljoner kronor 2013 genom höjda ersättningsbelopp för humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Tabell 3.1 Sammanställning av kvalitetsförstärkning

(mnkr)

	Föreslagen ökning för 2012	Beräknad ökning för 2013	Total ökning fr.o.m. 2013
BP 2011	200	200	400
BP 2012		400	400
Totalt	220	600	800

Totalt innebär detta en förstärkning av humaniora och samhällsvetenskap med 800 miljoner kronor från och med 2013 jämfört med 2011. Denna ökning innebär att ersättningsbeloppet per helårsstudent inom samhällsvetenskap och humaniora ökar med ca 1 600 kronor eller drygt 7 procent 2012 jämfört med 2011. Från och med 2013 skulle ökningen motsvara 6 500 kronor eller ca 30 procent jämfört med 2011.

Kvalitetsförstärkningen gynnar en stor del av utbildningen, då 60 procent av helårsstudenterna finns inom de berörda ämnesområdena 2010.

Renodlade roller för myndigheterna

I syfte att uppnå högsta möjliga utbildningskvalitet har lärosätena stor frihet, men med det följer också stort ansvar. Som en följd av lärosätenas ökade självbestämmande blir statens uppgift främst uppföljning, tillsyn och kvalitetskontroll. I detta ingår att pröva lärosätenas examenstillstånd och att utvärdera utbildningarnas kvalitet i form av resultat. I detta arbete har Högskoleverket en central roll med ansvar för nationell kvalitetssäkring.

Med anledning av Högskoleverkets ansvar för kvalitetssäkring och tillsyn bör myndig-

hetens uppdrag renodlas till att omfatta den granskande verksamheten. Vidare bör Verket för högskoleservice (VHS), Internationella programkontoret för utbildningsområdet (IPK) och delar av Högskoleverkets verksamhet sammanföras till en ny, samlad myndighet med ansvar för verksamhet av väsentligen service- och samordningskaraktär. På så sätt kan en effektiv och tydlig ansvarsfördelning skapas, där den granskande verksamheten skiljs från främjande verksamhet och service.

En särskild utredare har därför fått i uppdrag att förbereda och lämna förslag till de åtgärder som behövs för genomförandet av en ändamålsenlig och effektiv organisering av de verksamheter som för närvarande bedrivs vid Högskoleverket, VHS och IPK (dir. 2011:52). Utredaren ska delredovisa sitt uppdrag senast den 16 januari 2012, och den nya myndighetsstrukturen är avsedd att träda i kraft den 1 januari 2013. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i frågan.

Resurstilldelning utifrån kvalitet

Resurstilldelningssystemets utformning skapar olika drivkrafter. Det nuvarande resurstilldelningssystemet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgår från antalet studenter och deras prestationer i form av antal avklarade högskolepoäng. Däremot har det tidigare saknats tydliga ekonomiska incitament för högre kvalitet i systemet.

Riksdagen beslutade i juni 2010 att resurser för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska fördelas även på grundval av kvalitetsutvärderingar av utbildningars resultat (prop. 2009/10:139, bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320). Lärosäten med utbildningar som vid en kvalitetsutvärdering ges högsta omdömet uppmuntras och får bekräftelse genom en ökad resurstilldelning. Detta blir ett viktigt incitament för att satsa på ökad utbildningskvalitet.

Den kvalitetsbaserade resurstilldelningen ska påbörjas 2013 och beräknas då omfatta 95 miljoner kronor. Dessa medel kommer att baseras på utbildningsutvärderingar genomförda av Högskoleverket t.o.m. sommaren 2012. Den kvalitetsbaserade resurstilldelningen är avsedd att vara fullt utbyggd 2015 och beräknas då omfatta 295 miljoner kronor årligen.

Studenter som inte är aktiva

Det finns uppgifter som tyder på att en betydande andel av de studenter som har antagits till högskoleutbildning har en låg aktivitetsnivå eller inte är aktiva alls. Det är t.ex. ca tio procent av studenterna som inte tar några poäng alls på de kurser de är registrerade på. Det motsvarar drygt 26 000 helårsstudenter eller ca 900 miljoner kronor i anslag när inresande studenter är exkluderade. Framför allt förekommer de inaktiva studenterna inom distansutbildning, där de som inte avlägger några poäng utgör ca 20 procent av samtliga registrerade helårsstudenter.

Att en student inte tar några poäng alls är dock inte nödvändigtvis ett tecken på inaktivitet. Det kan finnas flera förklaringar till att studenter inte tar poäng. Det kan t.ex. röra sig om att studenter deltar i en kurs men sedan inte får godkänt på examinationen. Studenter kan också av olika anledningar läsa på en kurs utan att ha för avsikt att tentera. Det förekommer dock också att studenter registrerar sig på en kurs utan att ha för avsikt att delta.

Omfattningen av inaktiva studenter kan även tyda på att lärosätena har svårigheter att föra korrekta uppgifter över vilka studenter som deltar i undervisningen. Statistik över bl.a. genomströmning kan därmed bli missvisande.

I regleringsbrevet för universitet och högskolor anges att de studenter som inom tre veckor efter påbörjad kurs har anmält avbrott på kurs och som under den tiden inte har blivit godkända på något prov inte ska ingå i beräkningen av anslagsmedel.

Enligt regeringens uppfattning bör avräkningen av helårsstudenter mot takbeloppet göras för personer som aktivt deltar i studier. En student som endast är registrerad på en kurs utan att bedriva studier, bör inte ingå i avräkningen mot takbeloppet. Det är mot denna bakgrund viktigt att lärosätena har interna rutiner för kontrollen av att studenter som inte deltar i utbildningen inte heller ingår i avräkningen mot takbelopp.

Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) pågår ett arbete med att förtydliga lärosätenas möjligheter att avregistrera inaktiva studenter.

Även om det i vissa fall kan finnas goda skäl till att en student inte tar några poäng alls, ger den stora andelen inaktiva studenter bland de

registrerade helårsstudenterna anledning att ifrågasätta beräkningen av anslagsmedel. Regeringen beräknar att 440 miljoner kronor dras in från lärosätenas grundutbildningsanslag från och med 2013. Detta motsvarar ca hälften av ersättningen för studenter som inte har tagit några poäng. Dessa medel bör återföras till universitet och högskolor i form av kvalitetsförstärkningar.

Eftersom de konstnärliga högskolorna och Försvarshögskolan inte har någon större omfattning av inaktiva studenter bör dessa inte omfattas av indragningen.

Tabell 3.2 Beräknad anslagsminskning 2013 för inaktiva studenter

Tusental kronor

Lärosäte	2013 Beräknat
Uppsala universitet	24 068
Lunds universitet	37 558
Göteborgs universitet	32 883
Stockholms universitet	46 785
Umeå universitet	23 236
Linköpings universitet	21 526
Karolinska institutet	4 531
Kungl. Tekniska högskolan	17 915
Luleå tekniska universitet	12 194
Karlstads universitet	16 178
Linnéuniversitet	21 314
Örebro universitet	14 713
Mittuniversitetet	16 399
Blekinge tekniska högskola	5 453
Malmö högskola	17 365
Mälardalens högskola	9 745
Gymnastik- och idrottshögskolan	1 232
Högskolan i Borås	10 038
Högskolan Dalarna	14 121
Högskolan på Gotland	7 717
Högskolan i Gävle	12 312
Högskolan i Halmstad	8 167
Högskolan Kristianstad	7 151
Högskolan i Skövde	9 669
Högskolan Väst	8 640
Södertörns högskola	9 814
Chalmers tekniska högskola AB	15 311
Högskolan i Jönköping	13 965
Totalt	440 000

Högskolans utbildningsuppdrag

Den högre utbildningen ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund och på beprövad erfarenhet, vilket fastslås i högskolelagen (1992:1434). Detta är utgångspunkten för att utbildningen ska betraktas som akademisk och högskolemässig.

Gränsdragningen mellan olika utbildningsformer är ibland svår, men kan ändå inte undvikas. Regeringen menar att sådan utbildning som primärt hör hemma inom gymnasieskolan eller vuxenutbildningen inte bör ges inom högskolan. Centralt för att en utbildning ska anordnas av högskolan är att det är akademisk nivå på det studenterna ska tillgodogöra sig under utbildningen.

Lärosätena ansvarar för att den akademiska kvaliteten upprätthålls och Högskoleverket ansvarar för nationell kvalitetssäkring. Högskoleverket har också ett uppdrag från regeringen att granska sådana kurser och utbildningar som inte leder fram till examen, för att säkerställa att dessa uppfyller kvalitetskraven för högre utbildning (U2010/427/UH).

Regeringen avser att noggrant följa frågan.

Samarbeten och samgåenden

För att kunna nå en ökad kvalitet i högre utbildning och forskning är det enligt regeringens uppfattning nödvändigt med en ökad koncentration av kompetens genom att lärosätena profilerar sig och utvecklar samverkan med varandra. På så sätt kan utbildnings- och forskningsmiljöerna stärkas och lärosätenas konkurrenskraft öka, sårbarheten minska samtidigt som resurserna utnyttjas effektivare. Regeringen vill understryka att förstklassig utbildning och forskning kan bedrivas vid såväl större som mindre lärosäten. Utbildning bör enligt regeringens mening finnas på många platser i landet, för att på så sätt underlätta för fler att studera.

Samtidigt har flera lärosäten en verksamhet som riskerar att bli känslig för omvärldsförändringar. Det gäller t.ex. lärosäten med en hög andel tredjelandsstudenter, hög andel distansstudenter eller en stor koncentration av sitt utbildningsutbud på enskilda större utbildningar som har fått kritik i Högskole-

verkets utvärderingar, exempelvis lärar- och sjuksköterskeutbildningar.

Förändringar av organisationen bör bygga på lärosätenas egna bedömningar och på frivillighet. På framställan från lärosäten kommer regeringen att kunna stödja frivilliga sammanslagningar av lärosäten. Regeringen föreslår att totalt 20 miljoner kronor avsätts 2012 och beräknar att 75 miljoner kronor avsätts kommande år.

Bättre förberedelser inför studier och arbetsliv

Högskolestudier förbereder den studerande för ett föränderligt arbetsliv och bidrar till bildning.

Inför studierna är studie- och yrkesvägledning viktig för välgrundade studie- och yrkesval. Även under utbildningen har den betydelse, eftersom vägledningen i kombination med andra former av stöd kan innebära att fler studenter slutför sin utbildning. För att förbereda de studerande för det framtida arbetslivet bör universitet och högskolor också på ett systematiskt sätt arbeta med utbildningarnas anknytning till arbetsmarknaden. Det kan också finnas skäl för universitet och högskolor att förbättra informationen om olika utbildningar, inte minst vad gäller kopplingen till arbetsmarknaden.

Regeringen anser att det i dag saknas en samlad bild av lärosätenas arbete med utbildningarnas arbetsmarknadsanknytning, både vad gäller omfattning och vilka metoder som är framgångsrika. Regeringen avser därför att ge Högskoleverket i uppdrag att kartlägga hur lärosätena arbetar med detta.

Ytterligare resurser till forskning

I denna proposition föreslås, i enlighet med vad som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160), en ökning av resurserna till lärosätenas anslag för forskning och utbildning på forskarnivå med 300 miljoner kronor för 2012. Se vidare tabell 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning 2012 under avsnitt 8.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

3.6.2 Insatser för ökad frihet

Regeringens proposition En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149, bet. 2009/10:UbU23, rskr. 2009/10:337) syftade till att öka friheten för statliga universitet och högskolor i Sverige inom ramen för den nuvarande myndighetsformen. Detta har framför allt inneburit ökade möjligheter för de statliga lärosätena att själva bestämma över sin organisation och rekryteringen av lärare. Som en följd av bl.a. den nya budgetlagen (2011:203) har också vissa förenklingar gjorts i några av de ekonomiska administrativa bestämmelserna för lärosätena.

Universitet och högskolor verkar under särskilda villkor. Lärosätenas samverkan sinsemellan och med det omgivande samhället ökar, såväl i Sverige som internationellt. Regeringens högskolepolitik syftar till att utöka lärosätenas frihet och självbestämmande.

I uppdraget att bedriva utbildning och forskning ingår att samverka med det omgivande samhället, vilket bl.a. innebär att lärosätena ska verka för att forskningsresultat kommer till nytta. I ljuset av att samverkan med det omgivande samhället ökar, ställs allt större krav på universitetens och högskolornas roll i samhällsutvecklingen. En avgörande förmåga blir att kunna delta i den globala konkurrensen som nu snabbt ökar om kunskapsproduktion, forskningsexcellens och spetskompetenser. Ett närmare samband mellan utbildning, forskning och innovation bidrar till att stärka kvaliteten och öka nyttiggörandet av verksamheten. Regeringen ser positivt på att lärosätena stärker kopplingen mellan utbildning, forskning och innovation och att lärosätena i sina strategier utifrån detta perspektiv utvecklar samverkansformer med det omgivande samhället.

Ökad mångfald genom stiftelsehögskolor

Som framgår av bl.a. flera utredningar de senaste åren är myndighetsformen i många fall inte tillräckligt flexibel för lärosätenas skiftande behov.

Chalmers tekniska högskola och Högskolan i Jönköping hade tidigare statligt huvudmannaskap men bedrivs i dag som s.k. stiftelsehögskolor, vilket bl.a. innebär att de är egna

juridiska personer. Stiftelsehögskolan är numera en väl beprövad form för högskoleverksamhet i Sverige och möjliggör för lärosätena att på ett flexibla sätt hantera omvärldsförändringar. Genom att stiftelsehögskolorna inte har staten som huvudman skapas dessutom större mångfald inom högskolesektorn.

Regeringen anser att det finns skäl att pröva om fler statliga lärosäten bör och kan ges möjlighet att ombildas till stiftelsehögskolor. Regeringen har därför påbörjat ett arbete i syfte att pröva om några lärosäten skulle kunna ges möjlighet att ombildas från myndigheter till stiftelsehögskolor.

För att genomföra en ny stiftelsehögskole-reform kan det krävas förändringar av bl.a. stiftelselagen (1994:1220). Regeringen avser att ytterligare utreda frågan och därefter återkomma till riksdagen.

3.6.3 Insatser för ökad effektivitet

Totalt uppgår anslaget till utbildning på grundnivå och avancerad nivå till ca 21 miljarder kronor och den totala ekonomiska omslutningen för lärosätena är på nästan 58 miljarder kronor. Lärosätena har således en omfattande verksamhet och det är av största vikt att resurserna används effektivt.

Ett sätt att utnyttja resurserna effektivt är att i högre utsträckning samverka mellan lärosäten kring administrativa system. Regeringen ser positivt på de initiativ som tas i denna riktning. Vidare har i avsnitt 3.6.1 regeringens syn på behovet av samgåenden av lärosäten redovisats.

Att mäta effektivitet

En av Högskoleverkets huvuduppgifter är kvalitetssäkring. Det är dock inte tillräckligt att undersöka vilken kvalitet utbildningen håller; även hur effektivt resurserna används bör vara en del av den statliga uppföljningen.

Regeringen avser därför att ge Högskoleverket i uppgift att följa upp effektiviteten i högskolans resursutnyttjande med hjälp av den statistik och de data om högskolan som Högskoleverket samlar in. För att få en mer rättvisande bild av genomströmningen och ett

mer övergripande mått på effektiviteten, avser regeringen vidare att ge Högskoleverket i uppdrag att utveckla metoder för att med flera mått än i den i dag befintliga statistiken mäta effektivitets- och produktivitetsutveckling inom ramen för högskolesektorns uppdrag.

Regeringen bedömer att lärosätena genom uppdraget kan få ett verkningsfullt stöd i sitt arbete och att regeringen ges tillgång till underlag som kan vara till nytta i uppföljningen och styrningen av universitet och högskolor.

Korrekt klassificering

Klassificeringen av kurser i olika utbildningsområden är av stor betydelse för tilldelningen av resurser till lärosätenas utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Enligt Riksrevisionen (RiR 2010:4) klassificerar lärosätena kurser på olika sätt och lärosätena har över tid förändrat sin klassificering av kurser i riktning mot utbildningsområden med högre ersättningsbelopp. Riksrevisionen menar att regeringen inte har gett tillräcklig vägledning till lärosätena om hur de ska klassificera kurser, samtidigt som Högskoleverkets uppföljning inte har varit ändamålsenlig.

Regeringen vill därför understryka att de principer för resursfördelning som fastslogs genom riksdagens beslut om propositionen Högre utbildning för ökad kompetens (prop. 1992/93:169, bet. 1992/93:UbU14, rskr. 1992/93:363) fortfarande gäller. Klassificeringen av kurser ska enligt nämnda proposition ske utifrån ämnesinnehåll. Klassificering ska därmed vare sig ske utifrån resursåtgång eller undervisningsmetod eller om en kurs ingår i ett utbildningsprogram som i övrigt har en annan klassificering.

Klassificeringen av kurser måste ske på ett likartat sätt för att åstadkomma rättvisa villkor, men samtidigt är någon helt likriktad klassificering inte möjlig. Uppföljningen av hur klassificeringen sker är därför av största vikt. Regeringen avser att ge Högskoleverket i uppdrag att tillsammans med universitet och högskolor utveckla uppföljningen av kursklassificeringen.

3.6.4 Lärare i skola och förskola

Den enskilt viktigaste faktorn för elevernas studieresultat i skolan är lärarna. Regeringen har därför vidtagit en rad åtgärder för att stärka lärarnas kompetens och höja läraryrkets attraktionskraft och ytterligare förslag lämnas i denna proposition. Några av dem beskrivs i avsnitten 3.2.1 och 3.2.2.

Ny lärar- och förskolläraryr utbildning

Läraryr utbildningen är i dag den volymmässigt största utbildningen vid svenska universitet och högskolor. Samtidigt har utbildningens kvalitet vid flera lärosäten ifrågasatts under de senaste åren. I enlighet med propositionen Bäst i klassen – en ny läraryr utbildning (prop. 2009/10:89, bet. 2009/10:UbU16, rskr. 2009/10:248) startar därför en ny lärar- och förskolläraryr utbildning med fyra olika examina och tydligare inriktningar hösten 2011.

För att säkra kvaliteten har de lärosäten som vill utfärda de nya examina behövt ansöka om examenstillstånd. Högskoleverket har ställt höga krav på bl.a. forskningsanknytning i utbildningen, tillräckliga lärarresurser och en strukturerad plan för utbildningen, vilket har lett till att inte samtliga ansökningar har beviljats.

Regeringens uppfattning är att det är av mycket stor vikt att så långt som möjligt tillse att skolans och förskolans behov av utbildade lärare och förskollärare kan tillgodoses. En konsekvens av Högskoleverkets beslut om examenstillstånd bör därför bli att anslagsmedel omfördelas så att volymen på lärar- och förskolläraryr utbildningarna totalt kan upprätthållas. Se vidare avsnitt 3.6.5 Platser i högre utbildning.

Regeringen bedömde i propositionen Bäst i klassen att de nya lärar- och förskolläraryr utbildningarna med en tydlig struktur kommer att leda till färre avhopp och ökad genomströmning. Kravet på legitimation för lärare och förskollärare för anställning utan tidsbegränsning bedöms förstärka detta ytterligare. På längre sikt bedöms detta sammanlagt leda till lägre kostnader genom att färre studenter behöver antas för att uppnå samma antal examinerade som i dag. Med anledning av detta föreslår regeringen, i enlighet med vad

som redovisades i propositionen Bäst i klassen, att takbeloppen för berörda lärosäten sänks med sammanlagt 30 miljoner kronor 2012. För de kommande åren beräknas indragningen till 46 miljoner kronor 2013, 62 miljoner kronor 2014 och med 72,8 miljoner kronor från och med 2015.

Högre kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen

Den verksamhetsförlagda utbildningsdelen i lärar- och förskolläraryr utbildningarna ger studenterna möjlighet att tillämpa sina teoretiska kunskaper i skolan och förskolan och utgör en grund för de fortsatta teoretiska studierna. Det är därför av stor vikt att den verksamhetsförlagda utbildningen håller en hög kvalitet.

Flera rapporter har visat på brister i den verksamhetsförlagda utbildningen inom lärar- och förskolläraryr utbildningarna. Regeringen gjorde därför i propositionen Bäst i klassen bedömningen att den generellt behöver stärkas. Regeringen föreslår mot den bakgrunden att den verksamhetsförlagda utbildningsdelen inom lärar- och förskolläraryr utbildningarna särskiljs från utbildningsområdet undervisning och hänförs till ett eget utbildningsområde med ett högre ersättningsbelopp. För detta ändamål beräknas 94 miljoner kronor fr.o.m. 2013. Satsningen finansieras med en sänkning av ersättningen inom området undervisning och med indragning av resurser för inaktiva studenter (se avsnitt 3.6.1).

Regeringen föreslår vidare att en del av de medel som frigörs används för att även på andra sätt stärka den verksamhetsförlagda utbildningsdelen, t.ex. genom försöksverksamhet.

Fler behöriga lärare

En stor andel av dagens yrkesverksamma lärare och förskollärare saknar en behörighetsgivande examen. Det gäller alltifrån personer som har fullgjort kraven för examen, men inte ansökt om examensbevis, till personer som inte har genomfört stora delar av utbildningen. Så många som möjligt av dagens obehöriga

lärare och förskollärare bör få möjlighet att nå en behörighetsgivande examen.

Tidigare kunde universitet och högskolor bara utfärda examen för den lärarutbildning som infördes 2001. Därmed var även den som kompletterade sin utbildning för att nå examen tvungen att uppfylla kraven för denna lärarexamen, oavsett vilken utbildning han eller hon hade påbörjat. Därför införde regeringen i juni 2011 bestämmelser som möjliggör att få en lärar- eller förskolläraryxamen som motsvarar en äldre utbildning. De personer som enbart saknar själva examensbeviset behöver då inte komplettera sin utbildning utan kan ansöka om examen för äldre lärar- eller förskolläraryt utbildning.

För de lärare som har påbörjat en lärarutbildning men som saknar examen, pågår sedan 2007 en satsning på vidareutbildning av lärare (VAL). Den innebär att verksamma lärare kan komplettera sin tidigare utbildning för att nå en lärarexamen vid sju lärosäten. Utgångspunkten är att lärosätena ska tillgodoräkna tidigare erfarenheter som lärare samt erbjuda individualiserade utbildningar för att underlätta och förkorta studietiden för den enskilde studenten.

Kostnaderna för dessa utbildningar är högre än för den reguljära lärarutbildningen, eftersom en stor del i lärosätenas arbete består av bedömning och individuell studieplanering för varje student samt samordning av de individuella utbildningsbehoven. Regeringen bedömer därför att lärosätena som omfattas av uppdraget, utöver ersättningen per helårsstudent, bör ersättas med ett fast årligt belopp för detta merarbete.

I budgetpropositionen för 2011 presenterade regeringen en utökad satsning på vidareutbildning av obehöriga lärare på sammanlagt 450 miljoner kronor under perioden 2011–2014. För 2012 föreslås 100 miljoner kronor anvisas för VAL-satsningen och för 2013 och 2014 beräknas 150 miljoner kronor avsättas per år. Av dessa medel bör tio miljoner kronor anvisas årligen under perioden som ersättning för lärosätenas arbete med tillgodoräkande, studieplanering och samordning.

Den totala utbildningsinsatsen kommer att omfatta cirka 5 400 helårsstudenter inom ramen för ovan angivna resurser. Mot bakgrund av utbildningens längd och studietakt

kommer verksamheten att bedrivas t.o.m. 30 juni 2018.

Forskarskolor för lärare och förskollärare

Genom möjligheten att delta i en utbildning på forskarnivå som är relevant för verksamheten kan en lärare eller förskollärare bidra till att bygga upp sin skolas eller förskolas kunskapsbas. Utbildning på forskarnivå skapar också nya karriärmöjligheter för lärare och förskollärare, då den som har minst licentiatexamen och under minst fyra år uppvisat pedagogisk skicklighet ska benämnas lektor.

Vetenskapsrådet har på regeringens uppdrag utlyst medel för s.k. forskarskolor för lärare och förskollärare (dnr U2011/1201/F). Satsningen syftar till att erbjuda dessa yrkesgrupper möjlighet att delta i utbildning på forskarnivå, så att de inom en sammanlagd tid av högst två år och sex månader ska kunna uppnå en licentiatexamen. Statsbidrag utgår och motsvarar tre fjärdedelar av huvudmannens kostnader för lön under den tid läraren respektive förskolläraren deltar i utbildningen. Totalt omfattar satsningen 251 miljoner kronor under perioden 2011–2014, varav 80 miljoner kronor för utbildningsdelen.

3.6.5 Platser i högre utbildning

I budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) presenterade regeringen en tillfällig satsning på 10 000 platser till 25 universitet och högskolor under 2010 och 2011, till en kostnad om totalt 700 miljoner kronor per år. Den tillfälliga satsningen upphör 2012 i enlighet med den bedömning som gjordes i samma proposition. Under 2012 görs dock ingen neddragning av anslagen till universitet och högskolor med anledning av införandet av studieavgifter för studenter från länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Schweiz. En sådan neddragning gjordes 2011. För 2012 skulle beloppet utgöra ca 330 miljoner kronor, vilket motsvarar ca 4 500 platser.

Därutöver föreslås att den omfördelning av platser mellan några lärosäten som aviserades i budgetpropositionen för 2010 genomförs. Denna omfördelning bidrar till att underlätta

nedtrappningen av den tillfälliga satsningen på högskoleplatser.

Omfördelning av platser

Enligt regeringens mening bör två aspekter påverka beslut om dimensionering av olika utbildningar. För det första ska studenternas val av utbildning och lärosäte väga tungt. För det andra spelar arbetsmarknadens behov stor roll. Enligt regeringens uppfattning är det angeläget med ökad dimensionering av vissa utbildningar. Det handlar om fortsatt utbyggnad av läkarutbildning, tandläkarutbildning, sjuksköterskeutbildning och civilingenjörutbildning. En sådan utbyggnad föreslås delvis finansieras genom omfördelningar mellan lärosäten. Härtill kommer som nämnts ovan behov av omfördelning av platser för att hålla uppe dimensioneringen av lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Läro- och förskolläraryt utbildningarnas dimensionering

Under 2010 och 2011 prövade Högskoleverket ansökningar om tillstånd att utfärda de fyra nya läro- och förskolläraryt examina som införs hösten 2011. Efter sedvanlig kvalitetsprovning beviljade Högskoleverket ca fyra femtedelar av ansökningarna.

För att skapa förutsättningar för en god läro- och förskolläraryt försörjning föreslår regeringen, i enlighet med vad som redovisades i propositionen Bäst i klassen – en ny läro- utbildning (prop. 2009/10:89), att en omfördelning av medel görs mellan lärosäten med läro- och förskolläraryt utbildning.

Omfördelningen bygger framför allt på vilka examenstillstånd som har beviljats. En del av omfördelningen görs också till förmån för utbildningar där en stor arbetsmarknadsefterfrågan finns. Det gäller t.ex. förskolläraryt och grundläraryt samt ämneläraryt inom naturvetenskap och teknik. För 2012 föreslås 40,6 miljoner kronor omfördelas. Fullt utbyggt rör det sig om ca 130 miljoner kronor som beräknas omfördelas.

Ökat intresse för matematik, naturvetenskap och teknik

Regeringen beslutade 2008 att tillsätta en delegation, Teknikdelegationen, för att kartlägga behovet av välutbildad arbetskraft inom matematik, naturvetenskap, teknik och informations- och kommunikationsteknik (IKT) samt lyfta fram, förstärka och utveckla arbetet med att öka intresset för och deltagandet i högskoleutbildningar inom dessa områden (dir. 2008:96).

Delegationen redovisade sitt betänkande Vändpunkt Sverige – ett ökat intresse för matematik, naturvetenskap, teknik och IKT i april 2010 (SOU 2010:28). Betänkandet har remissbehandlats (dnr U2010/3415/UH).

Teknikdelegationen betonade i sitt betänkande att det är alltför få som väljer att specialisera sig inom områdena matematik, naturvetenskap, teknik och IKT, vilket gör att den framtida kompetensen inom områdena i Sverige är hotad. Regeringen delar denna bedömning och ser därför med glädje på att antalet sökande till civilingenjörutbildningarna har ökat under de senaste åren. För att tillvarata de teknikintresserade sökandenas kompetens och intresse bör civilingenjörutbildningarna öka under de närmaste åren. Regeringen föreslår att medel anslås för att utöka civilingenjörutbildningarna med 400 nybörjarplatser höstterminen 2012. Till Kungl. Tekniska högskolan och Chalmers tekniska högskola fördelas medel motsvarande 150 nybörjarplatser var. Till Lunds universitet fördelas medel motsvarande 50 nybörjarplatser och till Uppsala universitet och Linköpings universitet fördelas medel motsvarande 25 nybörjarplatser var. Platserna är i huvudsak fördelade efter söktrycket på civilingenjörutbildningen. Regeringen överväger vidare att i kommande budgetproposition lämna förslag på att ytterligare utöka civilingenjörutbildningarna. Regeringens bedömning är att civilingenjörutbildningarna bör utökas med i storleksordningen 200 nybörjarplatser 2013 under förutsättning att söktrycket är fortsatt högt. Regeringens utgångspunkt är att fördelningen av den fortsatta utbyggnaden bör göras till samma lärosäten och i samma proportioner som ovan. Finansieringen bör även i detta fall ske genom en omfördelning av platser.

Regeringen ser även i övrigt positivt på delegationens förslag. Vissa av de föreslagna satsningarna har redan initierats, t.ex. kampanjer för den nya lärar- och förskollärarytbildningen och möjlighet för den som har tillräckliga ämneskunskaper i minst ett ämne att få en ämneslärarexamen efter kompletterande pedagogisk utbildning. Se även avsnitt 3.2.9.

Ökat behov av vårdutbildningar

Efterfrågan på högskoleutbildad personal inom hälso- och sjukvård samt tandvård bedöms öka snabbare än tillgången, bl.a. på grund av ökat vårdbehov till följd av befolkningstillväxt och en åldrande befolkning, och ålderstrukturen bland nu yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården. Flera myndigheter, bl.a. Högskoleverket och Socialstyrelsen, har gjort bedömningen att efterfrågan på läkare, tandläkare och sjuksköterskor kommer att vara större än tillgången inom de närmaste femton åren om antalet utbildade ligger kvar på samma nivå som i dag.

Riksdagen har efter förslag av regeringen under innevarande och föregående mandatperiod anvisat medel för en utökning av läkarutbildningen med ca 235 nybörjarplatser och av tandläkarutbildningen med ca 50 nybörjarplatser. För att möta det framtida behovet föreslår regeringen en ytterligare ökning av antalet nybörjarplatser inom båda dessa utbildningar.

Läkarutbildningen föreslås utökas med motsvarande 50 nybörjarplatser höstterminen 2012. Till Lunds universitet respektive Umeå universitet fördelas medel motsvarande tio nybörjarplatser var. Till Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet respektive Örebro universitet fördelas medel motsvarande sex nybörjarplatser var. Tandläkarutbildningen föreslås utökas med motsvarande 12 nybörjarplatser höstterminen 2012. Till Göteborgs universitet respektive Malmö högskola fördelas medel motsvarande sex nybörjarplatser var.

Vidare anser regeringen att volymen på sjuksköterskeutbildningen bör öka för att möta den framtida efterfrågan. Regeringen föreslår därför att den tillfälliga satsningen på medel för extra sjuksköterskeplatser på Ersta

Sköndal, Sophiahemmet och Röda korsets högskola, som skedde mot bakgrund av att Karolinska institutet förlorade examensstillståndet, ska fortsätta i samma omfattning som i dag, trots att Karolinska institutet nu har fått tillbaka examenstillståndet.

Regeringen överväger vidare att i kommande budgetpropositioner lämna förslag på att ytterligare utöka läkarutbildningen med i storleksordningen 250 nybörjarplatser. Utökningen bör fördelas på alla lärosäten med läkarutbildning, vilket om platserna fördelas proportionellt skulle motsvara ca 35 nybörjarplatser per lärosäte med läkarutbildning. Regeringen överväger även att utöka tandläkarutbildningen med ytterligare i storleksordningen 40 nybörjarplatser samt att i budgetpropositionen för 2013 återkomma med en eventuell volymökning av sjuksköterskeutbildningen vid övriga lärosäten. Regeringen bedömer att sjuksköterskeutbildningen successivt bör öka med minst 700 nybörjarplatser jämfört med i dag. Finansieringen bör även i dessa fall ske genom en omfördelning av platser.

En förutsättning för att ett lärosäte ska få nya platser är dock tillgång till platser för verksamhetsförlagd utbildning.

För en god och säker vård behövs även välutbildade specialistsjuksköterskor och behovet ökar under de närmaste åren enligt flera prognoser. Samtidigt är söktrycket till utbildningarna stort. Regeringen föreslår därför att medel anslås för en utökning motsvarande 100 nybörjarplatser på specialistsjuksköterskeutbildningarna fr.o.m. vårterminen 2012.

Principer för omfördelning

Den av regeringen nu föreslagna utbyggnaden av några utbildningar innebär inte någon total volymökning av högre utbildning, men de aktuella utbildningarna föreslås fullt utbyggda öka med 2 435 helårsstudenter. Kostnaden beräknas uppgå till 39,5 miljoner kronor 2012. Finansieringen av utbyggnaden bör enligt regeringens förslag framför allt ske genom en omfördelning mellan universitet och högskolor. Resultatet blir att en omfördelning görs till utbildningar som möter studenternas efterfrågan och ett uttalat behov på arbetsmarknaden.

Vidare bör en del av finansieringen ske genom en del av de medel som frigjordes i lärosätenas takbelopp efter införandet av studieavgifter fr.o.m. hösten 2011 för studenter från länder utanför Europeiska ekonomiska gemenskapen och Schweiz.

Regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för 2013 med förslag på närmare utformning av den ovan nämnda ytterligare utbyggnaden av ingenjers- och vårdutbildningar från detta år.

Regeringen vill betona att det är angeläget att resurserna används på ett effektivt sätt. Lärosätena bör därför utnyttja sina egna möjligheter till interna prioriteringar och omfördelningar. Det är t.ex. viktigt att möjligheterna för studenter att påbörja högskoleutbildning som leder fram till examen får hög prioritet.

Regeringen avser att fortsätta följa det framtida behovet av utbildningsplatser och söktrycket till olika utbildningar och vid behov återkomma till riksdagen med förslag på ytterligare omfördelningar mellan lärosätena utöver vad som nu föreslås och aviseras.

3.6.6 Jämställdhet i högskolan

Lika möjligheter till forskarkarriär

Regeringen menar att en anställds möjligheter till befordran, inom såväl universitet och högskolor som andra arbetsplatser, ska avgöras av individens kunskaper och kompetens och inte av dess kön. Karriärmöjligheterna ska därmed vara desamma för kvinnor och män, men statistiken visar att det finns skäl att ifrågasätta om så är fallet i dag. Flera studier, exempelvis Högskoleverkets rapport Forskarkarriär för både kvinnor och män? – statistisk uppföljning och kunskapsöversikt (2011:6R), visar att kvinnor avancerar i lägre grad än män i akademien och att det tar längre tid för kvinnor än för män att avancera från doktorsgrad till professor.

Arbetet med att uppnå jämn könsfördelning är komplext och insatser krävs på flera nivåer inom högskolan. För att ta tillvara tillgänglig kompetens är det därför, enligt regeringens bedömning, viktigt att universitet och högskolor skapar sådana förutsättningar för forskar-

karriärer att kvinnor och män har lika möjligheter att meritera sig, både inom utbildningen på forskarnivå och på senare positioner.

I januari 2009 beslutade regeringen att inrätta en delegation för jämställdhet i högskolan (dir. 2009:7). Uppdraget för delegationen var att främja jämställdhet i högskolan genom att föreslå åtgärder och stödja insatser, bl.a. genom att fördela medel under 2009 och 2010. Delegationen har under perioden fördelat drygt 47 miljoner kronor till jämställdhetsinsatser och Högskoleverket ska på regeringens uppdrag analysera och sprida erfarenheter av dessa projekt (dnr U2010/5703/UH). I Högskoleverkets uppdrag ingår också att följa upp hur jämställdheten utvecklas vid universitet och högskolor till följd av lärosätenas ökade frihet och självbestämmande i fråga om läraranställningar.

Med anledning av propositionen Högskolans ledning, lärare och organisation (prop. 1996/97:141, bet. 97/98:3, rskr. 1997/98:12) har riksdagen beslutat att samtliga universitet och vissa statliga och enskilda högskolor ska ges mål avseende könsfördelningen bland nyrekryterade professorer. Delegationen för jämställdhet i högskolan gjorde i sitt betänkande Svart på vitt – om jämställdhet i akademien (SOU 2011:1) bedömningen att kvantitativa mål för rekrytering av högskolans personal har utgjort en viktig del av styrningen mot en mer jämställd högskola. Av betänkandet framgår att könsfördelningen bland lärare och forskare vid landets lärosäten har blivit jämnare över tid. För den forskande och undervisande personalen (exklusive doktorander) har andelen kvinnor ökat från ungefär 35 procent i slutet av 1990-talet till 43 procent 2010.

Delegationen föreslog att målen ska finnas kvar. Vidare föreslog delegationen att uppföljningen av rekryteringsmålen i fråga om professorer ska förbättras och systematiseras.

Regeringen delar delegationens uppfattning att kvantitativa mål behövs, men anser att utvecklingen går alltför långsamt. Det framstår särskilt tydligt när det gäller professorer, som är den högsta lärarkategorin. Regeringen menar därför att mål i fråga om könsfördelningen bland professorer behövs även fortsättningsvis för att jämställdhet ska bli en fråga som kontinuerligt beaktas i lärosätenas rekryteringsarbete. Regeringen kommer, i

enlighet med vad delegationen föreslår, att noga följa upp hur rekryteringsmålen efterlevs. Regeringen avser också att generellt följa utvecklingen med utgångspunkt i att ytterligare öka jämställdheten inom högskolan.

3.6.7 Tillträdesfrågor

Vid antagningen inför höstterminen 2010 tillämpades nya urvalsregler. I fråga om några aspekter uppstod icke önskvärda konsekvenser och regeringen har därför beslutat om vissa smärre justeringar av regelverket. Principen om betyg som huvudsaklig urvalsmetod kvarstår, och regeringen har också beslutat att behålla systemet med meritpoäng för att skapa incitament att läsa svårare kurser i gymnasieskolan.

Regeringen har vidare beslutat att den särskilda gruppen för sökande med utländska betyg tas bort från och med antagning till utbildning som påbörjas efter den 31 maj 2012. Dessa sökande kommer då att konkurrera i samma urvalsgrupper som sökande med svenska betyg. När det gäller sökande med utländska gymnasiebetyg ska betygsskalorna jämföras så att det högsta betyget i ett visst land anses motsvara det högsta möjliga meritvärdet för svenska betyg.

Systemet med meritpoäng har också fått vissa oönskade konsekvenser i fråga om sökande med äldre betyg som inte kunnat tillgodoräknas meritpoäng. Regeringen har därför öppnat för att sådana sökande ska kunna tillgodoräknas vissa meritpoäng.

Tillträdesreglerna anpassas vidare till strukturen och innehållet i den nya gymnasieskolan där de första eleverna börjar hösten 2011. Kraven på grundläggande behörighet skärps och dessutom förenklas och renodlas systemet med meritpoäng. De elever som börjar i den nya gymnasieskolan ska inte kunna tillgodoräknas meritpoäng för s.k. områdeskurser när de söker till högskolan. I stället läggs större tyngdpunkt än tidigare på att uppmuntra elever att fördjupa sig i ämnena engelska, moderna språk och matematik.

3.6.8 Övriga frågor

Stipendier

I enlighet med propositionen *Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter* (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230) infördes studieavgifter för studenter från länder utanför EES och Schweiz för utbildning på grundnivå och på avancerad nivå som påbörjas efter den 1 juli i år. Regeringens mål är att ett fortsatt stort antal utländska studenter ska studera vid svenska lärosäten även efter studieavgifternas införande. Regeringen införde därför två nya stipendieprogram i samband med reformen.

Regeringen anser att stipendiemöjligheterna bör utökas och föreslår att ytterligare 20 miljoner kronor avsätts från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet*. Dessa medel ska tilldelas studenter som kommer från länder vilka enligt OECD:s biståndskommitté DAC får räknas som biståndsländer (s.k. ODA-länder) och administreras av Svenska institutet.

Översyn av läkarutbildningen

Läkarutbildningen i Sverige håller i ett internationellt perspektiv hög kvalitet, men under senare tid har frågor väckts bl.a. om det delade ansvaret för utbildning och allmäntjänstgöring, som sammantaget leder fram till legitimation, och bristen på kvalitetsutvärdering av allmäntjänstgöringen. Dessutom har den Europeiska kommissionen ifrågasatt om den svenska läkarutbildningen fram till examen uppfyller europeiska krav på en minst sexårig utbildning. Regeringen avser därför att göra en översyn av den nuvarande läkarutbildningen fram till legitimation.

Vissa tolkutbildningar

För att möjliggöra att vissa tolkutbildningar ska kunna bedrivas som högskoleutbildning föreslog regeringen i 2011 års ekonomiska vårproposition (prop. 2010/11:100, bet. 2010/11:FiU20, rskr. 2010/11:319) att anslaget 14:2 *Bidrag till tolkutbildning och teckenspråkläroverutbildning* under utgiftsområde 17 Kultur,

medier, trossamfund och fritid flyttas till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. I syfte att bl.a. öka teckenspråkstolkutbildningens forskningsanknytning anser regeringen att en del av anslaget bör kunna fördelas till högskolan för anordnande av denna utbildning. Folkhögskolor bör dock även fortsättningsvis kunna anordna utbildningar av tolkar och teckenspråklärare med stöd av statsbidrag från anslaget. (Se även avsnitt 5.4)

3.7 Forskning

Regeringens mål är att Sveriges ställning som forskningsnation ska stärkas, och därmed stärks den svenska konkurrenskraften och kunskapsförsörjningen. Forskningen ska vara av hög internationell kvalitet.

I propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) redovisade regeringen sin bedömning av forsknings- och innovationspolitikens inriktning för perioden 2009–2012. Regeringen presenterade då mycket kraftfulla satsningar på forskning och innovation. År 2012 beräknas resurserna för forskning ha ökat med fem miljarder kronor jämfört med 2008.

I denna proposition föreslås, i enlighet med vad som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen, en ökning av resurserna för forskning med 1,1 miljarder kronor för 2012. Av detta belopp fördelas 500 miljoner kronor till satsningar på strategiska forskningsområden och 300 miljoner kronor till lärosätenas anslag för forskning och utbildning på forskarnivå. Dessutom fördelas 200 miljoner kronor till forskningsfinansiärerna Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) och Verket för innovationssystem (Vinnova) för forskningsstöd. Vidare fördelas 50 miljoner kronor till Vetenskapsrådet för stöd till infrastruktur och 50 miljoner kronor till lärosätena och Innovationsbron för satsningar på forskningsbaserade innovationer.

3.7.1 Forsknings- och innovationsproposition 2012

Regeringen förbereder nu nästa forsknings- och innovationsproposition, vilken är planerad att presenteras hösten 2012. Forskningsfinansiärerna FAS, Formas, Statens energimyndighet, Rymdstyrelsen, Vinnova och Vetenskapsrådet har fått i uppdrag att komma in med en gemensam rapport i fråga om svensk forskning och forskningsbaserad innovation, utifrån sina respektive ansvarsområden. Universitet och högskolor har inbjudits att lämna in sina forskningsstrategier. Andra myndigheter och organisationer inbjuds liksom att ge förslag på satsningar och synpunkter på inriktningen på statens satsningar på forskning, innovation och forskningens infrastrukturer. Dessa strategier blir ett viktigt underlag för regeringens arbete med den kommande propositionen.

3.7.2 Kvalitetsbaserad fördelning av forskningsmedel

Det är angeläget att det finns starka incitament för att öka kvaliteten på svensk forskning, vilket i förlängningen leder till att dess internationella konkurrenskraft ökar. I den förra forsknings- och innovationspropositionen bedömde regeringen därför att en ny modell för resurstilldelning för forskning och utbildning på forskarnivå borde införas.

På samma sätt som i budgetpropositionen för 2011 föreslår regeringen att de anslagsmedel som tillförs till lärosätena för 2012 fördelas utifrån deras resultat, mätt med resultatindikatorerna externa medel och vetenskaplig produktion och citeringar. Sammanlagt 300 miljoner kronor föreslås anvisas på detta sätt.

Regeringen föreslår också att forskningsmedel om sammanlagt 1 056 miljoner kronor omfördelas i enlighet med ovan redovisade indikatorer. De medel som föreslås omfördelas är dels de 1 036 miljoner kronor som ingick i omfördelningen i budgetpropositionen för 2011, dels tio procent av de 200 miljoner kronor i resurstillskott som då tillfördes lärosätena. Anslagsförändringarna för respektive lärosäte redovisas i tabell 8.2 i avsnittet 8.2 Anslag för universitets- och

högskoleområdet. De strategiska forskningsmedlen ingår inte i de medel som omfördelas.

I samband med att den nya modellen för tilldelning av anslagsmedel till lärosätena infördes 2009 gjorde regeringen bedömningen att modellen på sikt behöver utvecklas så att utvärderingar, s.k. peer-review, av kvaliteten inom olika forskningsområden ingår som en viktig del. En utredare har därför fått i uppdrag att lämna förslag på hur utvärderingar av kvaliteten i forskningen kan ingå som ett komplement i systemet för resurstilldelning (dnr U2010/4151/SAM). Utredaren ska också undersöka hur en bedömning av lärosätenas kvalitet i fråga om samverkan med omvärlden och nyttiggörande av forskningsresultat kan bli en del av resurstilldelningssystemet. Uppdraget ska rapporteras senast den 19 september 2011.

3.7.3 Strategiska forskningsområden

Satsningen på strategiska forskningsområden i forsknings- och innovationspropositionen innebär koncentrerade satsningar på forskning av hög kvalitet och är av stor betydelse för näringslivet. Dessutom kombineras rådsmedlens externa kvalitetsgranskning med de direkta anslagens långsiktighet.

Strategiska satsningar görs inom de områden som pekades ut i propositionen, främst med tre övergripande inriktningar: medicin, teknik och klimat. Under 2011 fördelas 300 miljoner kronor till lärosäten och Vetenskapsrådet för de strategiska satsningarna och i denna proposition föreslås i enlighet med forsknings- och innovationspropositionen, att ytterligare 500 miljoner kronor fördelas fr.o.m. 2012. Huvuddelen av medlen fördelas till lärosäten och 68 miljoner kronor fördelas till Vetenskapsrådet för särskilda infrastruktursatsningar.

Regeringens förslag för 2012 innebär att de strategiska medlen för forskning och infrastruktur fortsatt fördelas i enlighet med det förslag de forskningsfinansierande myndigheterna lämnade till regeringen efter en särskild kvalitetsgranskning.

Medlen till varje områdesprojekt bör fördelas till huvudsökande lärosätes anslag för forskning och forskarutbildning, och huvudansvarigt lärosäte ansvarar för att tilldela med-

sökande resurser. Se tabell 8.3 i avsnittet 9.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet för fördelningen av medel för strategiska forskningsområden till respektive lärosäte.

3.7.4 Satsningar på infrastruktur

Inom all forskning finns det behov av en gemensam infrastruktur. Inom medicin, naturvetenskap och teknik krävs bl.a. avancerad utrustning och stora forskningsanläggningar där experiment kan utföras. Inom humaniora och samhällsvetenskap, men även inom t.ex. medicin, krävs bl.a. storskaliga register, databaser, bibliotek och arkiv.

Infrastruktur av större mått är ofta för dyr att konstruera och driva för enskilda lärosäten och myndigheter, ibland till och med för enskilda länder. För sådana investeringar behövs därför breda samarbeten, ofta av internationell karaktär. För att skapa tillgång till den mest dyrbara infrastrukturen för forskning krävs således nationell samordning och finansiering.

ESS

European Spallation Source (ESS) planeras sedan 2009 att byggas i Lund. ESS är en spallationskälla för neutronstrålning. Med hjälp av neutronstrålning kommer ett föremålsstruktur i tre dimensioner att kunna bestämmas. Detta möjliggör studier av exempelvis ett proteins struktur och funktion i förhållanden som liknar de där molekylerna verkar i sin ursprungliga miljö. Detta är en av de största satsningarna på forskningsinfrastruktur som har skett i Europa de senaste decennierna.

Stödet för att bygga ESS i Sverige är ett tecken på den starka ställning som svensk forskning har i Europa och konstruktionen kommer att främja utvecklingen av svensk forskning ytterligare. Dessutom beräknas konstruktionen och driften av ESS leda till positiva effekter för näringslivet både regionalt och nationellt.

Det svenska anbudet för ESS innehöll en konstruktionskostnad om 1 478 miljoner euro, i 2008 års prisnivå. Det svenska bolag, ägt av svenska staten och danska staten, som nu

driver ESS genomför en revidering av konstruktionsplanen, en s.k. design update. Denna ska ge en kostnadskalkyl av projektet baserat på dagens prisnivå och utifrån konstruktion på den avsedda platsen i Lund. Denna översyn beräknas vara klar under 2012.

Hälften av kostnaden för konstruktionen av ESS finansieras av Sverige, Danmark och Norge. Sverige har utfäst sig att bidra med 35 procent av totalkostnaden. Danmark har utfäst sig att bidra med 12,5 procent av konstruktionskostnaderna och Norge med 2,5 procent.

I februari 2011 signerade de länder som deltar i arbetet med ESS ett s.k. Memorandum of Understanding om att de ska delta i kostnadsöversynen och att deras intention är att delta i konstruktionen och driften av ESS. Nu har tio länder signerat denna överenskommelse.

Parallellt med kostnadsöversynen och den inledande konstruktionen av ESS kommer förhandlingar att föras med de deltagande länderna där deras andel i projektet närmare ska definieras. I denna förhandling bestäms även vilken organisationsform som konstruktionen ska drivas inom.

Regeringen avser att återkomma till frågan om ESS i den kommande forsknings- och innovationspropositionen.

Max IV

Den forskningsanläggning som tillsammans med ESS har fått högst prioritet av Vetenskapsrådet är den nya synkrotronen Max IV, som med hjälp av synkrotronljus kan bestämma materials atomstruktur. I forsknings- och innovationspropositionen bedömde regeringen att det är angeläget att Max IV kommer till stånd. Till följd av detta har Vetenskapsrådet, Vinnova, Lunds universitet och Region Skåne enats om finansiering av en första fas av konstruktionen under 2009. Denna fas har nu inletts.

SciLifeLab

Science for Life Laboratory (SciLifeLab) är en nationell resurs för storskalig molekylär bio-

vetenskaplig forskning, med fokus på genetik, avbildning, proteomik och bioinformatik.

I samband med fördelningen av medlen för de strategiska satsningarna fördelades medel för molekylär biovetenskap 2010–2012. Två projekt delar på dessa medel. SciLifeLab Stockholm och SciLifeLab Uppsala har samordnats och byggs upp för att komplettera varandra.

SciLifeLab, som har en nära koppling till klinisk medicinsk forskning, samverkar med andra stora biomedicinska infrastrukturer. SciLifeLab kan tillsammans med biobanker och stora befolkningsregister med biologiska prover komma att utgöra en internationellt mycket kraftfull biomedicinsk plattform för storskaliga analyser. Regeringens bedömning är att Sverige tack vare denna satsning får goda förutsättningar för att spela en internationellt ledande roll vad gäller forskning, innovation och industriella tillämpningar inom livsvetenskaperna och för att erbjuda en attraktiv miljö för företagande inom området.

Regeringen avser att återkomma till frågan om åtagandet för SciLifeLab i den kommande forsknings- och innovationspropositionen, men en förutsättning för ökat statligt åtagande är medfinansiering från de deltagande universiteterna, landstingen i Stockholm och Uppsala samt från de tre kommunerna Stockholm, Solna och Uppsala. Från dessa har redovisats en beredvillighet att delta i en sådan finansiering.

Isbrytaren och forskningsfartyget Oden

Den svenska isbrytaren Oden, som också är en viktig forskningsplattform för forskning i Arktis, är byggd för att assistera vinterdjöfarten i Botniska viken. Fartyget anpassades dock för att kunna utnyttjas övrig tid för forskningsändamål i arktiska farvatten.

Genom åren har Oden anpassats och utnyttjats i de isbelagda polarområdena under tider då fartyget inte behövs i den svenskfinska isbrytningsverksamheten. Fartyget har därvidlag utvecklats till en viktig plattform anpassad för internationella forskningsexpeditioner. Oden kommer under sommarhalvåret fortsätta att vara en unik och viktig plattform för expeditioner till Arktis. Odens kapacitet som eskortisbrytare i Österjön är

viktig för vintersjöfarten och kommer under kommande vintrar närmast att ingå i den svensk-finska isbrytningsverksamheten.

3.7.5 Jämställdhet

I Vetenskapsrådets utlysningar av projektbidrag under 2010 hade män genomgående en högre beviljandegrad av projektbidrag än kvinnor. Särskilt stor var skillnaden mellan könen inom humaniora och samhällsvetenskap och inom utbildningsvetenskap. Det är enligt regeringens mening oacceptabelt om det beror på att likvärdigt meriterade av olika kön inte behandlas lika.

Vetenskapsrådet har därför fått i uppdrag att redovisa vilka insatser som görs för att öka jämställdheten och vilka effekter dessa åtgärder har haft. Vetenskapsrådet ska också utreda och redovisa effekterna av olika former av strategiska satsningar, såsom Linnéstöd och Berzelii Centra.

3.7.6 Sänkt skatt på forskning

För att förbättra svensk forskning och konkurrenskraft föreslår regeringen i denna proposition tre skatteåtgärder. Syftet är att öka resurserna för forskning och utveckling och underlätta för forskningsintensiva företag.

Det första förslaget innebär att den existerande rätten för företag att göra avdrag för utgifter för forskning och utveckling som berör företagets kärnverksamhet ska utvidgas till att omfatta också utgifter för forskning och utveckling som rör företagets verksamhet i övrigt.

Det andra förslaget gäller expertskatten som förenklas. Förenklingen innebär att alla relevanta personer med en månadsinkomst om minst två prisbasbelopp automatiskt ska vara kvalificerade för denna skattelättnad. Detta underlättar rekryteringen av ledande internationella experter och forskare till Sverige.

Det tredje förslaget är att privatpersoner ska få rätt till skattereduktion för penninggåvor till ideell verksamhet i form av bl.a. främjande av vetenskaplig forskning, för att öka givandet. Förslaget innebär en skattereduktion om 25 procent för gåvor på 2 000–6 000 kronor årligen under förutsättning att varje gåva

uppgår till minst 200 kronor och lämnas till en av Skatteverket på förhand godkänd gåvomottagare.

Utöver de ovan nämnda förslagen avser regeringen också att i samband med kommande forsknings- och innovationsproposition bereda frågan om skattereduktion för direkta gåvor till forskning.

3.7.7 Klinisk forskning

Regeringen föreslår i denna proposition en utökad satsning på de nationella kvalitetsregistren. De nationella kvalitetsregistren innehåller individbaserade uppgifter om diagnos, behandling, och resultat inom hälso- och sjukvård och omsorg. En satsning på förbättrad organisation, infrastruktur och grundfinansiering av kvalitetsregister kan göra Sverige till ett av de ledande länderna inom uppföljning av hälso- och sjukvård och registerbaserad klinisk forskning.

Regeringen avser att omförhandla det avtal mellan staten och vissa landsting som reglerar frågor om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården, det s.k. ALF-avtalet. Ett nytt ALF-avtal ska säkerställa att ALF-medlen används för att skapa och upprätthålla en hög kvalitet för klinisk forskning och utbildning. Den kliniska forskningen ska leda till en höjd kvalitet i vården genom t.ex. nya behandlingsmetoder. Generellt bör utgångspunkten vara att den sjukvård som är kopplad till medicinsk forskning och till utbildning, universitetssjukvården, ska ligga i spetsen kvalitetsmässigt. Klinisk forskning och utbildning bidrar i sin tur till att skapa förutsättningar för detta.

3.7.8 Rymdverksamhet och rymdforskning

Rymdverksamhet och rymdforskning, dvs. forskning i och om rymden, är en avancerad verksamhet som ofta befinner sig i fronten av den vetenskapliga och teknologiska utvecklingen. Den såväl förutsätter som leder ofta till en hög grad av innovation och förnyelse.

Rymdforskningens och rymdverksamhetens betydelse för forskning inom andra

vetenskapliga områden, t.ex. miljö- och klimatforskning, men även material- och medicinsk forskning, är fortsatt stor och växande. Rymdverksamheten är vidare en betydelsefull grund för utveckling av samhällstjänster inom bl.a. jordobservation, navigation och telekommunikation och även en grund för utveckling av teknik med ett avsevärt bredare användningsområde, såsom robotik, elektronik, logistik och it.

3.7.9 Forskningsresultat ska komma till användning

Både grundforskning och behovsmotiverad forskning är enligt regeringens mening nödvändig. Det är av stor betydelse att forskningsresultat från universitet och högskolor nyttiggörs i så hög grad som möjligt.

Det finns dock forskningsresultat som kan ha potential att nyttiggöras genom kommersialisering, men som inte drivs vidare till kommersialisering av forskaren. Det kan bero på att idén inte har en tydlig kund eller att det krävs ytterligare utveckling av forskningsresultatet innan kommersialisering kan komma i fråga. Det kan också bero på att den enskilde forskaren inte vill, kan eller har möjlighet att driva sin idé vidare.

För att öka antalet forskningsresultat som kommersialiseras föreslår regeringen därför att lärosätena och dess holdingbolag får särskilda medel om 19 miljoner kronor 2012 och beräknar att de tillförs 12 miljoner kronor fr.o.m. 2013 för att bygga upp s.k. idébanker med forskningsresultat som forskare av olika anledningar inte driver vidare till kommersialisering. Regeringen

Uppbyggnaden av idébanker inkluderar även införande av en struktur och process för att hitta eventuella samarbetspartners och kommersialisera sådana forskningsresultat.

Holdingbolag vid alla universitet är en förutsättning för att ovanstående förslag ska kunna genomföras fullt ut i hela Sverige.

De två universitet som i dag saknar holdingbolag, Örebro universitet och Mittuniversitetet, föreslås få använda två miljoner kronor, anvisade i budgetpropositionen för 2006 och budgetpropositionen för 2007, till bildandet av var sitt holdingbolag.

I den senaste forsknings- och innovationspropositionen bedömde regeringen att vissa lärosäten borde ges möjlighet att genom kapitaltillskott förstärka de holdingbolag som är knutna till respektive lärosäte. Regeringen bedömer att även Karlstads universitet och Linnéuniversitet bör ges denna möjlighet. Kapitaltillskottet får ges inom ramen för de totalt 60 miljoner konor som presenterades samtidigt som den forskningspolitiska propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80).

3.8 Internationellt samarbete

Många av de utmaningar svensk utbildning står inför delas av andra länder. Genom att aktivt vara en del av det internationella samarbetet, delta i internationella jämförande studier och analyser samt ta del av andra länders erfarenheter får vi stöd i vårt eget reformarbete. Det skapar förutsättningar för ökad kvalitet i den svenska utbildningen och främjar enskildas möjligheter att studera och arbeta utomlands.

Det internationella samarbetet och de olika ländernas reformarbeten stöds av olika program. Inom EU är Europa 2020 ramverket för det europeiska samarbetet för att främja utveckling och tillväxt. Utbildningssamarbetet i EU fokuseras mot de gemensamma mål som utbildningsministrarna har satt upp i Utbildning 2020. Det finns flera program för att stödja de gemensamma målen i Utbildning 2020, där det mest omfattande är Programmet för livslångt lärande. Hösten 2010 presenterade kommissionen ett särskilt initiativ, Unga på väg, KOM(2010)477. Regeringen välkomnar initiativet som en del i det gemensamma arbetet med att öka kvaliteten i det svenska utbildningssystemet och ytterligare förstärka rörligheten.

Internationella jämförelser och analyser ger värdefull information om resultaten i svenska utbildningar. Resultaten i OECD:s mätningar av 15-åringars kunskaper (PISA) har varit ett bra underlag för svenska reformer. OECD har också initierat en mätning av vuxnas kompetenser, Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC). Programmet syftar

till att mäta den vuxna befolkningens kognitiva och arbetsmarknadsrelaterade kunskaper och kompetenser som är viktiga för ett framgångsrikt deltagande i samhälls- och arbetslivet. Regeringen anser att PIACC är ett viktigt program som kommer att ge möjlighet att ta fram indikatorer på de vuxnas kunskaper och kompetens.

Utbildningssystemen skiljer sig åt i olika länder och det kan vara svårt för enskilda individer, arbetsgivare, utbildningsanordnare m.fl. att förstå dem. Inom det internationella samarbetet, framför allt inom EU, pågår därför en rad projekt för att öka förståelsen för de olika ländernas system med syfte att främja studenters och arbetstagares ökade rörlighet. I Europa sker reformsamarbetet främst inom Bolognaprocessen för högre utbildning och Köpenhamnsprocessen för yrkesutbildning. De senaste åren har arbetet i EU fokuserat på att bestämma nivån på kvalifikationer, att skapa ett strukturerat system för meritöverföring och att länderna arbetar för att kontinuerligt förbättra sina kvalitets-säkringssystem både inom yrkesutbildning och högre utbildning. Regeringen anser att de rekommendationer som EU:s utbildningsministrar har beslutat om är viktiga instrument i arbetet med att öka rörligheten och det livslånga lärandet inom och mellan länderna. Som exempel på antagna rekommendationer de senaste åren kan nämnas:

- Den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande, European Qualifications Framework (EQF),
- Inrättande av ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildningen, European Credit system for Vocational Education and Training (ECVET).

Den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning, European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training (EQARF).

4 Barn och ungdomsutbildning

4.1 Omfattning och mål

Barn- och ungdomsutbildning består av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass och skola. Förskoleverksamhet bedrivs i form av förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola. Skolbarnsomsorg bedrivs i form av fritidshem, pedagogisk omsorg och öppen fritidsverksamhet. Vidare omfattar barn- och ungdomsutbildning förskoleklass, grundskola, obligatorisk sarskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesarskola.

Riksdagen har beslutat om en ny skollag (2010:800) som tillämpas på barn- och ungdomsutbildning fr.o.m. den 1 juli 2011. Enligt den nya skollagen är förskola en egen skolform som, tillsammans med fritidshemmet, ingår i skolväsendet. Utanför skolväsendet bedrivs annan pedagogisk verksamhet i form av pedagogisk omsorg, öppen förskola och öppen fritidshemsverksamhet. Begreppen förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg utmönstras därmed. Vidare har sarskolan delats upp i två separata skolformer, grundarskola och gymnasiesarskola. I det följande avsnittet, som främst avser resultat från 2010 och läsåret 2010/11, används fortfarande den äldre terminologin.

Regeringen vill att följande mål ska gälla för barn- och ungdomsutbildningen:

Svensk barn- och ungdomsutbildning ska vara av hög och likvärdig kvalitet. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att uppnå de nationella målen och utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt.

Regeringen avser att följa måluppfyllelsen med hjälp av följande indikatorer som kommer

att redovisas i kommande års budgetpropositioner:

- Deltagande i förskola.
- Resultat på nationella prov, betyg, meritvärden, nationella utvärderingar och internationella studier.
- Andelen behöriga till gymnasieskolans nationella program.
- Andel elever i gymnasieskolan som fullföljt gymnasieskolan och fått grundläggande behörighet alternativt examen inom 3 år.
- Överströmning från preparandutbildning och programinriktat individuellt val till nationella program i gymnasieskolan.
- EU-målsindikatorn om fullföljd gymnasieutbildning i åldersgruppen 20–24 år.
- Lärares behörighet.

4.2 Resultatredovisning

4.2.1 Resultat i den kommunala verksamheten och motsvarande skolformer

Förskoleverksamhet

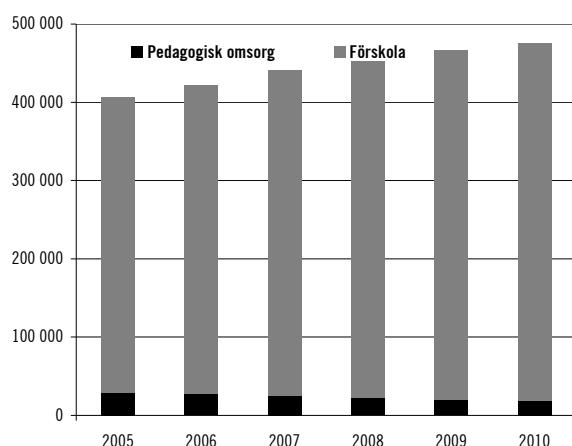
Förskoleverksamheten ska erbjuda en pedagogisk verksamhet och underlätta för föräldrar att förena förvärvsarbete eller studier med ansvar för barn.

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg till barn i åldern 1–12 år i den utsträckning som behövs för att föräldrarna ska kunna

förvärvsarbete eller studera eller utifrån barnets eget behov. Den 1 juli 2010 utökades rätten till avgiftsfri allmän förskola om minst 525 timmar per år till att gälla fr.o.m. höstterminen det år barnet fyller tre år. Sedan 2003 gällde denna rättighet fyra- och femåringar.

Ett barn som är i behov av en plats i förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg ska erbjudas det utan oskäligt dröjsmål, dvs. inom tre till fyra månader från det att föräldrarna anmälde behov av plats. Antalet barn i förskoleverksamhet har ökat med 17 procent mellan 2005 och 2010. Ökningen beror både på att barnkullarna har blivit större och att andelen barn i befolkningen i åldern 1–5 år som deltar i förskoleverksamhet har ökat.

Diagram 4.1 Antal barn 1–5 år i förskoleverksamhet 2005–2010

Anm.: Från och med den 1 juli 2009 har begreppet familjedaghem ersatts av pedagogisk omsorg.

Källa: Statens skolverks officiella statistik.

Hösten 2010 var 86,1 procent av alla barn i befolkningen i åldern 1–5 år inskrivna i antingen förskola eller pedagogisk omsorg. Andelen har på fem år ökat från 77,3 till 82,7 procent i förskolan och minskat från 6,1 till 3,4 procent i pedagogisk omsorg. För barn i åldern 3–5 år är andelen som är inskrivna i förskola större än 90 procent. Sammanlagt var 458 000 barn inskrivna i förskolan, vilket är en ökning med knappt tre procent jämfört med föregående år.

Personal i förskolan

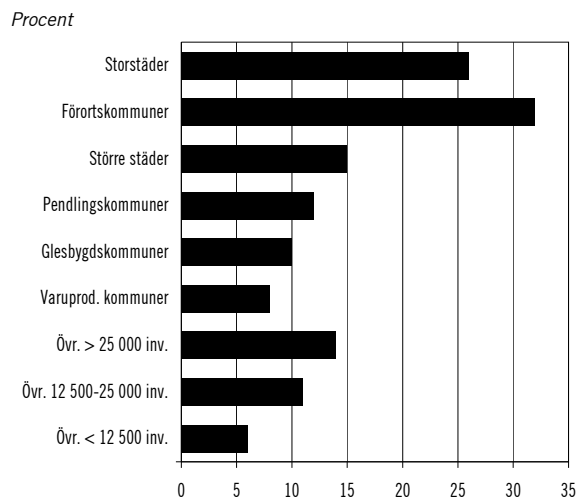
Statistik från Statens skolverk ger följande bild av personalsituationen i förskolan. All personalstatistik är omräknad till heltidstjänster.

- Hösten 2010 fanns i genomsnitt 5,4 barn per anställd i förskolan jämfört med 5,3 barn ett år tidigare.

- Den genomsnittliga gruppstorleken har ökat något, från 16,8 under hösten 2009 till 16,9 hösten 2010. Den är dock i genomsnitt fortfarande mindre än i början av 2000-talet.
- Hösten 2010 arbetade 85 600 årsarbetare i förskolan, vilket är knappt 1 900 fler än 2009. Samtidigt har andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning ökat med en halv procentenhet, till 54,4 procent, jämfört med 2009; 49 procent hade förskolläraryr utbildning, 4 procent hade lärarutbildning och 1 procent hade fritids-pedagogutbildning. Sedan år 2001 har antalet årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning ökat med närmare 16 000.
- Personal med barnskötaryr utbildning utgjorde 38 procent av de anställda i förskolan hösten 2010, vilket är knappt en procentenhet lägre jämfört med föregående år. Andelen barnskötare i förskolan har minskat med omkring fem procentenheter sedan 2001. Antalet anställda barnskötare har emellertid ökat med ungefär 7 400.
- Könsfördelningen bland de anställda i förskolan är fortsatt mycket ojämn. Andelen kvinnor uppgick hösten 2010 till 97 procent. Denna andel har varit i stort sett konstant under senare år.

Enskilda förskolor, pedagogisk omsorg och öppen förskola

Hösten 2010 gick 19 procent av alla barn i förskolan i en förskola med enskild huvudman, en andel som är oförändrad jämfört med föregående år. Andelen barn i förskola med enskild huvudman har ökat med drygt två procentenheter jämfört med 2005.

Diagram 4.2 Andelen barn i förskolor med enskild huvudman 2010

Källa: Statens skolverks officiella statistik.

I storstäder och förortskommuner är det relativt sett vanligare med enskilda förskolor. I förortskommunerna gick i genomsnitt 32 procent av förskolebarnen i en förskola i enskild regi. I den kommungrupp där kommunerna i genomsnitt har den med lägsta andelen barn i enskilda förskolor, övriga kommuner med mindre än 12 500 invånare, gick endast 6 procent av förskolebarnen i en förskola i enskild regi.

Hösten 2010 fanns ca 18 800 barn i åldern 1–5 år i pedagogisk omsorg, vilket var knappt 1 600 färre än föregående år. Av dessa gick nästan alla barn (98 procent) i familjedaghem. Cirka 0,5 procent av barnen deltog i flerfamiljslösningar medan 1,5 procent deltog i andra varianter av pedagogisk omsorg. Pedagogisk omsorg förekommer i olika omfattning i landet. Den är vanligast i glesbygdskommuner där i genomsnitt 6 procent av 1–5-åringarna gick i pedagogisk omsorg. Det kan jämföras med storstadskommunerna där motsvarande andel var 2 procent.

Hösten 2010 fanns sammanlagt 457 öppna förskolor. Verksamheten erbjöds i 175 kommuner. Under de första åren på 2000-talet var antalet öppna förskolor ca 700, men under de senaste fem åren har antalet öppna förskolor varierat mellan 440 och 480.

Kostnader

Den totala kostnaden för förskolan beräknas uppgå till knappt 53,4 miljarder kronor 2010. Det innebär en ökning med 4,0 procent jämfört med föregående år. Kostnadsökningen beror bland annat på att det genomsnittliga antalet

inskrivna barn har ökat med 2,6 procent, men också på att den genomsnittliga kostnaden per barn beräknas ha ökat med 1,4 procent till 112 500 kronor.

Skolbarnsomsorg

Skolbarnsomsorgens uppgift är att komplettera skolan samt att erbjuda barn en meningsfull fritid.

Hösten 2010 var 82,0 procent av det totala antalet barn i åldern 6–9 år och 15,3 procent av det totala antalet barn i åldern 10–12 år inskrivna i någon form av skolbarnsomsorg. Det sammanlagda antalet inskrivna barn var ca 380 000. Sedan 2005 har andelen inskrivna barn i åldern 6–9 år ökat med 4,8 procentenheter medan andelen inskrivna barn i åldern 10–12 år ökat med 4,5 procentenheter. Det är något vanligare att pojkar än flickor i åldern 10–12 år är inskrivna i fritidshem medan fördelningen bland 6–9-åringar är mer jämn.

Det är ovanligt att skolbarn deltar i pedagogisk omsorg. Hösten 2010 var knappt en halv procent av 6–9-åringarna inskrivna och bland 10–12-åringarna var andelen ännu lägre.

Hösten 2010 gick 10,2 procent av alla barn i fritidshem i ett enskilt fritidshem. Detta motsvarar en ökning med cirka en procentenhet jämfört med fem år tidigare. Enskilda fritidshem är betydligt vanligare i storstäder och förortskommuner än i övriga kommungrupper.

Under 2010 genomförde Statens skolinspektion en kvalitetsgranskning av innehållet i fritidshemmens verksamhet (rapport 2010:3). Under granskningen besöktes 77 fritidshem i 17 kommuner.

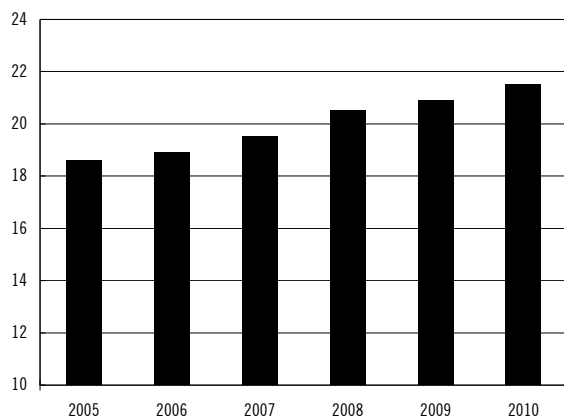
Skolinspektionen konstaterade att det pedagogiska uppdraget måste ges större tyngd och att många anställda inte uppfattat att fritidshemmet har ett lärandeuppdrag enligt läroplanen. I majoriteten av de granskade fritidshemmen anpassades verksamheten i alltför liten grad efter barnens behov och deras möjlighet att få stöd var begränsad. Det framkom också att säkerheten och tillsynen över barnen behövde ses över på vissa håll.

Barn och personal

Personaltätheten i fritidshemmen har minskat ytterligare och hösten 2010 fanns det i genomsnitt 21,5 barn per årsarbetare jämfört med 20,9

året innan. Mellan 2005 och 2010 ökade antalet barn per årsarbetare med 16 procent från 18,6 till 21,5.

Diagram 4.3 Antal barn per årsarbetare i fritidshem 2005–2010

Källa: Statens skolverks officiella statistik.

Även gruppstorlekarna fortsatte att öka. Antalet inskrivna barn per avdelning var hösten 2010 38,1 barn, vilket kan jämföras med 36,0 året före.

Personaltätheten i de enskilda fritidshemmen var i genomsnitt lägre än i de kommunala fritidshemmen, däremot var barngrupperna i genomsnitt mindre i de enskilda fritidshemmen.

Under 2010 var 19,3 procent av de anställda i fritidshemmen män. Den senaste tioårsperioden har denna andel ökat med fem procentenheter.

Kostnader

Den totala kostnaden för fritidshem beräknas uppgå till knappt 12,4 miljarder kronor 2010, vilket är en ökning med 2,9 procent från föregående år. Det genomsnittliga antalet inskrivna barn ökade med 4,1 procent mellan 2009 och 2010, varför den genomsnittliga kostnaden per barn beräknas ha minskat med 1,3 procent till 33 900 kronor per barn.

Förskoleklass

Verksamheten i förskoleklassen ska stimulera varje barns utveckling och lärande samt ligga till grund för fortsatt skolgång. Förskoleklass är en frivillig skolform inom det offentliga skolväsendet som finns i alla landets kommuner. Läsåret 2010/11 gick 95,8 procent av alla sexåringar i förskoleklass.

Nio procent av eleverna gick i en förskoleklass med fristående huvudman. Antalet elever i för-

skoleklass med fristående huvudman har ökat med drygt 700 sedan föregående läsår. Andelen elever i fristående verksamhet varierade mycket mellan enskilda kommuner och var högst i storstäder och förortskommuner.

Personal

Medan personalantalet endast ökat marginellt har antalet elever i förskoleklass ökat med drygt tre procent läsåret 2010/11 jämfört med 2009/10. Detta innebär att antalet årsarbetare per 100 barn fortsatte att sjunka till 6,2 läsåret 2010/11 jämfört med 6,3 föregående läsår. Personaltätheten läsåret 2010/11 var därmed den lägsta sedan förskoleklassen infördes 1998. I förskoleklass var 94 procent av den undervisande personalen kvinnor.

Kostnader

Den totala kostnaden för kommunal förskoleklass beräknas uppgå till drygt 4,5 miljarder kronor 2010. Detta var en ökning med drygt 0,7 procent sedan 2009. Antalet elever ökade 2010 med drygt 2 procent medan kostnaden per elev minskade med 1,5 procent till 48 400 kronor per barn.

Grundskolan

Grundskolans uppdrag är att ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Utbildningen ska också främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Lsåret 2010/11 gick 886 000 elever i grundskolan, vilket är en minskning med ca 5 000 elever jämfört med läsåret innan. Elevantalet har minskat kontinuerligt sedan läsåret 2001/02 och beräknas minska till ca 880 000 elever läsåret 2011/12. Därefter beräknas elevantalet åter att öka.

Andelen elever som går i fristående grundskolor har ökat kontinuerligt och uppgick läsåret 2010/11 till knappt 12 procent, vilket är en ökning med knappt en procentenhet jämfört med föregående läsår. Andelen elever som gick i fristående grundskolor varierade stort mellan kommunerna. I de flesta kommuner gick få elever i fristående skolor. I 37 kommuner gick

inte några elever alls i fristående skola och i 165 kommuner gick färre än 10 procent i fristående skolor. Kommunen med högst andel hade 45 procent av eleverna i fristående skolor.

De allra flesta av eleverna i fristående skolor, 86 procent, gick i skolor med allmän inriktning, 8 procent gick i skolor med konfessionell inriktning och 4 procent gick i skolor med waldorf-inriktning. Övriga elever gick antingen i internationella skolor (2 procent) eller på riksinternat (2 promille).

Lägre meritvärde och färre behöriga

För första gången på fem år sjönk det genomsnittliga meritvärdet läsåret 2009/10 efter att successivt ha ökat sedan det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet började tillämpas läsåret 1997/98. Våren 2010 var det genomsnittliga meritvärdet 209, vilket var en poäng lägre jämfört med våren före. Precis som tidigare läsår hade flickorna ett betydligt högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna. Våren 2010 fick flickorna 220 i meritvärde och pojkarna 198. Både flickornas och pojkarnas genomsnittliga meritvärde har sjunkit sedan föregående läsår med 0,5 respektive 1,0 poäng.

Våren 2010 var andelen grundskoleelever som uppnådde behörighet till gymnasieskolans nationella program drygt 88 procent, vilket var den lägsta andelen sedan våren 1998. Det var en högre andel behöriga till gymnasieskolan av flickorna (89,2 procent) jämfört med pojkarna (87,2 procent). Jämfört med föregående läsår har andelen behöriga minskat för såväl flickor (0,7 procentenheter) som pojkarna (0,4 procentenheter).

Stora skillnader mellan olika elevgrupper

Skillnaderna mellan olika elevgruppers slutbetyg var våren 2010, precis som tidigare år, stora. Påverkansfaktorer är framförallt föräldrarnas utbildningsbakgrund men även kön och utländsk bakgrund. Den sistnämnda faktorn har främst påverkan om eleven invandrat efter sju års ålder. Ju senare utrikes födda elever anländer till den svenska skolan, desto sämre resultat uppnår de. Utvecklingen har också gått mot att utrikes födda elever kommer allt senare till Sverige. Antalet ensamkommande barn har också ökat kraftigt under senare år.

Elever i fristående grundskolor hade generellt sett högre meritvärde än elever i kommunala skolor och andelen elever med högutbildade föräldrar var högre i fristående skolor. Skolor med

hög andel elever med utländsk bakgrund fanns hos såväl kommunala som fristående huvudmän.

Skillnaderna i det genomsnittliga meritvärdet varierade även mellan olika kommuner, från 155 till 248.

Resultat och deltagande i olika ämnen

Det finns skillnader i måluppfyllelse mellan de olika ämnena. Enligt vårens slutbetyg 2010 saknade flest elever godkända betyg i ämnena fysik och kemi. Flickor uppnådde målen i större utsträckning än pojkar i alla ämnen utom i ämnet idrott och hälsa.

I årskurs 9 finns obligatoriska ämnesprov i engelska, matematik, svenska/svenska som andraspråk samt i de naturorienterande ämnena. Resultaten används som ett av flera mått på måluppfyllelse. Våren 2010 var det flest elever som nådde målen för engelska, knappt 96 procent. I svenska nådde 95 procent målen och i matematik drygt 82 procent. I no-ämnena nådde knappt 91 procent målen i kemi, 90 procent i biologi och 88 procent i fysik. Flickor och pojkar nådde målen i samma utsträckning för proven i engelska, matematik, fysik och kemi. I svenska och biologi nådde fler flickor än pojkar målen.

Av eleverna i årskurs 6 läste 71 procent ett modernt språk läsåret 2010/11. I årskurs 9 var andelen 67 procent, vilket var en ökning med en procentenhet jämfört med läsåret före. Flest elever läste spanska. Det näst mest populära språket var tyska följt av franska. Det var fler flickor än pojkar som läste moderna språk.

Lsåret 2010/11 rapporterades 181 412 grundskoleelever vara berättigade till modersmålsundervisning, vilket motsvarar 20 procent av samtliga elever. Detta innebär att andelen berättigade till modersmålsundervisning fortsatte att öka. För fem år sedan var andelen 15 procent. Andelen av de berättigade eleverna som deltog i modersmålsundervisning var 55 procent, vilket var något högre jämfört med föregående läsår. En något större andel flickor (57 procent) än pojkar (54 procent) deltog i undervisningen.

Andelen deltagare i modersmålsundervisningen följer andelen berättigade; deltagandet bland de berättigade var lägst i glesbygdskommuner och i mindre kommuner och högst i de större kommunerna.

Andelen elever som läste ett minoritetsspråk ökade med drygt 4,5 procentenheter jämfört

med året innan och uppgick läsåret 2010/11 till 42 procent. Lägst andel elever deltog i undervisningen i romani chib, 26 procent.

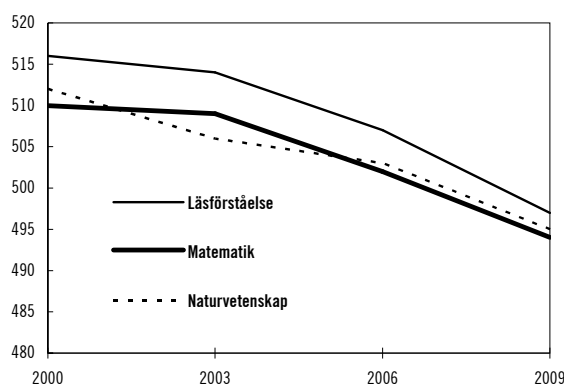
Sjunkande resultat i PISA 2009

PISA (Programme for International Student Assessment) är en undersökning som genomförs av OECD vart tredje år sedan år 2000. I undersökningen mäts elevers kunskaper och förmågor i form av läsförståelse, matematik och naturvetenskap. Syftet är att undersöka i vilken grad femtonåriga elever har sådan kunskap och kompetens att de kan anses vara väl rustade inför framtiden. Vid varje mätning är ett av de tre områdena huvudområde, vilket innebär att undersökningen är mer omfattande på det området och att trender med större säkerhet kan avläsas. I undersökningen som genomfördes 2009 och vars resultat redovisades 2010 var läsförståelse huvudområde.

Resultatet visade på en tydligt sjunkande resultattrend för svensk del. Tidigare PISA-undersökningar har inte kunnat visa på signifikanta försämringar vad gäller läsförståelse jämfört med år 2000, men i den senaste mätningen är nedgången signifikant. Svenska elevers medelpoäng i läsförståelse är i och med PISA 2009 inte längre signifikant högre än OECD-genomsnittet.

I några OECD-länder, däribland Sverige, genomfördes en särskild mätning av läsförståelse när det gäller digital läsning. De svenska elevernas medelpoäng var i denna mätning signifikant högre än genomsnittet för deltagande OECD-länder. Det svenska resultatet var också signifikant högre än i den traditionella läsförståelsemätningen.

Diagram 4.4 Svenska elevers medelpoäng i PISA 2000–2009

Källa: OECD.

Den senaste PISA-undersökningen visade också tydligt att skillnaderna i resultat mellan olika grupper av elever i Sverige har ökat och därmed att likvärdigheten i ett antal avseenden försämrats från en tidigare mycket hög nivå. I läsförståelse men också i naturvetenskap var det i första hand lägre presterande elever som stod för de försämrade resultaten. Pojkar stod allmänt för den största nedgången. Resultaten indikerade också att poänggapet mellan elever med utländsk respektive svensk bakgrund har ökat, vilket delvis kan vara resultat av kohorteffekter. Skillnaden i genomsnittsresultat mellan skolor har också ökat, även om variationen mellan skolor fortfarande utgör en mindre del av den totala variationen i elevresultat. Dessutom har betydelsen av elevernas socioekonomiska bakgrund för resultatet ökat. Osäkerhet förknippad med elevernas självrapporterade socioekonomiska bakgrund gör dock att dessa resultat bör tolkas med viss försiktighet.

Mönstret med en allmän trend mot sämre prestationer för pojkar – i synnerhet i läsning – är gemensamt för flera länder men än mer betonat i de svenska resultaten. När det gäller digital läsning är dock skillnaden mellan svenska pojkars och flickors resultat ungefär på en genomsnittlig nivå. Bortsett från Finland är resultaten i övriga nordiska länder, med något undantag, inte statistiskt signifikant skilda från Sveriges resultat inom något av kunskapsområdena.

Sveriges resultat när det gäller kunskaper i matematik 2009 sjönk jämfört med 2003 då matematik var huvudområde. Försämringen var statistiskt signifikant. Liksom i 2006 års undersökning låg Sveriges resultat i paritet med genomsnittet för hela OECD.

Liksom när det gäller läsförståelse och matematik försämrades Sveriges position i länderjämförelsen när det gäller naturvetenskap i 2009 års mätning jämfört med tidigare mätningar; det svenska resultatet låg 2009 signifikant under OECD-genomsnittet. Nedgången jämfört med 2006 då naturvetenskap var huvudområde var dock inte signifikant.

ICCS 2009

ICCS, International Civic and Citizenship Education Study, genomfördes 2009 bland 14-åringar i 38 länder, däribland Sverige. Studien avsåg mätning och jämförelser av kunskaper,

värderingar och deltagande på områdena demokrati, samhälle och medborgarskap.

De svenska eleverna placerade sig en bra bit ovanför det internationella genomsnittet på kunskapsprovet. En grupp om fyra länder – däribland Danmark och Finland – fick signifikant bättre resultat.

De flesta länder som deltog både i detta prov och i en motsvarande mätning för tio år sedan hade fått ett försämrat resultat. Detta gällde inte Sverige. Den totala variationen i resultat mellan elever var dock större i Sverige än genomsnittet för deltagande europeiska länder.

Mätningen av attityder och värderingar visade bland de svenska eleverna bl.a. på ett relativt starkt stöd för lika rättigheter, yttrandefrihet m.m. men ett relativt lågt intresse för politik och samhällsfrågor.

Lärare

I grundskolan tjänstgjorde läsåret 2010/11 85 880 lärare, varav 76 procent var kvinnor och 24 procent var män. Var elfte lärare var född utomlands. Av samtliga lärare, omräknat till heltidsanställningar, hade 86 procent en pedagogisk högskoleexamen, vilket är detsamma som föregående år. Av de tillsvidareanställda lärarna hade 90 procent en pedagogisk högskoleexamen. I kommunala skolor hade 88 procent av lärarna en pedagogisk högskoleexamen. Motsvarande andel i fristående grundskolor var 70 procent. Det fanns även regionala skillnader. Högst andel lärare med pedagogisk högskoleexamen hade Norrbottens län (94 procent). Lägst andel hade Stockholms län (82 procent). I åtta av tio kommuner var andelen mellan 82 och 94 procent.

Samtidigt som antalet lärare omräknat till heltidstjänster i princip har varit oförändrat jämfört med föregående läsår så har elevantalet minskat med en halv procentenhet läsåret 2010/11, vilket innebar att lärartätheten ökade något.

Antalet lärare (omräknat till heltidstjänster) per 100 elever i grundskolan var 8,3. Lärartätheten varierade dock mycket mellan skolor och huvudmän. Lärartätheten var lägre i fristående skolor (7,7) än i kommunala skolor (8,3). Lärartätheten varierade även mellan kommunerna och länen. Högst lärartäthet fanns i Jämtlands län (9,4) medan den lägsta lärartätheten fanns i Stockholms och Hallands län (7,8).

Kostnader

Den totala kostnaden för den kommunala grundskolan beräknas uppgå till knappt 68 miljarder kronor 2010. Därtill kommer kostnader för skolskjuts på drygt 2,5 miljarder kronor. I jämförelse med 2009 har den totala kostnaden för grundskolan minskat med 0,7 procent. Även antalet elever minskade 2010. Kostnaden per elev ökade med 1,3 procent till 85 900 kronor. Den största delkostnaden utgjordes av kostnader för undervisning och uppgick till 43 700 kronor per elev, vilket var en ökning med 0,8 procent jämfört med föregående år.

Sameskolan

Sameskolan, som motsvarar grundskolans årskurs 1–6, är utformad efter samernas behov av en utbildning som tillvaratar och utvecklar det samiska språket och kulturarvet. Det finns även integrerad samisk undervisning i kommunala grundskolor. Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter avseende förskoleklass, förskole- och fritidshemsverksamhet för samiska barn.

År 2010 gick 174 elever i sameskolan, varav 50 i förskoleklass. Antalet elever ökade jämfört med föregående år, då 159 elever var inskrivna i sameskolan. Sammanlagt 182 elever deltog i integrerad samisk undervisning vid elva grundskolor, vilket är en ökning med 65 elever jämfört med 2009.

Förskola, förskoleklass och fritidshem finns i anslutning till alla fem sameskolor. Under 2010 gick 112 barn i förskola vid en skolenhet med sameskola, vilket var en minskning med sex barn jämfört med 2009. Antalet elever i fritidshem vid sameskolorna ökade däremot från 60 under 2009 till 70 under 2010.

Lärare

Sameskolstyrelsen hade 2010 78 personer (63 årsarbetare) anställda, vilket innebar en liten ökning i antalet årsarbetare jämfört med föregående år. Av de anställda var 86 procent kvinnor och 14 procent män. Personalomsättningen visar att 22 procent av personalen slutade under 2009 och 23 procent nyanställdes.

Det råder stor brist på utbildade förskollärare, barnskötare och lärare som behärskar något av de samiska språken i tal och skrift samt har kun-

skap om den samiska kulturen. Högskoleverket har fått i uppdrag att föreslå åtgärder för hur Sverige på ett bättre sätt kan uppfylla åtagandena i Europarådets minoritetskonventioner avseende tillgång på lärare som kan undervisa i och på de nationella minoritetsspråken, däribland samiska. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2011.

Kostnader

Den totala kostnaden för sameskolan, förskola och skolbarnsomsorg uppgick 2010 till 54,0 miljoner kronor. Kommunernas avgifter finansierar platser inom sameskolans förskola, förskoleklass och skolbarnsomsorg. Kostnaden per elev i sameskola uppgick, inklusive barn i förskoleklass, till 181 167 kronor 2010, vilket är en minskning med ca 8 procent sedan 2009. Minskningen beror främst på det ökade elevantalet.

Specialskolan

Utbildningen vid specialskolan är avsedd för de barn som inte kan gå i grundskolan på grund av dövhet eller hörselskada, dövblindhet, grav språkstörning eller synskada och ytterligare funktionshinder. Eleverna undervisas vid fem skolor med regionala upptagningsområden och tre riksrekryterande skolor.

Läsåret 2010/11 gick 501 elever i specialskolan, vilket var en elev mindre än föregående läsår. Av dessa var 45 procent flickor och 55 procent pojkar. Under de senaste fem läsåren har andelen elever i specialskolan minskat med 17 procent.

Våren 2010 var 44 procent av de elever som ingår i betygsstatistiken behöriga till gymnasieskolans nationella program. Under den senaste tioårsperioden har denna andel varierat mellan 26 och 48 procent.

Statens skolinspektion genomförde mellan oktober 2010 och januari 2011 en riktad tillsyn av samtliga skolenheter inom specialskolan. Skolinspektionen konstaterade bland annat att alla elever inte ges förutsättningar att uppnå målen och att specialskolans kunskapsresultat måste förbättras. Vidare behöver, enligt inspektionen, resultatuppföljningen fördjupas och rektorernas ledarskap utvecklas.

Lärare

Antalet tjänstgörande lärare i specialskolan uppgick läsåret 2010/11 till 243. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen var 84 procent, en ökning med tre procentenheter jämfört med föregående år. Andelen lärare som hade specialpedagogisk utbildning var 33 procent. Lärartätheten, mätt i antalet heltidstjänster per 100 elever, uppgick till 42,0, vilket var en minskning med 1,9 heltidstjänster per 100 elever jämfört med föregående läsår.

Kostnader

Undervisningskostnaden i specialskolan uppgick under 2010 till 360,5 miljoner kronor. Ungefär 74 procent av denna kostnad finansieras genom Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningsanslag, medan resten i huvudsak utgörs av ersättning från elevernas hemkommuner. Detta förhållande var i stort sett oförändrat jämfört med 2009.

Kostnaden per elev uppgick under 2010 till 720 000 kronor, vilket var en ökning med en knapp procent sedan föregående år.

Särskolan

Den obligatoriska särskolan

Den obligatoriska särskolan är en skolform där kursplaner och undervisning är anpassade efter elever med utvecklingsstörning. Särskolan syftar till att ge en till varje elev anpassad utbildning som så långt det är möjligt motsvarar den som ges i grundskolan. Träningsskolan är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig undervisningen i grundsärskolan.

Antalet elever i den obligatoriska särskolan fortsatte att minska läsåret 2010/11. Jämfört med läsåret innan har antalet elever minskat med mer än 4 procent till 12 100. Sedan läsåret 2003/04, då det fanns flest elever i den obligatoriska särskolan, har elevantalet minskat med 19 procent. Även andelen elever har minskat kontinuerligt de senaste fyra åren, från 1,47 till 1,35 procent.

Av samtliga elever i den obligatoriska särskolan läsåret 2010/11 togs 34 procent av eleverna emot i träningsskolan och 66 procent i grundsärskolan. Andelen flickor var 39 procent och andelen pojkar 61 procent.

Av de elever som var mottagna i grundsärskolan var 19 procent integrerade i grund-

skolan, dvs. gick minst halva tiden tillsammans med elever i grundskolan. Denna andel har sedan 1993 varit relativt stabil kring 20 procent. Andelen elever som var integrerade i grundskolan varierade stort mellan kommunerna; det fanns kommuner där samtliga elever var integrerade och kommuner där inga elever var integrerade.

Drygt 4 procent av eleverna i den obligatoriska särskolan gick i fristående särskolor.

Statens skolinspektion har på regeringens uppdrag under 2010 granskat hur kommunerna tar sitt ansvar för handläggning och utredning inför beslut om mottagande i särskolan. Skolinspektionen har konstaterat stora brister i kommunernas underlag och har lämnat förslag till regeringen på hur mottagandet i särskolan kan bli mer rättssäkert. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Lärare

Antalet lärare i den obligatoriska särskolan minskade med drygt 5 procent (heltidstjänster) läsåret 2010/11 och uppgick till 4 600 lärare. Även lärartätheten minskade, från 27,6 till 26,8 lärare per 100 elever. Var femte lärare var man och knappt var tionde var född utomlands.

Andelen lärare (heltidstjänster) med pedagogisk högskoleexamen var 88 procent. Andelen har varit relativt stabil under den senaste tioårsperioden. Andelen lärare med specialpedagogisk högskoleexamen har däremot samtidigt minskat kontinuerligt från 48 till 35 procent.

Det var stor skillnad mellan kommunala och fristående skolor i andel lärare med pedagogisk och specialpedagogisk högskoleexamen. I skolor med kommunal huvudman hade 91 procent av lärarna pedagogisk högskoleexamen och 37 procent specialpedagogisk högskoleexamen. Motsvarande för lärare i skolor med fristående huvudman var 49 respektive 8 procent.

Gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskolan erbjuder yrkesförberedande utbildning på nationella eller specialutformade program samt individuella program, där verksamhets- och yrkesträning ingår. Läsåret 2010/11 gick 9 300 elever i gymnasiesärskolan, vilket är en minskning med 1,4 procent jämfört med föregående läsår. Sedan läsåret 2000/01 har antalet elever i gymnasiesärskolan nästan fördubblats. Av eleverna var 58 procent män och 42 procent kvinnor.

Nästan alla elever gick i kommunalt drivna gymnasiesärskolor, 6,0 procent gick i fristående gymnasiesärskolor och 2,3 procent i skolor drivna av ett landsting. Av alla elever i gymnasiesärskolan gick 65 procent en yrkesutbildning på ett nationellt eller specialutformat program medan 20 procent gick i yrkesträning och 16 procent i verksamhetsträning på ett individuellt program.

Lärare

I gymnasiesärskolan har lärartätheten ökat från 22,8 till 23,0 heltidsanställningar per 100 elever från läsåret 2009/10 till läsåret 2010/11. Andelen lärare (omräknat till heltidsanställningar) med pedagogisk högskoleexamen var oförändrat 80 procent medan andelen lärare med specialpedagogisk högskoleexamen minskade från 26 till 24 procent. Även i gymnasiesärskolan var skillnaden stor mellan huvudmännen i fråga om andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i skolor med kommunal huvudman var 82 procent medan den i fristående skolor var 44 procent. Motsvarande andelar lärare med specialpedagogisk högskoleexamen var 24 respektive 7 procent. Av lärarna (omräknat till heltidsanställningar) var 66 procent kvinnor och 34 procent män.

Kostnader

Den totala kostnaden för obligatoriska särskolan i kommunal regi beräknas för 2010 ha uppgått till drygt 3,6 miljarder kronor. Hemkommunernas kostnader beräknas ha uppgått till knappt 4,3 miljarder kronor, inkl. skolskjuts. Detta var en minskning med knappt 4 respektive 3 procent jämfört med 2009. Kostnaden per elev beräknas ha ökat med drygt 3 procent jämfört med föregående år.

Den totala kostnaden för den kommunala gymnasiesärskolan beräknas för 2010 ha uppgått till drygt 2,2 miljarder kronor 2009, vilket var en minskning med 0,3 procent sedan föregående år. Inklusivt skolskjuts beräknas kostnaderna för 2010 ha uppgått till knappt 2,8 miljarder kronor. Kostnaden per elev beräknas ha varit oförändrad mellan 2009 och 2010.

Gymnasieskolan

Gymnasieskolan utgörs av utbildning inom skolväsendet som är avsedd att påbörjas av ung-

domar efter avslutad grundskoleutbildning eller motsvarande, fram till och med det första kalenderåret det år de fyller tjugo. Den är en frivillig skolform som från och med hösten 2011 omfattar 18 nationella program med totalt 60 olika inriktningar (inom de nationella programmen kan det finnas särskilda varianter som godkänts av Statens skolverk) samt 5 introduktionsprogram för de som ej är behöriga till de nationella programmen. Dessa utbildningar ersätter de tidigare 17 nationella programmen, lokalt utformade utbildningar inklusive specialutformade program samt de individuella programmen. Utöver de kommunala gymnasieskolorna finns det fristående skolor som bedriver utbildning inom gymnasieskolan.

Gymnasieskolan ska i enlighet med målen i läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) fördjupa och utveckla elevernas kunskaper som förberedelse för yrkesverksamhet och för fortsatta eftergymnasiala studier samt som förberedelse för vuxenlivet. Samtliga nationella program och specialutformade program syftar till att eleverna efter avslutade studier ska ha uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskolor. Från och med hösten 2011 gäller att de högskoleförberedande programmen ska ge eleverna grundläggande högskolebehörighet, medan elever på yrkesprogram ska ges möjlighet att läsa in sådan behörighet endera inom gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning, utöver den kompetens som yrkesutbildningen ger. Grundläggande högskolebehörighet är alltså inget krav för yrkesexamen utan en möjlighet för den enskilde.

Elever och skolor

Antalet elever i gymnasieskolan har fortsatt att minska från 396 000 elever 2008/09, då antalet var större än någonsin tidigare, till 385 700 elever läsåret 2010/11 vilket innebär en minskning med 2,7 procent på två år. Dessförinnan hade antalet på fem år ökat med nästan 62 000 elever, 19 procent. Elevökningen har nästan uteslutande ägt rum i de fristående skolorna. Hösten 2010 gick totalt 92 000 elever i en fristående gymnasieskola. Det innebär att sedan hösten 2008 då elevkullarna började minska har antalet elever i kommunala skolor minskat med 7,9 procent samtidigt som det har ökat med 18,7 procent i fristående skolor. Andelen elever i fristående gymnasieskolor har under den senaste femårsperioden ökat från 15 till 24 procent.

Samtidigt har andelen elever som går i en skola som tillhör hemkommunen minskat från 63 till 55 procent.

Antalet gymnasieskolor har fortsatt att öka. De fristående skolorna står för i princip hela ökningen av antalet skolor. Hösten 2010 fanns det 1 015 gymnasieskolor; 505 kommunala och 489 fristående skolor. Hösten 2006 fanns det 494 kommunala och 300 fristående gymnasieskolor.

Lärare

Antalet lärare (omräknat till heltidsanställningar) var i stort sett oförändrat 2010/11 jämfört med läsåret före och uppgick till drygt 31 100. Lärartätheten ökade därmed från 7,9 till 8,1 heltidsanställningar per 100 elever, vilket är ungefär samma nivå som under större delen av 2000-talet.

Andelen lärare (omräknat till heltidsanställningar) med pedagogisk högskoleexamen läsåret 2010/11 var liksom föregående läsår 75 procent, vilket är en positiv utveckling jämfört med 2006/07–2008/09 då andelen var ca 74 procent. I de kommunala gymnasieskolorna hade i genomsnitt 79,7 procent av lärarna en pedagogisk högskoleutbildning 2010/11, en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med föregående läsår. I de fristående gymnasieskolorna var motsvarande andel 2010/11 58,2 procent (+1,8 procentenheter). Av de tjänstgörande lärarna i gymnasieskolan var 49,4 procent kvinnor och 50,6 procent män.

Studievägar

Hösten 2011 struktureras gymnasieskolan om. Följande beskrivning avser den tidigare strukturen och omfattar elever som börjat i gymnasieskolan senast hösten 2010. Av de nationella programmen i gymnasieskolan läsåret 2010/11 var 4 studieförberedande och 13 yrkesförberedande. Till dessa kom specialutformade program som när det gäller utbildningens nivå motsvarar ett nationellt program. För att erbjudas utbildning på ett nationellt eller specialutformat program skulle en elev dels ha slutfört sista årskursen i grundskolan eller motsvarande, dels ha godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik eller på annat sätt ha förvärvat motsvarande kunskaper.

Av alla elever i gymnasieskolan gick 57 procent på nationella program och 11 procent på specialutformade program läsåret 2010/11. Av

alla gymnasieelever gick 24 procent i en fristående skola.

De elever som inte tagits in på ett nationellt eller specialutformat program kunde följa ett individuellt program. Ett individuellt program syftade främst till att förbereda för studier på ett nationellt eller specialutformat program. Ett individuellt program kunde även göra det möjligt att genomföra en lärlingsutbildning eller utformas för att möta elevers speciella utbildningsbehov.

Läsåret 2010/11 gick, liksom föregående läsår, 8 procent av alla gymnasieelever på ett individuellt program. I årskurs 1 var andelen 15 procent, vilket motsvarar 22 000 elever. I årskurs 2 gick 5 600 elever på ett individuellt program och i årskurs 3 var antalet 3 800 elever. Av samtliga 31 400 elever som gick ett individuellt program 2010/11 gick 7 500 ett programinriktat individuellt program.

Av eleverna på individuella program läsåret 2010/11 var 57 procent män och 43 procent kvinnor. Hälften av eleverna hade utländsk bakgrund.

Av alla gymnasieelever läsåret 2010/11 för vilka uppgift finns gick fler elever på en studieförberedande utbildning än en yrkesförberedande utbildning (52,1 respektive 47,9 procent). Detta är en större skillnad jämfört med de två föregående läsåren då motsvarande fördelning var 50,9 respektive 49,1 procent. För knappt 9 procent av alla elever 2010/11 saknas information om studieinriktning. Kvinnor och mäns utbildningsval skilde sig åt. Av kvinnorna gick 56 procent en studieförberedande utbildning och 44 procent en yrkesförberedande utbildning. Motsvarande andelar bland männen var 47 respektive 53 procent.

Slutbetyg och genomströmning

Utbildningen i gymnasieskolan pågår normalt under tre år. För att få slutbetyg från ett nationellt eller specialutformat program ska eleven enligt nuvarande regler ha fått betyg på alla kurser och på det projektarbete som ingår i elevens studieväg. För att få slutbetyg från ett individuellt program ska eleven ha fullföljt sin individuella studieplan.

Av de elever som började i gymnasieskolan hösten 2007 hade 68,4 procent (71,3 procent av kvinnorna och 65,7 procent av männen) fått slutbetyg läsåret 2009/10, dvs. inom tre år. Om man räknar bort eleverna som började på ett

individuellt program var andelen med slutbetyg inom tre år 76,8 procent (78,5 procent av kvinnorna och 75,1 procent av männen). Av de elever som började i gymnasieskolan ett år tidigare hade 68,3 procent (71,1 procent av kvinnorna och 65,7 procent av männen) fått slutbetyg inom tre år. Efter ytterligare ett år, dvs. inom fyra år från starten, hade andelen ökat till 76,0 procent (78,5 procent av kvinnorna och 73,6 procent av männen). Andelen nybörjarelever som fått slutbetyg inom fyra år har därmed ökat något de senaste åren. Fem år tidigare var andelen 75,1 procent. På de nationella programmen var andelen nybörjare hösten 2006 med slutbetyg efter tre år 77,0 procent och efter fyra år 83,6 procent. På de specialutformade programmen var motsvarande andelar 79,1 respektive 86,0 procent och på utbildningar i de fristående skolorna 72,7 respektive 79,5 procent. Av eleverna som började på ett individuellt program hade endast 20,4 procent fått slutbetyg inom fyra år. Nästan alla av dessa elever fick slutbetyg från ett annat program än det individuella programmet.

Att en elev inte fått ett slutbetyg behöver inte innebära att eleven avbrutit studierna innan den normala studietiden är avslutad. Av nybörjareleverna 2005 hade 77,0 procent fått ett slutbetyg inom fem år medan 13,1 procent varit inskrivna i årskurs 3 på ett program men inte uppnått kraven för att slutbetyg ska kunna utfärdas. Var tionde elev hade lämnat gymnasieskolan i förtid. Av de som började på ett individuellt program hösten 2005 hade hälften därefter aldrig varit inskrivna i årskurs 3 eller fått ett slutbetyg.

Grundläggande behörighet till högskoleutbildning
Grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå uppnåddes t.o.m. 2009 av den som fått slutbetyg från ett nationellt eller specialutformat program samt fått lägst betyget Godkänt på kurser som omfattar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett fullständigt program. För elever som får slutbetyg fr.o.m. 2010 gäller i stället att de för grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå måste ha slutbetyg från ett fullständigt nationellt eller specialutformat program och ha lägst betyget Godkänt i minst 2 250 gymnasiepoäng inklusive lägst betyget Godkänt i kärnämneskurserna i ämnena svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik. Kraven har således skärpts.

Av alla elever som fick slutbetyg under läsåret 2009/10 uppnådde 86,8 procent grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå, vilket innebär att andelen minskat jämfört med det föregående läsåret, då andelen var 90,3 procent. För kvinnor var andelen 89,9 procent och för männen 83,6 procent, en minskning med 2,6 respektive 4,3 procentenheter.

Av de elever som började i gymnasieskolan hösten 2007 hade 60,9 procent (65,4 procent av kvinnorna och 56,6 procent av männen) uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå inom tre år. För de elever som började ett år tidigare var motsvarande andelar 62,7 procent (66,6 procent av kvinnorna och 58,9 procent av männen) efter tre år och 68,2 procent (72,3 procent av kvinnorna och 64,3 procent av männen) efter fyra år.

Betyg

Den genomsnittliga betygspoängen, dvs. det genomsnittliga värdet av alla betyg som redovisas i elevens slutbetyg, var 14,0 poäng för samtliga elever som fick slutbetyg läsåret 2009/10. Den genomsnittliga betygspoängen har legat på i stort sett samma nivå de fem senaste åren. För kvinnor var genomsnittspoängen 14,7 poäng och för män 13,3 poäng, även det i paritet med betygsnivån fem år tidigare. Av elever med utländsk bakgrund uppnådde kvinnorna i genomsnitt 13,8 poäng och männen 12,5 poäng.

Nationella prov

I gymnasieskolan genomförs nationella kursprov i kurserna Engelska A och B, Matematik A, B, C och D samt i Svenska och Svenska som andraspråk B. Endast A-kurserna samt proven i Svenska och Svenska som andraspråk B genomförs obligatoriskt på samtliga nationella eller specialutformade program.

I likhet med tidigare år lyckades eleverna våren 2010 bäst på kursproven i Engelska A där 62 procent fick provbetyget Väl godkänt eller Mycket väl godkänt (VG resp. MVG). Endast ca 4 procent av de som genomfört provet fick provbetyget Icke godkänt (IG). Männen fick något bättre provbetyg än kvinnorna då en större andel män fick provbetyget VG eller MVG. I kursprovet i Matematik A är resultaten betydligt sämre där 31 procent av eleverna fick provbetyget IG, och på några yrkesprogram (fordon, hotell- och restaurang samt barn- och fritid) var andelen IG över 50 procent. Av eleverna med föräldrar som har förgymnasial utbildning som

högsta utbildningsnivå fick 50 procent IG, och av eleverna som är födda utomlands var motsvarande andel 46 procent. I Svenska B och Svenska som andraspråk B nådde 93 procent godkänt resultat och 50 procent fick provbetyget VG eller MVG. Elever på naturvetenskapliga utbildningar lyckades bäst medan elever inom bygg-, energi- och fordonsutbildningar hade lägst provbetyg. Liksom tidigare år lyckades kvinnor betydligt bättre än män, medan resultat-skillnaderna mellan elever med svensk respektive utländsk bakgrund var relativt liten i Svenska B, mellan 1 och 6 procentenheter för de tre betygen.

Byte av program, avbrott och studieuppehåll

Programbyten, avbrott och studieuppehåll är vanliga orsaker till förlängd studietid för många elever i gymnasieskolan.

Av alla elever på nationella program i årskurs 1 läsåret 2009/10 hade 11,7 procent bytt program ett år senare. Det förekommer även att elever byter program senare under sin gymnasietid. Under 2000-talet har andelen elever som bytt studieväg efter årskurs 1 ökat. Av eleverna på individuella program i årskurs 1 läsåret 2009/10 hade 27,4 procent bytt program ett år senare. Ett individuellt program syftar främst till att förbereda för studier på ett annat program.

Av eleverna i årskurs 1 läsåret 2009/10 återfanns 6,5 procent inte i gymnasieskolan efter följande läsår. Dessa hade därmed gjort studieuppehåll eller avbrutit sina studier. Här finns stora skillnader mellan programtyperna. Av eleverna på nationella program hade 3,1 procent gjort studieuppehåll eller avbrutit sina studier medan motsvarande siffra för elever på individuella program var 24,4 procent.

Övergång till högskola, kommunal vuxenutbildning och arbetsliv

Andelen ungdomar som påbörjar högskolestudier inom tre år efter avslutad gymnasieskola ökade från 42,0 procent av de som fick slutbetyg från gymnasieskolan läsåret 2003/04 till 42,3 procent av de som fick slutbetyg 2006/07. Elevkullarna däremellan övergick i lägre utsträckning till högskolan inom tre år, knappt 41 procent. Kvinnorna övergick i högre grad än männen till högskolan inom tre år, 48,0 procent att jämföra med 36,6 procent av männen. Direktövergången till högskolan har fortsatt att öka de senaste åren, särskilt det senaste året för vilket statistik finns. Av de som fick slutbetyg från gymnasieskolan

våren 2009 återfanns 25,0 procent av eleverna på högskolan följande läsår, att jämföra med 17,9 procent av avgångskullen 2003.

Av alla elever med slutbetyg från gymnasieskolan 2008/09 gick 8,6 procent över till kommunal vuxenutbildning (komvux) påföljande läsår. Andelen har minskat från 13,7 procent under den senaste femårsperioden. Det förklaras bl.a. av ändrade bestämmelser för prioriteringsordningen vid antagning till komvux samt de antagningsregler till högskolan som gäller sedan 1 januari 2010.

Sveriges Kommuner och Landsting har i rapporten Öppna jämförelser 2010, Gymnasieskolan, analyserat i vilken mån ungdomar var etablerade på arbetsmarknaden två år efter avslutad gymnasieutbildning. Av de folkbokförda elever som fick slutbetyg 2007 kunde 34,1 procent betraktas som etablerade på arbetsmarknaden. Motsvarande andel för de elever som gick ut gymnasieskolan 2005 respektive 2006 var 30,7 respektive 25,3 procent. Ökningen mellan åren beror troligtvis på att konjunkturen hade förbättrats. Etableringsgraden beror delvis på vilket program eleverna gått. I mediankommunen var knappt 22 procent av eleverna från ett studieförberedande program etablerade. En orsak till den låga andelen är att många av dessa elever studerar vidare efter gymnasieskolan. Motsvarande andel för elever som gått ett yrkesförberedande program var drygt 48 procent.

Kostnader

Den totala kostnaden för gymnasieskolan med kommunal huvudman beräknas för 2010 ha uppgått till knappt 27,7 miljarder kronor, vilket var en minskning med 3,1 procent jämfört med föregående år. Den totala kostnaden per elev beräknas ha varit 93 000 kronor 2010. Det var en ökning med 1,0 procent jämfört med året innan. Kostnaden per elev för undervisning beräknas ha uppgått till 43 700 kronor, vilket var en ökning med 1,1 procent jämfört med 2009.

4.2.2 Statliga insatser

Förändringar i förskolans läroplan

I augusti 2010 beslutade regeringen om förändringar i förskolans läroplan i syfte att stärka kvaliteten och det pedagogiska uppdraget. Läroplanen började tillämpas den 1 juli 2011. Målen

och riktlinjerna för barns språkliga och matematiska utveckling samt för naturvetenskap och teknik har förtydligats och blivit fler. Förskollärares ansvar har förtydligats med nya riktlinjer samtidigt som riktlinjerna för arbetslagets ansvar har reviderats. Läroplanen har även kompletterats med ett nytt avsnitt för uppföljning, utvärdering och utveckling samt ett nytt avsnitt för förskolechefens ansvar.

Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet

Utredningen om ekonomi och föräldrasamarbete vid särlevnad överlämnade i juni 2011 sitt betänkande Fortsatt föräldrar - om ansvar, ekonomi och samarbete (SOU 2011:51) till regeringen. Utredningen har haft i uppdrag att se över hur ekonomiska stöd till barnfamiljer stödjer samarbete och hur fördelningen av kostnader och inkomster som är kopplade till ett barn, påverkar en fungerande försörjning och omsorg om barnet när föräldrarna inte lever tillsammans. Utredningen har bl.a. lämnat förslag som rör reglerna om maxtaxa. Betänkandet har remitterats och remisstiden löper ut den 31 oktober 2011.

Ny läroplan för grundskolan och motsvarande skolformer

Som ett led i att öka måluppfyllelsen har nya läroplaner med nya kursplaner samt kunskapskrav för grundskolan och motsvarande skolformer införts läsåret 2011/12 (prop. 2008/09:87, bet. 2008/09:UbU9, rskr. 2008/09:189). Tydligare läroplaner med tydligare och mer distinkta kursplaner och kunskapskrav innebär ett ökat stöd för lärars arbete och främjar dessutom en likvärdig bedömning av elevernas kunskaper. Samtidigt med de nya läroplanerna har också en ny betygsskala med fler betygssteg införts (prop. 2008/09:66, bet. 2008/09:UbU15, rskr. 2008/09:169). Fler betygssteg innebär ökade möjligheter att nyansera bedömningen samt ge tydligare information till elever och vårdnadshavare. Att minska avstånden mellan betygsstegen bör också öka elevernas motivation för att anstränga sig mer och nå bättre resultat.

En ny läroplan har införts för respektive skolform, dvs. grundskolan, sameskolan, specialskolan och grundsärskolan. Läroplanerna innehåller skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer för utbildningen samt respektive skolforms kursplaner. Skolans värdegrund och uppdrag samt de övergripande målen och riktlinjerna är i princip samma för samtliga skolformer. Förskoleklassen och fritidshemmet omfattas på motsvarande sätt som i dag av avsnitten om skolans värdegrund och uppdrag samt övergripande mål och riktlinjer i läroplanerna.

Nya kursplaner har införts i samtliga ämnen i grundskolan, sameskolan, specialskolan och grundsärskolan. Strukturen för de nya kursplanerna består av ämnets syfte och centralt innehåll i årskurs 1–3, 4–6 och 7–9 i grundskolan och motsvarande skolformer. Kursplanerna är kompletterade med kunskapskrav för godtagbara kunskaper i årskurs 3 och 6 i grundskolan, sameskolan och särskolan samt för årskurs 4 och 7 i specialskolan. För årskurs 9 finns kunskapskrav för betygen A–E för grundskolan och grundsärskolan och för årskurs 10 för specialskolan. För att kursplanerna på ett tydligare sätt än i dag ska uttrycka vad undervisningen ska handla om, införs ett centralt innehåll. Det centrala innehållet är sådant att det ska ge lärarna en god förståelse för vad som ska behandlas i undervisningen men inte vara av den omfattningen att det begränsar lärares möjlighet att välja ett mer detaljerat ämnesinnehåll eller arbetssätt.

Nationella minoriteter

I de nya kursplanerna lyfts de nationella minoriteterna fram i de övergripande kunskapsmålen: skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grund- respektive gymnasieskola har fått kunskaper om de nationella minoriteternas (judar, romer, urfolket samerna, sverigefinnar och tornedalingar) kultur, språk, religion och historia. Enligt grundskolans kursplaner i svenska, historia och samhällskunskap framhålls också de nationella minoriteternas på olika sätt.

Regeringen har vidare beslutat om särskild utbildning med judiska studier i grundskolans årskurs 7–9 som utöver grundskolans vanliga ämnen omfattar undervisning i ett nytt ämne: judiska studier.

Läsa-skriva-räkna

Regeringens läsa-skriva-räkna-satsning syftar till att stimulera huvudmän och grundskolor att stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Satsningen får i första hand användas till åtgärder för elever i årskurs 1–3, särskilt de som riskerar att inte nå målen, och i begränsad omfattning till elever i årskurs 4–10 i behov av särskilt stöd. Satsningen påbörjades 2008 och avslutas 2012.

En utvärdering av satsningen som omfattar 2008–2010 redovisades den 1 april 2011. Enligt utvärderingen uppger nio av tio huvudmän att satsningen har varit ett bra stöd för arbetet med en ökad måluppfyllelse. En övervägande majoritet av huvudmännen uppger att insatserna inte alls eller i låg grad varit möjliga utan det extra stöd statsbidraget inneburit. Utvärderingen visar också att under 2009 användes statsbidraget i huvudsak till personalförstärkningar (42 procent) och därefter i lika stor utsträckning till kompetenshöjande insatser som läromedel (20 procent).

Insatser för att förebygga mobbning och stärka skolans värdegrund

Totalt deltog 1 575 personer i den utbildnings-satsning i forskningsbaserade åtgärdsprogram mot mobbning i skolan som Statens skolverk arrangerade på uppdrag av regeringen. Skolverket har även låtit externa forskare utvärdera åtta av de vanligaste programmen mot mobbning som används i skolorna. Det fanns dock inte underlag för att göra bedömningar av de vanligaste programmen i sin helhet, utan enbart delar av dem. Enligt utvärderingen hade samtliga program inslag som är positiva, men innehöll även moment som inte ger effekt och som rent av kan öka mobbning och kränkande behandling. Skolverkets slutsats var att de inte hade underlag för att dra slutsatser om något program i sin helhet.

I Skolverkets rapport om värdegrund betonas bland annat att skolor som aktivt arbetar med värdegrunden på ett processorienterat sätt även röner större framgång i arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling.

Jämställdhet

En särskild satsning på jämställdhet i skolan har pågått under åren 2008–2010. Delegationen för jämställdhet i skolan (DEJA) har haft i uppdrag att bl.a. analysera könsskillnader i utbildningsresultat samt föreslå insatser för hur ett långsiktigt jämställdhetsarbete i skolan kan utvecklas. Under 2010 publicerade DEJA tolv forskarrapporter inom området och avslutade sitt arbete i november 2010 med slutbetänkandet Flickor, pojkar, individer – om betydelsen av jämställdhet för kunskap och utveckling i skolan (SOU 2010:99).

Statens skolverk har under samma tid haft i uppdrag att bl.a. att sprida kunskap om kön och skolframgång, stärka elevhälsan och öka kunskapen om jämställdhet, hedersrelaterat våld och förtryck samt om sex- och samlevnadsundervisning. Insatserna har främst genomförts som fortbildning för lärare, fördelning av utvecklingsmedel och framtagande av stödmaterial. Uppdraget redovisades i december 2010.

Förskolelyftet

Förskolelyftet inleddes 2009 med syftet att utveckla förskolepersonalens kompetens i samband med att förskolans pedagogiska uppdrag förtydligas i läroplanen. Statens skolverk har på regeringens uppdrag utvärderat förskolelyftet. Enligt utvärderingen är kursdeltagarna över lag nöjda eller mycket nöjda med kurserna. Huvudmännens uppfattning är att fortbildningen på sikt kommer att bidra till en förstärkt pedagogisk kompetens i förskolan.

Läraryftet

Läraryftet är regeringens satsning på fortbildning för lärare med fokus på ämnesteorin och ämnesdidaktik. Satsningen startade 2007 och avslutas i nuvarande form under 2011. Under 2010 utvärderades satsningen på regeringens uppdrag av Statskontoret. Fortbildningen har av deltagande huvudmän bedömts vara relevant i förhållande till verksamhetens behov. De lärare som deltagit i satsningen anser att de har utvecklats i sin profession och även deras rektorer menar att satsningen bidragit positivt

till lärarnas och skolans utveckling. Statens skolverk redovisar i sin årsredovisning för 2010 att cirka 15 500 lärare har deltagit i satsningen under perioden 2007 t.o.m. våren 2010.

Sommarskola

För att öka andelen elever som når målen finns sedan 2006 ett statsbidrag till skolhuvudmän för anordnandet av sommarskola. Undervisningen är frivillig och erbjuds elever som inte har klarat målen i ett eller flera ämnen eller kurser eller som riskerar att inte göra det.

Antalet deltagande elever ökade med 35 procent 2010 jämfört med föregående år, vilket framför allt berodde på att statsbidraget för anordnandet av sommarskola fördubblades. Totalt deltog 3,9 procent av grundskolans elever och 2,5 procent av eleverna i gymnasieskolan i sommarskola. Majoriteten av skolhuvudmännen erbjöd eleverna prövning för högre betyg i samband med sommarskola. Sex av tio prövningar resulterade i att eleven fick minst betyget Godkänt. Fyra av tio elever i årskurs 9 som gick i sommarskola blev därefter behöriga till gymnasieskolans nationella program.

MNT-satsningen

Statens skolverk har sedan 2009 i uppdrag att genomföra utvecklingsinsatser inom matematik, naturvetenskap och teknik (MNT). Uppdraget innebär bl.a. att stimulera förnyelse av och höjd kvalitet i matematikundervisningen i grundskolan genom att stödja skolans lokala utvecklingsarbete. Under 2010 har ett antal utvärderingar av satsningen initierats.

Skolverkets uppdrag består också i att utveckla och stödja undervisningen i naturvetenskap och teknik i tidiga åldrar. I uppdraget ingår även insatser för att underlätta övergången från gymnasieskolan till den högre utbildningen inom MNT-området.

Uppdrag om ökad tillgänglighet

För att öka möjligheten för elever med funktionsnedsättning att delta i undervisningen på lika villkor har Specialpedagogiska skolmyndigheten haft regeringens uppdrag att informera

huvudmän och personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg om hur de kan arbeta för att förbättra den fysiska tillgängligheten för barn och elever.

Kultur i skolan

Regeringens satsning Skapande skola omfattar fr.o.m. 2011 hela grundskolan. Satsningen syftar till att öka samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet och till att öka barns och ungas tillgång till kultur och eget skapande samt till en ökad måluppfyllelse i skolan. Satsningen innebär en tydligare samordning mellan skolans kunskapsmål och kulturpolitikens mål vad gäller barns och ungdomars rätt till kulturell delaktighet och eget skapande. Genom satsningen ökar möjligheten för alla barn oavsett förutsättningar att få del av kulturella upplevelser och få möjlighet till eget skapande. Bidraget beviljas av Statens kulturråd. Alla utom två av landets kommunala skolhuvudmän har ansökt om bidraget sedan 2008 då bidraget infördes vilket avspeglar ett stort nationellt intresse.

Statens skolinspektion

I början av 2010 tog Statens skolinspektion en reviderad inspektionsmodell för regelbunden tillsyn i bruk. Skolinspektionen utgår nu tydligare från en behovsanalys när myndigheten bedömer vilket djup eller vilken bredd en aktuell tillsyn bör ha. Syftet är att styra resurserna mot de huvudmän där störst behov av utveckling finns. Inom ramen för tillsynsverksamheten har formerna flygande tillsyn och riktad tillsyn etablerats. Inom den regelbundna tillsynen har 230 tillsyner av kommunala och fristående huvudmän genomförts omfattande drygt 900 skolor och 200 andra verksamheter. I den flygande tillsynen besöktes 170 skolor oanmält under en och samma dag av inspektörer för att granska lektioner i idrott och hälsa. Sex riktade tillsyner inleddes under året, bland annat granskades hur kommunerna arbetar med mottagande i särskolan, där Skolinspektionen funnit stora brister i form av icke genomförda eller bristfälliga utredningar. Cirka 2 860 beslut fattades vidare utifrån anmälningar om missförhållanden.

Under 2010 redovisades också 17 kvalitetsgranskningar, bl.a. om rektors ledarskap, betygs-

sättning i gymnasieskolan och ett antal granskningar av undervisningen i olika ämnen.

Entreprenörskap i skolan

Regeringen beslutade i maj 2009 om en strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet, enligt vilken entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom utbildningssystemet. Utbildning som inspirerar till entreprenörskap kan bidra till att fler unga människor får kunskap om och en vilja att starta och driva företag.

Entreprenörskap handlar också om att tänka nytt, se möjligheter och lösa problem. Entreprenöriella kompetenser efterfrågas av arbetsgivare. Statens skolverk har fått i uppdrag att stimulera arbetet med entreprenörskap i skolan. Det handlar t.ex. om att främja skolors samarbete med arbetslivet, erbjuda kompetensutveckling inom området entreprenörskap, underlätta erfarenhetsutbyte samt fördela utvecklingsmedel till skolhuvudmän och verksamhetsstöd till organisationer såsom exempelvis Ung Företagsamhet (UF). Genom UF:s utbildningar får ungdomar i gymnasieskolan möjlighet att under ett år driva egna företag och sälja verkliga varor och tjänster. Under läsåret 2010/11 drevs 6 245 företag av nästan 20 000 elever. Regeringen har 2010 stöttat UF:s verksamhet genom bidrag om 7 miljoner kronor. Totalt uppgick verksamhetsstödet till föreningar vars verksamhet riktas till skolan för att främja entreprenörskap till 9,2 miljoner kronor.

En ny dansarutbildning

Regeringen har beslutat om en ny dansarutbildning. Bestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 2011 och tillämpas på utbildning som påbörjas hösten 2011. Syftet är att möjliggöra en elitsatsning inom dans. Beslutet innebär förbättringar av den förberedande dansarutbildningen i åk 4–9 och den gymnasiala yrkesdansarutbildningen. De nya bestämmelserna innehåller bl.a. regler om betygssättning, läsår, antagning och urval. Statens skolverk har på regeringens uppdrag tagit fram kurs- och ämnesplaner för dans. Ett Råd för dansarutbildningen inom Skolverket har inrättats och ett särskilt statsbidrag utgår till de huvudmän som tecknat avtal om dansarutbildning.

Förberedelser inför den reformerade gymnasieskolans start

Under 2010 och i början av 2011 har regeringen i förordning föreskrivit om den närmare regleringen av den nya gymnasieskolan (gymnasieförordningen [2010:2039]). Det innebär bl.a. bestämmelser om särskilda varianter och riksrekryterande utbildningar, om antagning och urval till nationella program och om betyg och gymnasieexamen. Även bestämmelser som reglerar vad som ska gälla för de introduktionsprogram som ersätter dagens individuella program har beslutats i förordning. Statens skolverk har därefter kunnat bedöma och besluta om huvudmännens ansökningar om att få anordna särskilda varianter och riksrekryterande utbildningar.

Vidare har regeringen fattat beslut om examensmål för den nya gymnasieskolans nationella program samt om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnen som ska ingå i samtliga nationella program. Skolverket har på regeringens uppdrag föreskrivit om övriga ämnesplaner för gymnasieskolans utbildningar. Skolverket har också genomfört ett omfattande arbete med att implementera gymnasireformen och andra skolreformer på regeringens uppdrag. En teknisk översyn av läroplanen för gymnasieskolan bereds för närvarande av regeringen och kommer att beslutas under hösten 2011.

Införande av gymnasial lärlingsutbildning är en viktig del av gymnasireformen. Elever som går en lärlingsutbildning på gymnasienivå ska ingå ett skriftligt utbildningskontrakt med arbetsplatsen där de är lärlingar (prop. 010/11:104, 2010/11:UbU17, rskr. 2010/11:305). Regeringen bereder för närvarande bestämmelser som ska göra det möjligt att förena en anställning med gymnasial lärlingsutbildning.

Försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning

Sedan hösten 2008 pågår en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning. Försöket karaktäriseras av att minst hälften av undervisningen sker som arbetsplatsförlagt lärande på en eller flera arbetsplatser. Till varje skolhuvudman som deltar i försöksverksamheten lämnas statsbidrag med 25 000 kronor per läsår för varje elev

som deltar i lärlingsutbildningen. Statsbidraget är främst avsett att täcka företagets kostnader, vilket förtydligats genom en förordningsändring som trädde i kraft den 1 januari 2011 (SFS 2010:1102).

Hösten 2009 deltog 157 huvudmän med drygt 7 000 elever. Majoriteten av lärlingarna är män och byggprogrammet är den i särklass vanligaste utbildningen. Det sista intaget till försöksverksamheten med gymnasial lärlingsutbildning skedde hösten 2010. Huvudmännen ansökte om drygt 7 700 platser, av vilka Statens skolverk beviljade 6 000 platser. Hösten 2011 införs lärlingsutbildning som en ordinarie utbildningsform inom gymnasieskolan.

Gymnasial spetsutbildning

Regeringen har infört en försöksverksamhet med gymnasial spetsutbildning i matematik, naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnen. Genom försöket ges ungdomar med särskild begåvning och fallenhet möjlighet att få en gymnasieutbildning som erbjuder eleverna särskild breddning och fördjupning inom det ämne eller ämnesområde utbildningarna avser. Parallellt med studierna i gymnasieskolan ska eleverna kunna läsa kurser vid ett universitet eller en högskola.

Inom försöksverksamheten, som avser utbildning som startar 2009–2014, har hittills 20 utbildningar startat. Statens skolverk ska årligen, med start den 1 oktober 2010, följa upp och i samråd med Högskoleverket utvärdera försöket, vilket sedan kommer att utgöra underlag för ett beslut om ett eventuellt permanentande av verksamheten. Den förordning som styr försöksverksamheten har inför hösten 2011 anpassats till den nya skollagen och till den nya gymnasieförordningen.

Försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan

Regeringen har beslutat att en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan ska inledas (förordning [2010:1040] om försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan). Statens skolverk har under 2010 redovisat förslag till tre inriktningar på det

fjärde tekniska året, och har beviljat tio utbildningar att starta hösten 2011.

Meritpoäng

Från och med antagningen till hösten 2010 till universitet och högskolor har nya tillträdesbestämmelser införts som ger sökande från gymnasieskolan flera möjligheter att förbättra sin konkurrenssituation. Meritpoäng ges för fördjupning i matematik och språk samt för särskilda kurser som är särskilt värdefulla för den sökta utbildningen. Om en elev läst och klarat lägst betyget Godkänt på högre kurser än vad som krävs för behörighet får man tillägg, meritpoäng. Med högsta betyg, Mycket väl godkänt (MVG), i alla kurser som ingår i det fullständiga programmet får eleven den genomsnittliga betygspoängen 20,0. Utöver detta kan eleven få maximalt 2,5 meritpoäng. 2010 ökade andelen elever som läst högre kurser i moderna språk, engelska och matematik väsentligt. I Matematik E var ökningen 33 procent, i Engelska C 28 procent, i Franska Steg 4 var den 30 procent och i Tyska Steg 4 25 procent.

Internationellt samarbete

Inom programmet för livslångt lärande finns fyra sektorsprogram: Comenius, Leonardo da Vinci, Erasmus och Grundtvig, varav de två förstnämnda vänder sig till grund- och gymnasieskolan. Comenius har målet att höja kvaliteten på undervisningen, stärka den europeiska dimensionen och främja språkinläring och vänder sig till lärare, elever och lärarstudenter inom förskola, grundskola och gymnasieskola. Comenius har haft ett stadigt söktryck och 2010 beviljades 157 projekt för partnerskap inom skolområdet medel, 68 skolor tog emot assistenter och 33 assistenter reste till andra länder. 2009 infördes möjligheten till individuell mobilitet för elever men intresset för detta har varit litet. Antalet deltagare som fått fortbildningsstipendier inom Comenius har ökat bl.a. med bidrag från regeringens satsning Lärarlyftet och 495 deltagare beviljades bidrag 2010. Totalt uppskattas spridningseffekten för samtliga insatser inom Comenius till elever, föräldrar och skolpersonal till 30 000 personer.

Leonardo da Vinci-programmet syftar till att utveckla yrkesutbildningen i Europa genom praktik, utbyten och olika former av nätverks- och utvecklingsprojekt. Under 2010 deltog närmare 1 800 elever på gymnasieskolans yrkesprogram i praktik inom Leonardo da Vinci-programmet, vilket motsvarar omkring 3 procent av yrkeseleverna i en årskull. Vidare deltog omkring 200 yrkeslärare i gymnasieskolan i utbyten inom samma program.

Utöver EU-programmen finns ytterligare ett antal program för nordiskt och annat internationellt skolsamarbete som administreras av Internationella programkontoret. Sammantaget beviljades närmare 5 800 svenska grundskole- och gymnasieelever en plats i olika mobilitetsaktiviteter inom ramen för programkontorets verksamhet under 2010.

4.3 Finansieringen av gymnasiereformen

Finansutskottet har anfört att regeringen bör återkomma till riksdagen och redovisa sina överväganden gällande finansieringsprincipens tillämpning när det gäller den nya gymnasieskolan (bet. 2010/11:FiU1). Vidare har utbildningsutskottet anfört att utskottet utgår från att regeringen återkommer till riksdagen i enlighet med finansutskottets ställningstagande och att regeringen bör återuppta förhandlingar med Sveriges Kommuner och Landsting kring de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna med anledning av den nya gymnasieskolan (bet. 2010/11:UbU1).

Som ett led i tillämpningen av finansieringsprincipen när det gäller reformeringen av gymnasieskolan i enlighet med regeringens proposition Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan (prop. 2008/09:199, bet. 2009/10:UbU3, rskr. 2009/10:8) har Utbildningsdepartementet haft överläggningar med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) vid tre tillfällen i maj, juni och september 2011. Utbildningsdepartementet redovisade bl.a. de nationella programmens slutliga utformning samt Skolverkets beslut med anledning av huvudmännens ansökningar om att få anordna särskilda varianter av de nationella programmen. Detta var sådant som av naturliga skäl inte var känt när propositionen lades våren 2009.

Utbildningsdepartementet har kunnat konstatera att de kurser som behövs för att läsa in grundläggande behörighet till högskoleutbildning på ett yrkesprogram i stor utsträckning kan läsas inom den normala omfattningen på programmet, att statens åläggande har minskat när det gäller det valbara utrymmet och det individuella valet samt att behovet av särskild variant med s.k. frisök har varit mycket litet. Alla dessa faktorer pekar på att beräkningarna av de ekonomiska effekterna av gymnasireformen som presenterades i propositionen är rimliga. Effekterna av en så genomgripande reform är dock svåra att exakt beräkna. SKL redovisade resultat av enkäter de gjort bland kommunerna där flertalet av dessa bedömer att reformen kommer att innebära ökade kostnader 2012. Förhandlingarna avslutades formellt i september 2011 utan att parterna var överens. Regeringen föreslår ingen justering av den aviserade minskningen av det generella bidraget till kommunerna till följd av gymnasireformen. Regeringen kommer tillsammans med SKL att noga följa kostnadsutvecklingen för skolhuvudmännen.

4.4 Analys

Kunskapsresultaten sjunker

De vanliga måtten på elevers kunskap, dvs. provresultat, betyg och behörighet, har inte visat på några stora förändringar av kunskapsutvecklingen i grund- och gymnasieskolan under de senaste åren. Dock minskade för första gången på fem år det genomsnittliga meritvärdet i grundskolan något 2010 och andelen behöriga till gymnasieskolan var den lägsta sedan det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet infördes läsåret 1997/98. Gymnasieelevernas resultat sett till betygen och andelen med slutbetyg har inte förändrats nämnvärt. Resultaten på de nationella proven i grundskolan följer i huvudsak samma trend som betygsresultaten, men med större variationer då de inte på samma sätt som betygen är jämförbara mellan läsår. Jämförelser mellan slutbetyg och provbetyg tyder också på att det finns stora skillnader mellan skolors betygsättning i förhållande till proven.

För att nationella prov ska kunna bidra till en likvärdig och rättvis betygsättning krävs att de genomförs på ett rättssäkert sätt och att bedömningen sker i linje med tydliga nationella

bedömningsanvisningar. I syfte att stödja en likvärdig bedömning av de nationella proven har Statens skolinspektion i uppdrag att genomföra central rättning av vissa nationella prov. Resultat som redovisades 2011 visar att det generellt sett finns omfattande avvikelser mellan ursprungsrättarens bedömning och Skolinspektionens bedömning, framför allt de delprov där eleven ska avge sitt svar i form av en egenhändigt producerad text, exempelvis en uppsats (Skolinspektionen, Lika eller olika? Dnr U2011/3315/GV).

Vid sidan om de årliga resultatmåttarna är nationella utvärderingar och internationella jämförande studier viktiga verktyg för att bedöma kunskapsutvecklingen. I huvudsak ger dessa en enig bild av att resultaten inom matematik, naturvetenskap och läsförståelse i grundskolans senare år har försämrats sedan början/mitten av 1990-talet.

Många möjliga förklaringar till de sjunkande resultaten

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) publicerade under 2010 forskningsöversikten Den svenska utbildningspolitikens arbetsmarknadseffekter – Vad säger forskningen? (rapport 2010:13). I forskningsöversikten konstateras att ungefär tio procent av variationen i elevernas resultat kan hänföras till lärarfaktorn, vars storlek enligt denna översikt är jämförbar med elevernas sociala och utbildningsmässiga bakgrund. Även om förklaringar till denna variation bara är delvis kända framstår inte minst den ämnesdidaktiska kompetensen som viktig i sammanhanget.

IFAU gör också bedömningen att ändrade arbetsformer till förmån för en mindre strukturerad undervisning kan ha haft stor betydelse för resultatnedgången. Liknande slutsatser kom Statens skolverk fram till 2009 i kunskapsöversikten Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Enligt Skolverket beror resultatförsämringen på ett komplext pussel av faktorer som bland annat den ökade segregeringen i samhället, bristande styrning av skolan och en undervisning där allt mer tid ägnas åt ensamarbete.

Regeringens insatser

Regeringen ser självfallet mycket allvarligt på utvecklingen och har under de senaste åren genomfört och initierat en rad olika reformer och insatser som syftar till att förbättra

kunskapsresultaten i skolan. En obligatorisk utbildning samt en påbyggnadsutbildning för rektorer har införts. Dessutom har möjligheterna till kvalificerad fortbildning för lärare och förskolans personal ökat genom att lärarlyftet och förskolelyftet har förstärkts. Här finns möjligheter till fortbildning för att stärka sin ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kompetens. Regeringen har tagit initiativ till ett antal åtgärder för att stimulera utvecklingen i skolan mot förbättrade resultat, exempelvis det särskilda stimulansbidraget för att stärka basfärdigheterna läsa, skriva och räkna, bidrag till stärkt undervisning i matematik, naturvetenskap och teknik samt medel till kommunerna för att anordna sommarskola. Även elevernas rätt till stöd har stärkts i och med den nya skollagen och genom införandet av rätten till en individuell utvecklingsplan, med krav på omdömen i varje ämne från och med årskurs ett. Tydligare kunskapskrav genom nya läroplaner med kursplaner i grundskolan och motsvarande skolformer och förbättrad uppföljning genom fler nationella ämnesprov, en ny betygsskala med flera steg och införandet av betyg från årskurs 6 är ytterligare reformer som genomförts eller kommer att genomföras inom kort. En reformerad gymnasieskola med tydligare utbildningsvägar och högre krav och kvalitet har införts hösten 2011.

Reformers genomslag tar tid

Att påverka skolans utveckling och vända en negativ utveckling tar tid. Regeringen genomför insatser för att implementeringen av reformerna ska ske så effektivt som möjligt. Det handlar dock om långsiktiga förändringar vars genomslag av naturliga skäl tar tid. Därför kan det ta tid innan verksamheten i landets skolor förändrats i den riktning som regering och riksdag avsett. Det kan vidare dröja innan resultatet av regeringens satsningar kan utläsas, t.ex. i form av andelen elever med fullständiga betyg från grundskolan.

Skillnader i resultat och resursfördelning

En annan utmaning för svensk skola är de skillnader i resultat mellan olika grupper av elever som visat sig vara bestående över tid. Flickor når bättre resultat än pojkar, elever som är födda i landet eller som invandrat före skolstart når bättre resultat än elever som invandrat efter skolstart och elever med högutbildade för-

äldrar når bättre resultat än elever med lågutbildade föräldrar.

Flera av statens insatser riktar sig till de elever som har svårast att nå målen. En ny speciellärarutbildning har införts. Inom lärarfortbildningssatsningen läser en stor andel av deltagarna kurser i specialpedagogik. Även statsbidragen till sommarskola och förstärkning av basfärdigheterna läsa, skriva och räkna riktar sig främst till de elever som har svårast att nå godkända resultat. Det är dock inte enbart den totala mängd resurser som tilldelas skolan som är relevant, utan att fördelningen av resurser sker på ett sätt som gynnar måluppfyllelsen. Därför har regeringen i augusti 2011 givit Skolverket i uppdrag att kartlägga resursfördelningen. Skolverket ska undersöka om kommuner anpassar resursfördelningen utifrån elevers behov av särskilt stöd och efter elevernas socioekonomiska bakgrund (exempelvis föräldrarnas utbildningsnivå, inkomst och härkomst) samt vilka befogenheter rektorer har för att besluta om fördelningen av resurser på skolnivå.

Införandet av meritpoäng har givit snabbt resultat

Det förekommer emellertid att den statliga utbildningspolitiken får en snabb positiv effekt på resultaten i skolan. Exempelvis har införandet av meritpoäng inför ansökan till högskolan 2010 omgående förändrat resultat och sökmönster. Andelen elever som läst mer avancerade kurser i matematik har märkbart ökat, samtidigt som det är tydligt att elever i ökad grad läser fördjupningskurser i moderna språk och engelska för att få tillgodoräkna sig meritpoäng. Andelen elever med slutbetyg från utökat program i gymnasieskolan ökade från 23 till 43 procent. Införandet av meritpoäng kan vara en orsak även till denna ökning av andelen elever som läst fler kurser än vad som normalt ingår i programmet.

Åtgärder för en förbättrad yrkesutbildning

Gymnasial lärlingsutbildning införs i syfte att vitalisera yrkesutbildningen. En försöksverksamhet inleddes hösten 2008. I syfte att följa och stödja utvecklingen av den gymnasiala lärlingsutbildningen har regeringen inrättat en särskild lärlingskommitté. I kommitténs andra delbetänkande (SOU 2010:75) visas att nio av tio av de arbetsplatser som har tagit emot gymnasiala lärlingar i huvudsak är positiva till försöksverksamheten. Kommittén har även iakttagit brister och i betänkandet redovisas flera förslag för att höja kvaliteten i lärlingsutbildningen. Till exem-

pel handledarutbildning, ökat ansvarstagande från skolhuvudmännens sida samt ökade insatser på nationell nivå för att säkra kvaliteten.

Statens skolinspektion har i en kvalitetsgranskning (rapport 2011:2) pekat på allvarliga brister i det arbetsplatsförlagda lärande som ska förekomma i all gymnasial yrkesutbildning. Sammantaget bedömer regeringen att det finns behov av ökade insatser av både Statens skolverk och Skolinspektionen i syfte att höja kvaliteten i den gymnasiala yrkesutbildningen.

5 Vuxenutbildning

5.1 Omfattning och mål

Vuxenutbildningen består av den kommunala vuxenutbildningen (komvux), vuxenutbildningen för utvecklingsstörda (särvox), svenskundervisningen för invandrare (sfi) yrkeshögskolan, den kvalificerade yrkesutbildningen, vissa kompletterande utbildningar och folkbildningen. Folkbildningens anslag och en mer omfattande redovisning återfinns under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Riksdagen har beslutat om en ny skollag (2010:800) som ska tillämpas på vuxenutbildning inom skolväsendet från och med den 1 juli 2012. Enligt den nya skollagen byter särvox och sfi namn till särskild utbildning för vuxna respektive utbildning i svenska för invandrare. I avsnittet om vuxenutbildning, som främst avser resultat från 2010 och läsåret 2010/11, används dock fortfarande den äldre terminologin.

Enligt riksdagsbeslut 2001 är målet för den samlade vuxenutbildningen att alla vuxna ska ges möjlighet att utvidga sina kunskaper och utveckla sin kompetens i syfte att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning (prop. 2000/01:72, bet. 2000/01:UbU15, rskr. 2000/01:229).

5.2 Resultatredovisning

Uppföljning av målen sker genom att utvecklingen följs inom området när det gäller ett antal indikatorer. Resultatet av verksamheten inom de olika utbildningsformerna redovisas var för sig.

Indikatorer som används är dels *förutsättningar för verksamheten* vilken innefattar elever/studerande (t.ex. antal, utbildningsbakgrund,

ålder, kön), lärare (t.ex. kompetens) och kostnader, dels *resultat* vilken innefattar kursdeltagarnas studieresultat, andel i arbete, eget företagande eller studier efter avslutad utbildning, dels *analys* av utbildningens kvalitet i relation till dess mål och syften.

5.2.1 Resultat i verksamheterna

Kommunernas vuxenutbildning

Kommunerna anordnar vuxenutbildning i form av kommunal vuxenutbildning (komvux), vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox) och svenskundervisning för invandrare (sfi). Enligt skollagen (1985:1100) är målet för vuxenutbildningen inom det offentliga skolväsendet att vuxna ska ges tillfälle att i enlighet med individuella önskemål komplettera sin utbildning. Härigenom ska främst de som erhållit minst utbildning få möjlighet att stärka sin ställning i arbetslivet och i det kulturella och politiska livet.

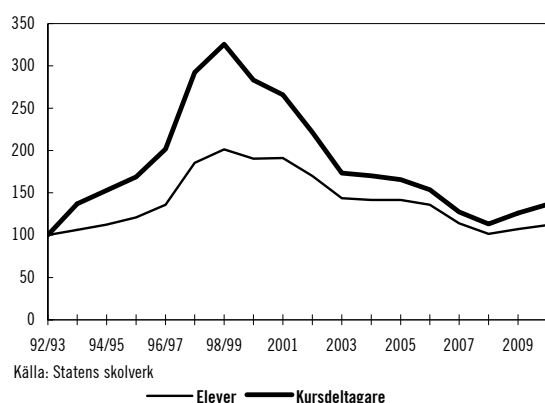
Komvux

Kommunerna ska tillhandahålla grundläggande vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning. Utbildning på grundläggande nivå syftar till att ge vuxna sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för att delta i samhälls- och arbetslivet. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier. Utbildning på gymnasial nivå syftar till att ge vuxna kunskaper och färdigheter på en nivå som motsvarar den som utbildningen i gymnasieskolan ska ge.

Under 2010 deltog ca 195 300 personer i komvux. Antalet elever motsvarar 3,4 procent av befolkningen i åldersgruppen 20–64 år, att jämföra med föregående kalenderår då andelen var 3,3 procent.

På grundläggande nivå läste en studerande i genomsnitt 2,4 kurser 2010 och på gymnasial nivå 4,6 kurser. Den vanligaste kursformen på gymnasial nivå var orienteringskursen som lästes av 3,9 procent av alla kursdeltagare. Därefter följde matematik B och därefter datorkunskap. På grundläggande nivå var den i särklass vanligaste kursen svenska som andraspråk som lästes av 31,9 procent av alla kursdeltagare. Svenska som andraspråk på grundläggande nivå fungerar för många som en naturlig fortsättning på sfi, vilket förklarar att kursen är så vanlig. Därefter kommer engelska med 21,5 procent.

Diagram 5.1 Indexerad förändring av antalet elever och kursdeltagare i komvux 1992/93–2010

Andelen elever i komvux som är födda utomlands har ökat från 33,8 procent till 40,1 procent mellan 2005 och 2010. Högst andel födda utomlands återfinns inom den grundläggande vuxenutbildningen där 88,8 procent av alla elever var födda utomlands. Andelen elever i gymnasial vuxenutbildning som är födda utomlands var 30,1 procent. Elevernas medianålder har de senaste fem åren sjunkit från 33 år 2005 till 27 år 2010. Högst medianålder, 32 år, hade eleverna i grundläggande vuxenutbildning. Medianålder för eleverna i gymnasial vuxenutbildning var 26 år.

Komvux får endast bedrivas med kommun eller landsting som huvudman. Däremot finns möjligheten för kommuner och landsting att lägga ut hela eller delar av utbildningen på entreprenad hos enskilda utbildningsanordnare. Under 2010 upphandlades 37,1 procent av komvux. Andelen upphandlad utbildning har ökat för varje år och var 2010 den högsta någonsin.

Statens skolverk uppmärksammar i sin lägesbedömning 2010 (rapport 349, 2010) att sammansättningen av gruppen elever inom komvux har förändrats. För tio år sedan hade tre fjärdedelar av deltagarna i komvux en svag position på arbetsmarknaden och en fjärdedel var ungdomar som saknade slutbetyg från gymnasieskolan eller som ville komplettera och öka sin konkurrenskraft inför ansökan till högskolan. I dag har den senare gruppen ungdomar i stort sett försvunnit i och med att möjligheten att konkurrenskomplettera, dvs. läsa upp redan godkänt betyg, har begränsats.

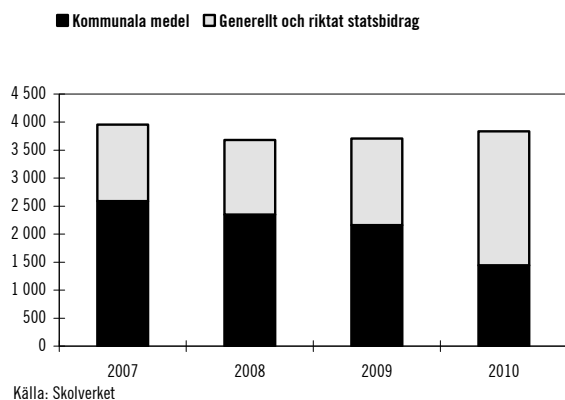
Regeringens satsning på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) inleddes våren 2009. Under 2010 studerade ungefär 31 600 personer i någon kurs inom ramen för yrkesvuxsatsningen. Omräknat till årsstudieplatser motsvarade satsningen 24 300 platser. Detta innebär att satsningen nådde sin största omfattning hittills. De vanligaste ämnena var omvårdnad med 13,3 procent av alla yrkesvuxelever. Därefter följde social omsorg (9,9 procent) och arbetsliv (5,1 procent).

Lärare

I komvux tjänstgjorde hösten 2010 totalt 5 106 lärare, eller 3 352 omräknat till heltidsanställningar. Jämfört med hösten 2009 har antalet tjänstgörande lärare ökat med ca 5 procent. Av de tjänstgörande lärarna var 63 procent kvinnor och 37 procent män. Andelen lärare (heltidsanställningar) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning var 76 procent, vilket var en minskning med 2 procentenheter jämfört med hösten 2009.

Kostnader

Den totala kostnaden för komvux uppgick 2010 till ca 3,8 miljarder kronor. Statens kostnader för studiemedel tillkommer. Det innebär att kostnaden för komvux har ökat med drygt 124 miljoner kronor, eller 2,5 procent, jämfört med 2009.

Diagram 5.2 Kostnadsutveckling för komvux (miljoner kr)

Källa: Skolverket

Kostnaden per helårsplats, vilket motsvarar ett års heltidsstudier, uppgick under 2010 till 42 400 kronor för gymnasial vuxenutbildning och till 45 000 kronor för grundläggande vuxenutbildning. Kostnaderna per helårsplats har därmed minskat med 4,8 procent för gymnasial nivå och ökat med 2,4 procent för grundläggande nivå jämfört med föregående år.

Resultat

Andelen kursdeltagare inom grundläggande vuxenutbildning som avbrutit sina studier uppgick under 2010 till 23,9 procent, en relativt kraftig ökning av andelen studieavbrott jämfört med föregående år. Avbrotten inom grundläggande vuxenutbildning har liksom tidigare varit flera än inom den gymnasiala vuxenutbildningen. Av kursdeltagarna på gymnasial nivå avbröt 18,1 procent studierna. Inom komvux var andelen avbrott bland utrikes födda något högre än bland födda i Sverige, 19,4 procent jämfört 18 procent. Andelen som slutförde utbildningen var i stort sett densamma för elever födda i Sverige som för utrikes födda elever, 72,5 procent, respektive 72,9 procent.

Tabell 5.1 Studieresultat för kursdeltagare i komvux 2006–2010

År Kön	Antal kursdeltagare	därav andel (%) som		
		slutfört kurs	avbrutit kurs	fortsätter kurs
2006	924 966	71,6	19,8	8,6
kvinnor	622 501	73,3	18,2	8,5
män	302 465	68,2	23,0	8,9
2007	765 908	72,6	19,2	8,2
kvinnor	512 658	74,5	17,8	7,7
män	253 250	68,8	22,0	9,1
2008	680 560	70,6	19,0	10,4
kvinnor	453 102	72,4	17,9	9,7
män	227 458	67,0	21,2	11,7
2009	758 628	71,4	18,9	9,7
kvinnor	482 468	73,5	17,5	8,9
män	276 160	67,7	21,3	11,0
2010	819 866	72,7	18,5	8,7
kvinnor	510 788	74,6	17,2	8,2
män	309 078	69,6	20,7	9,7

Källa: Skolverket

På utbildningar inom komvux sätts normalt betyg men intyg kan också utfärdas som alternativ till betyg. Av de kursdeltagare på gymnasial nivå som fick betyg 2010 fick 87,1 procent lägst betyget Godkänt. Detta innebär att andelen deltagare som fått lägst Godkänt i betyg fortsätter att minska. Ingen betygsstatistik publiceras på grundläggande nivå.

Studie- och yrkesvägledning

Hösten 2010 fanns det inom komvux 339 studie- och yrkesvägledare (omräknat till heltidsanställningar), vilket var en minskning med 13 heltidsanställningar jämfört med hösten 2009. Tre fjärdedelar av vägledarna hade en studie- och yrkesvägledarutbildning.

En relativt hög andel av de studerande i grundläggande vuxenutbildning som har utländsk bakgrund och minst en utbildning motsvarande gymnasieskolan tycks trots vägledningsinsatser hamna fel i utbildningssystemet. Enligt Skolverket kan en förklaring vara att deltagarna är dåligt insatta i möjligheten att läsa på den nivå och de kurser som man har behov och förutsättningar för. En annan förklaring kan enligt Skolverket vara att kommunerna har underskattat hur svårt det är att lära sig

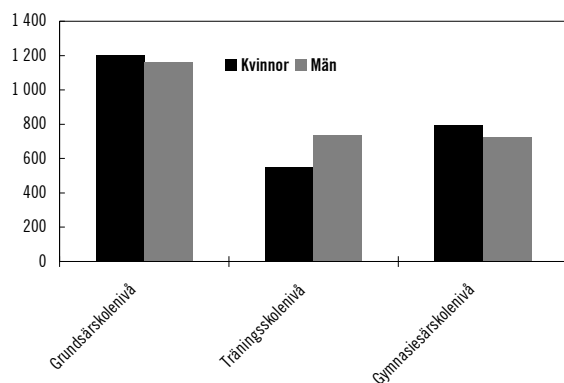
ett nytt språk i vuxen ålder. Ibland kan det också handla om praktiska hinder, t.ex. att de olika vuxenutbildningsformerna är skilda åt lokalmässigt och i värsta fall också ligger under olika nämnder och förvaltningar. En annan förklaring kan vara bristen på validering, dvs. att verksamheten inte inför och under studierna tar till vara de kunskaper och kompetenser den studerande har med sig och som bör påverka nivå och innehåll i studierna.

Särvux

Utbildningen syftar till att ge vuxna med utvecklingsstörning kunskaper och färdigheter motsvarande dem som barn och ungdomar kan få i den obligatoriska särskolan och på nationella eller specialutformade program i gymnasiesärskolan. Inom särvux får också yrkeskurser anordnas.

Totalt studerade 4 835 personer i särvux 2010/11, ett i det närmaste oförändrat antal jämfört med föregående år. Av deltagarna var 49 procent kvinnor och 51 procent män. Könsfördelningen inom utbildningen träningskolenivå skilde sig något från de övriga nivåerna. Av deltagarna var 43 procent kvinnor och 57 procent män.

Diagram 5.3 Antal elever i särvux 2010/11

Källa: Skolverket

Antalet deltagare per undervisningsgrupp 2010/11 varierade kraftigt men det genomsnittliga antalet var 3,1, vilket var ett i det närmaste oförändrat antal sedan föregående år. Medelåldern i särvux var 37 år. Statsbidrag kan i vissa fall lämnas av Specialpedagogiska skolmyndigheten för studier inom särvux. Statsbidrag lämnades under 2010 till 112 personer, av vilka ca 45 procent var kvinnor medan 55 procent var män.

Lärare

Antalet tjänstgörande lärare var, omräknat till heltidsanställningar, 280 läsåret 2010/11. Av dessa hade 89 procent högskoleexamen med pedagogisk inriktning, vilket är en liten minskning jämfört med föregående läsår.

Kostnader

Särvux anordnas av kommunerna. Den totala kommunala kostnaden för särvux 2010 uppgick till ca 221 miljoner kronor, vilket är en ökning med ca 16 miljoner kronor jämfört med 2009. Kostnaden per elev har ökat och uppgick 2010 till 43 000 kronor.

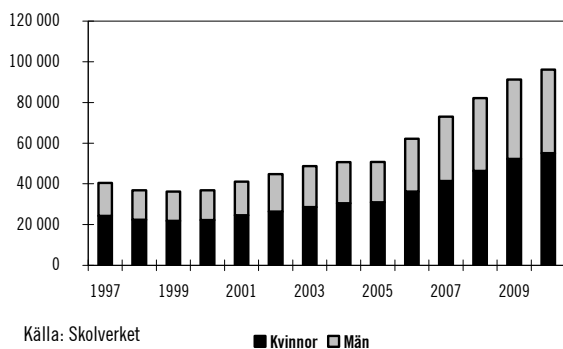
Sfi

Utbildningen syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket och till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjligheter att förvärva sådana färdigheter. Sfi består av fyra kurser, A–D, fördelade på tre studievägar. Studievägarna är anpassade för olika studietakt och mål. Kortutbildade går studieväg 1 medan högutbildade går studieväg 3.

År 2010 anordnades sfi i 260 kommuner. Antalet utbildningsanordnare var 295. Utöver de 248 kommunala anordnarna uppdrog kommunerna åt folkhögskolor och studieförbund att anordna sfi och 37 utbildningar anordnades av övriga anordnare. Antalet kommuner med färre än 25 elever var sju. Bara 142 kommuner eller kommunalförbund hade fler än 100 elever under 2010.

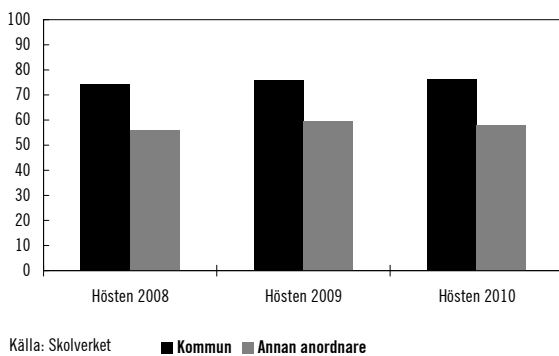
Elever

År 2010 deltog totalt 96 100 elever i sfi vilket var 4 900 fler elever än året innan. Aldrig tidigare har antalet deltagare i sfi varit så högt. Av eleverna var knappt 37 700 nybörjare i sfi. Antalet nybörjare i sfi 2010 var det högsta någonsin. Av det totala antalet elever i sfi 2010 var 57 procent kvinnor och 43 procent män. Andelen kvinnor har varit tämligen stabil de senaste åren. Av eleverna hade drygt 59 procent en minst tioårig utbildning sedan tidigare och 15 procent en utbildning på 7–9 år. Drygt 25 procent hade en utbildning som var sex år eller kortare och därmed som regel endast begränsade kunskaper i grundläggande ämnen.

Diagram 5.4 Antal elever i sfi 1997–2010

Lärare

Antalet tjänstgörande lärare i sfi hösten 2010 var 2 800 vilket motsvarade 2 200 heltidsanställningar. Jämfört med hösten 2009 har antalet tjänstgörande lärare ökat med 6 procent. Lärartätheten i sfi, uttryckt som antal lärare (heltidsanställningar) per 100 elever, var 4,1 hösten 2009. Lärartätheten har minskat över tid och var 5,5 hösten 2000. Andelen lärare i sfi (omräknat till heltidsanställningar) med högskoleutbildning med pedagogisk inriktning var 76 procent hösten 2010 i sfi anordnad av kommuner och 58 procent hos andra utbildningsanordnare. Jämfört med hösten 2009 är andelen oförändrad när det gäller kommuner medan den minskat något när det gäller andra utbildningsanordnare. Liksom tidigare är andelen kvinnor med högskoleexamen med pedagogisk inriktning högre än motsvarande andel män, 74 respektive 62 procent.

Diagram 5.5 Andel lärare (heltidsanställningar) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning hösten 2008–hösten 2010

Kostnader

Kommunernas kostnad för sfi uppgick till 1 855 miljoner kronor 2010, en ökning med

149 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnaden per heltidsstuderande var 37 100 kronor, vilket innebär en ökning med 1 900 kronor jämfört med 2009. Skillnaderna är stora mellan kommunerna.

Resultat

Eftersom varje elev börjar studierna på sin språkliga nivå kan elevernas studietid variera kraftigt. För att bedöma resultaten i sfi följs därför en grupp elever under relativt lång tid. Av omkring 36 500 nybörjare 2008 hade 60 procent fått lägst betyget Godkänt i sfi fram till och med 2010. Av dessa hade 28 procent fått lägst betyget Godkänt på den högsta nivån, dvs. studieväg 3, kurs D. Totalt 76 procent av de som började sin svenskundervisning på kurs D avslutade kursen med lägst betyget Godkänt. Av dem som började på kurs A hade 63 procent avslutat någon kurs med lägst betyget Godkänt, därav hade 6 procent uppnått målen för kurs D. Riktvärdet för undervisningens omfattning i tid är 525 timmar. Riktvärdet får överskridas eller underskridas beroende på hur mycket undervisning eleverna behöver för att uppnå de kunskapsmål som anges i kursplanen. Det genomsnittliga antalet elevtimmar för de elever som var nybörjare 2008 och som avslutat kurs D med godkänt resultat två år senare var 444 timmar. Vidare visar Skolverkets statistik att det genomsnittliga antalet veckor mellan start- och slutdatum för elever som var nybörjare 2008 och som avslutat kurs D med godkänt resultat två år senare var 58 veckor. För de elever som började sin utbildning på kurs A och som fått lägst betyget Godkänt på kurs D var det genomsnittliga antalet veckor mellan start- och slutdatum 81 och för de elever som började på kurs D gick det i genomsnitt 19 veckor mellan start- och slutdatum.

Statens skolinspektion har i enlighet med sitt regleringsbrev för 2010 genomfört en förstärkt granskning av sfi. Skolinspektionen har genomfört en kvalitetsgranskning baserad på 35 huvudmän (rapport 2011:6). I granskningen, som inriktats mot studievägarna 1 och 2, har myndigheten bl.a. undersökt om huvudmännen genomför sfi med utgångspunkt i styrdokumentet och om utbildningen anpassas efter individers olika förutsättningar, mål och behov.

Granskningen visar framför allt att kommunerna i högre grad behöver prioritera sfi. Den visar också att det vid utbildningens planering och genomförande i betydligt större utsträck-

ning behöver tas hänsyn till de studerandes bakgrund och erfarenheter. Rapporten visar vidare att organisation och schemaläggning ofta är utformade på ett sådant sätt att flexibilitet och individanpassning försvåras. I rapporten redogörs även för väl fungerande inslag i verksamheten, vissa kommuner har t.ex. satsat på att ge studerande inom sfi stöd på modersmålet vilket visat sig ge goda resultat.

Specialpedagogiskt stöd i vuxenutbildningen

Kostnader för nödvändiga anpassningsåtgärder för personer med funktionsnedsättning ska finansieras inom ramen för kommunernas vuxenutbildning. Vuxenstuderande med funktionsnedsättning kan dock få särskilt stöd för att kunna studera på samma villkor som andra. Specialpedagogiska skolmyndigheten ska ge specialpedagogiskt stöd till bl.a. huvudmännen inom skolväsendet. Myndigheten ska också främja och informera om tillgången till läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning.

Cirka 15 miljoner kronor har fördelats till studerande med funktionsnedsättningar inom folkbildningen, komvux och särsvux, vilket är i nivå med föregående år.

Specialpedagogiska skolmyndigheten redovisar att inom området råd och stöd dominerar uppdragen med koppling till studerande med synskador.

Eftergymnasial yrkesutbildning

Genom bildandet av yrkeshögskolan har eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar sammanförts under ett gemensamt regelverk. Det finns emellertid kvar vissa sådana yrkesutbildningar utanför yrkeshögskolan. Exempel är folkhögskolornas yrkesutbildningar men även utbildningar som bedrivs med stöd av förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar och som under en övergångsperiod får fortsätta att bedrivas enligt dessa bestämmelser.

Tabell 5.2 Antal studerande i eftergymnasial yrkesutbildning 2008–2010

	2008	2009	2010
KY/Yh-utbildningar	39 696	42 337	43 337
<i>därav kvinnor</i>	21 846	22 677	22 697
<i>män</i>	17 850	19 660	20 640
Påbyggnadsutbildningar	3 850	3 638	1 267
<i>därav kvinnor</i>	2 132	2 086	783
<i>män</i>	1 718	1 552	484
Kompletterande utbildningar	5 213	5 206	5 397
<i>därav kvinnor</i>	3 493	3 528	3 681
<i>män</i>	1 720	1 678	1 716
Folkhögskolans yrkesutbildningar	2 441	2 501	2 663
<i>därav kvinnor</i>	1 543	1 612	1 668
<i>män</i>	898	889	995
Totalt	51 200	53 682	52 664
<i>därav kvinnor</i>	29 014	29 903	28 829
<i>män</i>	22 186	23 779	23 841

Källa: Skolverket, Myndigheten för yrkeshögskolan och Folkbildningsrådet

Genomsnittskostnaden för yrkeshögskolan, de kompletterande utbildningarna och de yrkesinriktade utbildningarna inom folkbildningen har inte förändrats nämnvärt de senaste tre åren. Däremot finns skillnader mellan de olika utbildningsformerna vilket kan förklaras av särskilda lokal- och utrustningsbehov, antalet elever i utbildningen samt hur stor del av utbildningen som utgörs av praktik och som betalas av arbetslivet.

Tabell 5.3 Genomsnittlig kostnad (kr) per årsstudieplats för eftergymnasial yrkesutbildning 2008–2010*

	2008	2009	2010
KY/Yh-utbildningar	57 500	57 700	58 100
Kompletterande utbildningar	107 600	100 700	110 000
Folkhögskolans yrkesutbildning	56 000	55 100	57 500

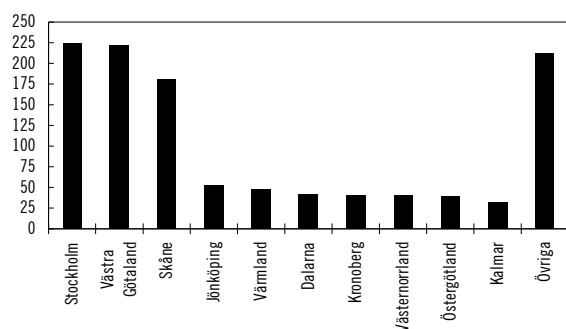
Källa: Skolverket, Myndigheten för yrkeshögskolan och Folkbildningsrådet
* Uppgifterna för KY/Yh-utbildningar avser utbetalt statsbidrag

Yrkeshögskolan

Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska svara mot behoven av kvalificerad arbetskraft i arbetslivet eller medverka till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och

samhället. Utbildningarna ska vidare ha en från samhällssynpunkt lämplig regional placering. Yrkesutbildningar fanns 2010 i alla län utom i Gotlands län. Storstadslänen hade liksom tidigare år flest pågående utbildningar. I relation till invånarantalet hade Kronobergs län, följt av Värmlands och Västernorrlands län, flest antal pågående utbildningar medan Västerbottens och Uppsala län hade lägst antal startade utbildningar.

Diagram 5.6 Antal pågående yrkesutbildningar 2010 efter län

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan

Störst andel utbildningar fanns inom området Ekonomi, administration och handel. Näst störst var Teknik och tillverkning, Hälso- och sjukvård samt Socialt arbete följt av Data/IT och Samhällsbyggnad och byggteknik. Utbildningsutbudet inom de olika utbildningsområdena har inte förändrats nämnvärt de senaste åren. Det område som dock har ökat mest i antal startade utbildningsomgångar är Teknik och tillverkning med fem procentenheter vid en jämförelse 2007–2010. Myndigheten för yrkeshögskolan har genomfört och publicerat en analys av arbetslivets efterfrågan på kompetens i syfte att informera utbildningsanordnare om myndighetens bedömningar av framtida behov av yrkeshögskoleutbildningar. Under 2010 beviljade Myndigheten för yrkeshögskolan 327 ansökningar (inklusive regeringens särskilda satsning på Västra Götaland) om att ingå i yrkeshögskolan och få statlig finansiering. Det omfattar ca 36 procent av alla inkomna ansökningar det året. Motsvarande andel 2009 var 24 procent

Studierande

Antalet studerande ökade med drygt två procent från 42 300 studerande under 2009 till drygt 43 300 under 2010. Den genomsnittliga åldern inom yrkeshögskolan är för kvinnor 31 och för

män 28 år, vilket tyder på att många av de studerande har någon form av arbetslivserfarenhet före studierna. Sedan 2006 har medelåldern ökat marginellt för både kvinnor och män. Totalt är könsfördelningen någorlunda jämn med 48 procent män och 52 procent kvinnor. Indelat efter utbildningsområde är tendensen dock densamma som för övriga utbildningsformer, dvs. att högst andel kvinnor återfinns inom omsorgsområdet och högst andel män finns inom teknik- och industriområdet. Andelen studerande som är födda utomlands var 15 procent, vilket är en ökning med 1,5 procentenheter sedan 2006. Det kan jämföras med den kommunala vuxenutbildningen där andelen studerande som är födda utomlands är 40 procent och med universiteten och högskolorna där andelen är 14 procent. Nästan hälften av samtliga studerande är under 26 år och endast 7 procent är över 45 år. Söktrycket till utbildningarna är fortfarande högt och visar på att yrkeshögskolan är en attraktiv utbildningsform. Dock har det skett en minskning jämfört med 2009 från 3,8 sökande till 3,7 sökande per utbildningsplats. Denna minskning får emellertid anses vara obetydlig och ska jämföras med 2008 då söktrycket inom den kvalificerade yrkesutbildningen var 2,8 per utbildningsplats.

Högst andel studerande finns inom utbildningar som är från 2 till 2,5 år långa (63 procent). Cirka 35 procent av kvinnorna fanns inom utbildningar som är kortare än två år, vilket är knappa 3 procentenheter högre än för männen. Cirka 6 procent av männen studerade på utbildningar som var 2,5 år eller längre, vilket innebär att de manliga deltagarna i de utbildningarna var dubbelt så många som de kvinnliga. Generellt har antalet studerande i kortare utbildningar, dvs. under 1,5 år, ökat över tid sedan 2007 med 3 procentenheter från 18 till 21 procent.

Kostnader

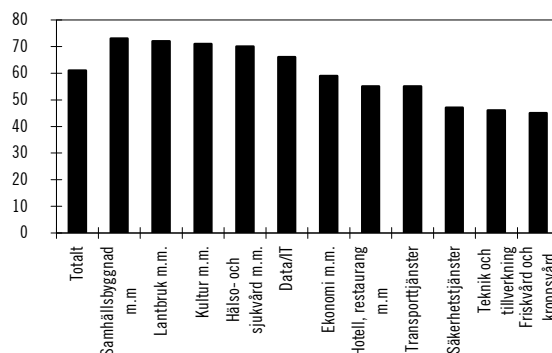
Utbetalt statsbidrag för yrkeshögskolan uppgick till 1 550 miljoner kronor för 2010 (ang. kompletterande utbildningar, se nedan). Av dessa medel betalade Myndigheten för yrkeshögskolan ut nästan 3 miljoner kronor för pedagogiska hjälpmedel till studerande med funktionsnedsättning. Det är en fördubbling jämfört med vad som betalades ut för detta ändamål 2009. Myndigheten för yrkeshögskolan redovisade 25 529 årsplatser vilket är en ökning med drygt 2 400 årsplatser sedan föregående år. I detta antal

ingår platser i såväl yrkeshögskoleutbildningar som kvalificerade yrkesutbildningar beslutade av den tidigare Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. Cirka 65 procent av det totala bidraget lämnades för utbildningar som var från 2 till 2,5 år långa. Den statliga genomsnittskostnaden för en utbildningsplats i yrkeshögskolan 2010 var 58 100 kronor, vilket är en ökning med 400 kronor jämfört med 2009. Ökningen kan förklaras av att yrkeshögskolan har fler utbildningar än tidigare som kräver särskilda lokaler och utrustning.

Resultat

Av Myndigheten för yrkeshögskolans undersökning 2010 framgår att drygt åtta av tio av de som examinerats hade arbete som sin huvudsakliga sysselsättning året efter avslutad utbildning. Av de övriga var knappt tio procent arbetslösa och knappt tio procent studerande. Det är ingen skillnad jämfört med föregående års undersökning. Däremot minskade andelen som angav att deras arbete helt eller till viss del motsvarade den utbildning som de genomgått från knappt nio av tio till drygt åtta av tio. En jämförelse mellan de olika utbildningsområdena visar att det framför allt är de som deltagit i utbildningar inom Samhällsbyggnad och byggteknik som lyckats bra på arbetsmarknaden men även de som genomgått utbildningar inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och inom Ekonomi, administration och försäljning hade i stor utsträckning arbete efter avslutad utbildning. Utbildningsområdena Teknik och tillverkning samt Säkerhetstjänster utmärker sig dels genom att de examinerade tycks ha svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden, dels genom att de är mindre nöjda med sin utbildning än övriga examinerade. Vidare anser 70 procent av de som har fått ett arbete eller startat eget företag att de har mer kvalificerade arbetsuppgifter än före utbildningen.

Diagram 5.7 Andel examinerade 2009 som anger att deras arbete/eget företag helt eller till största delen är inom samma område som deras ky-utbildning, per utbildningsområde

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan

Utbildningens kvalitet

Under 2010 har Myndigheten för yrkeshögskolan utövat regelbunden tillsyn när det gäller 80 utbildningar, vilket är flertalet av de utbildningar som statsbidrag beviljades för hösten 2006. Det kan jämföras med 2009 då myndigheten genomförde 18 tillsynsbesök. Därutöver har myndigheten utövat inledande tillsyn när det gäller 260 utbildningar som ska starta eller nyligen har startats. Vid tillsynen granskas utbildningens yrkesinnehåll, arbetsmarknadsrelevans, arbetslivsanknytning, ledning och administration samt det pedagogiska genomförandet och anordnarnas systematiska kvalitetsarbete. Resultatet av den regelbundna tillsynen visade att endast en tredjedel av utbildningarna fullt ut uppfyllde de krav som ställdes när statsbidrag beviljades för dem. I de fall myndigheten uttalade kritik handlade det exempelvis om att utbildningarna bedömdes sakna ett bristande engagemang från relevanta arbetslivsrepresentanter, vilket i vissa fall bidragit till att genomförandet av LIA-praktiken (Lärande I Arbetslivet) inte varit tillfredsställande. Andra orsaker till kritik var att kursplaner och betygskriterier inte var tillräckligt genomarbetade eller att det saknades rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet. Myndighetens uppföljning visar att anordnarna i hög grad vidtar åtgärder och rättar till felaktigheter som uppmärksammats vid tillsynen, men att det finns ärenden där det fortfarande kvarstår behov av åtgärder och återrapportering till myndigheten. Myndigheten genomför även ekonomisk uppföljning och under 2010 har myndigheten återkrävt statsbidrag i flera ärenden där felaktiga utbetalningar har identifierats. I ett av ärendena har återkravet av det felaktigt utbetalda statsbidraget

uppgått till 2,5 miljoner kronor. Sammantaget bedömer myndigheten att utbildningarna inom yrkeshögskolan generellt håller god kvalitet. Myndigheten anser dock att vissa utbildningar har sämre arbetslivsanknytning eller problem med relevanta LIA-platser. Myndigheten ser också behov av att stödja anordnarna i deras systematiska kvalitetsarbete.

Uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan

Uppdragsutbildning är möjlig att genomföra enligt lagen (2009:128) om yrkeshögskolan. Uppdragsutbildningen kan bl.a. fungera som personalutbildning eller ingå i rehabiliteringen av en enskild och ska baseras på en yrkeshögskoleutbildning. Under 2010 påbörjade 167 personer uppdragsutbildning, varav 77 män och 90 kvinnor. Det är en ökning jämfört med 2009 då 55 studerande påbörjade kvalificerad yrkesutbildning som uppdragsutbildning. Uppdragsplatser finns inom områdena Ekonomi, administration och försäljning, Pedagogik och undervisning, Hälso- och sjukvård, Socialt arbete, Teknik och tillverkning samt Samhällsbyggnad och byggteknik.

Validering och erkännande av utländska kvalifikationer

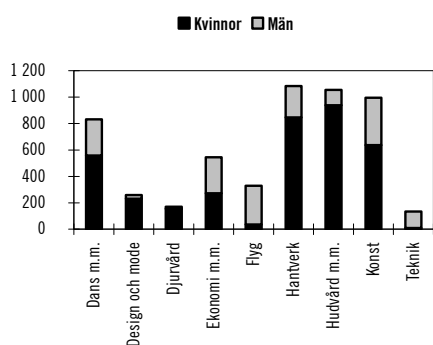
Myndigheten för yrkeshögskolan har utvecklat webbportalen Valideringsinfo.se, som är en viktig del i arbetet med att samordna och stödja en nationell struktur för validering. Webbportalen innehåller bl.a. valideringsmodeller som är utvecklade av branscherna. Ett verktyg för valideringsvägledning är under utveckling och kommer att integreras i webbportalen som även riktar sig till individer med behov av bedömning av utländsk kompetens. Vid slutet av 2010 fanns det i webbportalen 20 valideringsmodeller som utvecklats av branscherna och ca 80 utförare av validering fanns representerade. Myndigheten har samverkat med andra myndigheter och organisationer för att utveckla och stödja valideringsarbetet, såväl nationellt som internationellt. Myndigheten har bl.a. för att bidra till kunskapsuppbyggnad inom valideringsområdet initierat ett branschnätverk bestående av ett trettiotal organisationer och ett forskarnätverk. Myndigheten har under 2010 tagit emot

200 ansökningar om bedömning av eftergymnasial yrkesutbildning. När det gäller dessa har myndigheten utfärdat 32 utlåtanden, varav 16 som behörig myndighet enligt EG-direktiv om erkännande av yrkeskvalifikationer. Därutöver har ca 130 förfrågningar om bedömning av utländsk eftergymnasial yrkesutbildning inkommit till myndigheten.

Kompletterande utbildningar

Statens finansiering av de kompletterande utbildningarna uppgick 2010 till drygt 155 miljoner kronor, vilket är en ökning med 11 miljoner kronor jämfört med 2009. Kompletterande utbildningar ska tillgodose utbildningsbehov inom skiftande områden, t.ex. konst, dans, teater och musik, hälsa, friskvård, hudvård, hantverk samt flyg. Utbildningarna har en enskild huvudman, dvs. de anordnas inte av stat, kommun eller landsting. Utbildningarna är oftast avgiftsbelagda för de studerande. Staten ger olika slag av stöd beroende på hur utbildningarnas nationella värde har bedömts. Myndigheten för yrkeshögskolan ansvarar bl.a. för fördelning av statsbidraget och tillsynen över utbildningarna.

Totalt deltog 5 397 personer i kompletterande utbildningar 2010 vilket är en ökning med knappt 200 studerande jämfört med föregående år. Andelen kvinnor av de studerande var 69 procent och andelen män var 31 procent. Flest studerande fanns inom Hantverk med knappt 1 084 studerande, Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård, miljö med 1 055 studerande och Konst med 995 studerande. Bland de utbildningar som ökat mest återfanns kategorin Flyg följt av Hudvård, Hårvård, Hälsa, Friskvård och Miljö. Bland de utbildningar som minskat märktes främst kategorierna Teknik och Design och mode.

Diagram 5.8 Antal studerande i kompletterande utbildningar hösten 2010 efter utbildningsområde

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan

Hösten 2010 deltog de studerande i sammantaget 243 olika utbildningar, vilket är en ökning med 11 utbildningar jämfört med 2009. Flest utbildningar genomfördes inom kategorin Hantverk, följt av Konst. Medelåldern var 29 år. Högst medelålder hade de studerande inom Hantverk (39 år) medan de studerande inom Dans, teater, musik var betydligt yngre (24 år). Våren 2010 fullföljde 3 220 studerande sin utbildning, vilket är i nivå med 2009. En viss osäkerhet finns dock då siffrorna endast avser våren 2010. Av de som fullföljde utbildningarna var 70 procent kvinnor och 30 procent män.

Yrkesutbildning inom folkbildningen

Folkhögskolan genomför årligen ett stort antal eftergymnasiala yrkesutbildningar. Under 2010 deltog 1 510 personer i utbildningar som är minst två år långa. Av dessa var drygt 61 procent kvinnor och 39 procent män. För utbildningar kortare än två år var motsvarande siffra 1 153 deltagare, där kvinnorna utgjorde 64 procent och männen 36 procent. Störst omfattning, sett till antal deltagarveckor, hade precis som 2009 utbildningar med inriktning mot beteendevetenskap och humaniora. Några folkhögskolor har anordnat kvalificerade yrkesutbildningar och yrkeshögskoleutbildningar.

Utbildning till tolk för döva, dövblinda och hörselskadade

Utbildning till tolk för döva, dövblinda och hörselskadade bedrivs inom folkhögskolan med särskilt statligt stöd. Antalet årsstudieplatser ökade under 2010 från 337 till 340. Totalt slut-

förde 51 tolkar för döva, dövblinda och hörselskadade sin utbildning 2010 jämfört med 44 under 2009. Trots omfattande rekryteringsinsatser minskade antalet sökande. Några kurser har blivit inställda på grund av för få sökande och anslaget har därför inte använts fullt ut. Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet har fördelat ett särskilt statsbidrag för dessa tolkutbildningar. För 2010 disponerades drygt 37 miljoner kronor för verksamheten och 33,1 miljoner kronor förbrukades.

Kontakttolkutbildning

Verksamheten syftar till att utbilda tolkar i invandrar- och minoritetsspråk, s.k. kontakttolkar. Utbildningarna bedrivs på folkhögskola och i studieförbund. Utbildningarna vid folkhögskolor bedrivs som ettåriga sammanhållna grundutbildningar på halvtid eller som tvååriga distansutbildningar på kvartsfart. Antalet sökande har vida överstigit antalet platser. Under 2010 har 97 personer avslutat grundutbildningen med godkänt resultat inom totalt 19 språk. Sedan 2006 har 422 personer fått utbildningsbevis från sammanhållna grundutbildning inom 32 språk. Utöver grundkursen har olika kompletterings- respektive fördjupningskurser genomförts, bl.a. i tolkning för och med barn. Totalt deltog 280 personer i preparandkurser inför auktorisation eller i rättstolkningskurser inför provet för speciell kompetens som rättstolk. Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet har fördelat statsbidrag för utbildningarna. Knappt 16 miljoner kronor anvisades för verksamheten för 2010 och alla medel förbrukades.

Folkbildning

Statligt stöd till folkbildningen syftar bl.a. till att stärka och utveckla demokratin, göra det möjligt för kvinnor och män att påverka sin livssituation samt skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen. Andra syften är att bidra till att utjämna utbildningsklyftor, höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället samt bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet. För hela folkbildningsverksamheten anvisade riksdagen 3 260 miljoner kronor för 2010, en ökning med knappt 94 miljoner kronor jämfört med 2009. Av underlag från Folkbildningsrådet

framgår att deltagarna i såväl folkhögskole- som studieförbundsverksamhet i allt väsentligt är nöjda med sin kurs, cirkel eller arrangemang. Deltagandet har exempelvis lett till nya kunskaper och insikter, ett större samhällsengagemang och ett ökat kulturintresse. Under 2010 genomfördes också en undersökning riktad mot folkhögskolans deltagare. Resultaten har redovisats under våren 2011 och visar att de flesta deltagarna är nöjda med folkhögskolan och sina studier där samt att de kan påverka studiernas innehåll och uppläggning.

Folkbildningsrådet har fortsatt sitt arbete med att utveckla och förankra det systematiska kvalitetsarbetet hos folkhögskolor och studieförbund. Folkbildningsrådet har analyserat och redovisat genomförda insatser i rapporten Nationell redovisning av folkbildningens kvalitetsarbete 2010.

Folkbildningsrådet har i mars 2011 på regeringens uppdrag redovisat hur det partsgemensamma forumet för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhällets organisationer genomförts. I forumet ingick representanter från sju organisationer från olika områden inom det civila samhället samt Sveriges Kommuner och Landsting. Folkbildningsrådet utarbetade även en rapport utifrån det civila samhällets organisationers perspektiv. Folkbildningsrådet arrangerade också en konferens under namnet Forum Civila samhället. Syftet med konferenserna var att diskutera generella frågor om och villkor för det civila samhället.

Folkhögskolorna

Under 2010 fördelade Folkbildningsrådet knappt 1 600 miljoner kronor av statsbidraget till folkhögskolorna. Mätt i deltagarveckor svarade långa kurser för 92 procent av den statsbidragsberättigade verksamheten och korta kurser för 8 procent. De korta kurserna samlade under vårterminen 2010 knappt 57 000 deltagare. Betydligt fler kvinnor än män deltog i de korta kurserna. På de långa kurserna uppgick deltagarantalet 2010 i genomsnitt till 28 200 per termin, ca 475 färre än föregående år. I genomsnitt deltog 12 190 personer per termin i allmän kurs under 2010. Det är en minskning med 360 deltagare jämfört med 2009. Knappt 2 400 deltagare avslutade sina studier med intyg om grundläggande behörighet för högskolestudier under 2010.

Bland de särskilda kurserna var det estetiska området samt området information och media dominerande med 40 procent av antalet deltagarveckor 2010. Störst deltagarantal för ett enskilt ämne hade kurserna i musik med 2 070 deltagare under höstterminen.

Av deltagarna i allmän kurs var 55 procent under 25 år. Av deltagarna i särskild kurs var ca 4 procent över 60 år. Folkhögskolorna arrangerade sammantaget närmare 2 800 kulturprogram under 2010. Det totala antalet deltagare var 230 000, av vilka 43 procent var män och 57 procent kvinnor.

Studieförbunden

Totalt fördelade Folkbildningsrådet drygt 1 600 miljoner kronor till studieförbunden 2010. Kulturens Bildningsverksamhet blev från och med den 1 juli 2010 ett statsbidragsberättigat studieförbund och fick 4,5 miljoner kronor i statsbidrag.

De tio statsbidragsberättigade studieförbunden arrangerade 2010 drygt 279 100 studiecirkel med sammanlagt 1,8 miljoner deltagare, varav 57 procent kvinnor och 43 procent män. Vissa personer deltar i mer än en studiecirkel varje år, varför antalet enskilda personer var drygt 701 000. Studieförbundens cirkelverksamhet räknad i antal genomförda studiecirkel minskade med 1 procentenhet och antalet deltagare sjönk med 4 procentenheter. Närmare 315 000 kulturprogram genomfördes med mer än 16,5 miljoner deltagare. Antalet arrangemang i form av annan folkbildningsverksamhet, bl.a. avseende att utveckla ny verksamhet, nå nya målgrupper eller låta deltagare prova på en viss verksamhet minskade med 2 procentenheter och antalet studietimmar ökade med 6 procentenheter.

Det estetiska ämnesområdet Konst, musik och media fortsatte att dominera med 61 procent av den totala studiecirkelverksamheten räknad i antal studietimmar. Humaniora, språk och historia stod för drygt 14 procent av studietimmarna och Samhälls- och beteendevetenskap för 6 procent.

Tabell 5.4 Fördelning av statsbidrag till de tio studieförbunden 2008–2010 (tkr)

Studieförbund	2008	2009	2010
Arbetarnas Bildningsförbund	469 614	465 305	478 100
Studieförbundet Bilda	94 221	101 379	104 052
Folkuniversitetet	105 898	108 895	108 362
Ibn Rushds studieförbund	9 750	9 910	13 300
Studieförbundet Medborgarskolan	116 058	119 760	125 983
Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet	93 770	97 675	101 056
Sensus studieförbund	163 950	167 988	169 776
Studieförbundet Studieförbundet Vuxenskolan	197 725	207 6834	213 317
Studieförbundet Vuxenskolan	310 735	309 0534	317 437
Kulturens Bildningsverksamhet			4 500
Summa	1 561 722	1 587 650	1 633 882

Källa: Folkbildningsrådet

Invandrare och personer med funktionsnedsättning är särskilt uppmärksammade i studieförbundens verksamhet. Andelen deltagare med utländsk bakgrund utgjorde 16 procent av deltagarna, medan personer med funktionsnedsättning svarade för 8 procent.

Av det totala antalet studiecirkeldeltagare 2010 var 17 procent 24 år eller yngre medan 33 procent var över 65 år. Deltagare över 65 år var överrepresenterade i förhållande till befolkningen som helhet medan det omvända gällde för 25–44 åringar.

Utbildningar med verksamhetsstöd

Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna bedriver studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet och utbildar ledare för idrottens behov. SISU är huvudman för Bosöns idrottsfolkhögskola. Totalt arrangerade SISU 95 234 studiecirkel 2010 (jämfört med 83 647 under 2009). Antalet deltagare uppgick till knappt 763 000 personer, en ökning med ungefär 52 000 personer jämfört med föregående år. SISU genomförde också knappt 15 300 kulturevenemang. Motsvarande siffra för 2009 var drygt 14 300. Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund beviljades 476 000 kronor i statsbidrag för 2010. Bidraget har finansierat kurser anordnade av läns-

slöjdsföreningar och deras lokalföreningar samt hemslöjdskonsulenter i samarbete. Kurserna har omfattat textila ämnen, träslöjd och hård slöjd samt handledarutbildning för bl.a. hemslöjdsrörelsens registrerade barnverksamhet. Av de 149 miljoner kronor som gick till verksamheten användes ca 13 miljoner kronor till administration.

Samernas utbildningscentrum är en privat stiftelse, med Svenska Samernas Riksförbund (SSR), Same Ätnam och Jokkmokks kommun som huvudmän. Utbildningscentrumet bedriver vuxenutbildning i form av kurser i bl.a. språk, slöjd och företagande – rennäring samt viss uppdragsutbildning. Under 2010 genomfördes 1 576 elevveckor på långa linjer vilket är färre än 2009. Det beror bl.a. på att rennärlinjen och matutbildningen inte startade. Totalt 59 elever deltog i de långa linjerna läsåret 2010/11, vilket sammanlagt är en minskning jämfört med föregående läsår. Totalt 34 elevveckor genomfördes dock på olika korta kurser. Föregående läsår startade inga korta kurser.

Specialpedagogiskt stöd i folkbildningen

Under 2010 har Specialpedagogiska skolmyndigheten beviljat 81 folkhögskolor medel för särskilt utbildningsstöd i form av stödpersoner för deltagare med funktionsnedsättning. I genomsnitt kunde 4 528 deltagare studera med hjälp av stödpersoner. Den största gruppen var deltagare med utvecklingsstörning. Deltagare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är den grupp som ökat mest de senaste tre åren. Under 2010 beviljades 98 folkhögskolor bidrag för vissa åtgärder för stöd till studerande med funktionshinder. Nära hälften av de beviljade medel avsåg kostnader för teckenspråkstolkare.

Drygt 140 miljoner kronor har fördelats till utbildningsanordnare inom folkbildningen. Det är en ökning med 2 miljoner kronor jämfört med 2009.

Teckenspråksutbildning

Landstingen erbjuder en introduktionsutbildning i teckenspråk för hörande föräldrar till döva barn. Därefter kan föräldrarna delta i teckenspråksutbildning för föräldrar till barn som för kommunikation är beroende av tecken-

språk (TUFF). Under 2010 deltog 487 personer i TUFF, varav 290 var kvinnor och 197 män, vilket är en ökning med 19 procent. Ersättning för deltagande i TUFF behandlas under utgiftsområde 15, avsnitt 3.5.2.

Av anvisade medel för 2010 under utgiftsområde 15 användes knappt 12,6 miljoner kronor för denna verksamhet. Utbildningen genomfördes i huvudsak vid folkhögskolor på uppdrag av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

5.2.2 Statliga insatser

Yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning

Regeringens satsning på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) har pågått sedan 2009. Satsningen riktas till kommuner eller kommuner i samverkan och består av ett riktat statsbidrag uppgående till 50 000 kronor per helårsplats inom yrkesvux. Det främsta syftet med satsningen är att motverka effekterna av lågkonjunkturen samt att nå personer utan gymnasial utbildning eller personer med en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras. Under 2010 omfattade satsningen 23 800 helårsplatser. Vid fördelningen av platser togs hänsyn till kommunernas arbetslöshetssituation och regionerna med störst arbetslöshet tilldelades flest platser. Intresset för att delta i yrkesvuxsatsningen har fortsatt varit stort bland kommunerna. Totalt inkom ansökningar om 26 378 platser under 2010. Totalt har 31 600 personer studerat på någon kurs inom yrkesvux. Den vanligaste utbildningen var Omvårdnad med ca 13 procent studerande, följt av Social omsorg med ca 10 procent och Arbetsliv med ca 5 procent. Skolverket har följt upp de studerande efter avslutad utbildning. Kommunerna har av olika skäl haft svårt att lämna uppgifter och för 44 procent av de studerande saknas uppgifter. Det går därför inte att dra några slutsatser av uppföljningen.

Arbetslösa 20–24 åringar

I syfte att ge fler unga arbetslösa möjlighet att komplettera sin utbildning har regeringen beslutat att den högre bidragsnivån inom studiemedlet tillfälligt ska kunna beviljas arbetslösa

ungdomar i åldrarna 20–24 år som är inskrivna i jobbgarantin för ungdomar eller jobb- och utvecklingsgarantin och som saknar fullständig grundskole- eller gymnasieutbildning för studier på grundläggande- eller gymnasial nivå inom kommunal vuxenutbildning eller motsvarande utbildning i folkhögskola. Satsningen, som presenterades i budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1 utg. omr. 15 avsnitt 3.9.2) är en tillfällig åtgärd under 2011. Studierna måste påbörjas under 2011 men det finns möjlighet att fortsätta studera med studiemedel med den högre bidragsnivån till utgången av 2013, dock längst till dess att slutbetyg ges på grundläggande- eller gymnasial nivå inom kommunal vuxenutbildning eller motsvarande utbildning i folkhögskola. För att kompensera kommunerna för de ökade kostnaderna har regeringen beslutat att utbetala ett statsbidrag på 25 000 kronor per årsstudieplats, vilket uppskattas täcka minst halva kostnaden för utbildningen. Sammanlagt beräknas satsningen ge motsvarande ca 2 000 årsstudieplatser under 2011, ca 1 000 årsstudieplatser under 2012 och ca 500 årsstudieplatser under 2013. Under det första halvåret 2011 hade kommunerna möjlighet att rekquirera drygt 7,5 miljoner kronor motsvarande ungefär 300 årsstudieplatser. Detta innebär att kommunerna under det första halvåret 2011 endast hade möjlighet att rekquirera ca 15 procent av de 50 miljoner kronor som är avsatta för satsningen. Regeringen bedömer i denna proposition under utg. omr. 15 att satsningen bör fortsätta även under 2012.

Svenskundervisning för invandrare

Regeringen beslutade i december 2009 att en särskild utredare skulle undersöka hur nyanlända ska kunna lära sig svenska snabbare genom att begränsa tiden i svenskundervisning för invandrare (sfi). Förslagen skulle bl.a. syfta till att effektivisera utbildningen så att det skapas gynnammare förutsättningar för invandrare att integreras i samhället och för att de snabbare ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Utredningen lämnade sitt betänkande Tid för snabb, flexibel inlärning i mars 2011 (SOU 2011:19). Förslagen har varit föremål för remissbehandling och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Statens skolverk har under 2011 fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inkludera vuxenutbildningen i verkets kommande attitydundersökning. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2011. Skolverket har också fått i uppdrag att via registerstudier spåra elever som har gjort avbrott i sina studier inom vuxenutbildningen. Detta uppdrag ska redovisas senast den 1 februari 2012.

Regeringen har beslutat om en utredning som ska föreslå hur valfrihet och individuell anpassning kan ökas inom sfi, bl.a. genom ett system med sfi-peng. Utredarens förslag ska syfta till att valfrihet och individuell anpassning inom sfi förstärks genom att den som vill delta i sfi ges möjlighet att välja den anordnare som bäst svarar mot de egna behoven. Utredarens förslag ska också syfta till att utbildningen blir mer flexibel för att i högre grad kunna kombineras med bl.a. arbete, praktik och yrkesutbildning samt annan vuxenutbildning och högre utbildning.

En försöksverksamhet med sfi-bonus inleddes i 13 kommuner den 1 oktober 2009. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) har i uppdrag att utvärdera försöksverksamheten. En nationell sfi-bonus infördes den 1 september 2010. Avsikten med sfi-bonusen är att öka genomströmningen i sfi för att därigenom stärka deltagarnas ställning på arbetsmarknaden. Sfi-bonus kan lämnas till vissa nyanlända invandrare som har deltagit i sfi och uppnått lägst betyget Godkänt inom tolv månader från det att utbildningen startade. Det går ännu inte att se några tydliga effekter av införandet av sfi-bonusen. Slutrapportering från IFAU avseende utvärderingen av försöksverksamheten ska redovisas senast den 31 december 2012. När det gäller den nationella sfi-bonusen har Skolverket i sitt regleringsbrev för 2011 fått i uppdrag att i årsredovisningen redovisa utvecklingen av verksamheten med sfi-bonus utifrån befintliga data.

Yrkeshögskolan

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1) en permanent utökning av medel till yrkeshögskolan vilken motsvarar omkring 1 000 årsplatser. Under perioden 2009–2011 har yrkeshögskolan tilldelats tillfälliga medel med anledning av den ekonomiska krisen, motsvarande ca 1000 årsplatser 2009, ca 3 750

årsplatser 2010 och ca 4 500 årsplatser 2011. I detta ingår platser till Västra Götalandsregionen där en extra förstärkning genomfördes med 500 platser på ettåriga utbildningar inom yrkeshögskolan från hösten 2010 med anledning av att regionen drabbats extra hårt av varsel och arbetslöshet. I den extra ansökningsomgången beslutades att 30 nya utbildningar inom främst områdena Teknik och tillverkning men även inom Data/IT samt Ekonomi, administration och försäljning skulle få ingå i yrkeshögskolan. I budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) aviserades ytterligare satsningar på yrkesutbildningar under perioden 2010–2011 med 1 500 respektive 3 000 årsplatser inom yrkeshögskolan. Ett stort antal yrkesutbildningar har startat under 2009 och 2010.

Översyn av kompletterande utbildningar

I november 2010 redovisade Myndigheten för yrkeshögskolan det uppdrag den haft avseende kompletterande utbildningar. I rapporten lämnas förslag om hur vissa kompletterande utbildningar kan inordnas i yrkeshögskolan och hur andra utbildningar kan regleras i en ny förordning om konst- och kulturutbildningar. Förslag lämnas även om hur pilotutbildningar kan överföras till yrkeshögskolan. Utbildningsdepartementet har med utgångspunkt i myndighetens rapport utarbetat en promemoria med förslag och bedömningar. Promemorian är för närvarande föremål för remissbehandling.

Jämställdhetsinsatser inom folkbildningen

En jämställdhetsinsats inom folkbildningen påbörjades 2008 och slutredovisades 2011. Regeringen beslutade våren 2010 att anslå ytterligare 7 miljoner kronor till Folkbildningsrådet för jämställdhetsinsatser inom folkbildningen med särskild inriktning mot kvinnors entreprenörskap, varav 2 miljoner kronor för insatser riktade till kvinnor från de nationella minoriteterna. Totalt har 12 miljoner kronor avsatts under tre år.

Projektet har på flera sätt bidragit till att nå folkbildningens syften genom att göra det möjligt för kvinnor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen. Härigenom utvecklas demokratin. Enligt

Folkbildningsrådet har satsningen vidare lett till bl.a. nystartade företag, anställningar och fortsatta studier. Folkbildningsrådet uppskattar att ca 370 personer omfattades av satsningen.

Förstärkta folkbildningsinsatser avseende EU

Folkbildningsrådet har även under 2011 fått i uppdrag att inom ramen för en treårig satsning genomföra förstärkta folkbildningsinsatser avseende EU. Satsningen påbörjades 2009 och kommer att avslutas vid utgången av 2011. Under våren 2012 ska Folkbildningsrådet inkomma med en rapport som sammanfattar resultaten från den treåriga satsningen.

För varje år har ett antal teman varit vägledande för arbetets inriktning. Folkbildningsrådet har årligen disponerat 5 miljoner kronor för uppdragets genomförande.

Nationell referensram för kvalifikationer

Regeringen avser att implementera Europaparlamentets rekommendation (2008/C 111/01) om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (EQF) och att skapa ett nationellt ramverk för kvalifikationer (NQF). Det svenska ramverket ska i ett första steg omfatta utbildningarna inom det offentliga utbildningssystemet och andra utbildningar som regleras i lag och förordning. Avsikten är dock att ett nationellt ramverk som även omfattar andra kvalifikationer successivt ska kunna utvecklas i takt med arbetslivets och branschernas intresse.

Myndigheten för yrkeshögskolan är sedan den 1 juli 2009 nationell samordningspunkt för EQF och har tillsammans med Högskoleverket inrättat en portal på sin webbplats med syfte att dels sprida information om EQF och utvecklingen av det nationella ramverket i Sverige (www.eqfinfo.se), dels informera om referensramen för högre utbildning NQF – EHEA.

Myndigheten redovisade i april 2010 sin bedömning att det offentliga utbildningsväsendets styrdokument svarar mot de krav som ställs i rekommendationen med avseende på läranderesultat (learning outcomes), att det offentliga utbildningsväsendet uppfyller de krav som finns på kvalitetssäkringssystem samt att det finns ett intresse både för EQF och NQF från branscher och privata aktörer. Myndigheten påpekar även

att några branscher kommit långt i arbetet med kvalifikationsbeskrivningar som är anpassade till EQF (dnr U2010/2752/SV). Myndigheten har på regeringens uppdrag även tagit fram ett förslag på deskriptorer till en nationell referensram för kvalifikationer. Av uppdraget framgick att deskriptorerna skulle vara utformade så att de täcker och kan tillämpas inom alla delar av det offentliga utbildningssystemet samtidigt som de möjliggör för aktörer utanför det offentliga utbildningssystemet att koppla sina kvalifikationer till referensramen. Arbetet har skett i bred samverkan med berörda aktörer och förslaget redovisades till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) i oktober 2010 (dnr U2009/7339/SV). Myndigheten föreslår att den svenska referensramen bör ligga så nära EQF som möjligt och ha samma grundläggande struktur, vilket skulle innebära att referensramen får åtta nivåer och att deskriptorerna kunskap, färdighet och kompetens skulle användas. Myndigheten föreslår vidare att den svenska referensramen ska ha en öppenhet och beredskap att inkludera alla typer av lärande på samtliga nivåer, att den utformas så att den underlättar kompetensutveckling såväl genom utbildning som i arbetslivet samt att den bör omprövas med jämna tidsintervall.

I sitt regleringsbrev för 2011 fick myndigheten ett uppföljande uppdrag i tre delar angående implementeringen av NQF i Sverige. En första del var att komplettera förslaget till referensram och föreslå hur utbildningsbevis och motsvarande kan kopplas till den föreslagna referensramens åtta nivåer. Detta uppdrag redovisades till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) i juni 2011 (dnr U2011/3584/SV). En andra del av uppdraget var att utveckla den modell som myndigheten tidigare föreslagit för hur aktörer utanför det offentliga utbildningssystemet ska kunna koppla sina kvalifikationer till en nationell referensram. Myndigheten redovisade sitt förslag i september 2011. Myndigheten för yrkeshögskolan föreslår att regeringen utser en myndighet med ansvar för att fatta beslut om koppling av kvalifikationer utanför det offentliga utbildningssystemet till NQF. Vidare föreslås att ett nationellt råd för kvalifikationer inrättas och att det måste finnas nationella kvalitets-kriterier som ska uppfyllas om en kvalifikation ska få ansluta sig till NQF. Myndighetens olika förslag bereds för närvarande inom Regerings-

kansliet (Utbildningsdepartementet). Den tredje delen av uppdraget är att myndigheten, i enlighet med rekommendationen om EQF, ska styra kopplingen mellan det fastställda nationella ramverket och EQF. Detta arbete ska presenteras i en referensrapport som ska redovisas för Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) i december 2011.

European Credit system for Vocational Education and Training

Sverige ställer sig bakom Europaparlamentets och rådets rekommendation om ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildningen (European Credit system for Vocational Education and Training, ECVET) och avser att implementera rekommendationen. Medlemsländerna förväntas skapa nödvändiga förutsättningar så att ECVET från och med 2012 gradvis kan börja tillämpas. Skolverket fick i sitt regleringsbrev för budgetåret 2011 i uppdrag att i samarbete med Myndigheten för yrkeshögskolan och Internationella programkontoret för utbildningsområdet analysera och föreslå åtgärder på nationell nivå som kan stödja regionala och lokala aktörer i arbetet med att tillämpa ECVET inom yrkesutbildningen på alla nivåer från och med 2012. Uppdraget redovisades den 1 april 2011.

Regional och nationell tillväxt

Under 2010 avslutades de insatser som gjordes på regional nivå av regeringens utsedda varsel-samordnare. Det har visat sig finnas ett behov av nationell samordning och samsyn på regional nivå inom arbetsmarknadspolitiken, utbildningspolitiken och den regionala tillväxtpolitiken när det gäller arbetet med kompetensförsörjning. Regeringen har i december 2010 gett aktörer med regionalt tillväxtansvar i uppdrag att etablera kompetensplattformar för samverkan när det gäller kompetensförsörjning och utbildningsplanering, på kort och lång sikt. En delrapport där vuxenutbildningens roll tydliggjorts har lämnats till Regeringskansliet i april 2010. Regeringen gav i mars 2010 ett antal myndigheter, bl.a. Skolverket, i uppdrag att samverka på nationell nivå för att stärka förutsättningarna för privat och offentlig verksamhet att få tillgång till

efterfrågad kompetens. Myndigheten för yrkeshögskolan är samordningsansvarig. Uppdraget ska slutredovisas senast i maj 2012.

5.3 Hävande av riksdagsbindning

Regeringens förslag: Riksdagens tidigare ställningstagande om grunderna för statligt ekonomiskt stöd till utbildning i teckenspråk för föräldrar till barn som är beroende av teckenspråk för kommunikation ska inte längre gälla.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen föreslog i propositionen Utbildning i teckenspråk för vissa föräldrar m.m. (prop. 1996/97:162) att riksdagen skulle godkänna det som regeringen förordade om grunderna för statligt ekonomiskt stöd till utbildning i teckenspråk för föräldrar till barn som är beroende av teckenspråk för kommunikation. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 1997/98:UbU4, rskr. 1997/98:13). I propositionen angav regeringen bl.a. följande. Föräldrar till yngre barn ska prioriteras. Utbildningen ska i första hand ges innan barnet nått skolåldern och bör genomföras inom loppet av fyra år. Utbildningen ska vara sammanhållen, bestå av påbyggbara kurser och omfatta 240 timmar om 60 minuter. Utbildningen ska anordnas på regional basis. Dessutom ska det finnas en anordnare med hela landet som upptagningsområde.

Förordningen (1997:1158) om statsbidrag för teckenspråksutbildning för vissa föräldrar måste nu revideras för att bl.a. bättre möta föräldrars behov och önskemål. För att möjliggöra nödvändiga ändringar i förordningen bör därför riksdagsbindningen om grunderna för statligt ekonomiskt stöd till utbildning i teckenspråk för föräldrar till barn som är beroende av teckenspråk för kommunikation hävas. Riksdagens tidigare ställningstagande på området ska alltså inte längre gälla. Det ska få ankomma på regeringen att meddela de föreskrifter som behövs.

5.4 Analys

Den ökade efterfrågan på yrkeskompetens på grund av konjunkturläget har gjort att behovet av samordning mellan olika aktörer på regional

och nationell nivå blivit särskilt tydligt. På längre sikt kommer kompetensförsörjning att vara en stor utmaning såväl ur det nationella perspektivet som utifrån ett regionalt och lokalt perspektiv.

Under 2010 har kraftfulla satsningar genomförts för att öka tillgången till yrkesutbildningar och därmed göra det möjligt för fler att återvända till arbetsmarknaden med ny eller förstärkt kompetens. Ansökningar om att få anordna utbildningar inom satsningen på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) och yrkeshögskolan överskred även 2010 vida de medel som anvisats Statens skolverk och Mynligheten för yrkeshögskolan för ändamålen. Intresset för att delta i utbildningar inom ramen för yrkeshögskolan översteg också kraftigt tilldelade medel. Det visar att det finns ett behov av utbildningsplatser, inte minst för att den enskilde individen ska kunna ställa om för ett förändrat yrkesliv genom att skaffa sig nya kunskaper och kompetenser.

Kommunernas vuxenutbildning ska utgå från ett individperspektiv, dvs. att det är den enskildes behov och förutsättningar som ska vara utgångspunkt när det gäller vilka utbildningar som ges och hur de genomförs. Yrkeshögskolan har en annan övergripande utgångspunkt, nämligen arbetslivets behov av kompetens. Därför är målet för den samhällsstödda vuxenutbildningen mångfasetterat och kräver i sig en bred samverkan mellan verksamheter tillhörande flera olika politikområden. En mångfald av utbildningsanordnare är enligt regeringens mening en viktig förutsättning för att den enskilde ska kunna erbjudas den utbildning han eller hon efterfrågar. Införandet av en utvidgad s.k. betygsrätt är en viktig komponent i detta sammanhang, bl.a. för att öka rättssäkerheten och motverka återvändsgränder i utbildningssystemet.

Den påbörjade utvecklingen av huvudmännens samverkan med företrädare för andra politikområden och med det omgivande samhället i övrigt är betydelsefull. Sådan samverkan bör känneteckna all vuxenutbildning, även den som kommunerna själva finansierar. Det skapar goda förutsättningar för att den enskilde genom information och vägledning ska kunna få underlag för ställningstaganden avseende studier.

Kommunernas vuxenutbildning

Vad gäller kommunernas vuxenutbildning anser regeringen att tillsynen, uppföljningen och ut-

värderingsarbetet måste utvecklas ytterligare på såväl lokal som nationell nivå. Både Skolverket och Statens skolinspektion lyfter fram behovet av att utveckla såväl uppföljning av resultat som utvärdering. Skolverket har i sin lägesbedömning 2010 (rapport 349, 2010) på nytt betonat vikten och behovet av att kommunerna utvärderar och analyserar verksamheten inom kommunal vuxenutbildning och svenskundervisning för invandrare (sfi) med avseende på studieavbrotten för att minska dessa. Enligt regeringens bedömning bör den höga avbrottsfrekvensen belysas mer ingående på lokal nivå. Att mäta måluppfyllelse inom vuxenutbildningen är svårt eftersom ett avbrott inte behöver innebära något negativt. Avbrotten kan bero på att individen fått ett arbete, bytt skolform, kurs eller nivå m.m. Kunskapen om avbrott behöver utvecklas för att ge en mer nyanserad bild av måluppfyllelsen. Skolverket har därför fått i uppdrag att göra en fördjupad studie av avbrotten inom vuxenutbildningen.

Grundläggande vuxenutbildning

Grundläggande vuxenutbildning är en del av vuxenutbildningen som i många avseenden inte fungerar så väl som den borde. Genomströmningen är relativt låg t.ex. är avbrotten från kurser är 24 procent 2010, vilket är en högre andel än i alla andra skolformer med undantag av sfi som har ungefär samma andel avbrott. Många elever studerar förhållandevis länge inom grundläggande vuxenutbildning vilket riskerar att leda till att de som delfinansierar sina studier med studielån skuldsätter sig i allt för hög grad.

Gymnasial vuxenutbildning

Av Skolverkets lägesbedömning 2010 framgår att den gymnasiala vuxenutbildningen de senaste åren fått en delvis annorlunda roll. Den kategori elever som tidigare studerade i syfte att höja redan godkända betyg för att ha större chans att bli antagna till högskoleutbildning – s.k. konkurrenskomplettering – har i stort helt försvunnit. I stället har de vuxna som har minst utbildning getts företräde till vuxenutbildningen, vilket också är det primära urvalskriteriet.

Yrkesvux

Yrkesvux nådde under 2010 sin största omfattning hittills. Totalt utbildade sig 31 600 personer under året inom ramen för regeringens tillfälliga förstärkning av satsningen. Yrkesvuxsatsningen har under krisåren varit ett nödvändigt komple-

ment till andra utbildningar, inte minst arbetsmarknadsutbildningar. Till skillnad från annan vuxenutbildning riktar sig yrkesvuxsatsningen i första hand till personer med en svag ställning på arbetsmarknaden. Detta innebär dock inte alltid att det är arbetslösa som deltar i syfte att finna ett jobb. Eleverna kan också vara utbildad personal inom t.ex. vården som skaffar sig en undersköterskeutbildning, och därmed både ökar möjligheterna till fortsatt arbete och högre lön samt lägger grunden för vidare studier. Det kan också röra sig om individer som hotas av arbetslöshet och som på eget initiativ väljer att utbilda sig inom ett nytt yrkesområde och därmed förbättra sina möjligheter på arbetsmarknaden. Yrkesvuxsatsningen uppgick 2010 till 24 300 platser. Samtidig har antalet platser inom gymnasial vuxenutbildning ökat med 14 000 sedan 2008. Det är för tidigt att ange de exakta orsakerna till varför yrkesvuxsatsningen inte inneburit en motsvarande ökning av antalet platser inom den kommunala vuxenutbildningen. En orsak kan vara att kommuner delvis använt statsbidraget till att minska sin egen finansiering av den kommunala vuxenutbildningen.

Vuxenutbildning för personer med funktionshinder
Stödet till personer med funktionsnedsättning, t.ex. specialpedagogiskt stöd, bedöms även fortsättningsvis behövas i motsvarande omfattning som 2010. Inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda är det av stor vikt att en individuell bedömning av den enskildes förutsättningar, kunskaper och behov sker i samband med att en individuell studieplan upprättas.

Sfi

Antalet elever i sfi har ökat kraftigt under de senaste åren. Efterfrågan på svenskundervisning antas bli fortsatt hög och det ställer fortsatt höga krav på att utbildningen är tillgänglig, individanpassad och flexibel. Skolinspektionens kvalitetsgranskning av sfi (rapport 2011:6) visar att kommunerna i högre grad måste prioritera utbildningen och att undervisningens planering och genomförande i större utsträckning måste utgå från elevernas bakgrund och erfarenheter. Lärarnas kompetens har stor betydelse för den enskildes resultat och det är viktigt att de har rätt ämneskunskaper samt god ämnesdidaktisk kompetens. Sfi är en av de skolformer inom skolväsendet som har lägst andel lärare med högskoleexamen med pedagogisk inriktning. Andelen elever som avbryter sina sfi-studier är hög.

Som tidigare angetts har Skolverket fått i uppdrag att göra en fördjupad studie avseende orsakerna till avbrott inom vuxenutbildningen.

Vägledning och validering

Som ett resultat av ett utökat samarbete mellan bl.a. näringslivet, vuxenutbildningen och annan offentlig verksamhet har arbetsplatsförlagda utbildningar i lärlingsliknande former samt möjligheter till validering fått en större betydelse i kommunernas vuxenutbildning. Regeringens bedömning är dock att mycket utvecklingsarbete återstår för att individen ska få fullgoda förutsättningar att kunna ställa om till en ny yrkesinriktning och för att arbetslivet ska få tillgång till efterfrågad kompetens även sett i ett längre perspektiv. Skolverket redovisar i sin lägesbedömning 2010 att tillgången till vägledning varierar mycket kraftigt mellan kommunerna. En fortsatt utveckling av kommunernas vägledning och validering är önskvärd om verksamheten ska uppnå nationellt fastställda mål och ambitioner. Vägledning är väsentligt för att den enskilde ska kunna få just den kompetensutveckling hon eller han eftersträvar samt för att huvudmannen ska kunna få underlag för sin bedömning av vilka utbildningar som bör erbjudas och genomföras.

Yrkeshögskolan

Det finns ett stort intresse för yrkeshögskolan. Det visar sig bl.a. på så sätt att söktrycket till utbildningarna är fortsatt högt och att ansökningarna om att anordna utbildningar inom yrkeshögskolan blivit fler. Andelen studerande som fått ett arbete eller startat ett eget företag efter avslutad utbildning ligger på en hög nivå och har inte minskat, trots konjunkturnedgången som påverkade arbetsmarknaden även 2010. Utbildningsutbudet har inte ändrats nämnvärt. En förändring är dock att utbildningarna inom området Teknik och tillverkning har ökat jämfört med 2009. Statistik visar dock att söktrycket när det gäller dessa utbildningar är svagare än för andra utbildningar inom yrkeshögskolan. Det kan vara förståeligt eftersom Teknik och tillverkning är det område som påverkats mest av den senaste konjunkturnedgången. Inför kommande ansökningsomgångar bör det dock vara viktigt att genom vägledning och informationsinsatser göra dessa utbildningsinriktningar attraktiva igen eftersom det finns en stigande efterfrågan på kvalificerad arbetskraft inom området. Fortfarande är det stora könsskillnader mellan olika utbildningsområden och det är ett mönster som

inte har förändrats över tid. Myndigheten för yrkeshögskolan har i uppgift att bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval och det är viktigt att denna uppgift prioriteras. Tillsyn och kvalitetsgranskning är myndighetens främsta verktyg för uppföljning och bedömning av utbildningarnas kvalitet när det gäller både resultat och genomförande. Under 2010 har tillsyn utövats och uppföljning gjorts i väsentligt större omfattning än 2009. Den kritik myndigheten riktat mot utbildningsanordnare som inte kan ge studerande relevant yrkespraktik är viktig att följa upp. Kännetecknande för yrkeshögskolans utbildningar ska vara att de har arbetslivsanknytning och arbetsmarknadsrelevans. En förutsättning för detta är att arbetslivet erbjuder platser i LIA (Lärande I Arbetslivet) och säkerställer att det finns handledning. De studerande måste ges möjlighet att utveckla ett kvalificerat yrkeskunnande. För yrkeshögskolans legitimitet och för att intresset från såväl studerande som utbildningsanordnare fortsatt ska vara starkt är det positivt att utbildningarna generellt håller god kvalitet.

Integration

Vuxenutbildningen ska utgå från individens behov och förutsättningar. Enligt styrdokumentet finns goda möjligheter för utrikes födda att skraddarsy den utbildning de behöver vid ankomsten till Sverige. Anpassningen till individens behov och förutsättningar borde bl.a. innebära att eleven ges möjlighet att välja att läsa kurser på distans eller på kvällstid och att kombinera kurser på olika nivåer eller språkstudier med praktik. I praktiken är det dock vanligt förekommande att de flesta studerande följer en och samma utbildningsväg. Oavsett förkunskaper börjar vanligtvis utrikes födda sina studier inom sfi, går vidare till grundläggande vuxenutbildning och fortsätter därefter till gymnasial vuxenutbildning.

Andelen studerande med utländsk bakgrund i yrkeshögskolan är lägre än i andra utbildningsformer. En yrkeshögskoleutbildning kan vara en dörr till den svenska arbetsmarknaden som bör öppnas för fler utlandsfödda. Myndigheten för yrkeshögskolan har därför fått i uppdrag att sprida information om yrkeshögskolans utbildningar i syfte att öka andelen studerande med utländsk bakgrund i utbildningarna. Genom en ändring i förordningen (2009:130) om yrkes-

högskolan är det vidare möjligt för myndigheten att fördela extra statsbidrag till utbildningsanordnare som kan kombinera yrkesutbildning med utbildning i svenska med yrkesinriktning. För personer som uppfyller yrkeshögskolans förkunskapskrav men som kanske inte riktigt behärskar det svenska språket kan extra stöd i form av svenska med yrkesinriktning göra det möjligt att följa utbildningen på villkor som liknar dem som gäller för andra studerande. Myndigheten för yrkeshögskolan har under 2010 tagit emot många fler ansökningar om bedömning av utländsk yrkeskunskap än förväntat. Det tyder på att det finns ett stort behov av att få sina kvalifikationer bedömda och det är positivt om detta kan underlätta individernas etablering på arbetsmarknaden.

Folkbildningen

Folkhögskolor och studieförbund har en given plats i det livslånga lärandet. Verksamheten, som uppvisar en betydande bredd när det gäller innehåll och upplägg, har också stor geografisk spridning. Aktörerna når i stort sett alla segment av befolkningen. Genom folkbildningen bereds människor goda möjligheter till personlig utveckling, en meningsfull fritid och ett ökat engagemang för att delta i samhällsutvecklingen och kulturlivet. Härigenom lämnas viktiga bidrag till en höjd utbildnings- och bildningsnivå och till ansträngningarna att förbättra folkhälsan. Till folkbildningens mest angelägna uppgifter framgent hör att på alla nivåer fortsätta det systematiska uppföljnings- och utvärderingsarbetet. Folkbildningens verksamhet håller i allt väsentligt hög kvalitet. Folkbildningens aktörer når viktiga målgrupper och upprätthåller en god geografisk täckning. Sedan ett antal år bedriver folkhögskolor och studieförbund ett systematiskt kvalitetsarbete som har initierats av Folkbildningsrådet. Det utvärderingsarbete som Folkbildningsrådet bedriver på central nivå fokuserar bl.a. på att analysera folkbildningens samhällseffekter. Sammantaget leder insatserna inom folkbildningen avseende utarbetandet och förankrandet av gemensamma ramar för kvalitetsarbetet till bättre möjligheter att bedöma enskilda verksamheter liksom till att göra jämförelser mellan dem.

Med anledning av regeringens förslag och bedömningar i propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149, bet. 2009/10:UbU23, rskr.

2009/10:337) avser regeringen att upphäva förordningen (1993:920) om Tolk- och översättarinstitutet. Som en följd av detta bedömer regeringen att Myndigheten för yrkeshögskolan bör ta över ansvaret för att fördela de särskilda statsbidragen till folkhögskolor och studieförbund för teckenspråktolk- och kontakttolkutbildning m.m. samt att utöva tillsyn över den statsbidragsberättigade verksamheten. I syfte att bl.a. öka teckenspråktolkutbildningens forskningsanknytning anser regeringen att även högskolan digitaliseringsområdet

bör få ta del av medlen för bidrag till anordnande av teckenspråktolkutbildning. Folkhögskolan bör även fortsättningsvis kunna anordna dessa utbildningar med stöd av anslaget. Statskontoret har fått ett uppdrag att bl.a. analysera hur utbudet av kontakttolkar kan öka så att det bättre motsvarar efterfrågan. Detta kan ske t.ex. genom att andra utbildningsanordnare ges möjlighet att anordna tolkutbildning med stöd av särskilt statsbidrag.

6 Universitet och högskolor

6.1 Omfattning och mål

Avsnittet om universitet och högskolor omfattar högskoleutbildning och forskning vid statliga universitet och högskolor samt utbildning och forskning vid högskolor med enskild huvudman. Verksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet redovisas under utgiftsområde 23, men för att ge en fullständig bild av högre utbildning och forskning redovisas i vissa fall uppgifter om Sveriges lantbruksuniversitet även i detta avsnitt. Inom området finns anslag för universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare, ersättning för klinisk utbildning och forskning samt anslag för Högskoleverket och Verket för högskole-service.

Målet för delområdet är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivs effektivt. Uppföljning av målet sker genom att utvecklingen inom sektorn följs genom ett antal indikatorer som kan anses vara av vikt för utbildning och forskning av hög kvalitet och effektivitet. Dessa är bl.a. Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar och beslut om tillstånd att utfärda examina, andelen disputerade lärare, prestationsgrad, genomströmning i utbildning på forskarnivå samt vetenskaplig produktion och förmågan att attrahera externa medel för forskning.

6.2 Övergripande om universitet och högskolor

Det finns sammanlagt 51 högskolor och universitet som ger akademisk utbildning i Sverige. Av dessa är 14 statliga universitet och 20 statliga högskolor. Därutöver finns det 17 enskilda utbildningsanordnare varav tre har tillstånd att utfärda examina t.o.m. forskarnivå, nämligen Chalmers tekniska högskola AB, Högskolan i Jönköping och Handelshögskolan i Stockholm. Övriga enskilda utbildningsanordnare har tillstånd att utfärda vissa examina på grundnivå och avancerad nivå medan fyra enskilda utbildningsanordnare har tillstånd att utfärda psykoterapeutexamen.

De totala kostnaderna för verksamheten vid universitet och högskolor uppgick 2010 till 54,8 miljarder kronor. De direkta statliga anslagen till universitet och högskolor uppgick under 2010 till 34,8 miljarder kronor. De statliga anslagen har ökat med 2 miljarder kronor jämfört med föregående år. Utöver de direkta statsanslagen finansierar staten verksamhet vid universitet och högskolor med 8,8 miljarder kronor via olika statliga myndigheter, framför allt genom forskningsråden. Sammantaget innebär detta att 81 procent av verksamheten vid universitet och högskolor är statligt finansierad.

I förhållande till bruttonationalprodukten avsätter Sverige knappt 1,7 procent till högskolesektorn.

6.3 Kvalitet

Kvalitetsutvärderingar

I juni 2010 beslutade riksdagen om propositionen Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen (prop. 2009/10:139, bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320). Beslutet innebar att ett nytt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning infördes. Det nya systemet består av två delar: kvalitetsutvärderingar av utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt prövningar av examens-tillstånd. Utbildning som leder till examen på grundnivå och avancerad nivå ska utvärderas av Höskoleverket i fyraårscykler och avse utbildningarnas resultat. Höskoleverket fick i juli 2010 i uppdrag att närmare utforma det nya systemet (dnr U2010/4164/UH) och under våren 2011 har kvalitetsutvärderingar enligt det nya systemet påbörjats. Höskoleverket har sedan 2009 även i uppgift att utvärdera utbildning på forskarnivå.

Höskoleverkets kvalitetsutvärderingar avser program och ämnen som leder till examen. Inom högskolan ges därutöver ett stort antal kurser som inte kan utgöra huvudämne i en examen och som därmed inte omfattas av verkets ordinarie utvärderingar. Regeringen gav därför Höskoleverket i uppdrag (dnr U2010/427/UH) att även utvärdera ett urval av dessa utbildningar för att säkerställa att de uppfyller kraven på högskoleutbildning enligt högskolelagen.

Parallellt med utvecklingsarbetet med ett nytt kvalitetsutvärderingssystem har Höskoleverket under 2010 avslutat tidigare påbörjade kvalitetsutvärderingar av utbildningar. I det tidigare systemet för kvalitetsutvärdering av ämnen och program granskades först utbildningarna översiktligt för att ge en nationell bild av ämnet eller programmet. Efter den översiktliga granskningen beslutade Höskoleverket att göra fördjupade granskningar av de ämnen eller program där kvaliteten bedömdes vara dålig eller där det fanns intressanta exempel ur kvalitetssynpunkt. Under 2010 genomfördes 39 sådana fördjupade granskningar, varav Höskoleverket beslutade att 33 av de granskade utbildningarna hade godkänd kvalitet. Övriga sex utbildningar bedömdes inte uppfylla kvalitetskraven och de

berörda lärosätena måste därför vidta åtgärder för att få behålla examenstillstånden. Höskoleverket kommer att följa upp dessa utbildningar under 2011. Vidare genomfördes under 2010 och våren 2011 uppföljningar av tidigare fördjupande granskningar som lett till ifrågasättanden av examenstillstånd. Uppföljningarna ledde till att tillståndet att utfärda examina återkallades för tre lärosäten.

Som ytterligare en del i Höskoleverkets tidigare system för kvalitetssäkring genomfördes granskningar av lärosätenas kvalitetsarbete. Under 2010 avslutades granskningar av kvalitetsarbetet vid åtta lärosäten, vilka samtliga bedömdes ha ett godtagbart eller gott kvalitetsarbete.

Prövning av tillstånd att utfärda examina

Under 2010 har Höskoleverket prövat och beslutat om betydligt fler examenstillstånd jämfört med 2009. Ökningen beror främst på förändringar av lärar- och förskollärarytbildningarna som innebär att den tidigare lärarexamen från och med den 1 juli 2011 ersattes med fyra nya examina; förskollärarexamen, grundlärarexamen, ämneslärarexamen och yrkeslärarexamen. Under 2010 ansökte 29 lärosäten om tillstånd att utfärda förskollärarexamen, grundlärarexamen, ämneslärarexamen eller yrkeslärarexamen. Av dessa beviljades ca 60 procent av ansökningarna avseende förskollärarexamen eller grundlärarexamen, samt 70 procent av ansökningarna om tillstånd att utfärda yrkeslärarexamen respektive ämneslärarexamen. Under våren 2011 fick lärosätena på nytt möjlighet att ansöka om tillstånd att utfärda någon av de nya lärarexamina. Merparten av de lärosäten som tidigare hade fått avslag på ansökan om tillstånd att utfärda förskollärarexamen eller grundlärarexamen ansökte på nytt. I fråga om ämneslärarexamen återkom lärosäten endast med ansökningar för knappt en tredjedel av de ämnen som de tidigare hade fått avslag för. Sammantaget tillstyrktes de flesta av ansökningarna.

Under 2010 infördes ett nytt system som gav högskolor möjlighet att ansöka om tillstånd att utfärda examen för utbildning på forskarnivå inom ett område. Av de 20 prövade ansökningarna beviljades 16 tillstånd att utfärda generell doktorsexamen inom ett

område. Därutöver beviljades tre av fem ansökningar om tillstånd att utfärda konstnärlig examen på forskarnivå.

Totalt har Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar, prövningar och kvalitetsgranskningar kostat ca 41 miljoner kronor under 2010.

Lärosätenas kvalitetsarbete

Av lärosätenas årsredovisningar för 2010 framgår att flera universitet och högskolor har förändrat eller planerar att förändra sitt interna kvalitetsarbete med anledning av det nya nationella kvalitetsutvärderingssystemet. Till exempel har några lärosäten infört egna kvalitetsgranskningar av självständiga arbeten som en förberedelse inför Högskoleverkets granskningar av dessa. Vidare har flera lärosäten i större utsträckning börjat samarbeta, nationellt och internationellt, kring utveckling och kvalitetsgranskning av intern kvalitet och kvalitetsarbetsystem.

6.4 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Anslagen till universitet och högskolor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick totalt till 21 086 miljoner kronor under 2010. Av dessa var 20 717 miljoner kronor avsatta för ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer (takbelopp) och 369 miljoner kronor för särskilda åtaganden.

Takbeloppet utgör den maximala ersättningen för redovisade helårsstudenter och helårsprestationer som ett universitet eller högskola kan erhålla för redovisade helårsstudenter och helårsprestationer. För de olika utbildningsområdena fastställer regeringen årligen de ersättningsbelopp som ska tillämpas för helårsstudenter och helårsprestationer (se avsnitt 8.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet). Om takbeloppet inte nås ett år på grund av ett för lågt antal studenter, finns möjlighet att spara det utrymme i takbeloppet som lärosätet inte har utnyttjat, dock högst tio procent av takbeloppet. På samma sätt kan medel motsvarande fler studenter än vad som ryms inom takbeloppet ett visst år sparas till kommande år, dock högst

tio procent av takbeloppet även i detta fall. Under 2010 var det totala utfallet 21 021 miljoner kronor vilket motsvarar 101 procent av takbeloppet. Nästan samtliga lärosäten hade en överproduktion under 2010 (se vidare tabell 6.1 Antal helårsstudenter, takbelopp och forskningsanslag 2010).

Sökande

Inför höstterminen 2010 sökte totalt ca 374 000 personer till utbildningsprogram och kurser vid universitet och högskolor. Det är en ökning med fyra procent jämfört med inför höstterminen 2009. Könsfördelningen bland de sökande var densamma som 2009, dvs. 62 procent av de sökande var kvinnor och 38 procent var män. Av det totala antalet sökande utgjorde 19-åringarna 30 procent. Det är den högsta andelen under den senaste tolvårsperioden.

Antalet sökande utan tidigare högskoleutbildning minskade med en procent jämfört med höstterminen 2009. Av de sökande utan tidigare högskoleutbildning var andelen 19-åringar 30 procent, vilket är den högsta andelen under de senaste tolv åren.

Antal sökande per utbildningsplats varierar kraftigt mellan olika utbildningar. För alla yrkesexamensprogram fanns det i genomsnitt 1,9 behöriga förstahandssökande per antagen. Högst söktryck bland yrkesexamensprogram, med över fem sökande per plats, hade utbildningarna till psykolog, läkare, veterinär, arkitekt och sjukgymnast. Utbildningar med drygt en sökande per plats var utbildningar inom naturvetenskap och lärarutbildningar.

När det gäller lärarutbildningarna ökade andelen behöriga förstahandssökande med två procent inför höstterminen 2010 jämfört med höstterminen 2009. Under den senaste femårsperioden har dock antalet behöriga förstahandssökande till lärarutbildningen minskat från 13 900 till 13 000.

Högskolenybörjare

Under läsåret 2009/10 fortsatte ökningen av antalet högskolenybörjare. Under läsåret påbörjade 109 000 personer högskolestudier

Tabell 6.1 Antal helårsstudenter, takbelopp och forskningsanslag 2010

UNIVERSITET/HÖGSKOLA	Antal helårsstudenter	Takbelopp (mkr)	Utfall (mkr)	Utfall %	Strategiska forskningsområden (tkr)	Nya resurser forskning (tkr)	Omfördelning av forskningsanslag (tkr)	Anslag för forskning och forskarutb. (tkr)
Uppsala universitet	22 695	1 385,2	1 342,4	97%	59 400	41 496	685	1 650 212
Lunds universitet	28 223	1 736,0	1 860,2	107%	75 200	46 335	20 043	1 694 820
Göteborgs universitet	26 714	1 761,1	1 815,3	103%	10 000	29 705	-4 947	1 285 310
Stockholms universitet	29 725	1 594,9	1 486,7	93%	19 000	28 590	-11 258	1 335 642
Umeå universitet	17 302	1 189,8	1 225,6	103%	20 300	19 192	-10 639	903 571
Linköpings universitet	18 857	1 293,0	1 338,2	104%	29 300	14 400	-733	670 239
Karolinska institutet	5 523	619,4	551,4	89%	51 600	35 085	19 664	1 313 761
Kungl. Tekniska högskolan	14 073	1 079,3	1 126,0	104%	82 200	19 886	-7 295	930 727
Luleå tekniska universitet	7 041	602,2	557,5	93%	6 000	5 326	-7 517	310 169
Karlstads universitet	8 716	594,7	612,3	103%		2 229	-5 481	187 114
Linnéuniversitetet	15 575	945,6	977,3	103%		3 487	-4 008	262 170
Örebro universitet	10 143	662,4	680,3	103%		3 831	-460	203 492
Mittuniversitetet	9 350	521,0	587,4	113%		2 538	-4 879	187 143
Blekinge tekniska högskola	4 235	302,4	311,9	103%		779	-2 569	79 508
Malmö högskola	12 581	810,2	806,6	100%		1 223	3 125	100 254
Mälardalens högskola	8 042	590,7	563,7	95%		1 345	3 805	73 826
Dans- och cirkushögskolan	151	48,1	49,4	103%		-	-	5 542
Dramatiska institutet	165	81,8	85,6	105%		-	-	5 385
Försvarshögskolan	546	*	*			-	-	8 921
Gymnastik- och idrottshögskolan	401	51,3	53,7	105%		392	-1 212	23 678
Högskolan i Borås	6 553	447,6	472,0	105%		826	2 408	51 106
Högskolan Dalarna	7 256	435,3	434,1	100%		825	2 148	51 429
Högskolan på Gotland	2 441	136,7	145,1	106%		285	783	19 935
Högskolan i Gävle	6 473	411,6	426,7	104%		765	-649	79 164
Högskolan i Halmstad	6 078	368,4	404,3	110%		888	2 204	50 693
Högskolan Kristianstad	5 500	343,9	352,7	103%		640	1 852	44 101
Högskolan i Skövde	4 475	319,2	302,3	95%		831	2 507	37 653
Högskolan Väst	5 134	341,2	344,8	101%		546	1 600	37 204
Konstfack	616	129,1	132,6	103%		-	-	7 430
Kungl. Konsthögskolan	210	58,4	59,4	102%		-	-	4 253
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	668	111,7	120,7	108%		-	-	7 519
Operahögskolan i Stockholm	37	17,2	17,1	99%		-	-	4 728
Södertörns högskola	7 457	373,1	377,7	101%		1 494	1 768	35 760
Teaterhögskolan i Stockholm	65	28,4	27,1	95%		-	-	
Sveriges lantbruksuniversitet	3 987	*	*		13 000	20 376	-9 994	957 691
Chalmers tekniska högskola AB	9 441	792,1	823,0	104%	69 000	14 008	984	612 417
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	8 762	535,0	551,0	103%		2 677	8 067	77 533
Totalt	315 211	20 718,0	21 022,1	101 %	435 000	300 000		13 310 100

Anm.: I tabellen redovisas inte vissa mindre enskilda utbildningsanordnare. Vid dessa lärosäten fanns under 2010 ca 4 200 helårsstudenter.

* Försvarshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet har inga takbelopp.

Försvarshögskolan och de konstnärliga högskolorna ingår inte i omfördelningen av forskningsanslag.

för första gången. Det är nästan 15 000 fler än föregående läsår. Trots att antalet högskolenybörjare var rekordhög redan läsåret 2008/09 ökade antalet högskolenybörjare 2009/10 med 16 procent jämfört med föregående läsår. Till stor del beror den kraftiga ökningen förmodligen på den ekonomiska krisen och svårigheterna som de ungdomar som lämnar gymnasiet har att få ett arbete. Därutöver är årskullarna i åldern 19–21 år ovanligt stora och antalet 19-åringar i högskolan ökade med 33 procent jämfört med föregående läsår. Tidigare år har en stor del av ökningen av högskolenybörjare bestått av inresande studenter, men för första gången på tio år står de svenska högskolenybörjarna för merparten av ökningen (se avsnitt 6.4.1 Studenternas internationella rörlighet).

I takt med att antalet unga studenter ökar, sjunker medianåldern för högskolenybörjarna. Exkluderas de inresande studenterna har medianåldern för högskolenybörjare sjunkit från knappt 22 år till knappt 21 år mellan läsåren 2003/04 och 2009/10. Andelen av en årskull som påbörjat högskoleutbildning vid 19 års ålder har ökat kraftigt och uppgår till närmare 18 procent. Vid 24 års ålder har ungefär 42 procent påbörjat högskolestudier. Nästan 70 procent av de svenska högskolenybörjarna var under 22 år läsåret 2009/10. Denna andel har ökat med elva procentenheter under de senaste tio åren. Under samma period har antalet svenska högskolenybörjare ökat i åldersgruppen under 25 år medan antalet har minskat i åldersgrupperna över 25 år.

Nästan hälften av högskolenybörjarna läser enbart fristående kurser. Antalet högskolenybörjare på fristående kurs har ökat med 63 procent under de senaste tio åren. En stor del av ökningen beror på ökningen av inresande studenter eftersom dessa framför allt läser fristående kurser. Exkluderas de inresande studenterna är ökningen av antalet högskolenybörjare på fristående kurser de senaste tio åren 42 procent, vilket till stor del beror på det allt större intresset för distanskurser.

Tabell 6.2 Högskolenybörjare efter inriktning läsåret 2009/10, inklusive resp. exklusive inresande studenter

	Totalt	Kvinnor	Män
Inkl. inresande studenter			
<i>Totalt</i>	108 900	55 %	45 %
Yrkesexamensprogram	28 900	60 %	40 %
Program mot generell examen	28 300	47 %	53 %
Fristående kurser	51 600	56 %	44 %
Exkl. inresande studenter			
<i>Totalt</i>	82 000	58 %	42 %
Yrkesexamensprogram	28 600	60 %	40 %
Program mot generell examen	19 300	52 %	48 %
Fristående kurser	34 100	60 %	40 %

Källa: SCB

Studenter

Under 2010 fortsatte antalet helårsstudenter vid universitet och högskolor att öka och uppgick till drygt 315 000. Antalet helårsstudenter har ökat vid nästan alla lärosäten. Sammantaget ökade antalet helårsstudenter med 15 600 eller fem procent under 2010. Jämfört med för tio år sedan var antalet helårsstudenter 2010 nästan 60 000 fler.

Drygt hälften av samtliga helårsstudenter läser kurser inom samhällsvetenskap och juridik. Området är det klart största för både män och kvinnor och företagsekonomi utgör det enskilt största ämnet. På andra plats för kvinnor kommer området humaniora och för männen teknikområdet.

Medianåldern för samtliga studenter är 25 år. Om de inresande studenterna exkluderas har medianåldern bland studenterna varit lika hög i flera år. Studenterna i åldersgruppen under 22 år har under de senaste åren stått för den största ökningen i antal studenter.

Tabell 6.3 Antal studenter i högskoleutbildning 2008–2010

	2008	2009	2010	Andel kvinnor			Andel män		
				2008	2009	2010	2008	2009	2010
Antal helårsstudenter	280 060	304 241	320 925	59 %	59 %	58 %	41 %	41 %	42 %
Antal registrerade studenter i grundutbildning, per hösttermin	348 426	360 993	369 292	60 %	59 %	59 %	40 %	41 %	41 %
Antal högskolenybörjare*	87 100	94 039	108 900	57 %	56 %	55 %	43 %	44 %	45 %

Källa: Högskoleverket

Anm.: Inklusive helårsstudenter vid Försvarshögskolan, Sveriges lantbruksuniversitet, Handelshögskolan i Stockholm samt övriga enskilda utbildningsanordnare.

* Student som för första gången är registrerad i svensk högskoleutbildning. Uppgifterna avser läsår. 2010 innebär läsåret 2009/10.

Antalet studenter som är registrerade på fristående kurser fortsätter att öka. Andelen som läser fristående kurs av det totala antalet studenter ligger dock relativt stilla på 40 procent sedan tio år tillbaka.

Utbildnings- och examensstrukturen med uppdelning av kurser efter utbildningsnivåerna grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå började tillämpas läsåret 2007/08. Läsåret 2009/10 var drygt 98 000 studenter registrerade på kurser på avancerad nivå, vilket motsvarar 23 procent av samtliga studenter. Högst andel studenter på avancerad nivå fanns inom områdena teknik och medicin/odontologi med 30 respektive 27 procent. Lägst andel på avancerad nivå hade området för humaniora med sju procent.

Av studenterna i utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgör kvinnor 60 procent och män 40 procent. En del av förklaringen till den höga andelen kvinnor inom högskolan kan vara att kvinnor i större utsträckning än män söker sig till högskolan för att gå vissa yrkesutbildningar eftersom gymnasieskolans utbud av yrkesutbildningar i större utsträckning omfattar traditionellt manliga yrken. Ytterligare en förklaring kan vara kvinnors bättre studieresultat i gymnasieskolan.

Skillnaderna är stora i andelen män och kvinnor inom olika ämnesområdena. Könsfördelningen är jämn endast inom humaniora, naturvetenskap och det konstnärliga området. Särskilt framträdande är den ojämna könsfördelningen inom ämnesområdena teknik, vård och medicin.

Distansutbildningen inom högskolan fortsätter att öka. Under läsåret 2009/10 uppgick antalet distansstudenter till ca 134 000, vilket är 15 000 fler än föregående läsår och nästan fyra gånger så många som för tio år sedan. Det innebär att drygt var fjärde student 2009/10 läste på distans eller kombinerade distansstudier med campusförlagda studier. Omräknat i helårsstudenter motsvarar det ungefär 15 procent av det totala antalet helårsstudenter. Av distansstudenterna läste nästan 40 procent samtidigt campuskurser. Jämfört med övriga studenter är drygt dubbelt så många distansstudenter över 34 år och andelen kvinnor är högre.

Flest antal studenter som enbart var registrerade på distanskurser läsåret 2009/10 hade Mittuniversitetet med ca 16 100 studenter och Umeå universitet med ca 13 800 studenter. Det innebär att antalet distansstudenter vid

Mittuniversitetet nästan har fördubblats och vid Umeå universitet har ökat med nästan 70 procent jämfört med föregående läsår. Högst andel studenter som enbart var registrerade på distanskurser läsåret 2009/10 hade Högskolan på Gotland med 83 procent. Andra lärosäten med en hög andel studenter på enbart distanskurser var Högskolan Dalarna (65 %), Högskolan i Gävle (59 %) och Blekinge tekniska högskola (58 %).

6.4.1 Studenternas internationella rörlighet

Inresande studenter

Antalet utländska studenter som påbörjar studier vid svenska universitet och högskolor har fortsatt att öka. Läsåret 2009/10 uppgick antalet inresande studenter till 41 900, av vilka 44 procent var kvinnor och 56 procent var män. Det är en ökning med 5 300 studenter jämfört med det föregående läsåret. De utländska studenternas andel av högskolenyborjare har ökat från 11 procent läsåret 1999/00 till 26 procent läsåret 2009/10. Totalt utgjorde de inresande studenterna tio procent av samtliga studenter i Sverige under läsåret 2009/10. Motsvarande andel för föregående läsår var nio procent.

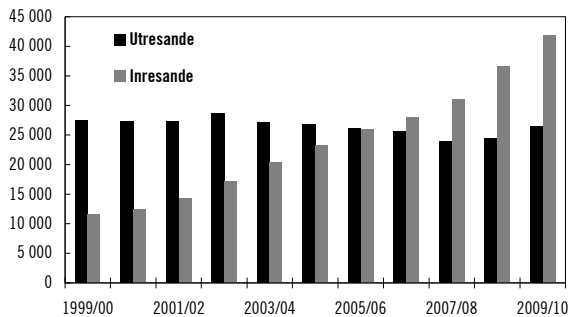
Av de utländska studenterna kom 27 800 till Sverige som fritt inresande studenter utanför utbytesprogram (s.k. free mover-studenter) och 14 400 inom ramen för utbytesprogram. De fritt inresande studenterna har ökat med 4 100 jämfört med föregående läsår och studenterna inom utbytesprogram har ökat med 1 400. Könsfördelningen i högskolan påverkas av de inresande studenterna eftersom antalet inresande män har ökat mer än antalet inresande kvinnor.

Även genomsnittsåldern bland de högskolestuderande påverkas av de inresande studenterna eftersom de ofta är äldre än de svenska nyborjarna. Detta beror bland annat på att de fritt inresande studenterna oftast har avslutat en utbildning på grundnivå innan de påbörjar studierna i Sverige.

Av de utbytesstudenter som var nyborjare vid svenska högskolor 2009/10 kom 75 procent från europeiska länder, 13 procent från Asien och 8 procent från Nordamerika. Cirka 40 procent av de fritt inresande studenterna läsåret 2009/10

kom från länder i Asien. Bland dessa kom flest från Kina och Pakistan. Jämfört med föregående läsår har antalet fritt inresande studenter från Indien och Bangladesh ökat mycket. Från Indien har antalet nästan tredubblats.

Diagram 6.1 Antal in- och utresande studenter läsåren 1999/00–2009/10

Källa: SCB/Högskoleverket

Under läsåret 2009/10 studerade i stort sett samtliga utbytesstudenter på fristående kurser. Av de fritt inresande studenterna studerade 68 procent på program och 32 procent på fristående kurser under läsåret 2009/10. Nästan 90 procent av de fritt inresande studenter som studerade på program studerade på avancerad nivå, vilket är en ökning sedan läsåret innan då motsvarande siffra var 80 procent. Inresande studenter studerar främst inom områdena teknik/tillverkning och naturvetenskap/matematik/data.

Lsåret 2009/10 kom 14 400 inresande studenter till svenska högskolor via ett utbytesprogram. Av dessa deltog 66 procent i ett EU-program, 30 procent i bilaterala utbytes- och samarbetsavtal mellan lärosäten och fyra procent inom Nordplusprogrammet.

Studieavgifter

Riksdagen beslutade våren 2010 i enlighet med regeringens proposition *Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter* (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230). I enlighet med förslagen och bedömningarna i propositionen införs fr.o.m. hösten 2011 studieavgifter för studenter som inte är medborgare i länder inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz, s.k. tredjelandsstudenter.

Under 2010 har universitet och högskolor arbetat intensivt med att förbereda införandet av studieavgifter för medborgare i länder i enlighet med ovan som söker till Sverige för att studera.

Hur universitet och högskolor förhåller sig till studieavgifterna och rekrytering av avgiftsskyldiga studenter varierar stort. Vid lärosätena har det under året pågått ett arbete med att etablera en organisation för marknadsföring av de utbildningar man erbjuder på engelska, rekrytering och antagning av studenter, administrativa system för betalningshantering samt förberedelser för mottagandet av avgiftsskyldiga studenter. Arbetet med att besluta om avgiftsnivåer på utbildningar och kurser har varit omfattande för lärosätena. Flera universitet och högskolor gör om sina webbplatser och informationen på engelska ses över. Ett trettio-tal svenska lärosäten deltar i *Study Destination Sweden* – ett projekt som samordnas av Svenska institutet. Inom ramen för samarbetet genomförs bland annat rekryteringsresor och kontakter etableras med rekryteringsagenter i olika länder. Inom projektet tas även fram en gemensam plattform för att informera om Sverige och svensk högre utbildning. Regeringen har i samband med studieavgifternas införande ökat tilldelningen till Svenska institutet till drygt 8 miljoner kronor årligen för information om studier i Sverige.

Universitet och högskolor har under 2010 haft ett nära samarbete med Verket för högskoleservice vad gäller antagningsfrågor, administration av anmälningsavgift och bedömning av om en student är avgiftsskyldig eller ej.

Flera universitet och högskolor har sett en dramatisk ökning av fritt inresande studenter från tredje land under 2010 och drar slutsatsen att detta är en effekt av införandet av studieavgifter från och med höstterminen 2011.

I enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen *Konkurrera med kvalitet* avsätts under 2011 30 miljoner kronor från utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning till stipendier för studenter från tredje land. Summan ökar 2012 till 60 miljoner. Vidare avsätter regeringen sedan 2011 30 miljoner kronor per år till stipendier från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd till studenter från länder med vilka Sverige har ett långsiktigt samarbete.

Utresande studenter

Antalet svenskar som studerar utomlands ökar. Under läsåret 2009/10 studerade 26 500 svenska studenter utomlands, vilket är en ökning med 2 100 studenter eller nio procent jämfört med

läsåret innan. Utlandsstudier inom utbytesprogram ökar mest. Av de utresande studenterna var 21 procent utbytesstudenter och 79 procent fritt utresande studenter.

Nästan två tredjedelar av de utresande studerade i Europa, även om allt fler väljer att studera i Asien. Sex länder tog emot över två tredjedelar av de utresande svenska studenterna: Storbritannien, USA, Danmark, Australien, Spanien och Frankrike. Bland de utresande studenterna var 60 procent kvinnor och 40 procent män.

Lsåret 2009/10 studerade 5 700 svenska studenter utomlands via ett utbytesprogram. Av dessa var 3 300 kvinnor och 2 400 män. Bland de som studerade utomlands via utbytesprogram deltog 51 procent i bilaterala utbytes- och samarbetsavtal mellan lärosäten, 45 procent inom EU-program och 4 procent inom Nordplusprogrammet.

Av samtliga studenter som avlade examen i Sverige under 2009/10 hade tolv procent studerat utomlands under sin utbildning. De flesta som har studerat utomlands återfinns bland personer med arkitektexamen och personer med juristexamen. Gruppen examinerade inom vård- och omsorgsområdet (exkl. läkare) samt undervisningsområdet har en mycket låg andel studenter som har studerat utomlands med sex respektive tre procent.

Mobilitet förekommer i flera olika varianter förutom studentutbyten. Exempel på detta är fältstudier, Erasmuspraktik och verksamhetsförlagd utbildning inom lärarutbildningen. De konstnärliga högskolorna har ofta många olika sorters aktiviteter i portföljen internationalisering, såsom studieresor, projekt, workshops, utställningar och möjligheter för studenterna att under en period arbeta i ateljéer utomlands.

6.4.2 Lärarresurser

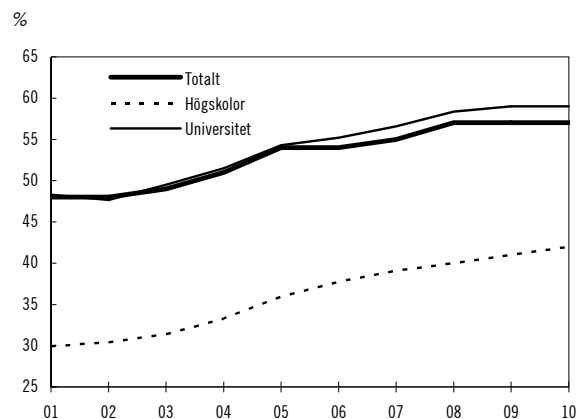
Antalet anställda vid landets universitet och högskolor 2010 var 70 100 personer. Det är det högsta antalet någonsin och en ökning med sex procent jämfört med föregående år då antalet anställda uppgick till 66 300 personer. Av de anställda vid universitet och högskolor arbetade 63 procent med undervisning och forskning.

Av alla anställda vid universitet och högskolor var 51 procent kvinnor och 49 procent män 2010. Andelen kvinnor varierar dock mellan

olika personalkategorier. Bland den forskande och undervisande personalen var 43 procent kvinnor och 57 procent män, medan andelen kvinnor bland professorerna endast var 21 procent och andelen män 79 procent.

Andelen disputerade lärare uppgick till 57 procent. Under de senaste tio åren har andelen disputerade lärare ökat relativt kraftigt och uppgick 2001 till 47 procent av den forskande och undervisande personalen. Ökningen har skett både bland högskolorna som har gått från 30 procent disputerade 2001 till 42 procent 2010 och bland universiteten som har ökat andelen disputerade från 48 procent till 59 procent 2010. Högst andel disputerade bland de statliga universiteten och högskolorna hade Lunds universitet med 73 procent. Bland högskolorna var det Södertörns högskola som hade den högsta andelen disputerade med 63 procent, vilket var en högre andel än flera universitet.

Diagram 6.2 Andel disputerade lärare 2001–2010

Källa: Högskoleverket

Antalet professorer fortsätter att öka och uppgick 2010 till 5 300. Det är drygt 200 fler än föregående år. Andelen professorer som är kvinnor är dock fortfarande låg och uppgick under 2010 till 21 procent. När regeringen 1998 införde mål för andelen professorer som är kvinnor var andelen knappt elva procent. Det är stor skillnad mellan olika lärosäten och ämnen i hur stor andel av professorerna som är kvinnor. På de flesta lärosätena har dock andelen ökat under de senaste åren, medan den för vissa lärosäten varit relativt konstant. Bortsett från några konstnärliga högskolor med endast ett fåtal professorer, hade Malmö högskola, Högskolan i Borås och Södertörns högskola högst andel professorer som är kvinnor – 34 procent för samtliga. Lågst

andel hade Gymnastik- och idrottshögskolan, Försvarshögskolan och Operahögskolan i Stockholm med noll procent av professorerna som är kvinnor.

6.4.3 Integration

Kompletterande utbildning

Under 2000-talet har möjligheterna till kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen ökat. Utbildningarna har under de senaste åren gått från att vara allmänna till att bli specifika för olika yrkesgrupper. Under 2010 pågick vid flera lärosäten kompletteringsutbildningar enligt regeringsuppdrag för ca 30 jurister och 200 lärare. Dessutom anordnades kompletterande utbildningar för personer med avslutad läkar- och sjuksköterskeutbildning från tredjeland vid fyra lärosäten. Under 2010 påbörjades även kompletterande utbildning för personer med avslutad tandläkarutbildning från tredje land. Hittills har bara ett fåtal personer slutfört dessa kompletterande utbildningar, varför det är svårt att dra slutsatser om satsningen.

Kostnaden för kompletterande utbildningar för utländska akademiker uppgick under 2010 till ca 43 miljoner kronor.

Bedömning av utländska utbildningsmeriter

Högskoleverket har i uppdrag att göra bedömningar av utländska utbildningsmeriter för att bidra till att personer med utländsk högre utbildning ska kunna integreras på den svenska arbetsmarknaden. Verket har även fram till den 1 juli 2011 varit ansvarig för utfärdandet av behörighetsbevis för lärare med utländsk utbildning. Antalet ärenden om bedömning av kunskaper för yrkesverksamhet har ökat med 13 procent jämfört med föregående år och uppgår till totalt 5 700 ansökningar. Bedömningarna gäller utbildningar från sammanlagt 139 länder. Ansökningarna från personer med irakisk utbildning har avtagit sedan 2008 men utgör fortfarande den i särklass största gruppen följt av Ryssland, Iran, Polen och Storbritannien. Störst ökning under 2010 har skett för ansökningar med utbildningar från Asien bl.a. Pakistan, Bangladesh, Syrien, Thailand, Indien och Iran. Antalet ansökningar för lärarbehörighet ökade under 2010 och har

under den senaste femårsperioden ökat med 73 procent.

6.4.4 Genomströmning

Prestationsgrad

Prestationsgraden, dvs. kvoten mellan avklarade poäng och helårsstudenter, har under de senaste fem åren minskat från 83 procent till 79 procent 2010. Minskningen gäller framför allt fristående kurser och generella program. En orsak till den minskade prestationsgraden är att en allt större andel av studenterna läser på distansutbildningar där prestationsgraden vanligen är låg. Under de senaste åren har dessutom antalet helårsstudenter ökat kraftigt. Eftersom det sker en viss eftersläpning i poängprestationen i förhållande till registreringarna är det normalt att prestationsgraden sjunker något under de år antalet helårsstudenter ökar kraftigt.

Skillnaden i prestationsgrad är stor mellan olika studieformer. Prestationsgraden för program som leder till yrkesexamen var 91 procent läsåret 2008/09 och för fristående kurser 63 procent. Den låga prestationsgraden för fristående kurser beror till stor del på att många studenter läser fristående kurser på distans. Program som ges som distansutbildning har dock en prestationsgrad liknande den campusförlagda utbildningen.

Tabell 6.3 Prestationsgrad 2008–2010

Utbildningsområde	2008	2009	2010
Humaniora (inkl. teologi)	70 %	67 %	67%
Samhällsvetenskap (inkl. juridik)	79 %	77 %	78%
Vård (inkl. medicin, odontologi, farmaci)	92 %	91 %	92%
Naturvetenskap	78 %	74 %	73%
Teknik	80 %	78 %	78%
Undervisning	91 %	89 %	88%
Konst (inkl. idrott, design, media)	90 %	92 %	94%
Övrigt	85 %	79 %	79%
Totalt	81 %	79 %	79 %

Källa: Högskoleverket

Utbildningsområdena undervisning, vård och konst har de högsta prestationsgraderna. Den höga prestationsgraden förklaras med att kurserna inom dessa områden ofta ingår i program och att examen behövs för att få legitimation att

utöva t.ex. vissa värddyrken. Lägst är prestationsgraden inom humaniora där en övervägande del av utbildningarna består av fristående kurser. Inom alla utbildningsområden har kvinnor en högre prestationsgrad än män.

Skillnaderna i prestationsgrad är stor mellan olika universitet och högskolor. Nivån på prestationsgraden vid olika lärosäten avgörs i stort utsträckning av andelen studenter på fristående kurser i kombination med andelen studenter på distansutbildning

Studenter som inte tar poäng

En faktor som påverkar prestationsgraden är hur stor andel av studenterna som registrerar sig på en kurs eller program och som sedan inte tar några poäng. Beräkningar visar att bland studenter som var registrerade höstterminen 2009 har ca tio procent av samtliga studenter inte tagit några poäng alls på de kurser där de har varit registrerade. Totalt rör det sig om ca 30 000 helårstudenter som var registrerade men som inte tog några poäng under höstterminen 2009 och vårterminen 2010, av vilka 3 700 var inresande studenter. Totalt uppgår ersättningen som utgår till universitet och högskolor för studenter som inte tar några poäng till motsvarande ca 900 miljoner kronor.

Andelen studenter som inte tar poäng skiljer sig mellan olika utbildningsformer. Högst är andelen på fristående kurser på distans. Andelen studenter som inte tar några poäng skiljer sig också mellan olika universitet och högskolor. Lärosäten med en hög andel studenter på fristående kurser och distansutbildning har en högre andel studenter som inte tar några poäng än lärosäten med en stor andel av studenterna på program.

Många studenter som inte tar poäng är dock registrerade på andra kurser där de har tagit poäng. Detta gäller för ca 47 procent av samtliga studenter som inte har tagit några poäng.

Om studenter som inte har tagit några poäng exkluderas ur kvoten i beräkningen av prestationsgrad stiger denna till totalt 86 procent. Eftersom andelen studenter som inte tar poäng är olika stor inom olika utbildningsområden påverkas prestationsgraden olika mycket. Prestationsgraden är dock fortfarande lägst inom humaniora även om studenter som inte tar några poäng exkluderas.

Examina

Examina delas in i tre kategorier: generella examina, konstnärliga examina och yrkesexamina. Sedan början av 2000-talet har antalet avlagda examina ökat med nästan 50 procent. Till viss del förklaras den kraftiga ökningen av att det har blivit vanligare att en och samma student tar ut flera examina. Det gäller framför allt vissa yrkesexamina som högskoleingenjörsexamen och sjuksköterskeexamen som kombineras med en generell examen.

Läsåret 2009/10 utfärdades 60 400 examina vid universitet och högskolor, vilket var 2 500 fler än föregående läsår. Antalet personer som examinerades var 51 700. Av alla utfärdade examina var 31 500 generella examina, dvs. drygt hälften. Av dessa var i sin tur mer än hälften kandidatexamina. Masterexamina, som tillkom vid införande av den nya examensstrukturen 2007, fortsätter att öka och läsåret 2009/10 utfärdades 3 900 masterexamina.

Kategorin konstnärliga examina infördes som en följd av den nya examensstrukturen 2007 och läsåret 2009/10 utfärdades 320 konstnärliga examina.

Antalet yrkesexamina fortsätter att minska och läsåret 2009/10 utfärdades 28 300 yrkesexamina, vilket var 800 färre än föregående läsår. De tre största yrkesexamina är lärarexamen, sjuksköterskeexamen och civilingenjörsexamen.

Läsåret 2009/10 utfärdades 8 100 lärarexamina, vilket var lika många som föregående läsår. Nedgången som skedde mellan läsåret 2007/08 och 2008/09 har därmed inte fortsatt. Fördelningen av män och kvinnor är mycket ojämn för lärarexamina. Andelen kvinnor har under många år varit 80 procent. Det är dock stora skillnader mellan de olika inriktningarna. Andelen män med lärarexamen med inriktning mot gymnasieskola är 40 procent medan andelen män med inriktning mot förskola och grundskolans tidigare år är tio procent.

För att säkra kvaliteten i undervisningen och för att ge erfarna lärare som saknar lärarexamen en möjlighet att komplettera sin utbildning pågår sedan 2007 en särskild utbildningsåtgärd för vidareutbildning av lärare, den s.k. VAL-satsningen vid sju lärosäten. Utbildningen planeras med hänsyn till studentens tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet och har tidigare främst omfattat det allmänna utbildningsområdet. Under 2010 förändrades förordningen

(2007:224) om högskoleutbildning för vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen. Ändringarna innebar bl.a. att utbildningens omfattning utökades från maximalt 60 högskolepoäng till maximalt 120 högskolepoäng, för att möjliggöra att fler obehöriga lärare kan delta i satsningen. Under 2010 har antalet sökande ökat bl.a. på grund av dessa utökade möjligheter men också beroende på att det kommande kravet på lärarlegitimation blev känt. Under 2010 fanns 540 studenter registrerade inom ramen för VAL.

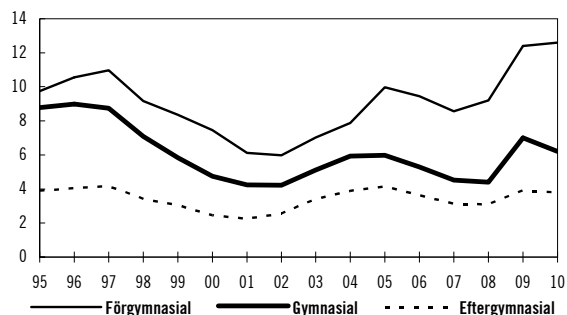
Antalet utfärdade sjuksköterskeexamina var 4 100 under 2010, vilket var något färre än föregående läsår. Även bland sjuksköterskeexamina är könsfördelningen ojämn. Andelen sjuksköterskeexamina utfärdade till män var 12 procent under läsåret 2009/10.

Bland civilingenjörsexamina var andelen män drygt 70 procent. Totalt utfärdades 3 400 civilingenjörsexamina läsåret 2008/09. Det är nästan exakt lika många som föregående läsår. Under de två senaste läsåren har dock antalet civilingenjörsexamina varit förhållandevis lågt. Särskilt jämfört med läsåret 2005/06 då 4 700 civilingenjörsexamina utfärdades, vilket var det högsta antalet någonsin.

6.5 Etablering på arbetsmarknaden

Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökning (AKU) visar att arbetslösheten är lägre bland högskoleutbildade än bland gymnasie- och grundskoleutbildade. Detta gäller oavsett konjunkturläge.

Diagram 6.4 Andel arbetslösa 16–64 år efter utbildningsnivå, 1995–2010

Anm.: Arbetslösa enligt tidigare svensk definition, dvs. arbetssökande heltidsstuderande ingår inte. Tidsseriebrott 2005, pga. att en ny EU-anpassad statistik infördes.
Källa: SCB:s AKU-undersökning

Undersökningar om högskoleutbildades inträde på arbetsmarknaden visar att etableringen fortsätter att vara god. Enligt Högskoleverkets undersökning Etablering på arbetsmarknaden – examinerade 2006/07 (2010:19 R) hade 80 procent av dem med avlagd examen läsåret 2006/07 etablerat sig på arbetsmarknaden 2008. Nästan alla (97 procent) hade haft ett jobb under hela eller delar av året.

Personer med yrkesexamen inom teknik samt vård och omsorg hade lättast att etablera sig på arbetsmarknaden under 2008. Högst etableringsgrad inom vård och omsorg hade personer med läkarexamen, 97 procent, med veterinärexamen, 96 procent samt med tandläkarexamen, 94 procent. Även personer som hade avlagt civilingenjörsexamen med bygg-, data- och maskininriktning liksom personer som avlagt högskoleingenjörsexamen med bygg- och maskininriktning hade en etableringsgrad på 90 procent eller mer. Lägst etableringsgrad hade personer med magisterexamen i historia, filosofi och teologi, 47 procent, samt personer med konstnärlig magisterexamen, 32 procent. Inom gruppen med konstnärlig magisterexamen är det relativt vanligt att starta eget företag, ofta med låga inkomster. Personer med konstnärlig magisterexamen faller utanför den definition på etablerade på arbetsmarknaden som har använts i undersökningen om de har tjänat mindre än 190 200 kronor under 2008. De står dock sällan helt utanför arbetsmarknaden.

Andelen av samtliga examinerade som var etablerade på arbetsmarknaden som egna företagare är låg, endast två procent. Kombinatorerna, dvs. personer som kombinerar anställning och eget företagande, var något fler, motsvarande sju procent. Både andelen företagare och kombinatorer varierar mycket beroende på utbildningsområde.

Skillnaden i etableringen mellan kvinnor och män har varierat över tid. Könsfördelningen skiljer sig mellan olika utbildningar, bland annat beroende på att män och kvinnor dominerar inom olika utbildningar, vilket leder till etablering i skilda sektorer på arbetsmarknaden som kan påverkas i olika grad av t.ex. förändringar i konjunkturen. Under 2008 var etableringen för män drygt sex procent högre än för kvinnor, att jämföra med fyra procent 2007. Det bör dock inte tolkas som att män fått en större fördel än kvinnor när det gäller etablering på arbetsmarknaden. Det är bara för några få utbildningar,

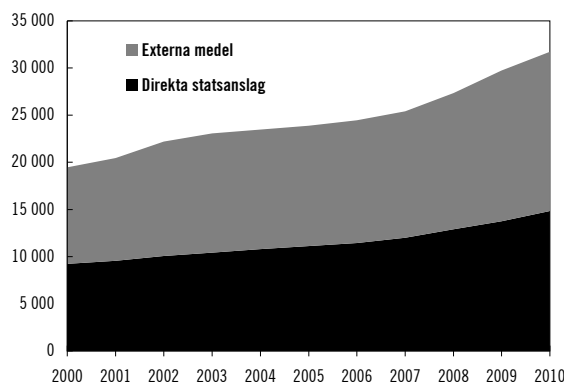
som för t.ex. sjuksköterskeexamen, som mönstret har sett likadant ut under flera år i rad.

6.6 Forskning

Lärosätenas direkta statsanslag för forskning och utbildning på forskarnivå var 14,8 miljarder kronor 2010. Jämfört med 2009 har de direkta anslagen ökat med 1,1 miljarder kronor. De direkta anslagen till universitet och högskolor utgjorde 47 procent av universitet och högskolors alla intäkter för forskning under 2010. Denna andel har varit i stort sett konstant under de senaste tio åren.

Utöver de direkta anslagen uppgick lärosätenas intäkter från nationella och internationella forskningsfinansiärer för forskning till 16,9 miljarder kronor.

Diagram 6.5 Universitet och högskolors intäkter för forskning 2000–2010

Källa: Högskoleverket

De direkta anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå används främst till grundforskning i form av lönekostnader för lektorer och professorer, samfinansiering av externa forskningsprojekt, riktad forskning till särskilt utpekade strategiska forskningsområden eller strategiska insatser för meritering av yngre forskare eller för personer inom områden med ojämn könsfördelning samt finansiering av utbildning på forskarnivå. Samfinansiering av externa projekt avser dels sådana medel som skjuts till när de externa forskningsmedlen inte finansierar forskningsprojekt fullt ut och dels sådana medel som krävs som medfinansiering av vissa finansiärer. Motsvarande nio procent av forskningsanslaget beräknas användas till samfinansiering. Genom införandet av Sveriges

universitets- och högskoleförbunds redovisningsmodell för indirekta kostnader har lärosätenas kontroll över forskningsprojektens totala kostnader ökat och den del av forskningsprojekten som finansieras med anslagsmedel gjorts tydligare.

6.6.1 Kvalitetsbaserad fördelning av forskningsmedel

I forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) bedömde regeringen att en ny modell för resurstilldelning för forskning och utbildning på forskarnivå borde införas. I enlighet med propositionen fördelas sedan 2010 anslagsmedel till universitet och högskolor utifrån deras resultat, mätt med resultatindikatorerna externa medel och vetenskaplig produktion.

Analys av publicerings- och citeringsstatistik är ett internationellt vedertaget verktyg för bedömning av forskningens volym och kvalitet. Olika forskningsområden har olika publiceringstradition. För att kompensera skillnaderna ges humaniora och samhällsvetenskap och till viss del naturvetenskap en större tyngd i beräkningarna av resurstilldelningen.

I indikatorn externa medel inkluderas alla externa medel som universitet och högskolor erhåller från alla externa finansiärer, vilket gör att indikatorn speglar en stor del av lärosätenas samverkan med det omgivande samhället. Det är samtidigt en markering att universitet och högskolor har som en viktig uppgift att samverka, vilket kan leda till nyttiggörande av resultat. Från principen att alla externa medel ska ingå görs endast undantag för vissa stiftelser och andra källor som är knutna till ett visst lärosäte. Resultatindikatorerna används vid fördelningen av nya medel för forskning och utbildning på forskarnivå som tillförs universitet och högskolor. Dessutom sker en omfördelning av forskningsmedel i enlighet med resultatindikatorerna. Det totala belopp som omfördelas är summan av de medel som har omfördelats föregående år och tio procent av de nya resurserna som tillförts universitet och högskolor föregående år. Fördelningen för ett givet år baseras på varje högskolas medelvärde för respektive indikator över tre år. De strategiska

forskningsmedlen ingår inte i omfördelningen. Under 2010 omfördelades 1 006 miljoner kronor och under 2011 omfördelades 1 036 miljoner kronor.

Tabell 6.5 Omfördelning av forskningsmedel 2010–2011

UNIVERSITET/HÖGSKOLA	Omfördelning 2010 (tkr)	Omfördelning 2011 (tkr)
Uppsala universitet	685	-5 616
Lunds universitet	20 043	-4 381
Göteborgs universitet	-4 947	1 289
Stockholms universitet	-11 258	2 724
Umeå universitet	-10 639	-486
Linköpings universitet	-733	890
Karolinska institutet	19 664	1 521
Kungl. Tekniska högskolan	-7 295	-697
Luleå tekniska universitet	-7 517	-58
Karlstads universitet	-5 481	97
Linnéuniversitetet	-4 008	1 307
Örebro universitet	-460	817
Mittuniversitetet	-4 879	1 141
Blekinge tekniska högskola	-2 569	342
Malmö högskola	8 067	28
Mälardalens högskola	3 805	411
Gymnastik- och idrottshögskolan	-1 212	332
Högskolan i Borås	2 408	66
Högskolan Dalarna	2 148	206
Högskolan på Gotland	783	61
Högskolan i Gävle	-649	486
Högskolan i Halmstad	2 204	256
Högskolan Kristianstad	1 852	666
Högskolan i Skövde	2 507	-174
Högskolan Väst	1 600	138
Södertörns högskola	1 768	427
Sveriges lantbruksuniversitet	-9 994	-1 734
Chalmers tekniska högskola AB	984	-220
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	8 067	161

6.7 Utbildning på forskarnivå

I enlighet med bedömningar och förslag i propositionen Forskarutbildning med profilering och kvalitet (prop. 2008/09:134, bet. 2008/09:UbU18, rskr. 2008/09:276) har författningsändringar gjorts som medför att högskolor som inte är universitet sedan den 1 januari 2010 kan ansöka om tillstånd att utfärda examen

på forskarnivå inom ett område. Högskolan anger själv inom vilket område den vill anordna utbildning på forskarnivå och ansöker om tillstånd hos Högskoleverket. Ansökan gäller generell doktorsexamen inom ett område.

Under 2010 har Högskoleverket beslutat om tillstånd att utfärda examina på forskarnivå inom totalt 16 områden för åtta lärosäten samt för en enskild utbildningsanordnare lämnat förslag till regeringen om tillstånd att utfärda licentiatexamen och doktorsexamen inom ett område.

Den 1 januari 2010 infördes konstnärliga examina som en egen examenskategori på forskarnivå. Enligt regeringen behövs den nya examen för att konstnärlig utbildning på forskarnivå ska kunna utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och ge fördjupning i konstnärliga frågeställningar och arbetsmetoder. För att utfärda konstnärliga examina på forskarnivå krävs för såväl universitet som högskolor ett tillstånd från Högskoleverket.

Högskoleverket har under 2010 beslutat att ge Lunds universitet och Göteborgs universitet tillstånd att utfärda konstnärliga examina på forskarnivå. Vidare har Högskoleverket beslutat att ge Högskolan i Borås tillstånd att utfärda konstnärliga och generella examina på forskarnivå inom området textil och mode. Ytterligare tre lärosäten har ansökt om tillstånd att utfärda konstnärliga examina på forskarnivå, men har efter prövning av Högskoleverket fått avslag på sina ansökningar.

Högskolor med vetenskapsområde

Under perioden 1999–2009 kunde högskolor tilldelas vetenskapsområde efter ett beslut av regeringen som innebar rätt att utfärda examina på forskarnivå inom detta vetenskapsområde. Vetenskapsområdena var fyra stycken: humanistisk-samhällsvetenskapligt, tekniskt, naturvetenskapligt och medicinskt.

I enlighet med propositionen Forskarutbildning med profilering och kvalitet (prop. 2008/09:134) utmönstrades begreppet vetenskapsområde ur högskolelagen och i propositionen bedömde regeringen också att de högskolor som har tilldelats vetenskapsområde övergångsvis bör ha tillstånd att utfärda examina på forskarnivå inom vetenskapsområdet enligt då gällande bestämmelser, dock längst t.o.m.

Tabell 6.6 Utbildning på forskarnivå 2008–2010

	2008	2009	2010	Andel kvinnor			Andel män		
				2008	2009	2010	2008	2009	2010
Antal doktorandnybörjare	3 206	3 353	3 471	47 %	49 %	50 %	53 %	51 %	50 %
- varav licentiatnybörjare	473	417	399	44 %	45 %	49 %	56 %	55 %	51 %
Antal aktiva doktorander*	16 922	17 176	17 693	49 %	49 %	49 %	51 %	51 %	51 %
Antal doktorsexamina	2 890	2 694	2 592	47 %	51 %	50 %	53 %	49 %	50 %
Antal licentiatexamina	764	750	680	40 %	41 %	37 %	60 %	59 %	63 %

Källa: SCB

* Per hösttermin

utgången av 2010. I övergångsbestämmelserna till förordningen (2009:933) om ändring i högskoleförordningen (1993:100) angavs att högskolorna senast vid utgången av 2010 till Högskoleverket skulle anmäla de områden inom vilka högskolan bedriver utbildning på forskarnivå som uppfyller kraven i högskolelagen samt högskoleförordningen.

Malmö högskola hade tidigare det medicinska vetenskapsområdet. Högskoleverket har under 2010 beslutat att ge Malmö högskola tillstånd att utfärda licentiatexamen och doktorsexamen inom området odontologi, området biomedicinsk vetenskap samt inom området hälsa, vård och välfärd. Mälardalens högskola och Blekinge tekniska högskola hade tidigare vetenskapsområdet teknik. Högskoleverket har under 2010 beslutat ge Mälardalens högskola tillstånd att utfärda licentiatexamen och doktorsexamen inom området inbyggda system, området innovation och produktrealisering, området miljö-, energi- och resursoptimering, området industriell ekonomi, arbetsliv och styrning samt inom området didaktik. Vidare beslutade Högskoleverket att ge Blekinge tekniska högskola tillstånd att utfärda licentiatexamen och doktorsexamen inom området IT med tillämpningar samt inom området planering och management.

Forskarskolor

Totalt är ungefär 1 000 forskarstuderande knutna till någon av de ca 50 existerande forskarskolorna i Sverige. Samtliga statliga forskningsfinansierare stödjer forskarskolor, antingen som

del i ett program eller som del i centrumbildningar, såsom Linnéstödet och Berzeliistödet, eller fristående inom ett område.

Vetenskapsrådet finansierar ett antal forskarskolor inom medicin och hälsa, utbildningsvetenskap, design och global hälsa.

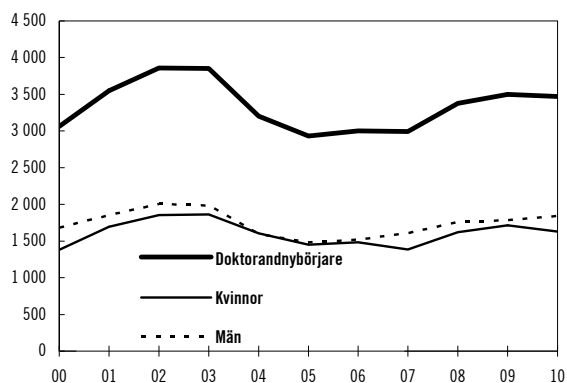
Regeringen har tagit initiativ till två satsningar som startade under 2010. Till den nationella forskarskolan inom praktikbaserad konstnärlig forskning antogs 21 doktorander. Vetenskapsrådet har beviljat sju miljoner kronor per år under fem år till forskarskolan. Lunds universitet är huvudansvarigt för forskarskolan och ytterligare tio lärosäten deltar i satsningen.

Under 2010 beviljade Vetenskapsrådet medel till Stockholms universitet och Malmö högskola inom ramen för regeringens satsning på forskarskolor för förskollärare 2009–2011. Satsningen omfattar 15 licentiat- och totalt 27 miljoner kronor inklusive statsbidrag till huvudmännen.

Doktorandnybörjare och doktorsexamina

Efter den kraftiga nedgången 2004 och 2005 ökade antalet nybörjare till utbildning på forskarnivå 2008 med ca tio procent. Ökningen fortsatte året därpå, men 2010 minskade antalet nybörjare något. Könsfördelningen bland de nyantagna var 2010 relativt jämn med en liten övervikt för män. Skillnaderna är stora mellan olika vetenskapsområden. Högst andel kvinnor fanns inom medicin med 59 procent och lägst inom teknik med 30 procent. Antalet licentiatnybörjare har fortsatt att minska och uppgick 2010 till 399.

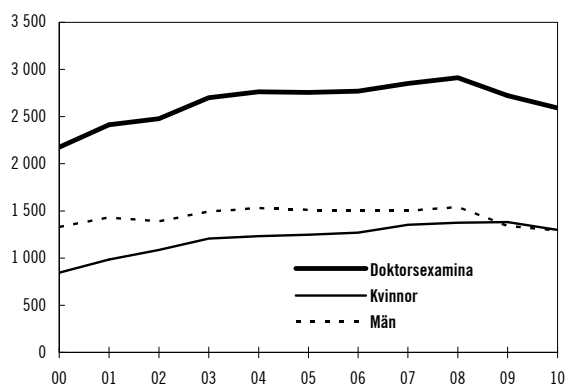
Diagram 6.6 Doktorandnybörjare 2000–2010

Källa: SCB

Under 2009 sjönk antalet avlagda doktorsexamina med ca 200 till knappt 2 700, vilket var den största nedgången sedan 1993 och den största procentuella nedgången någonsin. Nedgången har sedan fortsatt under 2010 och antalet utfärdade doktorsexamina 2010 var ca 2 600. Andelen kvinnor som avlade doktorsexamen översteg för första gången 50 procent 2009 och den knappa övervikten för kvinnor kvarstår även 2010. Antalet licentiatexamina fortsätter att minska och uppgick 2010 till 680.

Diagram 6.7 Dktorsexamina 2000–2010

Källa: SCB

Genomströmning i utbildning på forskarnivå

Den genomsnittliga studietiden för att bli examinerad som doktor var 4,2 år för studenter som avlade doktorsexamen 2010. Det innebär att den nominella studietiden för en doktorsexamen nästan överensstämmer med utfallet. Den genomsnittliga studietiden är lika lång för män och kvinnor. För studenter som avlade licentiatexamen under samma period uppgick den genomsnittliga studietiden till 2,6 år.

Genomströmningen har även ökat mätt som hur stor andel av alla som påbörjar utbildning på forskarnivå ett visst år som avlägger doktorsexamen inom en viss tid.

6.8 Analys och slutsatser

Såväl söktrycket till högskolan som antalet studenter nådde rekordnivåer under 2010, som en följd av stora ungdomskullar födda runt 1990 och en svag arbetsmarknad för ungdomar. Regeringen ser positivt på det stora intresset för högre utbildning, men befarar att de senaste 20 årens kraftiga expansion av högskolesektorn har lett till fokus på antalet platser framför ökad utbildningskvalitet.

För att följa upp utbildningskvaliteten och samtidigt värna lärosätenas autonomi har Högskoleverket på regeringens uppdrag utarbetat ett nytt kvalitetsutvärderingssystem. Nytt är att utvärderingarna ska avse utbildningarnas resultat och regeringen avser att noggrant följa hur det nya systemet fungerar. Regeringen välkomnar också att flera lärosäten tar ett större ansvar för sitt interna kvalitetsarbete, i samband med att det nationella kvalitetsstyrningssystemet ändrar inriktning.

Högskoleverket hade under 2010 en omfattande uppgift i att pröva examenstillstånd för nya lärarexamina. Prövningarna och en relativt stor andel avslag på ansökningarna har skapat viss oro hos utbildningsanordnarna. Regeringen bedömer att arbetet med ansökningarna och prövningarna har varit viktigt för att den lärarutbildning som startar höstterminen 2011 ska hålla hög kvalitet.

Regeringen följer med oro hur prestationsgraden och genomströmningen utvecklas. Den sjunkande prestationsgraden kan delvis förklaras av den allt större andelen distanskurser, där resultaten är lägre än för utbildning i övrigt. Distansutbildning kan spela en viktig roll inom utbildningssystemet, särskilt som fortbildning för äldre, yrkesverksamma studerande, men regeringen ser det som angeläget att lärosätena vidtar åtgärder för att höja prestationsgraden inom distansutbildningen. Vidare följer regeringen med oro vilka konsekvenser den låga prestationsgraden får för lärosäten med en stor andel distansstudenter.

En stor andel studenter är inskrivna på en kurs eller program och tar sedan inte några poäng alls.

Regeringen bedömer det som angeläget att lärosätena utvecklar rutiner för att säkerställa att endast aktiva studerande är registrerade på utbildningen.

En annan kategori av studenter som har ökat kraftigt det senaste decenniet är utländska studenter, särskilt s.k. free mover-studenter. Regeringen välkomnar den ökade internationaliseringen, men menar att svensk högre utbildning ska konkurrera med kvalitet, inte med avgiftsfria studier. Denna grupp av studenter kommer att minska i samband med att avgifter införs för tredjelandsstudenter till höstterminen 2011. Regeringen noterar dock att även om en dramatisk minskning sker kommer antalet utländska studenter att vara större än för tio år sedan.

Regeringen följer noggrant vilka konsekvenser den kvalitetsbaserade fördelningen av forskningsmedel får, men ännu är det för tidigt att dra några långtgående slutsatser.

För första gången fick högskolor under 2010 möjlighet att ansöka om tillstånd att utfärda examen för utbildning på forskarnivå inom ett område. Regeringen välkomnar den profilering av högskolor som detta innebär och ser positivt på att fler ansökningar prövas.

Ett antal faktorer kan innebära risker för lärosätena och några universitet och högskolor är mer sårbara än andra. Riskerna handlar för det första om det förmodade minskande söktrycket, när ungdomskullarna minskar. Några lärosäten har också haft en hög andel tredjelandsstudenter. För det andra innebär prövningarna av examens-tillstånden att en relativt stor del av utbildningen vid ett lärosäte kan upphöra på kort tid. För det tredje och sista kommer kvalitetsindikatorer att få en ökad betydelse för resurstilldelningen till såväl utbildning som forskning.

Bristen på jämställdhet vid universitet och högskolor, exempelvis könsbundna utbildningsval och den långsamma ökningen av andelen kvinnliga professorer, är nedslående. Delegationen för jämställdhet i högskolan lämnar i sitt betänkande Svart på vitt – om jämställdhet i akademien (SOU 2011:1) förslag på insatser för att förbättra jämställdheten. Regeringen kommer noggrant att följa Högskoleverkets utvärdering av de projekt som delegationen har initierat och det är angeläget att lärosätena fortsätter att arbeta med frågan.

De kompletterande utbildningar som ges för personer med utländsk examen inom vissa

yrkesgrupper kan underlätta etableringen på arbetsmarknaden för deltagarna. Regeringen avser att noga följa resultatet av utbildningarna och deltagandet i dessa.

De nya reglerna för tillträde till grundutbildningen som infördes höstterminen 2010 kan antas vara förklaringen till två välkomna förändringar, dels det ökade intresset för svårare kurser i språk och matematik i gymnasieskolan, dels den högre andelen 19-åringar som direkt efter gymnasieskolan påbörjade högskoleutbildning.

7 Forskning

7.1 Omfattning och mål

Området forskning inom utgiftsområde 16 omfattar anslag till forskning och forskningens infrastruktur. Anslagen avser Vetenskapsrådet, Kungl. biblioteket, Rymdstyrelsen, Institutet för rymdfysik, Polarforskningssekretariatet, Centrala etikprövningsnämnden och de sex regionala etikprövningsnämnderna i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala.

Målet för området är att Sveriges ställning som forskningsnation ska stärkas och därmed stärks den svenska konkurrenskraften och kunskapsförsörjningen. Forskningen ska vara av hög internationell kvalitet.

7.2 Resultatredovisning

7.2.1 Översikt över forskningsfinansieringen i Sverige

Det svenska nationella målet för forskning och utveckling (FoU) är att de totala investeringarna i FoU ska uppgå till ungefär 4 procent av BNP 2020. Detta har regeringen bedömt i 2011 års ekonomiska vårproposition (prop. 2010/11:100). Inom EU är målet att de samlade privata och offentliga investeringarna av FoU ska uppgå till 3 procent av BNP 2020.

De statliga medlen till FoU inom statens budget beräknas av Statistiska centralbyrån (SCB) uppgå till 29 miljarder kronor 2011. Medlen till FoU inom utgiftsområde 16 har ökat med 500 miljoner kronor jämfört med

föregående år, dock har medlen till forskning inom andra utgiftsområden minskat under samma tidsperiod. Totalt beräknas därför de statliga medlen till FoU bli 900 miljoner kronor lägre 2011 jämfört med 2010.

Denna minskning beror dels på att SCB numera inte inkluderar avgifterna till European Space Agency (ESA) i den totala beräkningen av medel till FoU, dels på att flera myndigheter beräknas minska sin finansiering av FoU under 2011.

Regeringen har i forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation presenterat en satsning på medel till FoU på 5 miljarder kronor under perioden 2009–2012 (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160). År 2009 tillfördes 2,4 miljarder kronor, 2010 tillfördes 1 miljard kronor och 2011 tillfördes ytterligare 500 miljoner kronor. Utöver detta föreslås 1,1 miljarder kronor tillföras 2012.

De nya FoU-medlen som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen kommer under den aktuella perioden att stärka de direkta anslagen för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor samt användas till forskning inom strategiska forskningsområden. Utöver detta höjs anslagen till de tre forskningsråden Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) samt till Verket för innovationssystem (Vinnova). Insatserna beskrivs närmare i forsknings- och innovationspropositionen.

Förutom medlen till FoU inom statens budget beräknas investeringar ske i FoU med 1,4 miljarder kronor från de forskningsstiftelser

som bildades med löntagarfondsmedlen, med uppskattningsvis 2,8 miljarder kronor från EU:s forskningsmedel och med 2,1 miljarder kronor från kommuner och landstings medel för FoU under 2011. Sammantaget uppskattas statens investeringar och övriga offentliga investeringar i FoU motsvara en andel av BNP om 1,1 procent 2011.

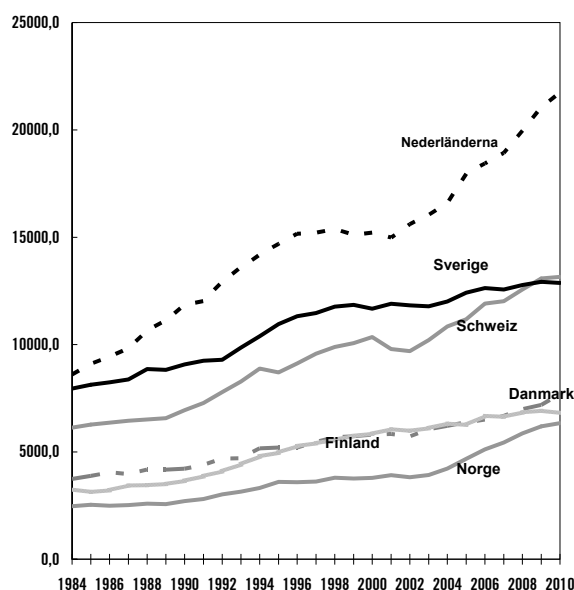
Det svenska näringslivet tillhör de mest FoU-intensiva i världen. Statistiska centralbyrån uppskattar att företagens investeringar i FoU uppgick till 78 miljarder kronor 2009, vilket är en minskning med 2,6 miljarder kronor jämfört med 2008. Företagens investering i FoU 2009 motsvarar en andel på 2,5 procent av BNP.

Flera länder har ökat sina investeringar i FoU under de senaste åren. Sverige och Schweiz är de två länder som producerar mest artiklar per capita. Antalet vetenskapliga artiklar från Sverige har varit relativt konstant under de senaste tio åren.

Den svenska produktionen av vetenskapliga artiklar ökade med 50–60 procent under 1980- och 1990-talen. Den svenska ökningstakten är dock sedan 2000 låg jämfört med många andra länder. Flera jämförbara länder har ökat sin produktion av vetenskapliga artiklar sedan 2000 och för flera länder har ökningen under denna tid varit högre än under de föregående 15 åren.

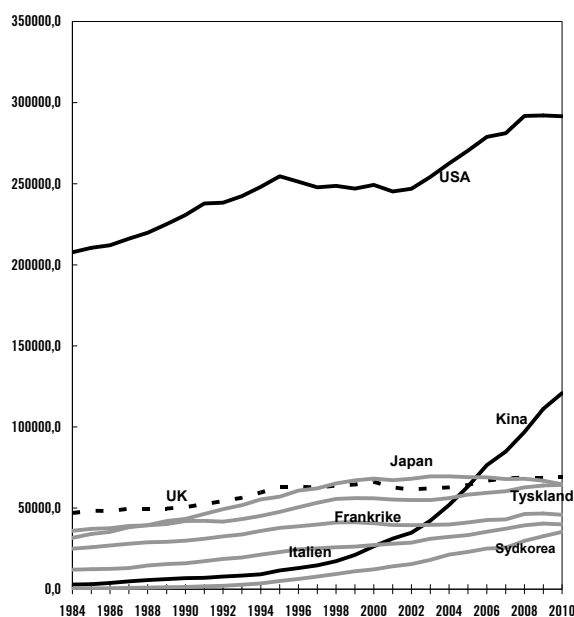
Den största ökningen av vetenskaplig produktion har skett i Asien. Kina har ökat sin publicering av vetenskapliga artiklar med omkring 350 procent sedan 2000 och Sydkorea med nästan lika mycket, omkring 250 procent. Kina är nu världens näst största producent av vetenskapliga artiklar. Den största producenten är USA, där tre gånger så många artiklar publiceras som i Kina.

Diagram 7.1 Antalet vetenskapliga artiklar i vissa mindre och medelstora europeiska länder sedan 1984

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI

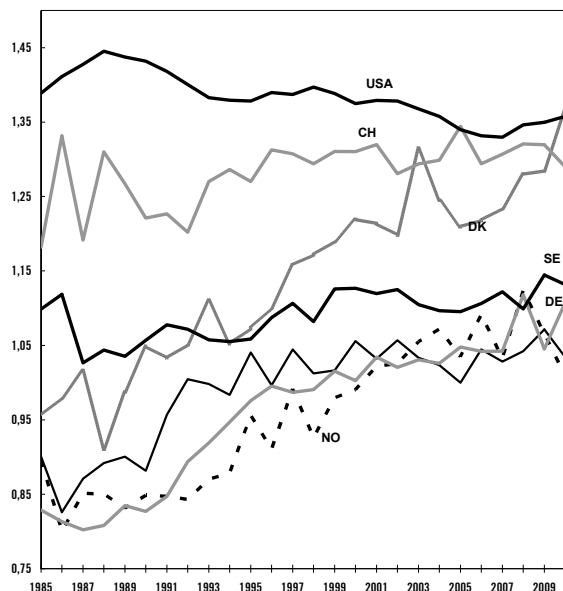
Diagram 7.2 Antalet vetenskapliga artiklar i USA, Japan, Kina, Sydkorea och vissa större europeiska länder sedan 1984

Ett mått på kvalitet är antal citeringar av vetenskapliga artiklar. Vetenskapliga artiklar från Sverige återfinns bland de tio länder i världen varifrån artiklarna citeras högst. När kvaliteten på forskning mäts som kronindikator ligger Sverige sedan 1980-talet konstant 10 procent över världsgenomsnittet. Vetenskapliga arbeten från USA, Danmark, Nederländerna, Schweiz och Norge citeras högre än svenska artiklar. USA och Schweiz ligger konstant 30 procent

över världsgenomsnittet. Danmark, Nederländerna och Norge uppvisar en ökning under de senaste 25 åren medan Sverige ligger konstant relativt världsgenomsnittet (figur 8.3).

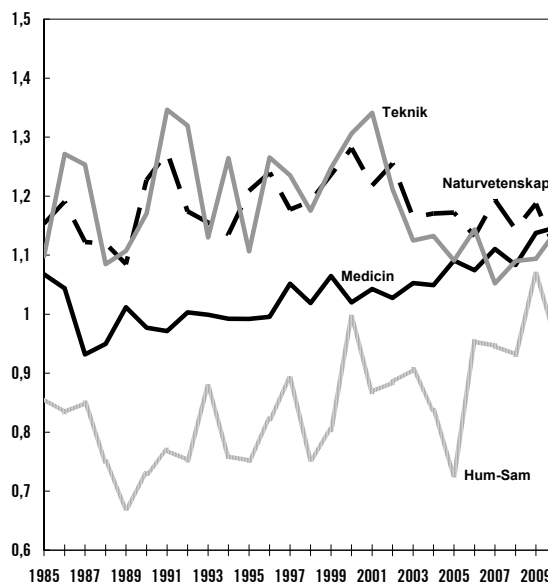
Diagram 7.3 Genomsnittligt antal citeringar per artikel och land 1984–2008

Källa: Vetenskapsrådet, Thomson ISI

När forskningsområden jämförs ligger Sverige 10–20 procent över världsgenomsnittet inom naturvetenskap och teknik och nära världsgenomsnittet inom medicin (figur 8.4). Den stora volymen inom medicin relativt teknik och naturvetenskap ger större tyngd på medelvärden. Humaniora och samhällsvetenskap har en annan publiceringstradition med färre publiceringar i tidskrifter som uppfångas i Thomsons index och uppvisar därför en större variation mellan åren.

Diagram 7.4 Medelciteringar för olika vetenskapsområden 1984–2008 där 1,0 motsvarar världsgenomsnittet

Fördelningen av statliga medel till forskning

De statliga anslag som investeras i FoU beräknas uppgå till 29 miljarder kronor 2011, vilket är en minskning med drygt 900 miljoner kronor i fasta priser jämfört med föregående år. FoU-medlen i statens budget beräknas därmed motsvara 0,85 procent av BNP 2011.

Av de totala FoU-medlen 2011 fördelas 18,1 miljarder kronor inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Universitet och högskolor tilldelas 14,1 miljarder kronor av dessa medel som direkta forskningsanslag se vidare Kapitel 6 Universitet och högskolor.

De fyra myndigheterna med särskilda uppgifter att finansiera forskning och utveckling, dvs. Vetenskapsrådet, Vinnova, Formas och FAS, beräknas fördela 7,9 miljarder 2011. Forskningsfinansiärernas andel uppgår därmed till 27 procent av de totala statliga medlen för FoU.

De olika försvarsmyndigheternas finansiering av FoU beräknas uppgå till 2,2 miljarder kronor 2011, vilket är i nivå med anslagen för 2010.

Övriga myndigheters finansiering beräknas uppgå till 4,8 miljarder kronor. Detta motsvarar 16 procent av statens budgets medel för FoU.

Tabell 7.1 Medel från statsbudgeten 2011 efter mottagare*mdkr*

Mottagare	2011	Procentuell andel
Universitet och högskolor	14,1	49
Vetenskapsrådet	4,6	16
Verket för innovationssystem	2,0	7
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	0,9	3
Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap	0,4	1
Försvarsmyndigheter	2,2	8
Civila myndigheter	4,8	16
Totalt	29,0	100

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB).

De statliga medel som fördelas till övriga myndigheter för investeringar i FoU, dvs. 4,8 miljarder kronor, beräknas under 2011 fördelas enligt tabell 7.2. Beräknade medel för FoU till övriga myndigheter, utgiftsområde och anslag 2011.

Tabell 7.2 Beräknade medel för FoU till övriga myndigheter, utgiftsområde och anslag 2011*mnkr*

Utgiftsområde	Anslag	2011
Rikets styrelse	Allmänna val och demokrati	6
	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	4
Samhällsekonomi och finansförvaltning	Konjunkturinstitutet	6
	Statistiska centralbyrån	36
Skatt, tull och exekution	Skatteverket	6
	Tullverket	71
Rättsväsendet	Kriminalvården	21
	Brottsförebyggande rådet	32
	Rättsmedicinalverket	10
Internationell samverkan	Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	24

	Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	13
Försvar och samhällets krisberedskap	Krisberedskap	108
	Strålsäkerhetsmyndigheten	82
Internationellt bistånd	Biståndsverksamhet	933
	Nordiska Afrikainstitutet	13
Hälsovård, sjukvård och social omsorg	Statens beredning för medicinsk utvärdering	14
	Bidrag till hälso- och sjukvård	4
	Statens folkhälsoinstitut	29
	Smittskyddsinstitutet	12
	Folkhälsopolitiska åtgärder	16
	Statens institutionsstyrelse	3
	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	3
	Socialstyrelsen	9
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	Försäkringskassan	8
Integration och jämställdhet	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	1
	Särskilda jämställdhetsåtgärder	34
Arbetsmarknad och arbetsliv	Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering	27
Utbildning och universitetsforskning	Rymdforskning	95
	Institutet för rymdfysik	45
	Polarforskningssekreteriatet	37
	Särskilda utgifter för forskningsändamål	114

Kultur, medier, trossamfund och fritid	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	36
	Institutet för språk- och folkminnen	16
	Konstnärskommittén	1
	Centrala museer: Myndigheter	44
	Ungdomsstyrelsen	4
	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	4
	Stöd till idrotten	16
	Insatser för den ideella sektorn	21
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	Statens geotekniska institut	12
	Lantmäteriet	38
Regional tillväxt	Regionala tillväxtåtgärder	4
Allmän miljö- och naturvård	Naturvårdsverket	19
	Miljöforskning	92
	Stockholms internationella miljöinstitut	12
	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	27
	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	41
Energi	Energiforskning	1 316
Kommunikationer	Väghållning	287
	Trafikverket	7
	Statens väg- och transportforskningsinstitut	41
	Transportstyrelsen	5
	Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade	3
Areella näringar, landsbygd och livsmedel	Insatser för skogsbruket	5
	Statens veterinärmedicinska anstalt	32

	Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	13
	Fiskeriverket	4
	Fiskevård	1
	Livsmedelsverket	6
	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	13
	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1
Näringsliv	Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	444
	Näringslivsutveckling m.m.	86
	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	8
	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	6
	Rymdverksamhet	258
	Konkurrensforskning	14
Totalt		4753

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB).

Forskningsstiftelserna

De forskningsstiftelser som bildades med medel från de statliga löntagarfonderna planerar att investera 1,2 miljarder kronor i FoU under 2011. I tabell 7.3 visas forskningsstiftelsernas bidrag till FoU under de tre senaste åren.

Tabell 7.3 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU

<i>mnkr</i>			
Stiftelse	2009	2010	2011 (Prognos)
SSF	498	555	569
KK	187	171	214
MISTRA	226	213	168
Vårdal- stiftelsen	40	36	33
STINT	36	43	38
IIIIEE	11	11	11
Östersjö- stiftelsen	260	233	176
Totalt	1258	1262	1209

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB).

Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) stödjer naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning av strategisk betydelse för den svenska konkurrenskraften.

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen) ger bidrag till universitet och högskolor för forskning av betydelse för näringslivets utveckling och för utökade kontakter med näringslivet, främst i universitetens och högskolornas omgivande regioner.

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (MISTRA) stödjer miljöforskning.

Stiftelsen för vård och allergiforskning, (Vårdalstiftelsen) främjar forskning och forskarutbildning inom områdena vård samt allergier och annan överkänslighet.

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT) ger stipendier för svenska forskares vistelser vid utländska universitet och för utländska forskares studier i Sverige.

Stiftelsen för internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet (IIIEE) finansierar verksamhet vid Lunds universitet inom industriell miljöekonomi.

Östersjöstiftelsen finansierar främst forskning och akademisk infrastruktur vid Södertörns högskola.

Riksbankens jubileumsfond, vars kapital delvis har finansierats med medel från löntagarfonderna, fördelade 348 miljoner kronor till forskning under 2010.

Andra stiftelser och organisationer

Utöver de offentliga forskningsstiftelserna finns andra stiftelser som ger stora bidrag till svensk forskning. Knut och Alice Wallenbergs stiftelse beviljade 959 miljoner kronor till olika forskningsprojekt och till vetenskaplig utrustning 2010. Cancerfonden delade ut 371 miljoner kronor till forskning 2010.

7.2.2 Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets främsta uppgift är att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden.

Merparten av rådets forskningsstöd fördelas i konkurrens till forskare och forskargrupper som bedriver egeninitierad forskning. Stöden fördelas i nationell konkurrens efter granskning av sakkunniga. Administrationen av denna process för beredning och granskning av ansökningar utgör en stor del av rådets arbete.

Vetenskapsrådet fattade ett antal strategiska beslut under året om stöd till stora infrastrukturanläggningar.

Av de totalt 4,5 miljarder kronor som Vetenskapsrådet lämnade i bidrag under 2010 var 3,7 miljarder kronor forskningsstöd och drygt 900 miljoner kronor var stöd till forskningens verktyg och infrastrukturer.

Stödformer

I Vetenskapsrådets bedömning av ansökningar om forskningsmedel görs en sammanvägning av kvaliteten i projektets frågeställning och metodik samt forskarens kompetens inom det aktuella ämnesområdet.

Vetenskapsrådets största stödform är projektstöd som fördelas efter öppen utlysning. Vetenskapsrådet eftersträvar att ge de främsta forskarna goda ekonomiska förutsättningar att långsiktigt bedriva forskning. Det genomsnittliga projektbidragsbeloppet har höjts något under 2010, medan antalet beviljade ansökningar varit ganska oförändrat. Det samlade projektstödet var 2,1 miljarder kronor 2010.

Genom stöd till forskare i början av karriären och genom stimulans av rörlighet i forskarsamhället bidrar Vetenskapsrådet till förnyelse och utveckling. Stöd till anställningar och stipendier uppgick till 564 miljoner kronor 2010.

Vetenskapsrådet fördelar även stöd för större forskningsmiljöer, framförallt genom Linnéstödet, för forskningssamverkan och för forskarskolor. Totalt uppgick stödet till 487 miljoner kronor 2010.

Vetenskapsrådets stöd för internationell samverkan, t.ex. resebidrag, utlandsstipendier och gästforskarbidrag, uppgick till 119 miljoner kronor 2010.

Mellan 2006 och 2010 ökade projektstödet och stödet till forskningens verktyg och infrastrukturer, medan stödet till miljöer, samverkan och forskarskolor minskade under 2010.

Andelen beviljade ansökningar om projektbidrag skiljer sig åt mellan de olika områdena, där beviljandegraden inom medicin och hälsa samt inom naturvetenskap och teknikvetenskap var 25 procent, medan den var 12 procent inom humaniora och samhällsvetenskap samt inom utbildningsvetenskap. Med beviljandegrad avses det totala antalet beviljade ansökningar i relation till det totala antalet ansökningar.

Det nyinrättade området konstnärlig forskning och utveckling hade en beviljandegrad om 38 procent, vilket till viss del kan förklaras av det relativt låga antalet ansökningar inom området.

Under 2010 beslutade Vetenskapsrådet att en strategisk plan ska föreläggas styrelsen i de fall öronmärkt finansiering till ett forskningsfält föreligger. Denna ska ange hur finansieringen kan åstadkomma mervärde för fältet ifråga och även kommentera förutsättningarna och volymen för satsningen.

Jämställdhet

När det gäller projektbidrag, som är rådets dominerande stödform, hade kvinnor lägre beviljandegrad än män inom samtliga ämnesområden. Med beviljandegrad avses det totala antalet beviljade ansökningar i relation till det totala antalet ansökningar. Det är svårt att hitta någon godtagbar förklaring till denna skillnad. Kvinnor når sin karriärtopp senare i livet än män inom exempelvis medicin, vilket gör att män i genomsnitt är konkurrenskraftiga under fler år än kvinnor. Denna skillnad är dock inte tillräckligt stor för att räcka som förklaring.

Vetenskapsrådet har initierat vissa åtgärder för att motverka bristerna i jämställdhet. Vetenskapsrådet deltog bl.a. i en samverkansgrupp inom jämställdhetsområdet tillsammans med företrädare för FAS, Formas och Vinnova under 2010.

Vidare planerar rådet föreläsningar om genusaspekter i utbildningen för de som granskar och bedömer ansökningarna och ett projekt med jämställdhetsobservatörer av beredningsarbetet.

Uppföljning, strategi och analys

Bibliometri är ett verktyg för att mäta vetenskaplig produktivitet baserat på publikationsparametrar. Det är en internationell trend att bibliometri utvecklas till ett allt viktigare instrument för prioritering och resursfördelning. Vetenskapsrådet arbetar med utveckling och analys av de metoder och databaser som finns för bibliometri och koordinerar ett nordiskt samarbete inom området.

Studier av jävsnoteringar vid beredningen av projektansökningar till ämnesrådet för medicin och hälsa pågår.

Under 2010 slutfördes flera utvärderingar bl.a. en av samhällsvetenskaplig forskning inom hållbar utveckling. Panelen såg en positiv utveckling men lyfte också fram problem, bl. a. att den samhällsvetenskapliga forskningen behöver kunna sätta en egen forskningsagenda inom området, och inte bara beforska problemställningar som definierats inom naturvetenskapen.

En utvärdering inom biologisk mångfald visade att det finns starka forskargrupper inom området, men också att det inom området finns brister i bredd, internationalisering och tvärvetenskap.

Linnéstöden som beviljades 2008 utvärderades av en internationell panel, med fokus på organisation, samarbeten och ledarskap. Baserat på panelens resultat beslöt Vetenskapsrådet att fyra miljöer skulle få ökat stöd, tre miljöer skulle få minskat stöd och tretton miljöer skulle få fortsatt stöd på samma nivå.

Svensk forskning i matematik utvärderades, och dåliga förutsättningar för yngre forskare påpekades i utvärderingen. Resultat av studien visar att Sverige investerar för lite medel till matematisk forskning.

Vidare har en modell för kommande uppföljningar och utvärdering av satsningarna på de strategiska forskningsområdena tagits fram tillsammans med de övriga forskningsfinansierarna.

7.2.3 Rymdverksamhet och rymdforskning

Sveriges rymdverksamhet bedrivs till största delen inom ramen för det europeiska rymdorganet European Space Agency (ESA).

Sveriges deltagande i ESA ger svenska forskare och företag möjligheter att delta i internationellt avancerade forskningsprojekt och ger samtidigt svenska företag tillgång till en europeisk marknad.

Genom ratificeringen av Lissabonfördraget har även EU delad kompetens att utforma en rymdpolitik och egna rymdprogram. EU:s rymdverksamhet är inriktad på satellitnavigering, miljöövervakning och säkerhet. Unionens upphandlingar på rymdområdet har hittills skett inom ramen för ramprogrammet för forskning, FP7.

Under 2010 har Rymdstyrelsen tagit fram och fastställt en ny strategisk plan som ska bidra till att rymdprojektens bidrag till svensk tillväxt blir tydligare. I strategin har myndigheten prioriterat två områden för att skapa störst möjlighet för såväl forskare och andra användare som för svensk industri: verksamheten i rymden och tillträde till rymden. Verksamheten i rymden innebär satsning på metodutveckling för forskning i och om rymden samt forskning om jorden, och tillträde till rymden innebär satsning på sådan teknikutveckling som bidrar dels till ett europeiskt tillträde till rymden, dels till att Esrange utvecklas som forskningsfacilitet för rymdverksamhet. På detta sätt skapas en tydlig koppling mellan samhällets behov och den teknikutveckling som sker.

Rymdstyrelsen har under 2010 ökat stödet till tidig teknologiutveckling som förberedelse för framtida svenska instrumentbidrag till ESA-projekt. Satsningen ska göra det möjligt för svenska forskargrupper och svensk högteknologisk industri att bli konkurrenskraftiga inför uppdrag inom de rymdprojekt som håller på att identifieras inom ESA:s vetenskapsprogram. Sammantaget innebar det forskningsprogram som Rymdstyrelsen antog i december 2010 en ökad satsning om 20 miljoner kronor inom det nationella forskningsprogrammet.

Vidare har Rymdstyrelsen utvärderat forskning som använder data från jordobservationssatelliter, s.k. fjärranalys, och tillsammans med åtta andra myndigheter redovisat ett regeringsuppdrag om förslag till stärkt samverkan inom fjärranalysområdet. Fjärranalys kan bidra till lösningen av gränsöverskridande problem inom miljö-, klimat- och säkerhetsarbetet.

I juni 2010 sändes de svenska Prisma-satelliterna Mango och Tango upp från en rysk

raketbas. Satelliterna ska demonstrera och verifiera innovativa system för styrning, navigering och sensorteknik samt två nya framdrivningssystem med bland annat ett giftfritt bränsle.

Forskningen vid Institutet för rymdfysik, syftar till att öka förståelsen av fundamentala fysikaliska processer i rymden och atmosfären. Under 2010 har forskarna vid IRF medverkat i 85 expertgranskade artiklar. IRF tillgängliggör även registreringar från samtliga observatorieinstrument i realtid via sina webbsidor. Instrumenten är placerade i Kiruna, Lycksele och Uppsala. Observatorieverksamhetens webbsidor stod för ca 9 000 nedladdade webbsidor per dag under 2010.

7.2.4 Forskningssamarbete inom EU

Inom ramen för strategin Europa 2020 har Konkurrenskrafträdet beslutat om flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen. Syftet med strategin är att lyfta fram betydelsen av FoU och innovation för EU:s konkurrenskraft, tillväxt och förmåga att möta stora samhällsutmaningar. Innovationsunionen utgör därför ett strategiskt och integrerat angreppssätt för innovation där kunskapstriangeln, dvs. kopplingarna mellan forskning, innovation och utbildning, är central och behöver stärkas.

Det svenska deltagandet i EU:s sjunde ramprogram för forskning (2007–2013) har sjunkit något det senaste året, men är ändå fortsatt mycket högt. Fram till oktober 2010 har svenska aktörer fått 3,9 procent av de totalt beviljade medlen i ramprogrammet vilket motsvarar 622 miljoner euro eller 5,5 miljarder kronor. Universitet och högskolor har mottagit 64 procent av medlen.

Störst framgång har Sverige haft inom de tematiska programmen Säkerhet och Hälsa där svenska aktörer har fått 6,4 procent respektive 5,5 procent av de totalt beviljade medlen. Även inom programmet för det Europeiska forskningsrådet (ERC) har svenska forskare lyckats väl och har fått 5,1 procent av de totalt beviljade medlen.

Dock söker få kvinnor som är seniora, inte minst de som är verksamma i Sverige dessa prestigefyllda anslag. ERC har efter intern granskning funnit att även den s.k. beviljandegraden, dvs. andelen totalt beviljade

medel relaterat till andelen totalt sökta medel, är avsevärt lägre för kvinnor än för män.

Om man jämför hur mycket medel olika länder har beviljats hamnar Sverige på en åttonde plats. Denna placering är densamma som Sverige hade i de tidigare ramprogrammen FP5 och FP6. Tyskland, Storbritannien och Frankrike är de länder som hittills beviljats mest medel i FP7. Om de beviljade medlen relateras till de olika ländernas befolkningsmängd får Sverige 67 euro per invånare, vilket innebär en tredjeplacering efter Schweiz, som får 94 euro per invånare och Finland, som får 70 euro per invånare.

Mätt i antal projekt samarbetar svenska aktörer i FP7-projekt mest med andra svenska aktörer. I andra hand sker flest svenska samarbeten med tyska organisationer. Många samarbeten sker även med aktörer i Finland, Danmark och Norge. Vad gäller samarbeten med länder utanför Europa kan noteras att i ungefär vart tredje projekt som har kinesiskt deltagande finns även en svensk deltagare.

I februari 2011 presenterade EU-kommissionen en grönbok om nästa EU-program för forskning och innovation. I grönboken föreslår kommissionen att ramprogrammet för FoU, ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (CIP) och det Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) ska hanteras inom ett gemensamt strategiskt ramverk. En öppen konsultation som regeringen svarat på avslutades den 20 maj 2011. Regeringen framhåller i sitt svar att regeringen stödjer tanken på ett gemensamt strategiskt ramverk eftersom forsknings- och innovationsverksamheter har starka kopplingar till varandra. Samtidigt påpekas att även kopplingarna till utbildning inom den s.k. kunskapstriangeln bör beaktas mer inom det kommande ramverket. Därtill bör ramverket inriktas på att stödja FoU och innovation om de stora samhällsutmaningarna, t.ex. inom miljö, energi och medicin, vilket kan stimulera utveckling av nya produkter och tjänster som stärker den europeiska konkurrenskraften.

Vid Europeiska rådets möte i februari 2011 beslutade stats- och regeringscheferna att det Europeiska forskningsområdet (ERA) ska vara färdigställt 2014. Syftet är att skapa fri rörlighet inom EU för kunskap, forskningsresultat och forskare. Ett meddelande från EU-kommissionen om ett ramverk för ERA förväntas 2012.

EU:s högnivågrupp för gemensam programplanering (GPC) har vidareutvecklat arbetet kring gemensamma forskningsprogram, s.k. joint programs. GPC gjorde under 2010 en avrapportering av de två första årens aktiviteter, vilka bedömdes vara framgångsrika. Konkurrenskraftsrådet kommer under 2011 troligen att fatta beslut om igångsättande av ytterligare sex gemensamma forskningsprogram, inklusive ett om antibiotikaresistens där Sverige varit initiativtagare och koordinatör.

7.2.5 Forskningens infrastruktur

Forskningsanläggningar

I forsknings- och innovationspropositionen beskrevs en satsning på forskningens infrastruktur där det bedömdes att Vetenskapsrådet skulle tillföras 150 miljoner per år från 2012. Utöver denna satsning har Vetenskapsrådet inom ramen för de strategiska satsningarna anvisats medel för infrastruktur och i denna proposition föreslås att ytterligare 68 miljoner kronor tillförs från 2012 för ändamålet. Vidare bedömdes att Vetenskapsrådet skulle tillföras 150 miljoner kronor för ESS från 2009. Vetenskapsrådet planerar deltagande i flera projekt föreslagna av The European Strategy Forum for Research Infrastructure.

European Spallation Source (ESS)

Sedan maj 2009 arbetar europeiska neutronforskare med planering av den europeiska spallationskällan i Lund med ett centrum för databearbetning i Köpenhamn. Planeringen sker i bolaget European Spallation Source ESS AB som ägs av danska och svenska staten. Totalt deltar 17 länder i planeringen med avsikt att delta i konstruktionen och driften av ESS.

Intresserade länder deltar i planeringen av ESS via en styrkommitté där alternativen avseende instrumentering inför konstruktionen av spallationskällan behandlas. Uppdateringen av konstruktionsplanerna beräknas vara klara inom två år. Uppdateringen följs av en konstruktion av anläggningen, som inkluderar sju instrument. Konstruktionen beräknas pågå till 2020. Därefter färdigställs ytterligare 15 instrument vilket beräknas vara klart 2025.

Max IV

Den officiella byggstarten av Max IV-synkrotronen i Lund gjordes i november 2010. Den första fasen finansieras till största delen av Vetenskapsrådet, Vinnova, Lunds universitet och Region Skåne.

SciLifeLab

SciLifeLab är en nationell resurs för storskalig molekylär biovetenskaplig forskning, med fokus på genomik, avbildning, proteomik och bioinformatik.

I samband med fördelning av medel för de strategiska satsningarna beviljades totalt 190 miljoner kronor för en satsning på molekylär biovetenskap 2010–2012. Kungl. Tekniska högskolan, Karolinska institutet och Stockholms universitet respektive Uppsala universitet har startat uppbyggnaden av teknikplattformarna SciLifeLab, Stockholm respektive SciLifeLab, Uppsala. Plattformarna samordnas och byggs upp för att komplettera varandra. Etableringen och utvecklingen går enligt planen.

XFEL och FAIR

Regeringen har signerat traktaten för frielektronlaseranläggningen XFEL i Hamburg och tungjonsacceleratorn FAIR i Darmstadt. Konstruktionen av båda anläggningarna har inletts.

Samarbete om forskningsanläggningar inom EU

The European Strategy Forum for Research Infrastructure (ESFRI) har under 2010 utarbetat en ny version av sin plan för forskningsinfrastruktur. Tio projekt från den ursprungliga planen från 2006 har påbörjats. I den nya versionen av planen har sex nya projekt tillkommit. Planen innehåller därmed 38 projekt av europeiskt intresse.

Inom EU:s sjunde ramprogram finns särskilda medel avsatta för finansiering av infrastruktur för forskning. Dessa medel avser främst planeringen av infrastrukturanläggningar och används huvudsakligen för finansiering av de projekt som prioriterats av ESFRI. Den huvudsakliga finansieringen kommer från medlemsländernas nationella budgetar.

EU:s kommitté Strategic Forum for International Science and Technology

Cooperation (SFIC) har fortsatt och utvecklat sitt arbete. Kommitténs uppgift är att ta fram strategiska underlag rörande EU:s forskningssamarbete med länder och regioner utanför unionen. Särskilt aktuella har aktiviteter för att utveckla unionens forskningssamarbete med Indien och Kina varit.

Polarforskningssekreteriatet

Det internationella samarbetet kring isbrytaren Oden har intensifierats successivt och har under året framförallt kretsat kring expeditivverksamhet tillsammans med amerikanska National Science Foundation (NSF) i Antarktis och De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark och Grönland (GEUS) för verksamhet i Arktis. Tillgången till isbrytaren Oden möjliggör även utveckling av andra internationella forskningssamarbeten för svenska forskare i både Antarktis och Arktis.

Polarforskningssekreteriatet har under året utökat sin personalstyrka dels med anledning av övertagandet av Abisko naturvetenskapliga forskningsstation från Kungliga Vetenskapsakademien, dels för att kunna utföra de nya uppdrag som anvisades i den senaste forskningspropositionen. För att på ett adekvat sätt vidareutveckla och optimera myndighetens verksamhet relaterat till de nya uppdragen och den utökade personalstyrkan har en ny organisationsstruktur och nya arbetssätt tagits fram.

Informationsförsörjning till forskning

Kungl. biblioteket (KB) är ett forskningsbibliotek med huvudsaklig inriktning på samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning.

Den 1 januari 2011 inordnades verksamheten vid Svenska filminstitutets filmarkiv i Grängesberg i KB:s organisation. Därmed är KB ledande i internationell jämförelse vad gäller samlingar av ljud- och bildokument samt rörliga bilder.

KB har under året arbetat aktivt med förberedelser inför den kommande e-pliktstagstiftningen och med digitalisering.

Projektet OpenAccess.se har permanentats och drivs nu vidare i ett brett samarbete med

myndigheter och organisationer inom forskning och högre utbildning. Vidare har KB under året avvecklat ABM-centrum som tidigare fanns vid myndigheten och deltar nu i andra samarbetsorgan i Riksarkivets regi.

Oredlighet i forskning

Regeringen inrättade i början av 2010 ett särskilt organ, expertgruppen för oredlighet i forskning, vid Centrala etikprövningsnämnden. Expertgruppen har till uppgift att på begäran av statliga universitet och högskolor lämna yttranden som ett stöd i lärosätenas utredningar av ärenden som rör misstankar om oredlighet i forskning, konstnärligt utvecklingsarbete eller annat utvecklingsarbete. Under 2010 har oredlighetsgruppen avgjort två ärenden. Ett ärende är fortfarande under utredning.

Etikprövning av forskning

Lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor omfattar forskning som avser människor och biologiskt material från människor samt forskning som innebär behandling av känsliga personuppgifter. Etikprövningen sker i sex regionala nämnder. Överklaganden och överlämnanden av vissa ärenden görs till Centrala etikprövningsnämnden.

Ett mått på effektiviteten inom organisationen för etikprövning av forskning är de regionala etikprövningsnämndernas genomsnittliga handläggningstider. I samtliga kategorier var den genomsnittliga handläggningstiden 22 dagar för alla regionala nämnder under 2010, vilket väl faller inom de handläggningstider som anges i förordningen (2003:615) om etikprövning av forskning som avser människor. Totalt avgjordes under året 4 722 ärenden i de regionala nämnderna.

Den genomsnittliga handläggningstiden för ärenden som behandlades av Centrala etikprövningsnämnden var, oavsett kategori, sex veckor under 2010, jämfört med åtta veckor under 2009. Under 2010 avgjordes 29 ärenden.

7.2.6 Internationellt forskningsamarbete

Internationellt samarbete mellan forskare är avgörande för forskningens utveckling och för en effektiv resursanvändning. Den största delen av det internationella samarbetet inom forskning sker genom att svenska forskare, med finansiering från Vetenskapsrådet eller andra myndigheter, samarbetar med forskare i andra länder.

Bilaterala avtal om samverkan inom forskning och utveckling finns mellan såväl lärosäten som forskningsfinansiärer i Sverige och länder utanför EU. Särskilt aktuella har samverkansaktiviteter med USA, Indien, Kanada, Kina, Singapore och Sydkorea varit.

Samtliga svenska forskningsråd deltar i det av SIDA finansierade forskningsprogrammet Swedish Research Links när det gäller samverkan med utvecklingsländer. En utvärdering av programmet väntas bli klar 2011.

7.3 Analys och slutsatser

7.3.1 Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets huvuduppgift är att verka för den fria grundforskningen och den forskarinitierade förnyelsen av forskningen. Rådet har en tillförlitlig granskningsprocess och en väl fungerande forskningsadministration.

Vetenskapsrådet utvärderade under 2009 ansökningar om de strategiska satsningar som beskrevs i forsknings- och innovationspropositionen. Rådet ska tillsammans med de övriga finansiärerna sammanställa den årliga rapporteringen om dessa strategiska områden från universiteten och högskolorna. Dessa sammanställningar blir underlag för en utvärdering efter fem år.

Vetenskapsrådet har fått i uppdrag att samordna arbetet med sex forskningsfinansiärers gemensamma underlag till regeringen inför nästa forsknings- och innovationsproposition 2012. Syftet är att ge regeringen en samlad bild av forskningens och forskningspolitikens förutsättningar och utmaningar.

Vidare har Vetenskapsrådet fått i uppdrag att undersöka möjligheterna att involvera ett utvärderingssystem i resursfördelningsmodellen för lärosätena. Detta kan komma att bli ett

mycket viktigt instrument för kvalitets- och kompetensutvärdering.

Vetenskapsrådet har inför 2011 års utlysningar sjösat en ny bidragsform. Regeringen anser att det är viktigt att Vetenskapsrådet har en kontinuerlig dialog med universitet och högskolor beträffande finansieringen av anställningar och de enskilda lärosätenas karriärsystem.

Inom EU ökar både den forskarinitierade och den mer behovsstyrda forskningsfinansieringen i snabb takt, och nya former av utlysningar, samarbeten och program introduceras, t.ex. gemensamma program. Regeringen menar att det är viktigt att Vetenskapsrådet har en beredskap att utveckla samarbetsprocesser för att underlätta svenskt deltagande i sådana satsningar.

Regeringen anser också att Vetenskapsrådet bör ha en god förmåga att prioritera, agera strategiskt och initiera kraftsamling inom forskningsområden som bedöms som strategiskt viktiga och att utvärdera effekterna av riktade satsningar inom speciella forskningsområden.

Regeringen ser positivt på att Vetenskapsrådet har förstärkt sin analysverksamhet. Utvecklingen av rådets kompetens inom bibliometri är viktig, bl.a. som underlag till statens fördelning av forskningsresurser utifrån indikatorer.

Jämställdheten mellan könen när det gäller medelstillsättning inom olika utlysningssformer och områden är fortfarande otillfredsställande. I 2011 års regleringsbrev till Vetenskapsrådet har regeringen stärkt formuleringarna beträffande jämställdhetsåtgärder och det är med tillfredsställelse regeringen noterar att Vetenskapsrådet vidtar åtgärder inom detta område. Enligt regeringens mening är ytterligare analyser och åtgärder motiverade för att säkra en könsneutral forskningsfinansiering.

7.3.2 Rymdforskning och rymdverksamhet

Rymdverksamhet är betydelsefull för utveckling av tjänster inom bland annat jordobservation, navigation och telekommunikation samt som källa för utveckling av teknik med ett avsevärt bredare användningsområde.

En positiv utveckling är att flera mindre företag med inriktning mot rymd har startats i Sverige och visar tillväxt. Vissa av dessa företag

har intagit världsledande positioner. Regeringens bedömning är att svensk rymdverksamhet innehåller en hög grad av innovation och förnyelse. Den statliga finansieringen har bidragit till att tillvarata denna förmåga och utvecklat innovationsgraden och teknik såväl i internationellt samarbete som i nationella projekt. Rymdverksamhetens betydelse för miljö- och klimatforskningen är fortsatt stor och växande.

Sveriges deltagande i det obligatoriska vetenskapsprogrammet inom organisationen European Space Agency (ESA) möjliggör för svenska forskare att i samarbete med europeiska kollegor studera yttre rymden i projekt som är för kostsamma att genomföra med enbart nationell finansiering. Det är av stort värde för mindre länder att delta i ESA:s arbete, eftersom dessa saknar ekonomisk möjlighet att delta på egen hand i de riktigt stora projekten.

Institutet för rymdfysik (IRF) erbjuder en attraktiv forskningsmiljö och bedriver forskning och teknisk utveckling av internationellt intresse. IRF är även nationellt betydelsefullt för forskning inom rymdfysikområdet. IRF:s verksamhet erbjuder en kunskapsgrund för potentiell utveckling av vissa tjänster, inte minst inom rymdväderområdet. Observatorieverksamheten lämnar också för många aktörer värdefulla data.

7.3.3 Forskningens infrastruktur

Konstruktionen av European Spallation Source (ESS) och synkrotronen Max IV kommer att ge Lund en forskningsinfrastruktur av världsklass. Anläggningarna kommer att ha stor betydelse för Sveriges och Öresundsregionens utveckling både vetenskapligt och ekonomiskt. Placeringen av den internationella forskningsanläggning ESS i Lund kommer att ge de nordiska länderna ökad synlighet inom internationella forsknings-samarbeten och Skandinavien kommer att bli ett tydligare alternativ för företag att placera forskningsenheter i.

SciLifeLab, som har en nära koppling till klinisk medicinsk forskning, samverkar med andra stora biomedicinska infrastrukturer. SciLifeLab kan tillsammans med biobanker, såsom den nyetablerade nationella resursen BBMRI.se och stora befolkningsregister med biologiska prover, såsom den som nu byggs upp

inom projektet LifeGene, komma att utgöra en internationellt mycket kraftfull biomedicinsk plattform för storskaliga analyser.

Regeringens bedömning är att Sverige med denna satsning kommer att få goda förutsättningar att spela en internationellt ledande roll vad gäller forskning inom livsvetenskaperna och även förutsättningar att erbjuda en attraktiv miljö för företagande inom området. En förutsättning för ett ökat statligt åtagande är medfinansiering från de deltagande universiteten, landstingen i Stockholm och Uppsala samt från de tre kommunerna. Regeringen avser att återkomma till denna fråga i den kommande forskningspropositionen.

Polarforskningssekretariatets övertagandet av Abisko naturvetenskapliga forskningsstation från Kungliga Vetenskapsakademien har möjliggjort ett ökat internationellt forsknings-samarbete inom framförallt de sub-polära områdena i Sverige.

Regeringen ser positivt på sekretariatets påtagliga strävan att öka internationella samarbeten både avseende forskning i Arktis och Antarktis och forskning knuten till Abisko naturvetenskapliga station.

Regeringen ser fortsatt positivt på de insatser som Kungl. biblioteket gör inom digitaliseringsområdet.

7.3.4 Internationellt forskningssamarbete och samarbete inom EU

Eftersom forskning har identifierats som en strategisk resurs med ökande budget hos allt fler länder särskilt i de starka tillväxtländerna, har även det internationella forskningssamarbetets betydelse ökat. Det är därför positivt att fler svenska forskare publicerar tillsammans med utländska forskare. Även det faktum att Vetenskapsrådet beviljar fler ansökningar om postdoktor-stipendium för forskningsvistelse i utlandet är positivt och bör fortsätta. Likaså bidrar utnyttjandet av svensk forskningsinfrastruktur som t.ex. isbrytaren Oden till en ökad internationell samverkan.

De svenska framgångarna inom EU:s ramprogram för FoU (2007–2013) innebär att betydande resurser tillförs svensk forskning. Den årliga budgeten inom ramprogrammet fördubblas under programperioden och förväntas uppgå till 10,6 miljarder euro 2013. I

takt med att programmets medel ökar blir dess betydelse än större. Myndigheternas aktiva arbete med att påverka och främja ramprogrammet är därför viktigt för ett fortsatt högt svenskt deltagande.

Det är också angeläget att svenska forskningsfinansiärer arbetar för att jämställdheten inom forskningen ska öka inom EU. Detta inkluderar att hitta olika sätt att stärka kvinnors position inom svensk forskning och att kvinnor i ökad grad söker medel från EU.

Nästa EU-program för forskning och innovation förväntas starta 2013. Utformningen av detta program, tillsammans med övriga insatser inom ramen för det europeiska forskningsområdet, kommer att ha en stor betydelse för svensk forskning under kommande år. Det handlar bl.a. om fokusering på stora samhällsutmaningar, innovation, gemensam programplanering, internationellt samarbete, forskningens infrastruktur och insatser för mobilitet.

8 Anslag

8.1 Anslag för barn,- ungdoms- och vuxenutbildning

8.1.1 1:1 Statens skolverk

Tabell 8.1:1 Anslagsutveckling för Statens skolverk

Tusental kronor				
2010	Utfall	312 398	Anslags- sparande	11 084
2011	Anslag	315 768 ¹	Utgifts- prognos	318 392
2012	Förslag	375 996		
2013	Beräknat	394 005 ²		
2014	Beräknat	391 779 ³		
2015	Beräknat	401 654 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 385 353 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 375 502 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 375 503 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Statens skolverks förvaltningskostnader. Skolverket är förvaltningsmyndighet för skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna samt för annan pedagogisk verksamhet som anordnas av det allmänna. Skolväsendet omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare. Skolverket ska bidra till målfyllelsen inom barn- och ungdomsutbildningen samt vuxenutbildningen genom att svara för uppföljning, utvärdering och utveckling av skolväsendet. I detta ingår även att utforma styrdokument för dessa verksamheter.

Regeringens överväganden

Utgifter för vissa permanenta uppgifter som Skolverket är ålagda att utföra föreslås fr.o.m. 2012 finansieras från anslaget. Därför föreslås anslaget ökas med 1 700 000 kronor för Skolverkets it-portal och med 5 000 000 kronor för nationella programråd 2012 och beräknas ökas med samma belopp årligen fr.o.m. 2013. Anslaget föreslås också ökas med 48 000 000 kronor 2012 och beräknas ökas med 41 000 000 kronor 2013 och därefter med 33 000 000 kronor per år för nationella prov. Anslag 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* föreslås och beräknas minska med samma belopp.

Skolverket föreslås tillföras 2 000 000 kronor 2012 för att utveckla presentationen av information om skolresultat för föräldrar, lärare och elever på ett användarvänligt sätt. Fr.o.m. 2013 beräknas myndigheten tillföras 1 500 000 kronor för detta ändamål.

För utökad statistik över deltagande i förskola och pedagogisk omsorg beräknas Skolverket tillföras 3 000 000 kronor under 2013 och 2 000 000 kronor fr.o.m. 2014.

För att utveckla och kvalitetssäkra det nationella provsystemet beräknas anslaget tillföras 15 000 000 kronor fr.o.m. 2013.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 375 996 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:1 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	315 768	315 768	315 768	315 768
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 387	10 552	17 222	25 615
Beslut	2 000	19 545	18 944	19 422
Överföring till/från andra anslag	54 700	47 850	39 990	40 998
Övrigt ³	141	290	-145	-149
Förslag/ beräknat anslag	375 996	394 005	391 779	401 654

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskar från 2014 även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.1.2 1:2 Statens skolinspektion

Tabell 8.1:2 Anslagsutveckling för Statens skolinspektion

Tusental kronor

År	Utfall	356 095	Anslags- sparande	2 146
2010	Utfall	356 095	Anslags- sparande	2 146
2011	Anslag	338 543 ¹	Utgifts- prognos	336 802
2012	Förslag	350 957		
2013	Beräknat	358 539 ²		
2014	Beräknat	365 527 ³		
2015	Beräknat	375 091 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 351 447 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 350 970 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 350 970 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Statens skolinspektionens förvaltningskostnader. Skolinspektionen ansvarar för kvalitetsgranskning av och tillsyn över skolväsendet m.m. Skolinspektionen ansvarar vidare för s.k. tillståndsprövning. Det innebär att myndigheten beslutar om godkännande av enskilda som huvudmän för fristående skolor samt om återkallande av sådant godkännande.

Anslaget används även för verksamhetskostnader för barn- och elevombudet samt Skolväsendets överklagandenämnd.

Regeringens överväganden

Till följd av ett stort inflöde av ansökningar gällande start av fristående skolor och av att den prövning som görs av varje ansökan blir alltmer komplicerad föreslår regeringen att anslaget för 2012 ökas med 3 000 000 kronor i syfte att förkorta handläggningstiderna. I samma syfte beräknar regeringen att anslaget ökas med motsvarande belopp fr.o.m. 2013. För utveckling av myndighetens kompetens och metoder för att granska yrkesutbildning på ett relevant sätt föreslås anslaget ökas med 5 000 000 kronor 2012 och beräknas ökas med motsvarande belopp fr.o.m. 2013.

Regeringen föreslår vidare att anslaget ökas med 500 000 kronor 2012 och beräknar att anslaget ökas med 1 000 000 kronor årligen fr.o.m. 2013 till följd av ökad ärendemängd i och med det planerade införandet av anmälningskyldighet för missförhållanden inom skolväsendet m.m. Anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.* föreslås och beräknas minskas med samma belopp.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 350 957 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:2 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	338 543	338 543	338 543	338 543
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 364	10 263	17 545	26 862
Beslut	9 050	9 733	9 936	10 196
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-497	-510
Förslag/ beräknat anslag	350 957	358 539	365 527	375 091

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskar från 2014 även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.1.3 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tabell 8.1.3 Anslagsutveckling för Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor				
2010	Utfall	683 026	Anslags-sparande	19 505
2011	Anslag	704 200 ¹	Utgifts-prognos	704 150
2012	Förslag	689 471		
2013	Beräknat	679 695 ²		
2014	Beräknat	693 022 ³		
2015	Beräknat	711 374 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 667 310 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 666 403 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 666 403 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningskostnader. Myndigheten ansvarar för statens specialpedagogiska stöd rörande barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning och för utbildning i specialskolan. I myndighetens uppdrag ligger också att främja tillgången till läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder. Dessutom fördelar myndigheten vissa statsbidrag. Anslaget används även för produktionsstöd för läromedelsframställning samt för visst internationellt samarbete.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.1.3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	137 690	797 664	- 659 974
Prognos 2011	0	137 000	856 200	- 719 200
Budget 2012	0	160 000	863 200	- 703 200

Avgifterna avser intäkter från läromedelsförsörjningen samt ersättning från kommuner för elever i specialskola. Dessa intäkter får

disponeras av myndigheten. Det ekonomiska målet är i denna del att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten. Regeringen avser att från och med den 1 juli 2012 höja ersättningen för elever i specialskola, vilket beräknas innebära en intäktsökning om 23 000 000 kronor 2012 och 46 000 000 kronor från och med 2013.

Avgifterna avser också ersättning från kommuner för elever i förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med specialskola. Denna ersättning får disponeras av myndigheten. Det ekonomiska målet är i denna del full kostnadstäckning.

Avgifterna avser slutligen intäkter från Folkbildningsrådet för verksamhet avseende administration av förstärkningsbidrag till folkhögskolor. Intäkterna disponeras av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Det ekonomiska målet för administrationen av förstärkningsbidrag till folkhögskolor är full kostnadstäckning.

Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter ska finansieras från detta anslag.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kronor 2013 och 2014.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten behöver kunna lämna förhandsbesked till förlag på den kommersiella marknaden. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

Tabell 8.1:3 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden	4 079	6 511	8 869	10 200		
Nya åtaganden	5 817	8 200	8 000			
Infriade åtaganden	- 3 385	-5 842	-6 669	-8 200	- 2 000	
Utestående åtaganden	6 511	8 869	10 200			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	12 000	12 000	12 000			

Regeringens överväganden

Statskontoret har på regeringens uppdrag (rapport 2010:1) utrett kommunernas ersättning för elever i specialskolan. Enligt Statskontoret är ersättningen låg i förhållande till de genomsnittliga kostnader som kommunerna har för elever i hörselklasskolor med ett regionalt upptagningsområde. Statskontoret föreslår därför att ersättningen höjs till 300 000 kronor per år och att den nedsättning av ersättningen som gäller för kommuner i vilken en specialskola är belägen bör omprövas. Regeringen avser att från och med den 1 juli 2012 höja kommunernas ersättning för en elev i specialskolan, vilket, baserat på nuvarande elevtalsprognoser, beräknas innebära att myndighetens intäkter ökar med 23 000 000 kronor 2012 och 46 000 000 kronor fr.o.m. 2013. Regeringen föreslår därför att detta anslag minskas med 23 000 000 kronor 2012 och beräknar att anslaget minskas med 46 000 000 kronor fr.o.m. 2013.

Av dessa medel föreslås att anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* ökas med 17 000 000 kronor under 2012 och beräknas ökas med 37 000 000 kronor under 2013 och 2014 för att finansiera en särskild satsning i syfte att stärka förutsättningarna för samtliga skolhuvudmän att nå ökad måluppfyllelse för elever med vissa funktionsnedsättningar. Vidare avser regeringen under 2012 att återkomma till riksdagen med en proposition som bl.a. innehåller förslag om att en elev i grundskolan eller grundskolskolan under vissa förutsättningar ska ha rätt att få sin utbildning delvis inom specialskolan och ges en utökad rätt till undervisning i tecken- och språk. Dessa förslag innebär ökade kostnader för kommunerna. I enlighet med den kommunala finansieringsprincipen föreslås därför att anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner ökas med 4 000 000 kronor 2012 och

beräknas att samma anslag ökas med 7 000 000 kronor fr.o.m. 2013.

Från och med den 1 juli 2012 ansvarar Specialpedagogiska skolmyndigheten som skolhuvudman för att nyanställda och nyutexaminerade lärare och förskollärare genomgår en introduktionsperiod. För detta ändamål föreslås anslaget tillföras 25 000 kronor 2012 och beräknas tillföras samma belopp årligen från och med 2013.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 689 471 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:3 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	704 200	704 200	704 200	704 200
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 840	20 036	35 242	54 823
Beslut	-22 925	-46 220	-47 099	-48 346
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	1 356	1 679	679	697
Förslag/beräknat anslag	689 471	679 695	693 022	711 374

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas från 2014 även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.1.4 1:4 Sameskolstyrelsen

Tabell 8.1:4 Anslagsutveckling för Sameskolstyrelsen

Tusental kronor				
2010	Utfall	25 965	Anslags- sparande	203
2011	Anslag	26 659 ¹	Utgifts- prognos	28 710
2012	Förslag	26 964		
2013	Beräknat	27 301 ²		
2014	Beräknat	28 457 ³		
2015	Beräknat	29 302 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 27 038 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 27 565 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 27 565 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Sameskolstyrelsens verksamhet. Sameskolstyrelsens uppgift är att ge samiska barn en utbildning med samisk inriktning och att bidra till att bevara och utveckla det samiska språket och den samiska kulturen. Utbildningen bedrivs vid sameskolor samt i integrerad samisk undervisning i kommunal grundskola.

Sameskolstyrelsen är huvudman för sameskolorna och förskoleklass och fritidshem som bedrivs vid en skolenhet med sameskola. Sameskolstyrelsen ska främja och utveckla samisk undervisning och bör bistå vid uppsökande verksamhet bland samer samt informera om sameskolan och samisk undervisning i skolväsendet i övrigt.

Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun ta över ansvaret för kommunens uppgifter inom förskolan.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.1:4 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	27 871	54 080	- 26 209
Prognos 2011	0	28 060	57 384	- 29 324
Budget 2012	0	28 480	54 699	- 26 219

Avgifterna avser ersättning från kommuner för elever i sameskola samt förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med sameskola. Ersättningens storlek ska från och med den 1 juli 2011 beräknas efter samma grunder som elevens hemkommun tillämpar vid fördelning av resurser i

sin egen grundskola, förskoleklass eller fritidshem. Dessutom avser avgifterna intäkter från kommuner för vilka Sameskolstyrelsen efter avtal bedriver samisk förskola. Intäkterna disponeras av myndigheten.

Det ekonomiska målet är att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten. Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter ska finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

Enligt Sameskolstyrelsens prognoser väntas relevantalet i sameskolan, särskilt vid vissa skolenheter, öka de närmaste åren. För 2012 bedömer regeringen att de kostnader som denna ökning medför kan täckas inom ramen för myndighetens anslag. Regeringen kommer dock att noga följa utvecklingen.

Från och med den 1 juli 2012 ansvarar Sameskolstyrelsen som skolhuvudman för att nyanställda och nyutexaminerade lärare och förskollärare genomgår en introduktionsperiod. För detta ändamål föreslås anslaget tillföras 25 000 kronor 2012 och beräknas tillföras samma belopp årligen fr.o.m. 2013.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 26 964 000 kronor för 2012.

Tabell 8.1:4 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	26 659	26 659	26 659	26 659
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	270	531	1 141	1 967
Beslut	35	111	697	718
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-40	-41
Förslag/ be- räknat anslag	26 964	27 301	28 457	29 302

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskar från 2014 även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.1.5 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tabell 8.1.5 Anslagsutveckling för Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2010	Utfall	757 069		Anslags-sparande	272 715
2011	Anslag	917 040	¹	Utgifts-prognos	856 690
2012	Förslag	856 676			
2013	Beräknat	1 204 499	²		
2014	Beräknat	1 606 217	³		
2015	Beräknat	1 503 501	⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 178 840 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 541 048 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 407 821 tkr i 2012 års prisnivå.

Ändamålet för anslaget är att främja utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Anslaget finansierar främst insatser för att stödja och stimulera skolhuvudmännens verksamhetsutveckling inom dessa områden samt annat centralt initierat utvecklingsarbete inom utbildningssystemet.

Stödet avser verksamheter med såväl kommunal som annan huvudman. Anslaget används även för administration, uppföljning och utvärdering av vissa särskilda uppdrag och satsningar, för vissa utredningar inom skolområdet samt för bidrag till vissa organisationer.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 312 000 000 kronor 2013-2015.

Skälen för regeringens förslag: Statens skolverk behöver kunna sluta ekonomiska avtal inom ramen för sitt utvecklingsarbete. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Tabell 8.1.5 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden		125 000	129 600			
Nya åtaganden		97 800	283 900			
Infriade åtaganden		-93 200	-101 500	-120 000	-112 000	-80 000
Utestående åtaganden	125 000	129 600	312 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	125 000	130 000	312 000			

Regeringens överväganden

Medel på anslaget ska bl.a. användas till statlig rektorsutbildning och försöksverksamhet med lärlingsutbildning. Även insatser för att genomföra de senaste årens reformer inom förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola och motsvarande skolformer samt insatser inom matematik, naturvetenskap och teknik liksom Sveriges deltagande i internationella studier finansieras genom anslaget.

Anslaget har finansierat verksamheten vid Nationellt centrum för främjande av god hälsa hos barn och ungdom vid Örebro universitet. Regeringen bedömer att anslaget inte längre bör användas för detta. Verksamheten vid centrumet ska inte längre bedrivas som en s.k. särskild inrättning mot bakgrund av regeringens bedömning i propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149) om att universitet och högskolor själva bör få besluta om organisationen för sådan verksamhet som bedrivs i form av särskilda inrättningar med egen förordning. I stället avser regeringen att stödja skolornas arbete kring idrott och hälsa på andra sätt. Regeringen avser t.ex. att ge Statens skolverk i uppdrag att erbjuda utbildningsinsatser för att stödja utvecklingen av ämnet idrott och hälsa samt att ge Livsmedelsverket i uppdrag att i samverkan med Skolverket stödja utvecklingen av näringsriktiga skolmåltider.

I budgetpropositionen för 2007 föreslog regeringen att medel skulle avsättas för bl. a. funktionshindrade elever. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2006/07:1 utg.omr. 16, bet. 2006/07:UbU1, rskr. 2006/07:54). Regeringen föreslår att vissa av dessa medel 2012 bl.a. ska finansiera de ökade kostnaderna för gymnasiesärskolan till följd av den planerade propositionen om en ny gymnasiesärskola. Resterande medel föreslås fördelas till andra insatser inom utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet, t.ex. till insatser för funktionshindrade elever. Regeringen bedömer att så bör ske även kommande år.

Utgifter för permanenta uppgifter som Skolverket är ålagda att utföra föreslås fr.o.m. 2012 finansieras genom myndighetens förvaltningsanslag. Därför föreslås anslaget minskas med 1 700 000 kronor för Skolverkets it-portal och med 5 000 000 kronor för nationella

programråd 2012. Av samma skäl föreslås finansieringen av nationella prov flyttas och anslaget föreslås därför minskas med 48 000 000 kronor 2012 och beräknas minskas med 41 000 000 kronor 2013 och därefter med 33 000 000 kronor per år. Dessa medel föreslås tillföras anslag 1:1 *Statens skolverk*.

Ersättning för att genomföra en introduktionsperiod för nyutexaminerade lärare lämnas till skolhuvudmännen. Anslaget föreslås därför minskas med 128 000 000 kronor 2012 och beräknas minskas med 256 000 000 kronor fr.o.m. 2013. För samma syfte föreslås anslagen 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* och 1:4 *Sameskolstyrelsen* ökas med 25 000 kronor 2012 och beräknas ökas med samma belopp årligen fr.o.m. 2013 och anslag 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 föreslås ökas med 127 950 000 kronor 2012 och beräknas ökas med 255 950 000 kronor fr.o.m. 2013.

För införandet av karriärtjänster för lärare föreslås anslaget ökas med 26 000 000 kronor 2012. Därefter beräknas anslaget ökas med 187 000 000 kronor 2013, 468 000 000 kronor 2014, 749 000 000 kronor 2015 samt 880 000 000 kronor årligen fr.o.m. 2016.

För Skolverkets uppdrag att genomföra en informationskampanj om lärar- och förskolläraryrkena och de nya lärar- och förskolläraryrken föreslås anslaget ökas med 13 000 000 kronor 2012. I syfte att förstärka anslaget föreslås att anslaget ökas med 18 000 000 kronor 2012, varav 10 000 000 föreslås finansieras genom en minskning av anslag 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.* Från och med 2013 beräknas samma ökning respektive minskning. För att finansiera en fortsatt satsning på matematik, naturvetenskap och teknik föreslås anslaget ökas med 200 000 000 kronor 2012. Vidare beräknas anslaget ökas med 200 000 000 kronor per år för detta ändamål även under 2013–2015.

För att finansiera en bonus till skolor i utsatta områden föreslås anslaget ökas med 20 000 000 kronor 2012 och beräknas ökas med 20 000 000 kronor årligen 2013 och 2014. För att finansiera en satsning på elevhälsa ökas anslaget med 54 000 000 kronor 2012, och beräknas ökas med 156 000 000 kronor 2013 och med 210 000 000 kronor 2014 och 2015.

Till stöd för yrkeslärares fortbildning föreslår regeringen att anslaget ökas med 17 000 000

kronor 2012. Regeringen beräknar vidare att anslaget ökas med 17 000 000 kronor 2013 och 2014 och 22 000 000 kronor fr.o.m. 2015 för samma ändamål. Anslaget föreslås också ökas med 10 000 000 kronor 2012 och beräknas ökas med 10 000 000 kronor 2013 i syfte att stärka kvaliteten i den gymnasiala yrkesutbildningen.

För att finansiera utveckling och administration av en satsning på praktikplatser för ungdomar inom tekniksektorn beräknas anslaget ökas med 20 000 000 kronor 2013 och med 40 000 000 kronor per år 2014–2015.

För kartläggning av situationen för barn med behov av särskilt stöd, stöd till flerspråkig utveckling och en enkät till föräldrar föreslår regeringen att anslaget ökas med 10 000 000 kronor 2012.

För att finansiera en utredning om utbildning av nyanlända elever föreslås anslaget ökas med 2 900 000 kronor 2012.

Vidare föreslås anslaget ökas med 2 000 000 kronor under 2012 för att finansiera en utvärdering av hur skolhuvudmän lever upp till skollagens krav på garanterad undervisningstid.

För att stärka kunskaperna om företagande bland unga beräknar regeringen att anslaget ökas med 5 000 000 årligen 2013–2015. För att finansiera ökade insatser för entreprenörskapsfrämjande verksamhet i högre utbildning föreslår regeringen att anslaget minskas med 4 000 000 kronor 2012. För samma ändamål beräknas anslaget minska med motsvarande belopp 2013–2014. Det under utgiftsområde 24 Näringspolitik uppförda anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling m.m.* föreslås och beräknas ökas med motsvarande belopp.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 856 676 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:5 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	917 040	917 040	917 040	917 040
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	11 830	32 048	51 111	74 959
Beslut	-13 494	307 311	683 487	554 041
Överföring till/från andra anslag	-58 700	-51 900	-44 104	-41 190
Övrigt ³			-1 316	-1 348
Förslag/beräknat anslag	856 676	1 204 499	1 606 217	1 503 501

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas från 2014 även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.1.6 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet

Tabell 8.1:6 Anslagsutveckling för Särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor				
År	Typ	Belopp	Utgifts- prognos	Belopp
2010	Utfall	492 688	Anslags- sparande	765
2011	Anslag	419 761 ¹		388 950
2012	Förslag	443 267		
2013	Beräknat	471 238 ²		
2014	Beräknat	479 784 ³		
2015	Beräknat	454 286 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 462 589 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 461 240 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 425 671 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för särskilda insatser inom skolområdet, vilka bl.a. omfattar undervisning som anordnas på sjukhus samt insatser i skolväsendet för personer med funktionsnedsättning.

Anslaget används även för bidrag till speciellt anpassad gymnasieutbildning för svårt rörelsehindrade elever från hela landet som anordnas i Stockholms, Göteborgs, Kristianstads och Umeå kommuner enligt 15 kap. 9 § skollagen (2010:800) samt till omvårdnad och habilitering för dessa elever, för statlig ersättning avseende gymnasial utbildning i Örebro kommun för

döva och hörselskadade elever och för bidrag till kostnader för viss riksrekryterande utbildning för elever med utvecklingsstörning.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 37 000 000 kronor 2013.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om bidrag till omvårdnad och habilitering för elever som deltar i Rh-anpassad gymnasieutbildning. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen bör därmed bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

Tabell 8.1:6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden		33 170	34 000	35 000		
Nya åtaganden		34 000	35 000			
Infriade åtaganden		-33 170	-34 000	-35 000		
Utestående åtaganden	83 583	37 000	35 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	83 000	37 000	37 000			

Regeringens överväganden

Den Rh-anpassade gymnasieutbildningen omfattade 144 elever läsåret 2010/11, vilket är en minskning med 6 procent sedan föregående läsår. Elevantalet inom riksgymnasieverksamheten i Örebro kommun för döva och hörselskadade har också minskat något det senaste året. Hösten 2010 omfattade verksamheten i gymnasieskolan 438 elever och i gymnasiesärskolan 41 elever. Regeringen har gett Utredningen om flexibel utbildning för elever som tillhör specialskolans målgrupp (U 2010:04) i uppdrag att se över ansvarsfördelning för och finansiering av gymnasieutbildning för vissa elever med funktionsnedsättning. Utredaren ska bl.a. beskriva elevgruppernas sammansättning vid riksgymnasierna och se över principerna för ekonomiskt ansvar för dessa elevers skolgång. I avvaktan på utredarens redovisning av uppdraget bedömer regeringen att de särskilda insatserna inom skolområdet och riksgymnasieverksamheten behövs i motsvarande omfattning som 2011.

Regeringen avser att genomföra en särskild satsning i syfte att stärka förutsättningarna för samtliga skolhuvudmän att nå ökad måluppfyllelse för elever med vissa funktionsnedsättningar. För detta ändamål föreslår regeringen att anslaget ökas med 17 000 000 kronor under 2012 och beräknar att anslaget ökas med 37 000 000 kronor 2013 och 2014.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 443 267 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:6 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	419 761	419 761	419 761	419 761
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 506	14 477	23 644	35 162
Beslut	17 000	37 318	38 106	2 096
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-621	-637
Förslag/beräknat anslag	443 267	471 238	479 784	454 286

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas från 2014 även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.1.7 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet

Tabell 8.1:7 Anslagsutveckling för Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor				
2010	Utfall	3 657 971	Anslags-sparande	2 029
2011	Anslag	3 660 000 ¹	Utgifts-prognos	3 660 029
2012	Förslag	3 660 000		
2013	Beräknat	3 660 000		
2014	Beräknat	3 660 000		
2015	Beräknat	3 660 000		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslagets ändamål är att finansiera statsbidrag till de kommuner som har ett system med maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt det statsbidrag för kvalitets-säkrande åtgärder som ska lämnas till de kommuner som tillämpar maxtaxa. Under anslaget bekostas även Skolverkets administration av rekvisitioner från kommunerna samt uppföljning av reformens olika delar.

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att alla kommuner kommer att tillämpa systemet med maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 3 660 000 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:7 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	3 660 000	3 660 000	3 660 000	3 660 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	3 660 000	3 660 000	3 660 000	3 660 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

8.1.8 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.

Tabell 8.1:8 Anslagsutveckling för Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.

Tusental kronor				
2010	Utfall	119 040	Anslags-sparande	37 519
2011	Anslag	151 603 ¹	Utgifts-prognos	125 222
2012	Förslag	141 453		
2013	Beräknat	141 789 ²		
2014	Beräknat	143 465 ³		
2015	Beräknat	147 068 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 139 002 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 137 827 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 137 826 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används huvudsakligen för:

- särskilt verksamhetsstöd till vissa riksrekryterande gymnasiala utbildningar och förberedande dansutbildningar,
- bidrag till kostnader för Sveriges anslutning till examensorganisationen International Baccalaureate Organisation (IBO) i Genève,
- statsbidrag för International Baccalaureate-utbildning till Göteborgs kommun,

Stockholms kommun och Sigtunaskolan Humanistiska läroverket,

- ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever på gymnasial nivå,
- ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieutbildning,
- statsbidrag till riksinternatskolor,
- statsbidrag till kostnader för utlandssvenska elevers skolgång i Sverige, och
- statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige.

Regeringens överväganden

Den huvudsakliga faktorn som styr utgifterna på anslaget är antalet elever i de olika verksamheterna. Utgifterna för ersättning till skolhuvudmän för elever från annat nordiskt land som studerar i Sverige med stöd av överenskommelsen om nordisk utbildningsgemenskap på gymnasial nivå har minskat det senaste året efter att dessförinnan ha ökat under flera år. Ersättningen avser det överskjutande antalet elever som huvudmännen tagit emot i förhållande till det antal elever som genomgått utbildning i annat nordiskt land. Höstterminen 2010 lämnades bidrag för 316 nordiska elever och vårterminen 2011 var motsvarande antal 298. Sammanlagt under läsåret utbetalades knappt 25 miljoner kronor, vilket är en minskning med 4 miljoner kronor jämfört med föregående läsår.

Statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige lämnades för 309 elever under höstterminen 2010 och 322 elever vårterminen 2011. Sammanlagt under läsåret utbetalades knappt 21 miljoner kronor, vilket är en minskning med 1 miljon kronor jämfört med föregående läsår.

För att finansiera den ökning av Statens skolinspektions anslag som behövs till följd av det planerade införandet av anmälningsskyldighet för missförhållanden inom skolväsendet m.m. föreslår regeringen att anslaget minskas med 500 000 kronor 2012 och beräknar att anslaget minskas med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2013. Anslaget 1:2 *Statens skolinspektion* föreslås och beräknas ökas med samma belopp.

För att finansiera utvärdering inom utbildningsområdet föreslår regeringen att 2 000 000 kronor 2012 överförs från anslaget till anslag 1:7 *Institutet för arbetsmarknadspolitisk*

utvärdering under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsmiljö. 2013 beräknas 4 000 000 kronor överföras och fr.o.m. 2014 5 000 000 kronor årligen.

Regeringen förslår också att anslaget 2012 minskas med 10 000 000 kronor, som förs till anslaget 1:5 *Utveckling inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* som förstärkning. Regeringen beräknar att denna minskning även görs kommande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 141 453 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:8 Härledning av anslagsnivån 2012-2015				
<i>Tusental kronor</i>				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	151 603	151 603	151 603	151 603
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 350	5 437	8 648	12 673
Beslut	-12 500	-15 251	-16 562	-16 979
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-224	-230
Förslag/ beräknat anslag	141 453	141 789	143 465	147 068

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013-2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas från 2014 även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.1.9 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tabell 8.1:9 Anslagsutveckling för Bidrag till svensk undervisning i utlandet				
<i>Tusental kronor</i>				
År	Slagslag	Belopp	Notering	Belopp
2010	Utfall	96 352	Anslags-sparande	3 630
2011	Anslag	101 565 ¹	Utgifts-prognos	95 839
2012	Förslag	102 340		
2013	Beräknat	105 068 ²		
2014	Beräknat	107 010 ³		
2015	Beräknat	109 575 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 102 341 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 102 197 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 102 197 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera statsbidrag för utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Statsbidrag lämnas till:

- huvudmannen för en svensk utlandsskola,
- distansundervisning,
- kompletterande svensk undervisning, och
- undervisning vid utländsk skola (internationell skola).

Statsbidragsbestämmelserna syftar till att ge utlandssvenska barn och ungdomar utbildning som motsvarar förskoleklassen, grundskolan och så långt det är möjligt gymnasieskolan eller undervisning i svenska och om Sverige, om de går i en utländsk skola. För att bidrag ska ges för en elev måste en av vårdnadshavarna vistas i utlandet på grund av verksamhet som bedöms väsentlig för det svenska samhället.

Anslaget används även för lönekostnader m.m. för nationellt anställda lärare m.fl. vid Europaskolorna och utvecklingsinsatser kopplade till svensk undervisning i utlandet. Bidrag utgår även för stöd till undervisning i svenska vid utländska skolor.

Regeringens överväganden

Det fanns 20 svenska utlandsskolor med statsbidrag läsåret 2010/11 som bedrev undervisning på grundskolenivå. Vid 18 av dessa fanns även elever i förskoleklass och vid 6 av dessa undervisning på gymnasienivå. Totalt deltog 1 401 elever i utbildning vid svenska utlandsskolor. Läsåret innan var motsvarande elevantal 1 143 elever. Totalt 3 859 elever deltog i kompletterande svensk undervisning.

I enlighet med riksdagens beslut (prop. 2010/11:100, bet. 2010/11:FiU21, rskr. 2010/11:321) att de verksamheter som bedrivs av Riksföreningen Sverigekontakt flyttas till utgiftsområde 5 Internationell samverkan minskas anslaget med 797 000 kronor 2012 och beräknas därefter minskas med samma belopp årligen framgent.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 102 340 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:9 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	101 565	101 565	101 565	101 565
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 572	4 321	6 429	9 018
Beslut	-797	-818	-835	-855
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-149	-153
Förslag/ beräknat anslag	102 340	105 068	107 010	109 575

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas från 2014 även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 401 000 000 kronor 2013–2015.

Skälen för regeringens förslag: Skolverket ingår fleråriga avtal med lärosätena om uppdragsutbildning och lämnar förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

8.1.10 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tabell 8.1:10 Anslagsutveckling för Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

År	Utfall	840 627	Anslags- sparande	564 873
2010	Utfall	840 627	Anslags- sparande	564 873
2011	Anslag	1 046 100 ¹	Utgifts- prognos	828 786
2012	Förslag	502 500		
2013	Beräknat	512 500 ²		
2014	Beräknat	512 500 ³		
2015	Beräknat	200 000 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslagets ändamål är att finansiera insatser för att stärka lärares, förskollärares, rektorers och förskolechefers möjlighet till fortbildning. Medlen ska användas till sådan fortbildning som genomförs på uppdrag av Statens skolverk i enlighet med regeringens uppdrag till myndigheten. Under anslaget bekostas även kostnader för arbete med administration och uppföljning av fortbildningsinsatserna.

Tabell 8.1:10 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015
Ingående åtaganden		600 000	200 000			
Nya åtaganden		200 000	401 000			
Infriade åtaganden		-600 000	-200 000	-345 000	-40 000	-16 000
Utestående åtaganden	600 000	200 000	401 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	600 000	200 000	401 000			

Regeringens överväganden

Effekten av de skärpta behörighetskraven för lärarna i den nya skollagen kan bli successiv och långdragen. Därför beslutades 2011 satsningen Lärarlyftet II, som syftar till att alla elever ska få sin undervisning av behöriga lärare, dvs. lärare som har såväl goda ämneskunskaper som god ämnesdidaktisk kompetens för den nivå och i det ämne läraren undervisar. Satsningen riktar sig enbart till lärare med lärarexamen som är anställda utan tidsbegränsning. För att vara berättigad att delta i Lärarlyftet II ska läraren undervisa i ämnet utan att ännu ha rätt utbildning för detta. Lärarlyftet II planeras pågå 2012–2015.

Det blir allt tydligare att det pedagogiska ledarskapet är av stor betydelse för framgångsrika skolor och därmed för elevernas resultat. Det räcker inte med den befattningsutbildning som finns i dag, utan rektorer behöver ytterligare kompetensutveckling med särskild fördjupning i pedagogiskt ledarskap. Regeringen införde därför 2011 ett rektorslyft som pågår fram till 2014.

Anslaget föreslås ökas med 132 000 000 kronor 2012 som en förstärkning av Lärarlyftet II, inklusive en kompetensutvecklingsinsats för lärare i svenska för invandrare, och beräknas ökas med 187 000 000 kronor 2013, 337 000 000 kronor 2014 och 200 000 000 kronor 2015.

Regeringen föreslår vidare att anslaget ökas med 40 500 000 kronor under åren 2012–14 för kompetensutveckling för förskollärare och förskolechefer.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 502 500 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:10 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 046 100	1 046 100	1 046 100	1 046 100
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-543 600	-533 600	-533 600	-846 100
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	502 500	512 500	512 500	200 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

8.1.11 1:11 Förstärkning av basfärdigheter

Tabell 8.1:11 Anslagsutveckling för Förstärkning av basfärdigheter

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	497 046	10 476	
2011	Anslag	400 000 ¹	375 965
2012	Förslag	250 000	
2013	Beräknat	0 ²	
2014	Beräknat	0 ³	
2015	Beräknat	0 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 0 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 0 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 0 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används till att stärka skolhuvudmännens arbete med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Fördelningen av medel till huvudmännen styrs av elevantalet i årskurserna 1–3 i grundskolan samt andelen elever som inte når behörighet i något av ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik i årskurs 9 i grundskolan. Under anslaget bekostas även Statens skolverks kostnader för arbete med

administration, information och uppföljning med anledning av bidraget.

Regeringens överväganden

För att stimulera och stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna infördes ett nytt statsbidrag den 1 oktober 2008. Skolverket ska administrera och fördela bidraget enligt närmare reglering i förordning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 250 000 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:11 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	400 000	400 000	400 000	400 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	11	6 525	15 258	26 321
Beslut	-150 011	-406 526	-415 258	-426 321
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		1	0	0
Förslag/beräknat anslag	250 000	0	0	0

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskar från 2014 även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.1.12 1:12 Bidrag till vissa studier

Tabell 8.1:12 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studier

Tusental kronor				
År	Utfall		Anslags-sparande	
2010	Utfall	14 759		357
2011	Anslag	15 525 ¹	Utgifts-prognos	15 200
2012	Förslag	15 525		
2013	Beräknat	15 525 ²		
2014	Beräknat	15 525 ³		
2015	Beräknat	15 525 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för statsbidrag som lämnas för studier om funktionshinder, utbildning som är

särskilt anpassad för personer med funktionshinder och studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda och särskild utbildning för vuxna. Bidrag betalas i enlighet med förordningen (2007:1345) om statsbidrag vid vissa studier för personer med funktionshinder.

Bidraget kan lämnas dels med ett belopp per dag eller timme som är lika för alla bidragsmottagare, dels som ersättning för resor, kost och logi för den enskilde i anslutning till utbildningen. Utnyttjandet av anslaget är främst beroende av efterfrågan.

Tabell 8.1:12 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	15 525	15 525	15 525	15 525
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	15 525	15 525	15 525	15 525

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt.

Regeringens överväganden

Under 2010 har Specialpedagogiska skolmyndigheten fått in ansökningar som överstiger de tillgängliga medlen på anslaget. Att hela anslaget ändå inte kunnat betalas ut under 2010 beror enligt myndigheten främst på att utbildningsanordnarna ställt in ett stort antal kurser i slutet av året.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 15 525 000 kronor för budgetåret 2012.

8.1.13 1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tabell 8.1:13 Anslagsutveckling för Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

2010	Utfall	93 006	Anslags-sparande	13 001
2011	Anslag	104 830 ¹	Utgifts-prognos	104 565
2012	Förslag	101 884		
2013	Beräknat	102 051 ²		
2014	Beräknat	103 994 ³		
2015	Beräknat	110 836 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 99 967 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 99 821 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 103 739 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Myndigheten för yrkeshögskolans förvaltningskostnader, inklusive för att främja validering.

Regeringens överväganden

Regeringen har i avsnitt 5.2.1. redogjort för resultatet av verksamheten.

Regeringen aviserade i propositionen Åtgärder för jobb och omställning en tillfällig förstärkning av anslaget med två miljoner kronor under 2009–2011 (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

Regeringen prioriterar i denna proposition bl.a. åtgärder för att möta inbromsningen av tillväxten, åtgärder för varaktigt högre tillväxt och sysselsättning samt åtgärder för att välfärden ska komma alla till del. För att bidra till detta föreslås att vissa anslag minskas. För 2012 föreslås därför att anslaget minskas med 2 miljoner kronor. Regeringen bedömer att anslaget bör minskas med 4 miljoner kronor under 2013 respektive 2014.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 101 884 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:13 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	104 830	104 830	104 830	104 830
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	1 094	3 303	5 522	8 340
Beslut	-4 040	-6 082	-6 207	-2 180
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt			-151	-155
Förslag/ beräknat anslag	101 884	102 051	103 994	110 836

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.1.14 1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Tabell 8.1:14 Anslagsutveckling för Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Tusental kronor

2010	Utfall	7 427	Anslags-sparande	740
2011	Anslag	8 721 ¹	Utgifts-prognos	9 103
2012	Förslag	8 856		
2013	Beräknat	9 011 ²		
2014	Beräknat	9 172 ³		
2015	Beräknat	9 401 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 856 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 843 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8 844 tkr i 2012 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera utvecklingsinsatser inom vuxenutbildningsområdet.

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att utvecklingsinsatserna inom vuxenutbildningen bör bedrivas i motsvarande omfattning som 2011.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 8 856 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:14 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	8 721	8 721	8 721	8 721
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	135	290	464	693
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt			-13	-13
Förslag/ be- räknat anslag	8 856	9 011	9 172	9 401

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.1.15 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tabell 8.1:15 Anslagsutveckling för Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslogs- sparande	Utgifts- prognos
2010	3 195 073	-55 124	
2011	Anslag		3 105 803
2012	Förslag		
2013	Beräknat		2 060 238 ²
2014	Beräknat		2 029 273 ³
2015	Beräknat		1 915 955 ⁴

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 030 159 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 964 039 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 812 086 tkr i 2012 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera:

- statligt stöd för yrkeshögskoleutbildningar,
- statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning,
- kostnader för personskadeförsäkring och ansvarsförsäkring inom yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning,
- statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken,
- statsbidrag för kompletterande utbildningar,

- validering av utländsk yrkeskompetens,
- statsbidrag för kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för utvecklingsstörda och från och med den 1 juli 2012 särskild utbildning för vuxna, inklusive statsbidrag för lärlingsutbildning inom dessa skolformers gymnasiala vuxenutbildning eller utbildning på gymnasial nivå,
- särskilt verksamhetsstöd för idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet,
- särskilt verksamhetsstöd för att främja samisk utbildningsverksamhet, och
- särskilt verksamhetsstöd för riksfattande kursverksamhet avseende hemslöjd.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 1:15 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag till yrkeshögskolan, kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 900 000 000 kronor 2013–2018.

Skälen för regeringens förslag: Myndigheten för yrkeshögskolan skriver fleråriga och löpande avtal under budgetåret med utbildningsanordnare. En utbildningsanordnare av pilotutbildning har t.ex. behov av att anordna utbildningar som nödvändiggör långtgående åtaganden från statens sida perioden 2013–2018. Kostnaderna för yrkeshögskoleplatser för pilotutbildningen beräknas till ca 40 miljoner kronor per år. Anledningen till att föreslaget högsta belopp överstiger bedömda utestående åtaganden är att det finns en osäkerhet i omfattningen av utestående åtaganden. Regeringen bör bemyndigas att besluta om tilldelning för nämnda ändamål som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Tabell 8.1:15 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–2018
Ingående åtaganden		2 502 233	2 320 302	2 843 866	1 200 067	416 022
Nya åtaganden		1 804 505	1 998 000			
Infriade åtaganden		-1 986 436	-1 474 436	-1 643 799	-784 045	-416 022
Utestående åtaganden	2 502	2 320 302	2 843 866	1 200 067	416 022	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	2 900 000	2 600 000	2 900 000			

Regeringens överväganden

Regeringen har i avsnitt 5.2 redogjort för resultatet av verksamheten. Statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken kommer att finnas kvar under en övergångsperiod t.o.m. 2013 respektive 2014. Därefter ska motsvarande utbildningsbehov tillgodoses inom yrkeshögskolan. Behovet av anslag för dessa stöd kommer att minska successivt under perioden 2011–2014 samtidigt som yrkeshögskolan utvecklas i motsvarande takt. Regeringen föreslår en utökad satsning på yrkesinriktad gymnasial vuxenutbildning (yrkesvux) med ca 5 000 platser 2012 och beräknar en ökning med ca 1 000 platser 2013. Den föreslagna satsningen bedöms öka utgifterna för studiestöd med 250 miljoner kronor 2012 och 50 miljoner kronor 2013.

Regeringen föreslår en tillfällig satsning på yrkeshögskolan med ca 1 000 platser 2012 och beräknar att satsningen kommer att uppgå till ca 500 platser 2013. Den föreslagna satsningen bedöms öka utgifterna med 60 miljoner kronor 2012 och med 30 miljoner kronor 2013.

För att stimulera kommunerna att bedriva lärlingsutbildning inom den gymnasiala vuxenutbildningen har regeringen inrättat ett särskilt lärlingsstatsbidrag. Satsningen föreslås uppgå till 102 miljoner kronor för 2012 och beräknas uppgå till 126 miljoner kronor respektive 157 miljoner kronor för 2013 och 2014. Sammantaget beräknas satsningen motsvara 5 900 årsstudieplatser för 2011–2014. Totalt beräknas satsningen inklusive studiestöd uppgå till 566 miljoner kronor för perioden 2011–2014.

I budgetpropositionen för 2011 angavs att för att ge fler arbetslösa ungdomar mellan 20–24 år som saknar fullständig grundskole- och gymnasieutbildning möjlighet att komplettera sin utbildning avser regeringen att utöka antalet

utbildningsplatser i den kommunala vuxenutbildningen. Totalt beräknas anslaget tillföras 87,5 miljoner kronor under 2011–2013. Satsningen föreslås för 2012 uppgå till 25 miljoner kronor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 2 251 849 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:15 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	3 350 142	3 350 142	3 350 142	3 350 142
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	51 927	102 332	164 923	246 934
Beslut	-1 166 850	-1 409 112	-1 500 119	-1 695 782
Överföring till/från andra anslag	40 906	41 512	42 265	43 251
Övrigt	-24 276	-24 636	-27 938	-28 590
Förslag/beräknat anslag	2 251 849	2 060 238	2 029 273	1 915 955

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.1.16 1:16 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.

Tabell 8.1:16 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.

Tusental kronor

2010	Utfall		Anslags- sparande	0
2011	Anslag	145 618	¹ Utgifts- prognos	142 571
2012	Förslag	147 218		
2013	Beräknat	149 753	²	
2014	Beräknat	151 851	³	
2015	Beräknat	154 593	⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 146 378 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 145 453 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 144 501 tkr i 2012 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget är att finansiera:

- utgifter för bidrag för vissa handikappåtgärder inom folkbildningen som framför allt rör särskilt kostnadskrävande utbildningsinsatser vid folkhögskola, t.ex. tolk och teknisk anpassning, och
- sådant särskilt utbildningsstöd som i dag regleras i förordningen (2005:1074) om statligt bidrag till särskilt utbildningsstöd.

Tabell 8.1:16 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden		12 000	77 000	77 000		
Nya åtaganden		77 000	77 000			
Infriade åtaganden		-12 000	-77 000	-77 000		
Utestående åtaganden		77 000	77 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande		77 000				

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 1:16 *Bidrag till vissa handikappåtgärder inom utbildningsområdet m.m.* besluta om stöd för studerande med funktionshinder vid folkhögskolor, universitet och högskolor som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 77 000 000 kronor 2013.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om det särskilda utbildningsstödet för bl.a. folkhögskolor, universitet och högskolor samt bidrag för vissa handikappåtgärder inom folkbildningen. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för dessa ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

Regeringens överväganden

Regeringen har i avsnitt 5.2.1. redogjort för resultatet av verksamheten och bedömer att verksamheten även fortsättningsvis bör bedrivas i samma omfattning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 147 218 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.1:16 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	145 618	145 618	145 618	145 618
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 600	4 995	8 075	11 882
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt		-860	-1 842	-2 907
Förslag/ be- räknat anslag	147 218	149 753	151 851	154 593

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under Övrigt. Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2 Anslag för universitet och högskolor

Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Samtliga ersättningsbelopp räknas upp med pris- och löneomräkningen på 0,9 procent. I enlighet med den kvalitetsförstärkning som regeringen föreslår i denna proposition räknas ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi därutöver upp med 7,4 procent.

Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer bör för budgetåret 2012 uppgå enligt tabell 8.1 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.

Tabell 8.1 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Kronor

UTBILDNINGSMRÅDE	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSSTUDENT	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSPRESTATION
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	23 432	19 143
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	50 092	42 243
Vård	53 254	46 125
Odontologiskt	44 039	51 300
Medicinskt	59 510	72 386
Undervisning ¹	34 763	40 941
Övrigt ²	40 229	32 679
Design	141 947	86 484
Konst	201 518	86 515
Musik	122 461	77 430
Opera	291 837	174 581
Teater	282 201	140 561
Media	287 986	230 689
Dans	198 472	109 667
Idrott	103 423	47 860

¹ Utbildning inom det allmänna utbildningsområdet, utbildningsvetenskapliga kärnan samt övrig verksamhetsförlagd utbildning.

² Avser journalist- och bibliotekarieutbildningar samt praktisk-estetiska kurser inom bl.a. lärarutbildning med inriktning mot tidigare år, förskollärautbildning och grundlärautbildning.

Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning

Anslagen för forskning och forskarutbildning till universitet och högskolor föreslås 2012 öka med 731 950 000 kronor (se tabell 8.2 nedan) i enlighet med propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:Ubu4, rskr. 2008/09:160), varav 431 950 000 kronor avser strategiska forskningsmedel och 300 000 000 kronor en förstärkning av basresursen.

I enlighet med ovan nämnda proposition sker en omfördelning baserat på kvalitetsindikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. Tillskotten och omfördelningen av medel på anslagen till forskning för budgetåret 2012 uppgår till de belopp som redovisas i tabell 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning 2012.

Tabell 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning 2012

Tusental kronor

Lärosäte	Strategiska forskningsmedel	Förstärkning basresurs	Omfördelning	Totalt
Uppsala universitet	68 900	38 040	-6 335	100 605
Lunds universitet	78 500	43 568	-5 148	116 920
Göteborgs universitet		30 215	581	30 796
Stockholms universitet	12 200	29 877	1 857	43 934
Umeå universitet	20 500	19 838	2 838	43 176
Linköpings universitet	23 600	15 210	1 997	40 807
Karolinska institutet	57 950	35 780	1 013	94 743
Kungl. Tekniska högskolan	79 800	19 282	-1 355	97 727
Luleå tekniska universitet	7 700	5 421	410	13 531
Karlstads universitet		2 377	431	2 808
Linnéuniversitet		3 992	462	4 454
Örebro universitet		4 384	1 132	5 514
Mittuniversitetet		3 322	1 609	4 931
Blekinge tekniska högskola		939	221	1 160
Malmö högskola		1 369	490	1 859

Mälardalens högskola	1 538	265	1 803	
Gymnastik- och idrottshögskolan	766	17	783	
Högskolan i Borås	885	143	1 028	
Högskolan Dalarna	847	-130	717	
Högskolan på Gotland	236	-235	1	
Högskolan i Gävle	967	221	1 188	
Högskolan i Halmstad	836	-444	391	
Högskolan Kristianstad	636	-691	-55	
Högskolan i Skövde	685	-333	352	
Högskolan Väst	593	26	619	
Södertörns högskola	1 756	493	2 249	
Sveriges lantbruksuniversitet	11 300	19 790	-234	30 856
Chalmers tekniska högskola AB	71 500	13 882	-177	85 205
Högskolan i Jönköping	2 969	876	3 845	
Totalt	431 950	300 000	0	731 950

Tabell 8.3 Strategiska forskningsmedel – beslutad fördelning 2010–2011 och föreslagen fördelning 2012*Miljoner kronor*

Huvudsökande lärosäte	Medsökande lärosäte	Strategiskt område	2010	2011	2012
Uppsala universitet	Umeå universitet, Stockholms universitet, Kungl. Tekniska högskolan	Cancer	5,6	10,2	19,6
Uppsala universitet	Kungl. Tekniska högskolan, Sveriges lantbruksuniversitet, Luleå tekniska universitet	Energi	14,8	31,6	52,0
Uppsala universitet	Lunds universitet, Umeå universitet	E-vetenskap	10,0	14,0	26,0
Uppsala universitet		Molekylär biotvetenskap	15,0	26,4	43,5
Uppsala universitet		Politiskt viktiga regioner	6,0	6,0	8,0
Uppsala universitet	Karlstads universitet, Försvärshögskolan	Säkerhet och krisberedskap	3,0	8,4	11,4
Uppsala universitet		Värdforskning	5,0	5,0	10,0
Lunds universitet	Göteborgs universitet	Cancer	4,8	8,7	16,8
Lunds universitet	Uppsala universitet	Diabetes	8,0	14,5	28,0
Lunds universitet	Göteborgs universitet	Effekter på naturresurser	12,0	16,0	24,0
Lunds universitet	Uppsala universitet	Epidemiologi	6,0	6,0	10,0
Lunds universitet	Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet/Lunds universitet, Chalmers tekniska högskola, Kungl. Tekniska högskolan	Klimatmodeller	2,9	5,8	8,7
Lunds universitet		Nanotvetenskap och nanoteknik	11,5	14,0	27,0
Lunds universitet	Göteborgs universitet	Neurovetenskap	10,0	16,0	28,0
Lunds universitet		Politiskt viktiga regioner	9,0	9,0	12,0
Lunds universitet	Uppsala universitet	Stamceller och regenerativ medicin	11,0	15,0	29,0
Göteborgs universitet		Värdforskning	10,0	20,0	20,0
Stockholms universitet		Havsmiljöforskning	4,9	7,6	9,7
Stockholms universitet	Kungl. Tekniska högskolan	Klimatmodeller	6,1	12,2	18,3
Stockholms universitet		Effekter på naturresurser	8,0	12,0	16,0
Umeå universitet	Luleå tekniska universitet, Sveriges lantbruksuniversitet	Energi	16,2	31,4	50,0
Umeå universitet	Linnéuniversitetet	Havsmiljöforskning	4,1	6,4	8,3
Linköpings universitet	Lunds universitet, Blekinge tekniska högskola, Högskolan i Halmstad	IT och mobil kommunikation	17,3	21,1	30,7
Linköpings universitet		Materialvetenskap	10	16,0	28,0
Linköpings universitet	Kungl. Tekniska högskolan, Chalmers tekniska högskola	Säkerhet och krisberedskap	2	5,6	7,6
Karolinska institutet		Cancer	5,6	10,2	19,6
Karolinska institutet	Umeå universitet	Diabetes	8,0	14,5	28,0
Karolinska institutet		Epidemiologi	6,0	6,0	10,0
Karolinska institutet	Umeå universitet, Kungl. Tekniska högskolan	Neurovetenskap	10,0	16,0	28,0
Karolinska institutet		Stamceller och regenerativ medicin	12,0	16,0	30,0
Karolinska institutet	Umeå universitet	Värdforskning	10,0	15,0	20,0
Kungl. Tekniska högskolan	Linköpings universitet, Stockholms universitet, Karolinska institutet	E-vetenskap	10,0	18,0	30,0
Kungl. Tekniska högskolan	Stockholms universitet,	IT och mobil kommunikation	18,7	22,9	33,3

Kungl. Tekniska högskolan	Karolinska institutet, Stockholms universitet	Molekylär bioteknik	35,0	61,6	101,5
Kungl. Tekniska högskolan	Mälardalens högskola	Produktionsteknik	9,5	13,5	19,0
Kungl. Tekniska högskolan	Linköpings universitet	Transportforskning	9,0	19,0	31,0
Luleå tekniska universitet		Hållbart nyttjande av naturresurser	6,0	13,7	21,4
Sveriges lantbruksuniversitet	Umeå universitet	Hållbart nyttjande av naturresurser	13,0	15,3	26,6
Chalmers tekniska högskola		Energi	19,0	37,0	58,0
Chalmers tekniska högskola	Göteborgs universitet	Materialvetenskap	10,0	12,0	24,0
Chalmers tekniska högskola		Nanovetenskap och nanoteknik	10,5	20,0	33,0
Chalmers tekniska högskola	Lunds universitet	Produktionsteknik	14,5	20,5	29,0
Chalmers tekniska högskola	Göteborgs universitet	Transportforskning	15,0	29,0	46,0

8.2.1 2:1 Högskoleverket

Tabell 8.2.1 Anslagsutveckling för Högskoleverket

Tusental kronor

2010	Utfall	176 352	Anslags- sparande	5 015
2011	Anslag	177 031 ¹	Utgifts- prognos	180 025
2012	Förslag	176 984		
2013	Beräknat	180 555 ²		
2014	Beräknat	184 373 ³		
2015	Beräknat	191 333 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 176 984 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 177 032 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 179 032 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Högskoleverkets förvaltningskostnader, inklusive kvalitets-säkring av högskoleutbildning och tillsyn över högskolans verksamhet, statistik om verksamheten vid universitet och högskolor, information om utbudet av utbildning vid universitet och högskolor samt bedömning av utländska utbildningar på eftergymnasial nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den avgiftsbelagda verksamheten vid Högskoleverket omfattar avgiften för anmälan till högskoleprovet och avgiften för provning av ansökan om behörighetsbevis för lärare med utländsk utbildning. Avgiftsnivåerna regleras i förordning och det finns inte något ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgifterna. De kostnader som inte finansieras med avgiftsinkomster ska finansieras från anslaget.

Tabell 8.2.1 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	19 690	25 319	-5 629
Prognos 2011	0	20 967	24 165	-3 198
Budget 2012	0	15 700	18 080	-2 380

Tabell 8.2.1 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Regeringens bedömning är att resultatinformationen i årsredovisningen ger en god bild av utvecklingen inom de områden som Högskoleverket ansvarar för. Enligt regeringens mening har de mål som uppställts för verksamheten uppfyllts.

Anslaget föreslås minska med 2 000 000 kronor för att finansiera det utökade uppdraget till Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 176 984 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:1 Härlledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	177 031	177 031	177 031	177 031
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 862	5 471	9 280	14 154
Beslut	-2 000	-2 040	-2 083	0
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	91	94	145	149
Förslag/beräknat anslag	176 984	180 555	184 373	191 333

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsförflyttning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.2 2:2 Verket för högskoleservice

Tabell 8.2:2 Anslagsutveckling för Verket för högskoleservice

Tusental kronor

2010	Utfall	19 375	Anslags-sparande	-183
2011	Anslag	19 957 ¹	Utgifts-prognos	19 539
2012	Förslag	22 166		
2013	Beräknat	22 634 ²		
2014	Beräknat	23 075 ³		
2015	Beräknat	23 672 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 22 166 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 22 138 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 22 139 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för utgifter för antagningsverksamheten och bedömningar av utländska gymnasiebetyg vid Verket för högskoleservice.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten som avser upphandling är att intäkterna ska täcka samtliga kostnader (full kostnadstäckning). För antagning till högskoleutbildning finns det inte något specificerat ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgiften. Kostnaderna som inte finansieras med avgiftsinkomster ska finansieras från anslaget. Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten i fråga om driften av studiedokumentationssystemet Ladok är att intäkterna ska täcka samtliga kostnader för denna verksamhet (full kostnadstäckning).

Tabell 8.2:2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2.2 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	218 406	232 103	-13 697
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	226 736	238 132	-11 396
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	241 130	247 654	-6 524
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Regeringens bedömning är att resultatinformationen i årsredovisningen ger en god bild av utvecklingen inom de områden som Verket för högskoleservice ansvarar för. Enligt regeringens mening har de mål som uppställts för verksamheten uppfyllts.

Anslaget föreslås öka med 2 000 000 kronor genom en överföring av medel från anslag 2:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* för att användas för bedömning av utländska gymnasiebetyg.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 22 166 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2.2 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	19 957	19 957	19 957	19 957
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	209	635	1 062	1 606
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	2 000	2 042	2 085	2 139
Övrigt ³			-29	-30
Förslag/beräknat anslag	22 166	22 634	23 075	23 672

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusivt beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.3 2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning

Tabell 8.2.3 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Uppsala universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos	Resultat
2010	1 358 422			165 176
2011	Anslag	1 393 036 ¹		1 375 599
2012	Förslag	1 336 387		
2013	Beräknat	1 360 191 ²		
2014	Beräknat	1 382 464 ³		
2015	Beräknat	1 414 328 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 338 921 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 338 822 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 342 040 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2.3 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	867	967	-100
Prognos 2011	0	900	950	-50
Budget 2012	0	900	950	-50

Tabell 8.2.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	254 656	247 136	7 520
(varav tjänsteexport)	41 124	40 232	892
Prognos 2011	227 000	230 000	-3 000
(varav tjänsteexport)	40 000	40 000	0
Budget 2012	242 000	244 000	-2 000
(varav tjänsteexport)	53 000	53 000	0

Regeringens överväganden

Uppsala universitet har för budgetåret 2010 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om

165,2 miljoner kronor, varav 26,7 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 19 096 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 1 055 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter.

Anslaget föreslås öka med 395 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av läkarutbildningen. Vidare föreslås anslaget öka med 1 125 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av civilingenjörsutbildningen.

Anslaget föreslås minska med 881 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad med ytterligare 13 helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel. Vidare får universitetet inom sina ramar utöka läkarutbildningen med ytterligare 15 helårsstudenter fr.o.m. 2010.

Anslaget föreslås minska 2012 med 141 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 600 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhopsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 8 022 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 83 803 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslag föreslås minska med 12 471 000 kronor till följd av att universitetets särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 53 743 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbild-

ningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 536 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2013 med 802 000 kronor, 2014 med 815 000 kronor och 2015 med 832 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2012. Vidare beräknas att anslaget ökar 2013 med 2 286 000 kronor, 2014 med 2 323 000 kronor och 2015 med 2 371 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2013 med 881 000 kronor och 2014 med ytterligare 440 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2013 med 142 000 kronor och med 101 000 kronor 2014 till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna. Anslaget beräknas öka 2015 med 696 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 24 068 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 28 874 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 828 000 kronor, 2014 med 814 000 kronor och 2015 med ytterligare 508 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 336 387 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2.3 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 393 036	1 393 036	1 393 036	1 393 036
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	12 554	34 883	58 372	88 265
Beslut	-58 111	-69 985	-72 390	-74 389
Överföring till/från andra anslag	-11 092	2 257	5 331	9 340
Övrigt ³			-1 885	-1 924
Förslag/ beräknat anslag	1 336 387	1 360 191	1 382 464	1 414 328

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.4 2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2.4 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Uppsala universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	Utfall	1 650 212	0
2011	Anslag	1 717 156 ¹	1 717 156
2012	Förslag	1 833 236	
2013	Beräknat	1 862 358 ²	
2014	Beräknat	1 890 415 ³	
2015	Beräknat	1 929 350 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 833 236 tkr i 2012 års prismet.

³ Motsvarar 1 830 738 tkr i 2012 års prismet.

⁴ Motsvarar 1 830 739 tkr i 2012 års prismet.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 68 900 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 8.3 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 8.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 38 040 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 6 335 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

I anslaget ingår 25 751 000 kronor för Nationellt kunskapscentrum för frågor om mäns våld mot kvinnor.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 833 236 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2.4 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 717 156	1 717 156	1 717 156	1 717 156
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	15 475	42 999	71 954	108 802
Beslut	68 900	69 995	71 146	72 611
Överföring till/från andra anslag	38 040	38 644	39 280	40 089
Övrigt	-6 335	-6 436	-9 121	-9 308
Förslag/ beräknat anslag	1 833 236	1 862 358	1 890 415	1 929 350

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.5 2:5 Lunds universitet: Grundutbildning

Tabell 8.2.5 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Lunds universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	Utfall	1 844 438	0
2011	Anslag	1 756 694 ¹	1 719 934
2012	Förslag	1 763 735	
2013	Beräknat	1 788 364 ²	
2014	Beräknat	1 822 538 ³	
2015	Beräknat	1 864 201 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 760 399 tkr i 2012 års prismet.

³ Motsvarar 1 765 004 tkr i 2012 års prismet.

⁴ Motsvarar 1 768 919 tkr i 2012 års prismet.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	2 383	2 849	-466
Prognos 2011	0	2 900	3 600	-700
Budget 2012	0	2 900	3 600	-700

Tabell 8.2:5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	279 174	288 207	-9 033
(varav tjänsteexport)	75 792	75 792	0
Prognos 2011	280 000	282 000	-2 000
(varav tjänsteexport)	75 000	75 000	0
Budget 2012	285 000	285 000	0
(varav tjänsteexport)	75 000	75 000	0

Regeringens överväganden

Lunds universitet har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 129,4 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Lunds universitet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 47,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 23 412 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 658 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av läkarutbildningen och med 1 900 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av specialistsjuksköterskeutbildningen. Vidare föreslås anslaget öka med 2 250 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av civilingenjörsutbildningen.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 9 081 000 kronor.

Anslaget föreslås öka med 1 055 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Anslaget föreslås minska med 1 897 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad med ytterligare 28 helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel.

Anslaget föreslås minska med 17 970 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslag föreslås minska med 27 279 000 kronor till följd av att universitetets särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 70 015 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 536 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter.

Anslaget beräknas öka 2013 med 1 337 000 kronor, 2014 med 1 359 000 kronor och 2015 med 1 386 000 kronor för att finansiera den utbyggnad läkarutbildningen som inleddes 2012. Vidare beräknas anslaget öka 2013 med 4 571 000 kronor, 2014 med 4 647 000 kronor och 2015 med 4 742 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2013 med 1 077 000 kronor och 2014 med 2 189 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2013 med 1 897 000 kronor och 2014 med ytterligare 948 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 37 558 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 41 470 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 002 000 kronor till följd av att satsningen på fler platser på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 763 735 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:5 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 756 694	1 756 694	1 756 694	1 756 694
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	15 831	43 989	73 610	111 307
Beslut	13 681	-5 521	-6 559	-6 695
Överföring till/från andra anslag	-22 471	-6 798	1 285	5 438
Övrigt ³			-2 492	-2 543
Förslag/ beräknat anslag	1 763 735	1 788 364	1 822 538	1 864 201

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.6 2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:6 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Lunds universitet

Tusental kronor

2010	Utfall	1 732 820	Anslags- sparande	82 000
2011	Anslag	1 754 167 ¹	Utgifts- prognos	1 754 167
2012	Förslag	1 886 895		
2013	Beräknat	1 916 869 ²		
2014	Beräknat	1 945 761 ³		
2015	Beräknat	1 985 835 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 886 894 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 884 337 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 884 337 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 78 500 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 8.3 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 8.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 43 568 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 5 148 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 886 895 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:6 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 754 167	1 754 167	1 754 167	1 754 167
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	15 808	43 925	73 504	111 146
Beslut	78 500	79 747	81 059	82 728
Överföring till/från andra anslag	43 568	44 260	44 988	45 915
Övrigt ³	-5 148	-5 230	-7 957	-8 121
Förslag/ beräknat anslag	1 886 895	1 916 869	1 945 761	1 985 835

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.7 2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning

Tabell 8.2:7 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Göteborgs universitet

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	Utfall	1 764 834		0
2011	Anslag	1 770 474 ¹		1 770 474
2012	Förslag	1 788 883		
2013	Beräknat	1 829 592 ²		
2014	Beräknat	1 860 880 ³		
2015	Beräknat	1 900 343 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 800 982 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 802 136 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 803 214 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	2 576	2 652	3 309	-657
Prognos 2011	2 600	2 750	3 300	-550
Budget 2012	2 650	2 800	3 300	-500

Tabell 8.2:7 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	247 927	244 184	3 743
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	232 050	233 500	-1 450
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	245 000	245 500	-500
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Göteborgs universitet har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 59,4 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Göteborgs universitet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 93,7 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 21 279 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 1 055 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Vidare föreslås anslaget öka med 1 641 000 kronor med anledning av den utbyggnad med ytterligare 13 helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås öka med 1 368 000 kronor med anledning av den utbyggnad av tandläkarutbildningen med 15 helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås öka 2012 med 1 440 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 395 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av läkarutbildningen och med 286 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av tandläkarutbildningen. Vidare föreslås anslaget öka med 1 900 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av specialistsjuksköterskeutbildningen.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 2 623 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 22 886 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 2 900 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhopsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslag föreslås minska med 3 747 000 kronor till följd av att universitetets särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 63 833 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 536 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Vidare beräknas anslaget öka 2013 med 1 641 000 kronor och 2014 med 820 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas öka 2013 med 1 368 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen med 15 helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas öka 2013 med 802 000 kronor, 2014 med 815 000 kronor och 2015 med 832 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2012. Anslaget beräknas öka 2013 med 581 000 kronor, 2014 med 591 000 kronor och

2015 med 603 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2013 med 2 926 000 kronor, 2014 med 2 974 000 kronor och 2015 med ytterligare 2 624 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 32 883 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 25 012 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 1 501 000 kronor, 2014 med 1 473 000 kronor och 2015 med ytterligare 921 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 002 000 kronor till följd av att satsningen på fler platser på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 788 883 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:7 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 770 474	1 770 474	1 770 474	1 770 474
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	15 955	44 334	74 187	112 180
Beslut	2 180	526	-119	-1 042
Överföring till/från andra anslag	274	14 258	18 873	21 319
Övrigt ³			-2 535	-2 587
Förslag/beräknat anslag	1 788 883	1 829 592	1 860 880	1 900 343

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.8 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2.8 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Göteborgs universitet

Tusental kronor

2010	Utfall	1 285 310	Anslags- sparande	0
2011	Anslag	1 319 593 ¹	Utgifts- prognos	1 319 593
2012	Förslag	1 362 281		
2013	Beräknat	1 383 921 ²		
2014	Beräknat	1 404 790 ³		
2015	Beräknat	1 422 710 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 362 280 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 360 443 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 349 994 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 30 215 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 581 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

I anslaget ingår 10 451 000 kronor för Havsmiljöinstitutet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 362 281 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2.8 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	1 319 593	1 319 593	1 319 593	1 319 593
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	11 892	33 043	55 295	83 612
Beslut				-11 013
Överföring till/från andra anslag	30 215	30 695	31 200	31 843
Övrigt ³	581	590	-1 298	-1 325
Förslag/ beräknat anslag	1 362 281	1 383 921	1 404 790	1 422 710

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.9 2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning

Tabell 8.2.9 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms universitet

Tusental kronor

2010	Utfall	1 537 131	Anslags- sparande	252 666
2011	Anslag	1 601 402 ¹	Utgifts- prognos	1 532 802
2012	Förslag	1 536 397		
2013	Beräknat	1 570 542 ²		
2014	Beräknat	1 582 457 ³		
2015	Beräknat	1 603 356 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 545 983 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 532 502 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 521 406 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	5 526	6 196	6 742	-546
Prognos 2011	5 195	5 825	6 383	-558
Budget 2012	4 727	5 300	6 128	-828

Tabell 8.2:9 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	183 764	195 735	-11 971
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	191 669	198 425	-6 756
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	198 024	202 267	-4 243
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Stockholms universitet har för budgetåret 2010 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 252,7 miljoner kronor, varav 93,2 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 30 298 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås minska 2012 med 20 280 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 7 265 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 36 154 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 8 750 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

Anslaget föreslås minska med 4 600 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslag föreslås minska med 47 216 000 kronor till följd av att universitetets särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 91 583 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 4 551 000 kronor, 2014 med 4 626 000 kronor och 2015 med ytterligare 3 994 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 46 785 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 22 516 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 2 380 000 kronor, 2014 med 2 338 000 kronor och 2015 med ytterligare 1 460 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2013 med 14 715 000 kronor, 2014 med 13 940 000 kronor och 2015 med 14 227 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 536 397 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:9 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 601 402	1 601 402	1 601 402	1 601 402
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	14 432	40 101	67 104	101 468
Beslut	-5 191	-871	-3 224	-4 750
Överföring till/från andra anslag	-74 246	-70 089	-80 556	-92 449
Övrigt ³			-2 269	-2 316
Förslag/ beräknat anslag	1 536 397	1 570 542	1 582 457	1 603 356

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.10 2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:10 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Stockholms universitet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	Utfall	1 335 642		0
2011	Anslag	1 373 807 ¹		1 373 807
2012	Förslag	1 430 122		
2013	Beräknat	1 452 840 ²		
2014	Beräknat	1 474 747 ³		
2015	Beräknat	1 505 120 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 430 122 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 428 192 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 428 191 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens förslag: Riksdagens tidigare ställningstagande om Institutet för social forskning ska inte längre gälla.

Ärendet och dess beredning: Vid Stockholms universitet finns Institutet för social forskning. Enligt förordningen (2003:145) om Institutet för social forskning ska det inom institutet bedrivas forskning i sociala frågor och arbetsmarknadsfrågor samt viss utbildning.

I propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor föreslog regeringen att universitet och högskolor ska besluta om sin interna organisation, om inte något annat är föreskrivet (prop. 2009/10:149, bet. 2009/10:UbU23, rskr. 2009/10:337). Högskolelagen (1992:1434) har ändrats i enlighet med detta. Regeringen gjorde i propositionen också bedömningen att universitet och högskolor själva bör få besluta om organisationen för sådan verksamhet som bedrivs i form av s.k. särskilda inrättningar med egna förordningar. Bestämmelsen om särskilda inrättningar i 3 kap. 8 § högskoleförordningen (1993:100) upphävdes därför den 1 januari 2011.

Stockholms universitet har uttryckt att de avser att fortsätta bedriva verksamheten vid Institutet för social forskning inom universitetet.

Skälen för regeringens förslag: I enlighet med regeringens strävanden att öka lärosätenas självbestämmande anser regeringen att det inte är lämpligt att detaljreglera organisationen vid Stockholms universitet genom särskilda föreskrifter i förordning. I fortsättningen bör därför verksamheten vid Institutet för social forskning ingå som en del i Stockholms universitet.

Institutet för social forskning inrättades 1972 genom ombildning av institutet för arbetsmarknadsfrågor. I budgetpropositionen för budgetåret 1981/82 (prop. 1980/81:100 bilaga 12) förordades att institutet inordnades i Stockholms universitet och det uttalades att det vore lämpligt att institutet åtminstone inledningsvis fick formen av en särskild inrättning. Den särskilda inrättningen borde enligt propositionen ledas av en styrelse i vilken olika intressenter i social- och

arbetsmarknadspolitisk forskning borde vara företrädda. Riksdagen godkände vad som förordats i propositionen om institutets inordnande i Stockholms universitet (bet. 1980/81:UbU31, rskr. 1980/81:355).

Mot bakgrund av förslagen och bedömningarna i propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor föreslår regeringen att riksdagens tidigare ställningstagande om Institutet för social forskning inte längre ska gälla.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 12 200 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 8.3 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 8.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 29 877 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 1 857 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 430 122 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:10 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 373 807	1 373 807	1 373 807	1 373 807
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	12 381	34 401	57 567	87 047
Beslut	12 200	12 394	12 598	12 857
Överföring till/från andra anslag	29 877	30 352	30 851	31 486
Övrigt ³	1 857	1 886	-75	-77
Förslag/beräknat anslag	1 430 122	1 452 840	1 474 747	1 505 120

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusivt beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.11 2:11 Umeå universitet: Grundutbildning

Tabell 8.2:11 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Umeå universitet

Tusental kronor

År	Utfall	1 246 469	Anslags-sparande	64 779
2011	Anslag	1 206 975 ¹	Utgifts-prognos	1 237 550
2012	Förslag	1 197 086		
2013	Beräknat	1 208 438 ²		
2014	Beräknat	1 227 842 ³		
2015	Beräknat	1 252 639 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 189 541 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 189 081 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 188 615 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:11 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

	Intäkter till inkomstittel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	655	736	854	-118
Prognos 2011	742	833	833	0
Budget 2012	660	740	740	0

Tabell 8.2:11 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Uppdragsverksamhet			
Utfall 2010	234 530	239 748	-5 218
(varav tjänsteexport)	12 043	12 043	0
Prognos 2011	204 483	208 234	-3 751
(varav tjänsteexport)	5 055	5 055	0
Budget 2012	205 000	205 000	0
(varav tjänsteexport)	5 000	5 000	0

Regeringens överväganden

Umeå universitet har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 36,9 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än

vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 64,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 11 063 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 2 638 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med 20 helårsstudenter. Anslaget föreslås minska med 1 152 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad med ytterligare 17 helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel.

Vidare gjordes bedömningen i budgetpropositionen för 2009 att tandläkarutbildningen skulle byggas ut med 15 helårsstudenter årligen. Anslaget föreslås därför minska med 1 030 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning.

Anslaget föreslås öka 2012 med 690 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 658 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av läkarutbildningen. Vidare föreslås anslaget öka med 1 900 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av specialistsjuksköterskeutbildningen.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 6 155 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 19 720 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 900 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarytbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslag föreslås minska med 20 068 000 kronor till följd av att universitetets särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 33 140 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 1 340 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen.

Anslaget beräknas öka 2013 med 1 337 000 kronor, 2014 med 1 359 000 kronor och 2015 med 1 386 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2013 med 1 402 000 kronor, 2014 med 1 424 000 kronor och 2015 med 728 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2013 med 2 182 000 kronor och 2014 med ytterligare 576 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2009.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 23 236 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 18 482 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 983 000 kronor, 2014 med 966 000 kronor och 2015 med ytterligare 603 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarytbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 002 000 kronor till följd av att satsningen på fler platser på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 197 086 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:11 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 206 975	1 206 975	1 206 975	1 206 975
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	10 877	30 223	50 576	76 476
Beslut	-3 946	-13 253	-15 013	-15 925
Överföring till/från andra anslag	-16 820	-15 507	-12 979	-13 135
Övrigt ³			-1 717	-1 752
Förslag/ beräknat anslag	1 197 086	1 208 438	1 227 842	1 252 639

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.12 2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:12 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Umeå universitet

Tusental kronor

År	Utfall	903 571	Anslags- sparande	0
2010	Utfall	903 571		
2011	Anslag	935 352 ¹	Utgifts- prognos	935 352
2012	Förslag	986 957		
2013	Beräknat	1 002 636 ²		
2014	Beräknat	1 017 750 ³		
2015	Beräknat	1 038 711 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 986 958 tkr i 2012 års prismetod.

³ Motsvarar 985 622 tkr i 2012 års prismetod.

⁴ Motsvarar 985 621 tkr i 2012 års prismetod.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 20 500 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 8.3 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 8.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 19 838 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 2 838 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 986 957 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:12 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	935 352	935 352	935 352	935 352
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	8 429	23 422	39 194	59 265
Beslut	20 500	20 826	21 168	21 604
Överföring till/från andra anslag	19 838	20 153	20 485	20 907
Övrigt ³	2 838	2 883	1 552	1 583
Förslag/ beräknat anslag	986 957	1 002 636	1 017 750	1 038 711

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.13 2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning

Tabell 8.2:13 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linköpings universitet

Tusental kronor

År	Utfall	1 340 424	Anslags- sparande	79 009
2010	Utfall	1 340 424		
2011	Anslag	1 295 829 ¹	Utgifts- prognos	1 297 274
2012	Förslag	1 318 889		
2013	Beräknat	1 314 589 ²		
2014	Beräknat	1 337 546 ³		
2015	Beräknat	1 369 063 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 294 032 tkr i 2012 års prismetod.

³ Motsvarar 1 295 322 tkr i 2012 års prismetod.

⁴ Motsvarar 1 299 088 tkr i 2012 års prismetod.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:13 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2010	799	1 247	1 165	82
Prognos 2011	800	1 250	1 250	0
Budget 2012	800	1 250	1 250	0

Tabell 8.2:13 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2010	91 460	104 883	-13 423
(varav tjänsteexport)	6 765	7 810	-1 045
Prognos 2011	105 000	105 000	0
(varav tjänsteexport)	7 000	7 000	0
Budget 2012	124 000	124 000	0
(varav tjänsteexport)	7 000	7 000	0

Regeringens överväganden

Linköpings universitet har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 45,7 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 79 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 9 996 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 1 055 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter.

Anslaget föreslås minska med 677 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av den utbyggnad med ytterligare tio helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel. Vidare får universitetet inom

sina ramar utöka läkarutbildningen med ytterligare 15 helårsstudenter fr.o.m. 2010.

Anslaget föreslås öka 2012 med 650 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 395 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av läkarutbildningen. Vidare föreslås anslaget öka med 1 125 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av civilingenjörsutbildningen.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 2 523 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 1 900 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarytbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslag föreslås minska med 1 785 000 kronor till följd av att universitetets särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 30 627 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 536 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen.

Anslaget beräknas öka 2013 med 802 000 kronor, 2014 med 815 000 kronor och 2015 med 832 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleds 2012. Vidare beräknas att anslaget ökar 2013 med 2 286 000 kronor, 2014 med 2 323 000 kronor och 2015 med 2 371 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleds 2012.

Anslaget beräknas öka 2013 med 1 321 000 kronor, 2014 med 1 342 000 kronor och 2015 med 1 370 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2013 med 677 000 kronor och 2014 med ytterligare 338 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av

den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 21 526 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 37 638 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 983 000 kronor, 2014 med 966 000 kronor och 2015 med ytterligare 603 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 318 889 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2.13 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 295 829	1 295 829	1 295 829	1 295 829
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	11 678	32 449	54 299	82 106
Beslut	10 997	-17 594	-19 188	-20 186
Överföring till/från andra anslag	385	3 905	8 449	13 196
Övrigt ³			-1 844	-1 882
Förslag/beräknat anslag	1 318 889	1 314 589	1 337 546	1 369 063

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.14 2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2.14 Anslagsutveckling för forskning och forskningsutbildning vid Linköpings universitet

Tusental kronor

År	Utfall	670 239	Anslags-sparande	0
2011	Anslag	695 834 ¹	Utgifts-prognos	695 834
2012	Förslag	742 912		
2013	Beräknat	754 713 ²		
2014	Beräknat	766 093 ³		
2015	Beräknat	781 871 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 742 911 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 741 909 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 741 909 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 23 600 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 8.3 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 8.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 15 210 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 1 997 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Vid beräkningen av anslaget har regeringen utgått från beloppen i tabellen nedan.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 742 912 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:14 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	695 834	695 834	695 834	695 834
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	6 271	17 424	29 158	44 089
Beslut	23 600	23 975	24 369	24 871
Överföring till/från andra anslag	15 210	15 452	15 706	16 029
Övrigt ³	1 997	2 029	1 026	1 047
Förslag/ beräknat anslag	742 912	754 713	766 093	781 871

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.15 2:15 Karolinska institutet: Grundutbildning

Tabell 8.2:15 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karolinska institutet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	639 817	71 160	
2011	Anslag	704 019 ¹	663 661
2012	Förslag	589 150	
2013	Beräknat	599 063 ²	
2014	Beräknat	610 573 ³	
2015	Beräknat	623 980 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 589 695 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 591 298 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 592 088 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:15 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:15 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	481 912	478 876	3 036
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	520 000	525 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	530 000	530 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Karolinska institutet har för budgetåret 2010 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 71,2 miljoner kronor, varav 9,4 miljoner kronor överstiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 1 030 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 1 055 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen med åtta helårsstudenter. Anslaget föreslås öka med ytterligare 3 660 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen med ytterligare 29 helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Vidare gjordes bedömningen i budgetpropositionen för 2009 att tandläkarutbild-

ningen skulle byggas ut med tio helårstudenter årligen, vilket innebär att anslaget föreslås öka med 3 069 000 kronor.

Anslaget föreslås öka med 395 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av läkarutbildningen.

Anslaget föreslås öka med 2 693 000 kronor till följd av den utökning av antalet helårstudenter på psykologiutbildningen som skett i enlighet med vad som presenterats i 2009 års tilläggsproposition.

Anslaget föreslås öka med 6 271 000 kronor med anledning av att medel för vidareutbildning av vårdpersonal förs från anslaget 2:72 *Ersättning för klinisk utbildning och forskning*.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 2 119 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 44 397 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslag föreslås minska med 97 108 000 kronor till följd av att universitetets särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 3 133 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 536 000 kronor i enlighet med vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2008 om utbyggnaden av läkarutbildningen. Vidare beräknas anslaget öka 2013 med 3 660 000 kronor och 2014 med 1 830 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas öka 2013 med 3 069 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av tandläkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas öka 2013 med 802 000 kronor, 2014 med 815 000 kronor och 2015 med 832 000 kronor för att finansiera den utbyggnad läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas 2013 minska med 2 209 000 kronor för att finansiera universitetets tandvårdscentral med anledning av den i budgetpropositionen för 2009 föreslagna utbyggnaden av tandläkar-

utbildningen. Medel beräknas överföras till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 4 531 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 3 906 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 589 150 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:15 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

	2012	2013	2014	2015
<i>Tusental kronor</i>				
Anvisat 2011¹	704 019	704 019	704 019	704 019
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 344	17 629	29 500	44 607
Beslut	-33 464	-29 607	-28 264	-28 846
Överföring till/från andra anslag	-87 749	-92 978	-93 692	-94 790
Övrigt ³			-990	-1 010
Förslag/beräknat anslag	589 150	599 063	610 573	623 980

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.16 2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:16 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karolinska institutet

Tusental kronor

2010	Utfall	1 131 761	Anslags- sparande	0
2011	Anslag	1 201 613 ¹	Utgifts- prognos	1 201 613
2012	Förslag	1 307 185		
2013	Beräknat	1 322 071 ²		
2014	Beräknat	1 342 025 ³		
2015	Beräknat	1 369 665 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 301 397 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 299 660 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 299 660 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 57 950 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 8.3 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 8.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 35 780 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 1 013 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Anslaget beräknas 2013 minska med 5 879 000 kronor till följd av att tillfälliga medel, som anvisades i samband med överföringen av viss forskningsverksamheten från Smittskyddsinstitutet till Karolinska institutet upphör.

Verksamheten vid Astrid Fagreaus Laboratoriet förs från och med den 1 januari 2012 över till Karolinska institutet från Smittskyddsinstitutet. Verksamheten finansieras under 2012 med medel från utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 2:2 Smittskyddsinstitutet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 307 185 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:16 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	1 201 613	1 201 613	1 201 613	1 201 613
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	10 829	30 089	50 351	76 136
Beslut	57 950	58 871	59 839	61 071
Överföring till/från andra anslag	35 780	30 469	30 971	31 608
Övrigt ³	1 013	1 029	-749	-764
Förslag/ beräknat anslag	1 307 185	1 322 071	1 342 025	1 369 665

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.17 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning

Tabell 8.2:17 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan

Tusental kronor

2010	Utfall	1 121 348	Anslags- sparande	0
2011	Anslag	1 063 687 ¹	Utgifts- prognos	1 041 429
2012	Förslag	1 036 512		
2013	Beräknat	952 797 ²		
2014	Beräknat	982 178 ³		
2015	Beräknat	1 016 633 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 937 898 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 951 172 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 964 672 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:17 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:17 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	107 988	105 871	2 117
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	114 000	113 900	100
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	117 420	117 317	103
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Tekniska högskolan har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 48,1 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Kungl. Tekniska högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 6,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 2 175 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka 2012 med 1 060 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 6 750 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av civilingenjörsutbildningen.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 17 960 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 64 706 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget beräknas öka 2013 med 6 548 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 13 715 000 kronor, 2014 med 13 940 000 kronor och 2015 med 14 227 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2013 med 2 154 000 kronor och 2014 med ytterligare med 1 105 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 17 915 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 104 683 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 036 512 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:17 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 063 687	1 063 687	1 063 687	1 063 687
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	9 586	26 636	44 572	67 397
Beslut	-44 571	-147 787	-150 218	-153 312
Överföring till/från andra anslag	7 810	10 261	25 475	40 227
Övrigt ³			-1 338	-1 366
Förslag/ beräknat anslag	1 036 512	952 797	982 178	1 016 633

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.18 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:18 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Kungl. Tekniska högskolan

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2010		930 727		0
2011	Anslag	999 582 ¹	Utgifts- prognos	999 582
2012	Förslag	1 106 317		
2013	Beräknat	1 123 891 ²		
2014	Beräknat	1 140 821 ³		
2015	Beräknat	1 164 317 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 106 316 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 104 807 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 104 807 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 79 800 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 8.3 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 8.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 19 282 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 1 355 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 1 106 317 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:18 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	999 582	999 582	999 582	999 582
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	9 008	25 030	41 885	63 335
Beslut	79 800	81 068	82 401	84 098
Överföring till/från andra anslag	19 282	19 588	19 911	20 321
Övrigt ³	-1 355	-1 377	-2 958	-3 019
Förslag/ beräknat anslag	1 106 317	1 123 891	1 140 821	1 164 317

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.19 2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning

Tabell 8.2:19 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Luleå tekniska universitet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2010		586 611		102 149
2011	Anslag	628 702 ¹	Utgifts- prognos	596 075
2012	Förslag	608 676		
2013	Beräknat	607 298 ²		
2014	Beräknat	612 758 ³		
2015	Beräknat	622 171 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 597 802 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 593 414 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 590 371 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:19 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	676	826	-150
Prognos 2011	0	600	700	-100
Budget 2012	0	600	700	-100

Tabell 8.2:19 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	111 934	110 684	1 250
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	120 000	120 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	120 000	120 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Luleå tekniska universitet har för budgetåret 2010 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 102,1 miljoner kronor, varav 41,9 miljoner kronor övertiger tio procent av takbeloppet och som därmed har dragits in.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 3 124 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 1 463 000 kronor.

Anslaget föreslås minska 2012 med 330 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 180 000 kronor för att finansiera den i denna

proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

Anslaget föreslås minska med 700 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslag föreslås minska med 27 069 000 kronor till följd av att universitetets särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 9 684 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2013 med 671 000 kronor, 2014 med 681 000 kronor och 2015 med ytterligare 348 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 12 194 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 7 177 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 362 000 kronor, 2014 med 356 000 kronor och 2015 med ytterligare 222 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2013 med 327 000 kronor, 2014 med 2 583 000 kronor och 2015 med 2 637 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 608 676 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:19 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	628 702	628 702	628 702	628 702
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	5 666	15 743	26 345	39 836
Beslut	3 887	-466	-830	-1 069
Överföring till/från andra anslag	-29 579	-36 681	-40 548	-44 368
Övrigt ³			-911	-930
Förslag/ beräknat anslag	608 676	607 298	612 758	622 171

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.20 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:20 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Luleå tekniska universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2010	Utfall	310 169	0
2011	Anslag	322 059 ¹	322 059
2012	Förslag	338 492	
2013	Beräknat	343 869 ²	
2014	Beräknat	349 049 ³	
2015	Beräknat	356 238 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 338 492 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 338 030 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 338 030 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 7 700 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 8.3 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 8.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 5 421 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 410 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 338 492 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:20 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	322 059	322 059	322 059	322 059
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 902	8 064	13 495	20 406
Beslut	7 700	7 822	7 951	8 115
Överföring till/från andra anslag	5 421	5 507	5 598	5 713
Övrigt ³	410	417	-54	-55
Förslag/ beräknat anslag	338 492	343 869	349 049	356 238

8.2.21 2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning

Tabell 8.2:21 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Karlstads universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	17 057
2010	Utfall	612 500	17 057
2011	Anslag	591 229 ¹	592 927
2012	Förslag	561 762	
2013	Beräknat	565 038 ²	
2014	Beräknat	576 179 ³	
2015	Beräknat	579 952 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 556 202 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 557 990 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 550 310 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:21 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	531	538	-7
Prognos 2011	0	500	482	18
Budget 2012	0	480	480	0

Tabell 8.2:21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	55 604	55 347	257
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	47 800	48 500	-700
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	48 300	48 300	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Karlstads universitet har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 17,8 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 17,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 4 408 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka 2012 med 559 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 10 113 000 kronor till följd av en permanent omfördelning av högskoleplatser enligt bedömningen i budgetpropositionen för 2010.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 2 523 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 47 864 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 800 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 2 734 000 kronor för att finansiera en del av utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas öka 2013 med 13 422 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 2 381 000 kronor, 2014 med 3 564 000 kronor och 2015 med 1 735 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 16 178 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 1 608 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 931 000 kronor, 2014 med 915 000 kronor och 2015 med ytterligare 571 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2013 med 2 734 000 kronor för att finansiera en del av utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2015 med 9 258 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 561 762 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:21 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	591 229	591 229	591 229	591 229
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	5 328	14 805	24 774	37 461
Beslut	-35 354	-36 781	-38 301	-39 661
Överföring till/från andra anslag	559	-4 215	-720	-8 258
Övrigt ³			-803	-820
Förslag/ beräknat anslag	561 762	565 038	576 179	579 952

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.22 2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:22 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Karlstads universitet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	Utfall	187 114	0
2011	Anslag	189 142 ¹	189 142
2012	Förslag	193 655	
2013	Beräknat	196 732 ²	
2014	Beräknat	199 694 ³	
2015	Beräknat	203 807 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 193 656 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 193 390 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 193 390 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 377 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 431 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2

Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 193 655 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:22 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	189 142	189 142	189 142	189 142
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 705	4 737	7 926	11 985
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	2 377	2 415	2 454	2 505
Övrigt ³	431	438	171	175
Förslag/ beräknat anslag	193 655	196 732	199 694	203 807

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.23 2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning

Tabell 8.2:23 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Linnéuniversitetet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	Utfall	915 628	43 766
2011	Anslag	958 670 ¹	981 459
2012	Förslag	945 490	
2013	Beräknat	960 691 ²	
2014	Beräknat	976 597 ³	
2015	Beräknat	989 345 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 945 668 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 945 768 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 938 778 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:23 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	670	751	922	-171
Prognos 2011	720	800	800	0
Budget 2012	770	850	850	0

Tabell 8.2:23 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	115 362	109 926	5 436
(varav tjänsteexport)	12 759	12 869	-110
Prognos 2011	110 000	109 000	1 000
(varav tjänsteexport)	12 000	12 000	0
Budget 2012	110 000	109 000	1 000
(varav tjänsteexport)	12 000	12 000	0

Regeringens förslag: Riksdagens tidigare ställningstagande om Institutet för fortbildning av journalister ska inte längre gälla.

Ärendet och dess beredning: Vid Linnéuniversitetet finns Institutet för fortbildning av journalister. Institutet ska enligt förordningen (2001:1132) om Institutet för fortbildning av journalister bedriva fortbildning och vidareutbildning av yrkesverksamma journalister.

I propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor föreslog regeringen att universitet och högskolor ska besluta om sin interna organisation, om inte något annat är föreskrivet (prop. 2009/10:149, bet. 2009/10:UbU23, rskr. 2009/10:337). Högskolelagen (1992:1434) har ändrats i enlighet med detta. Regeringen gjorde i propositionen också bedömningen att universitet och högskolor själva bör få besluta om organisationen för sådan verksamhet som bedrivs i form av s.k. särskilda inrättningar med egna förordningar. Bestämmelsen om särskilda inrättningar i 3 kap. 8 § högskole-

förordningen (1993:100) upphävdes därför den 1 januari 2011.

Linnéuniversitetet har aviserat att man avser att fortsatt driva verksamheten vid Institutet för fortbildning av journalister inom universitetet.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen anser att den verksamhet som bedrivs vid Institutet för fortbildning av journalister är betydelsefull. I enlighet med regeringens strävanden att öka lärosätenas självbestämmande över sin interna organisation bör verksamheten vid institutet i fortsättningen ingå som en del i Linnéuniversitetet. Regeringen bör inte detaljreglera organisationen genom föreskrifter i förordning. Styrningen av verksamheten bör i stället ske genom ett särskilt uppdrag till Linnéuniversitetet. Regeringen avser att ge ett sådant uppdrag.

Institutet för fortbildning av journalister bildades 1972 som en försöksverksamhet (prop. 1971:36, bet. 1971:UbU11, rskr. 1971:136). Verksamheten permanentades i enlighet med riksdagens beslut om budgetpropositionen för budgetåret 1974/75 (prop. 1974:1 bilaga 10, bet. 1974:UbU13, rskr. 1974:121). Riksdagen godkände då de riktlinjer för institutet som förordades i propositionen om att fortbildningen borde anordnas i ungefär samma omfattning som hittills och att verksamheten skulle vara förlagd till Kalmar och ledas av en särskild styrelse med företrädare för bl.a. pressens organisationer.

Mot bakgrund av förslagen och bedömningarna i propositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor föreslår regeringen att riksdagens tidigare ställningstagande om Institutet för fortbildning av journalister inte längre ska gälla.

Regeringens överväganden

Linnéuniversitetet har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 35,4 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 43,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 9 940 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka 2012 med 1 200 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 3 229 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 20 226 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 2 000 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslag föreslås minska med 13 962 000 kronor till följd av att universitetets särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 30 239 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 2 438 000 kronor, 2014 med 2 479 000 kronor och 2015 med 2 528 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 21 314 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 10 146 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 1 035 000 kronor, 2014 med 1 016 000 kronor och 2015 med ytterligare 635 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 9 258 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 945 490 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:23 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	958 670	958 670	958 670	958 670
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	8 639	24 005	40 171	60 742
Beslut	-9 057	-10 442	-11 630	-12 504
Överföring till/från andra anslag	-12 762	-11 542	-9 253	-16 173
Övrigt ³			-1 362	-1 390
Förslag/ beräknat anslag	945 490	960 691	976 597	989 345

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.24 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:24 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Linnéuniversitetet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2010	Utfall	262 170		0
2011	Anslag	266 652 ¹	Utgifts- prognos	266 652
2012	Förslag	274 309		
2013	Beräknat	278 666 ²		
2014	Beräknat	282 866 ³		
2015	Beräknat	288 692 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 274 308 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 273 936 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 273 937 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 3 992 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 462 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Anslaget föreslås öka med 800 000 kronor mot bakgrund av att ändamål och verksamheter som avser Institutet för kunskaps- och metodutveckling har flyttats till Linnéuniversitetet från Statens institutionsstyrelse med anledning av 2011 års ekonomiska vårproposition. Anslaget 6:1 Statens institutionsstyrelse under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg föreslås minska med samma belopp.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 274 309 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:24 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	266 652	266 652	266 652	266 652
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 403	6 677	11 173	16 895
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	4 792	4 868	4 948	5 050
Övrigt ³	462	469	93	95
Förslag/beräknat anslag	274 309	278 666	282 866	288 692

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.25 2:25 Örebro universitet: Grundutbildning

Tabell 8.2:25 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Örebro universitet

Tusental kronor				
2010	Utfall	685 709	Anslags-sparande	41 449
2011	Anslag	664 018 ¹	Utgifts-prognos	690 705
2012	Förslag	645 704		
2013	Beräknat	654 196 ²		
2014	Beräknat	662 779 ³		
2015	Beräknat	676 567 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 643 966 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 641 856 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 641 987 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:25 Offentligrättslig verksamhet Högscoleprovet

Tusental kronor				
Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	1 054	1 460	-406
Prognos 2011	0	1 200	1 600	-400
Budget 2012	0	1 100	1 500	-400

Tabell 8.2:25 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	30 166	30 241	-75
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	26 000	26 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	28 000	28 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Örebro universitet har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 19,4 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp.

Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 41,5 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 6 965 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka med 395 000 kronor för att finansiera sex platser på läkarutbildningen.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 4 238 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 29 581 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 277 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 100 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslag föreslås minska med 3 938 000 kronor till följd av att universitetets särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 21 224 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 802 000 kronor, 2014 med 815 000 kronor och 2015 med 832 000 kronor för att finansiera sex platser på läkarutbildningen.

Anslaget beräknas minska 2013 med 1 740 000 kronor, 2014 med 1 512 000 kronor och 2015 med ytterligare 345 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 14 713 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 6 768 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 570 000 kronor, 2014 med 558 000 kronor och 2015 med ytterligare 349 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 645 704 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:25 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	664 018	664 018	664 018	664 018
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	5 984	16 627	27 824	42 073
Beslut	-19 478	-20 160	-21 050	-21 833
Överföring till/från andra anslag	-4 820	-6 289	-7 089	-6 748
Övrigt ³			-924	-943
Förslag/beräknat anslag	645 704	654 196	662 779	676 567

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.26 2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:26 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Örebro universitet

Tusental kronor

2010	Utfall	203 492	Anslags- sparande	0
2011	Anslag	207 485 ¹	Utgifts- prognos	207 485
2012	Förslag	214 871		
2013	Beräknat	218 285 ²		
2014	Beräknat	221 577 ³		
2015	Beräknat	226 141 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 214 872 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 214 582 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 214 583 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 4 384 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 1 132 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 214 871 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:26 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	207 485	207 485	207 485	207 485
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 870	5 196	8 694	13 147
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	4 384	4 454	4 527	4 620
Övrigt ³	1 132	1 150	871	889
Förslag/ beräknat anslag	214 871	218 285	221 577	226 141

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.27 2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning

Tabell 8.2:27 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mittuniversitetet

Tusental kronor

2010	Utfall	571 910	Anslags- sparande	0
2011	Anslag	515 111 ¹	Utgifts- prognos	504 332
2012	Förslag	509 725		
2013	Beräknat	506 701 ²		
2014	Beräknat	510 668 ³		
2015	Beräknat	510 589 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 498 778 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 494 547 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 484 492 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:27 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	629	561	68
Prognos 2011	0	630	700	-70
Budget 2012	0	650	700	-50

Tabell 8.2:27 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	20 920	22 008	- 1 088
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	26 300	26 630	-330
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	26 300	26 630	-330
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Mittuniversitetet har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 66,8 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Mittuniversitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 15,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 5 307 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 1 514 000 kronor.

Anslaget föreslås minska 2012 med 406 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 900 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att

minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 5 430 000 kronor för att finansiera en del av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009. Vidare föreslås anslaget minska med 10 113 000 kronor för att finansiera en omfördelning av platser enligt den bedömning som gjordes i budgetpropositionen för 2010.

Anslaget beräknas öka 2013 med 16 249 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2013 med 5 430 000 kronor och 2014 med 2 715 000 kronor för att finansiera en del av utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2013 med 554 000 kronor, 2014 med 480 000 kronor och 2015 med 110 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 16 399 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 4 522 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 466 000 kronor, 2014 med 457 000 kronor och 2015 med ytterligare 286 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 10 201 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 509 725 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:27 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	515 111	515 111	515 111	515 111
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 642	12 899	21 584	32 638
Beslut	-9 622	-14 886	-18 303	-18 966
Överföring till/från andra anslag	-406	-6 423	-7 009	-17 464
Övrigt ³			-715	-730
Förslag/ beräknat anslag	509 725	506 701	510 668	510 589

8.2.28 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:28 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mittuniversitetet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010		187 143	0
2011	Anslag	190 623 ¹	190 623
2012	Förslag	197 272	
2013	Beräknat	200 405 ²	
2014	Beräknat	203 429 ³	
2015	Beräknat	207 618 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 197 271 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 197 007 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 197 006 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 3 322 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 1 609 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 197 272 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:28 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	190 623	190 623	190 623	190 623
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 718	4 773	7 988	12 078
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	3 322	3 375	3 430	3 501
Övrigt ³	1 609	1 635	1 387	1 416
Förslag/ beräknat anslag	197 272	200 405	203 429	207 618

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.29 2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning

Tabell 8.2:29 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Blekinge tekniska högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010		302 439	0
2011	Anslag	297 326 ¹	297 326
2012	Förslag	269 544	
2013	Beräknat	246 127 ²	
2014	Beräknat	249 164 ³	
2015	Beräknat	248 865 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 242 278 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 241 298 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 236 145 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:29 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	300	350	-50
Prognos 2011	0	350	350	0
Budget 2012	0	400	400	0

Tabell 8.2:29 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	37 903	37 903	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	32 719	32 719	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	47 400	47 400	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Blekinge tekniska högskola har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 10,6 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 6,6 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 30,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 1 177 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkning i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 5 751 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 32 867 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 4 522 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

Anslaget beräknas öka 2013 med 3 658 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkning i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 5 453 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 25 904 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2014 med 653 000 kronor och 2015 med 5 432 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 269 544 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:29 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	297 326	297 326	297 326	297 326
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 679	7 445	12 458	18 839
Beslut	-25 939	-51 078	-51 918	-52 988
Överföring till/från andra anslag	-4 522	-7 566	-8 343	-13 947
Övrigt ³			-358	-365
Förslag/ beräknat anslag	269 544	246 127	249 164	248 865

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.30 2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:30 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Blekinge tekniska högskola

Tusental kronor

År	Utfall	79 508	Anslags- sparande	0
2010	Utfall	79 508	Anslags- sparande	0
2011	Anslag	80 617 ¹	Utgifts- prognos	80 617
2012	Förslag	82 504		
2013	Beräknat	83 814 ²		
2014	Beräknat	85 078 ³		
2015	Beräknat	86 830 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 82 503 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 82 392 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 82 392 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 939 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 221 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 82 504 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:30 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	80 617	80 617	80 617	80 617
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	727	2 019	3 379	5 109
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	939	954	970	990
Övrigt ³	221	225	112	115
Förslag/ beräknat anslag	82 504	83 814	85 078	86 830

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.31 2:31 Malmö högskola: Grundutbildning

Tabell 8.2:31 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Malmö högskola

Tusental kronor

År	Utfall	871 920	Anslags- sparande	77 255
2010	Utfall	871 920	Anslags- sparande	77 255
2011	Anslag	874 647 ¹	Utgifts- prognos	854 486
2012	Förslag	791 745		
2013	Beräknat	800 550 ²		
2014	Beräknat	810 925 ³		
2015	Beräknat	827 232 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 788 032 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 785 326 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 784 951 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:31 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:31 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	66 857	68 099	-1 242
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	71 406	72 236	-830
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	73 500	73 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Malmö högskola har för budgetåret 2010 redovisat färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp och redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 77,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 7 836 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka 286 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av tandläkarutbildningen.

Anslaget föreslås minska 2012 med 754 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 2 018 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 32 867 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 2 500 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslag föreslås minska med 64 803 000 kronor till följd av att högskolans särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 23 574 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 581 000 kronor, 2014 med 591 000 kronor och 2015 med ytterligare 603 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av tandläkarutbildningen.

Anslaget beräknas minska 2013 med 1 028 000 kronor, 2014 med 892 000 kronor och 2015 med 203 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 17 365 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 8 242 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 1 293 000 kronor, 2014 med 1 271 000 kronor och 2015 med 794 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 791 745 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:31 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	874 647	874 647	874 647	874 647
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	7 882	21 902	36 650	55 419
Beslut	-25 513	-27 617	-29 343	-30 741
Överföring till/från andra anslag	-65 271	-68 382	-69 808	-70 846
Övrigt ³			-1 222	-1 247
Förslag/ beräknat anslag	791 745	800 550	810 925	827 232

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.32 2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:32 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Malmö högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	Utfall	100 254	0
2011	Anslag	101 332 ¹	101 332
2012	Förslag	104 104	
2013	Beräknat	105 758 ²	
2014	Beräknat	107 351 ³	
2015	Beräknat	109 561 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 104 104 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 103 962 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 103 961 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 1 369 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 490 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2

Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 104 104 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:32 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	101 332	101 332	101 332	101 332
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	913	2 537	4 246	6 420
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	1 369	1 391	1 414	1 443
Övrigt ³	490	498	359	366
Förslag/ beräknat anslag	104 104	105 758	107 351	109 561

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.33 2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning

Tabell 8.2:33 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Mälardalens högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	Utfall	568 825	82 991
2011	Anslag	589 894 ¹	552 473
2012	Förslag	566 493	
2013	Beräknat	550 169 ²	
2014	Beräknat	551 599 ³	
2015	Beräknat	556 902 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 541 566 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 534 186 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 528 438 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:33 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	972	972	0
Prognos 2011	0	1 000	1 000	0
Budget 2012	0	1 000	1 000	0

Tabell 8.2:33 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	24 055	23 732	323
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	27 000	27 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	30 000	30 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Mälardalens högskola har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 25,6 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare anslagssparande överstiger årets anslagssparande tio procent av takbeloppet och 23,9 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 59,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 4 327 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås minska med 3 368 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 3 027 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 800 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 2 734 000 kronor för att finansiera en del av den utbyggnad av tandläkarutbildningen som inleddes 2009. Vidare föreslås anslaget minska med 23 322 000 kronor för att finansiera en omfördelning av platser enligt bedömningen i budgetpropositionen för 2010.

Anslaget föreslås minska med 2 043 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

Anslag föreslås minska med 3 804 000 kronor till följd av att högskolans särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 13 567 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas 2013 minska med 2 734 000 kronor för att finansiera en del av den utbyggnad av tandläkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2013 med 6 433 000 kronor, 2014 med 6 417 000 kronor och 2015 med 5 467 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 9 745 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 19 564 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 414 000 kronor, 2014 med 406 000 kronor och 2015 med 254 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna.

Anslaget beräknas 2015 minska med 338 000 kronor för att finansiera den i denna

proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 566 493 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:33 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	589 894	589 894	589 894	589 894
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	5 316	14 771	24 718	37 377
Beslut	-19 502	-38 197	-39 231	-40 293
Överföring till/från andra anslag	-9 215	-16 299	-22 985	-29 263
Övrigt ³			-797	-813
Förslag/ beräknat anslag	566 493	550 169	551 599	556 902

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.34 2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:34 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Mälardalens högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	73 826	0	
2011	75 382 ¹		75 382
2012	Förslag	77 864	
2013	Beräknat	79 101 ²	
2014	Beräknat	80 294 ³	
2015	Beräknat	81 948 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 77 864 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 77 759 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 77 760 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 1 538 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 265 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 77 864 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:34 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	75 382	75 382	75 382	75 382
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	679	1 887	3 158	4 776
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	1 538	1 562	1 588	1 621
Övrigt ³	265	269	166	169
Förslag/ beräknat anslag	77 864	79 101	80 294	81 948

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.35 2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning

Tabell 8.2:35 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Dans- och cirkushögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	49 326	0	
2011	49 438 ¹		48 403
2012	Förslag	51 959	
2013	Beräknat	52 961 ²	
2014	Beräknat	53 834 ³	
2015	Beräknat	55 384 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 52 133 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 52 135 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 52 553 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:35 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:35 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	2 205	2 204	1
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	2 200	2 200	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	2 000	2 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Dans- och cirkushögskolan har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 1,3 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare överproduktion redovisade Dans- och cirkushögskolan vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 3,7 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 3 310 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslag föreslås minska med 1 235 000 kronor till följd av att högskolans särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas öka 2013 med 177 000 kronor, 2014 med 73 000 kronor och 2015 med 442 000 kronor till följd av en omför-

delning av platser mellan lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 51 959 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:35 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	49 438	49 438	49 438	49 438
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	446	1 238	2 072	3 133
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	2 075	2 285	2 396	2 887
Övrigt ³			-72	-73
Förslag/ beräknat anslag	51 959	52 961	53 834	55 384

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.36 2:36 Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete*

**Tabell 8.2:36 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning
och konstnärligt utvecklingsarbete vid Dans- och
cirkushögskolan**

Tusental kronor

2010	Utfall	Anslags- sparande	0
2011	Anslag	0 ¹	Utgifts- prognos
2012	Förslag	5 605	0
2013	Beräknat	5 694 ²	
2014	Beräknat	5 780 ³	
2015	Beräknat	5 899 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 605 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 598 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 5 597 tkr i 2012 års prisnivå.

* Nytt anslag uppförs.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 5 605 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2.36 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	5 605	5 694	5 780	5 899
Övrigt ³				
Förslag/beräknat anslag	5 605	5 694	5 780	5 899

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.37 2:37 Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning

Tabell 8.2.37 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Stockholms dramatiska högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010			0
2011	Anslag	113 295 ¹	110 924
2012	Förslag	111 396	
2013	Beräknat	113 883 ²	
2014	Beräknat	115 971 ³	
2015	Beräknat	118 744 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 111 397 tkr i 2012 års prinsnivå.

³ Motsvarar 111 237 tkr i 2012 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 111 237 tkr i 2012 års prinsnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2.37 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2.37 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	2 700	2 700	0
(varav tjänsteexport)	2 200	2 200	0
Budget 2012	2 400	2 400	0
(varav tjänsteexport)	2 000	2 000	0

Regeringens överväganden

Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm utgör sedan den 1 januari 2011 Stockholms dramatiska högskola.

Dramatiska institutet har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 3,7 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 55 000 kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 8,2 miljoner kronor.

Teaterhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 1,3 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförd men ännu inte ersatt överproduktion.

Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 0,24 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslag föreslås minska med 2 920 000 kronor till följd av att högskolans särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 111 396 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:37 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	113 295	113 295	113 295	113 295
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 021	3 573	5 886	8 736
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-2 920	-2 985	-3 044	-3 117
Övrigt ³			-166	-170
Förslag/ beräknat anslag	111 396	113 883	115 971	118 744

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.38 2:38 Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete*

Tabell 8.2:38 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid Stockholms dramatiska högskola

Tusental kronor

2010	Utfall	Anslags- sparande	0	
2011	Anslag	0 ¹	Utgifts- prognos	0
2012	Förslag	10 580		
2013	Beräknat	10 748 ²		
2014	Beräknat	10 910 ³		
2015	Beräknat	11 135 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 10 580 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 10 566 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 10 566 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 10 580 000 kronor för budgetåret 2012.

* Nytt anslag uppförs.

Tabell 8.2:38 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	10 580	10 748	10 910	11 135
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	10 580	10 748	10 910	11 135

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.39 2:39 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning

Tabell 8.2:39 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Gymnastik- och idrottshögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	51 283	0	
2011	Anslag 86 840 ¹		86 413
2012	Förslag 87 623		
2013	Beräknat 87 783 ²		
2014	Beräknat 89 100 ³		
2015	Beräknat 90 935 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 86 410 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 86 287 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 86 287 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:39 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:39 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	8 614	8 349	265
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	1 500	1 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	1 000	1 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Gymnastik- och idrottshögskolan har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 2,4 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 2,2 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförd men ännu inte ersatt överproduktion motsvarande 5,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 1 232 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 87 623 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:39 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	86 840	86 840	86 840	86 840
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	783	2 175	3 639	5 503
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		-1 232	-1 252	-1 278
Övrigt ³			-127	-130
Förslag/ beräknat anslag	87 623	87 783	89 100	90 935

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.40 2:40 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 8.2:40 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Gymnastik- och idrottshögskolan

Tusental kronor

2010	Utfall	Anslags- sparande	0	
2011	Anslag	0 ¹	Utgifts- prognos	0
2012	Förslag	25 180		
2013	Beräknat	25 580 ²		
2014	Beräknat	25 966 ³		
2015	Beräknat	26 501 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 25 180 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 25 146 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 25 147 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 766 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 17 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

I anslaget ingår 6 798 000 kronor till Centrum för idrottsforskning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 25 180 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:40 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	25 163	25 563	25 948	26 483
Övrigt ³	17	17	18	18
Förslag/ beräknat anslag	25 180	25 580	25 966	26 501

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

* Nytt anslag uppförs.

8.2.41 2:41 Högskolan i Borås: Grundutbildning

Tabell 8.2:41 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Borås

Tusental kronor

År	Utfall	440 634	Anslags-sparande	0
2010	Utfall	440 634	Anslags-sparande	0
2011	Anslag	441 487 ¹	Utgifts-prognos	432 249
2012	Förslag	430 688		
2013	Beräknat	418 484 ²		
2014	Beräknat	427 641 ³		
2015	Beräknat	431 977 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 411 940 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 414 141 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 409 898 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:41 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010		404	572	-168
Prognos 2011		400	575	-175
Budget 2012		400	575	-175

Tabell 8.2:41 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	21 855	21 034	821
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	24 500	24 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	26 500	26 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Borås har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 25,8 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp.

Högskolan i Borås redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 43,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 2 620 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka 2012 med 1 585 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 3 532 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 14 452 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör och med 7 063 000 kronor till följd av att den särskilda satsningen på Västra Götaland upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 000 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget beräknas öka 2013 med 7 509 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 3 298 000 kronor, 2014 med 3 374 000 kronor och 2015 med 3 552 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 10 038 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 19 298 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 517 000 kronor, 2014 med 509 000 kronor och 2015 med ytterligare 317 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärar-

utbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytutbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 7 707 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 430 688 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:41 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	441 487	441 487	441 487	441 487
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 979	11 056	18 500	27 974
Beslut	-16 363	-33 818	-34 883	-35 919
Överföring till/från andra anslag	1 585	-241	3 129	-961
Övrigt ³			-592	-604
Förslag/ beräknat anslag	430 688	418 484	427 641	431 977

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.42 2:42 Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 8.2:42 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan i Borås

Tusental kronor

2010	Utfall	Anslags- sparande	0
2011	Anslag	0 ¹	0
2012	Förslag	53 347	
2013	Beräknat	54 194 ²	
2014	Beräknat	55 011 ³	
2015	Beräknat	56 144 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 53 347 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 53 274 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 53 274 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 885 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 143 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 53 347 000 kronor för budgetåret 2012.

* Nytt anslag uppförs.

Tabell 8.2:42 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	53 204	54 049	54 863	55 993
Övrigt ³	143	145	148	151
Förslag/ beräknat anslag	53 347	54 194	55 011	56 144

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.43 2:43 Högskolan Dalarna: Grundutbildning

Tabell 8.2:43 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Dalarna

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	Utfall	435 285		0
2011	Anslag	430 234 ¹		421 231
2012	Förslag	393 184		
2013	Beräknat	377 096 ²		
2014	Beräknat	378 933 ³		
2015	Beräknat	383 580 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 371 199 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 366 971 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 363 975 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:43 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	448	414	34
Prognos 2011	0	600	525	75
Budget 2012	0	550	550	0

Tabell 8.2:43 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	17 379	16 574	805
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	18 285	19 977	-1 692
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	17 800	17 800	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan Dalarna har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 1 miljon kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan Dalarna har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförd men ännu inte ersatt överproduktion och har därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 9,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 5 963 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås minska med 1 745 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 10 113 000 kronor till följd av en permanent omfördelning av högskoleplatser enligt bedömningarna i budgetpropositionen för 2010.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 5 953 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 55 163 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 5 048 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar.

Anslaget föreslås minska med 1 000 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget beräknas öka 2013 med 17 200 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2013 med 3 322 000 kronor, 2014 med 3 308 000 kronor och 2015 med 2 841 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 14 121 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 16 421 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 517 000 kronor, 2014 med 509 000 kronor och 2015 med ytterligare 317 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2013 med 5 153 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 393 184 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:43 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	430 234	430 234	430 234	430 234
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 877	10 773	18 028	27 260
Beslut	-34 134	-45 651	-46 911	-48 194
Överföring till/från andra anslag	-6 793	-18 260	-21 868	-25 160
Övrigt ³			-549	-560
Förslag/beräknat anslag	393 184	377 096	378 933	383 580

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.44 2:44 Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 8.2:44 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan Dalarna

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010			0
2011	Anslag	0 ¹	0
2012	Förslag	53 531	
2013	Beräknat	54 381 ²	
2014	Beräknat	55 201 ³	
2015	Beräknat	56 338 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 53 531 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 53 458 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 53 459 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

* Nytt anslag uppförs.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 847 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 130 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 53 531 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:44 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	53 661	54 513	55 335	56 475
Övrigt ³	-130	-132	-134	-137
Förslag/ beräknat anslag	53 531	54 381	55 201	56 338

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.45 2:45 Högskolan på Gotland: Grundutbildning

Tabell 8.2:45 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan på Gotland

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Resultat
2010	Utfall	136 699	Anslags-sparande	0
2011	Anslag	136 410 ¹	Utgifts-prognos	133 556
2012	Förslag	125 743		
2013	Beräknat	124 279 ²		
2014	Beräknat	126 140 ³		
2015	Beräknat	127 165 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 122 336 tkr i 2012 års prismetod.

³ Motsvarar 122 158 tkr i 2012 års prismetod.

⁴ Motsvarar 120 665 tkr i 2012 års prismetod.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:45 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstittel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	117	133	-16
Prognos 2011	0	107	126	-19
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:45 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	1 400	1 177	223
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	1 575	1 767	-192
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	2 370	2 370	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan på Gotland har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 8,5 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 7,1 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförd men ännu inte ersatt överproduktion motsvarande 13,7 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 1 688 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkning i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade

anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 505 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 10 082 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 4 007 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar.

Anslaget beräknas öka 2013 med 5 159 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 7 717 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 903 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 573 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 125 743 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:45 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	136 410	136 410	136 410	136 410
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 229	3 415	5 716	8 643
Beslut	-7 889	-7 229	-7 348	-7 500
Överföring till/från andra anslag	-4 007	-8 317	-8 453	-10 201
Övrigt ³			-184	-188
Förslag/beräknat anslag	125 743	124 279	126 140	127 165

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.46 2:46 Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 8.2:46 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan på Gotland

Tusental kronor

2010	Utfall	Anslags-sparande	0
2011	Anslag	0 ¹	0
2012	Förslag	20 426	
2013	Beräknat	20 750 ²	
2014	Beräknat	21 063 ³	
2015	Beräknat	21 497 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 20 426 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 20 398 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 20 398 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 236 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 235 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 20 426 000 kronor för budgetåret 2012.

* Nytt anslag uppförs.

Tabell 8.2:46 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	20 661	20 989	21 305	21 744
Övrigt ³	-235	-239	-243	-248
Förslag/ beräknat anslag	20 426	20 750	21 063	21 497

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.47 2:47 Högskolan i Gävle: Grundutbildning

Tabell 8.2:47 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Gävle

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2010	Utfall	428 517		22 944
2011	Anslag	410 470 ¹	Utgifts- prognos	424 345
2012	Förslag	411 805		
2013	Beräknat	399 947 ²		
2014	Beräknat	404 563 ³		
2015	Beräknat	411 940 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 393 693 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 391 792 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 390 885 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:47 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	479	489	-10
Prognos 2011	0	480	500	-20
Budget 2012	0	490	510	-20

Tabell 8.2:47 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	12 457	11 879	578
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	9 700	9 400	300
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	12 000	12 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Gävle har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 16,9 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårs prestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 22,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 3 396 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås minska 2012 med 269 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 2 018 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 1 000 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att

minskad avhoppfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget föreslås minska med 4 486 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörstudier. Vidare föreslås anslaget minska med 2 023 000 kronor för att finansiera en omfördelning av platser enligt bedömningarna i budgetpropositionen för 2010.

Anslaget beräknas öka 2013 med 10 582 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2013 med 426 000 kronor, 2014 med 398 000 kronor och 2015 med 143 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 12 312 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 15 726 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 517 000 kronor, 2014 med 509 000 kronor och 2015 med ytterligare 317 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 479 000 kronor och 2015 med 495 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörstudier.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 411 805 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:47 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor*

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	410 470	410 470	410 470	410 470
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 699	10 278	17 200	26 008
Beslut	2 391	-10 418	-11 098	-11 644
Överföring till/från andra anslag	-4 755	-10 383	-11 430	-12 304
Övrigt ³			-578	-590
Förslag/beräknat anslag	411 805	399 947	404 563	411 940

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.48 2:48 Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 8.2:48 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan i Gävle

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010		0	0
2011	Anslag	0 ¹	0
2012	Förslag	82 347	
2013	Beräknat	83 655 ²	
2014	Beräknat	84 915 ³	
2015	Beräknat	86 664 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 82 347 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 82 234 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 82 235 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

* Nytt anslag uppförs.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 967 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 221 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 82 347 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:48 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	82 126	83 431	84 687	86 431
Övrigt ³	221	225	228	233
Förslag/ beräknat anslag	82 347	83 655	84 915	86 664

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.49 2:49 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning

Tabell 8.2:49 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Halmstad

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Resultat
2010	Utfall	368 365	Anslags- sparande	0
2011	Anslag	365 602 ¹	Utgifts- prognos	365 602
2012	Förslag	349 306		
2013	Beräknat	346 829 ²		
2014	Beräknat	351 136 ³		
2015	Beräknat	357 741 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 341 406 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 340 051 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 339 456 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:49 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	467	464	3
Prognos 2011	0	480	480	0
Budget 2012	0	480	480	0

Tabell 8.2:49 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	16 379	17 877	-1 498
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	16 500	16 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	17 000	17 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Halmstad har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 36,8 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårs prestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 33,1 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförd men ännu inte ersatt överproduktion motsvarande 36,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 3 712 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkning i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka 2012 med 549 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 3 532 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 26 884 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 500 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget beräknas öka 2013 med 10 910 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 1 149 000 kronor, 2014 med 1 178 000 kronor och 2015 med 1 409 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 8 167 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 11 659 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 259 000 kronor, 2014 med 253 000 kronor och 2015 med ytterligare 159 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 1 839 000 kronor och 2015 med 1 877 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 349 306 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:49 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	365 602	365 602	365 602	365 602
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 295	9 155	15 320	23 165
Beslut	-20 140	-28 666	-29 390	-30 155
Överföring till/från andra anslag	549	738	89	-377
Övrigt ³			-484	-494
Förslag/beräknat anslag	349 306	346 829	351 136	357 741

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.50 2:50 Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 8.2:50 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan i Halmstad

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010			0
2011	Anslag	0 ¹	0
2012	Förslag	52 564	
2013	Beräknat	53 399 ²	
2014	Beräknat	54 203 ³	
2015	Beräknat	55 320 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 52 564 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 52 492 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 52 493 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

* Nytt anslag uppförs.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 836 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 444 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 52 564 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:50 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	0	0	0	0
Förändring till följd av:				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	53 008	53 850	54 662	55 788
Övrigt ³	-444	-451	-458	-468
Förslag/ beräknat anslag	52 564	53 399	54 203	55 320

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.51 2:51 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning

Tabell 8.2:51 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Kristianstad

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Totalt
2010	Utfall	353 427	Anslags- sparande	23 425
2011	Anslag	344 199 ¹	Utgifts- prognos	355 184
2012	Förslag	341 018		
2013	Beräknat	334 538 ²		
2014	Beräknat	334 191 ³		
2015	Beräknat	340 571 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 329 307 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 323 641 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 323 164 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:51 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	378	378	0
Prognos 2011	0	422	422	0
Budget 2012	0	430	430	0

Tabell 8.2:51 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	19 541	15 205	4 336
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	26 200	26 200	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	30 000	30 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan Kristianstad har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 9,5 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 23,4 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 3 412 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås minska 2012 med 570 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och forskolläraryrkesutbildningarna.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 1 009 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 1 100 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Med hänsyn till att högskolans examens-tillstånd för socionomutbildningen har återkallats föreslås anslaget minska med 6 000 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar. Vidare föreslås anslaget minska med 3 034 000 kronor för att finansiera en omfördelning av platser enligt bedömningarna i budgetpropositionen för 2010.

Anslaget beräknas öka 2013 med 10 402 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2013 med 778 000 kronor, 2014 med 676 000 kronor och 2015 med 154 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 7 151 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 9 736 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjehandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 570 000 kronor, 2014 med 558 000 kronor och 2015 med ytterligare 349 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2013 med 4 064 000 kronor och 2014 med 4 130 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 341 018 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:51 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	344 199	344 199	344 199	344 199
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 102	8 619	14 423	21 809
Beslut	287	-6 602	-7 269	-7 768
Överföring till/från andra anslag	-6 570	-11 677	-16 675	-17 173
Övrigt ³			-486	-496
Förslag/ beräknat anslag	341 018	334 538	334 191	340 571

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.52 2:52 Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 8.2:52 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan Kristianstad

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2010	Utfall		0
2011	Anslag	0 ¹	0
2012	Förslag	45 777	
2013	Beräknat	46 504 ²	
2014	Beräknat	47 204 ³	
2015	Beräknat	48 176 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 45 777 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 45 714 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 45 714 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

* Nytt anslag uppförs.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 636 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 691 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 45 777 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:52 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	46 468	47 206	47 918	48 905
Övrigt ³	-691	-702	-714	-728
Förslag/ beräknat anslag	45 777	46 504	47 204	48 176

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.53 2:53 Högskolan i Skövde: Grundutbildning

Tabell 8.2:53 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan i Skövde

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2010	302 883	46 744	
2011	Anslag 321 473 ¹	Utgifts- prognos 320 852	
2012	Förslag 306 704		
2013	Beräknat 297 931 ²		
2014	Beräknat 295 759 ³		
2015	Beräknat 295 183 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 293 272 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 286 422 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 280 096 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:53 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	978	1 020	-42
Prognos 2011	0	940	982	-42
Budget 2012	0	978	978	0

Tabell 8.2:53 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	11 617	11 246	371
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	12 000	12 100	-100
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	17 000	17 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Skövde har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 16,3 miljoner kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare anslagssparande överstiger årets anslagssparande tio procent av takbeloppet och 14,8 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 31,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 2 459 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkning i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås minska 2012 med 3 039 000 kronor till följd av en omfördelning

av platser inom lärar- och förskolläraryt- utbildningarna.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 1 816 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 4 507 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar.

Anslaget föreslås minska med 6 932 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör och med 7 063 000 kronor till följd av att den särskilda satsningen på Västra Götaland upphör.

Anslaget föreslås minska med 400 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskolläraryt- utbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget beräknas öka 2013 med 7 430 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Under 2008 återkallades tillståndet för Högskolan i Skövde att utfärda sjuksköterskeexamen. För att under en period kunna tillgodose regionens behov av utbildade sjuksköterskor träffade Högskolan i Skövde en överenskommelse med Högskolan Väst om att 60 helårsstudenter skulle antas av Högskolan Väst. Med anledning av budgetpropositionen för 2010 beslutade riksdagen därför att överföra medel från Högskolan i Skövde till Högskolan Väst och regeringen bedömde att motsvarande belopp skulle överföras under de sex terminer som sjuksköterskeutbildningen varar. Högskolan i Skövde återfick tillståndet att utfärda sjuksköterskeexamen 2010. Detta medför att Högskolan i Skövdes anslag beräknas öka 2013 med 6 231 000 kronor.

Anslaget beräknas minska 2013 med 5 780 000 kronor, 2014 med 5 756 000 kronor och 2015 med 5 323 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskolläraryt- utbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 9 669 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 11 650 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 207 000 kronor, 2014 med 204 000 kronor och 2015 med ytterligare 127 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryt- utbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2014 med 669 000 kronor och 2015 med 1 217 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 306 704 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2.53 Härledning av anslagsnivån 2012-2015

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	321 473	321 473	321 473	321 473
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 897	8 050	13 471	20 369
Beslut	-10 120	-19 679	-20 206	-20 750
Överföring till/från andra anslag	-7 546	-11 913	-18 534	-25 456
Övrigt ³			-445	-454
Förslag/ beräknat anslag	306 704	297 931	295 759	295 183

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.54 2:54 Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 8.2:54 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan i Skövde

Tusental kronor

2010	Utfall		Anslags- sparande	0
2011	Anslag	0	¹ Utgifts- prognos	0
2012	Förslag	38 781		
2013	Beräknat	39 397	²	
2014	Beräknat	39 990	³	
2015	Beräknat	40 814	⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 38 781 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 38 728 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 38 728 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 685 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom minska med 333 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 38 781 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:54 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	39 114	39 735	40 334	41 165
Övrigt ³	-333	-338	-344	-351
Förslag/ beräknat anslag	38 781	39 397	39 990	40 814

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.55 2:55 Högskolan Väst: Grundutbildning

Tabell 8.2:55 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Högskolan Väst

Tusental kronor

2010	Utfall	348 306	Anslags- sparande	11 316
2011	Anslag	343 014	¹ Utgifts- prognos	339 008
2012	Förslag	312 518		
2013	Beräknat	307 745	²	
2014	Beräknat	312 515	³	
2015	Beräknat	311 918	⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 302 933 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 302 649 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 295 975 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

* Nytt anslag uppförs.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:55 Offentlighetsrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	492	550	-58
Prognos 2011	0	500	550	-50
Budget 2012	0	500	550	-50

Tabell 8.2:55 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	12 606	12 317	289
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	14 139	14 139	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	15 500	15 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Högskolan Väst har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 4,8 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 11,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 3 013 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka 2012 med 809 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 6 068 000 kronor till följd av en permanent omfördelning av högskoleplatser enligt bedömningarna i budgetpropositionen för 2010.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 2 018 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 32 867 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör och med 7 063 000 kronor till följd av att den särskilda satsningen på Västra Götaland upphör.

Anslaget föreslås minska med 500 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslag föreslås minska med 2 350 000 kronor till följd av att högskolans särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Anslaget föreslås minska med 2 715 000 kronor för att finansiera en del av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas öka 2013 med 8 957 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 1 704 000 kronor, 2014 med 1 751 000 kronor och 2015 med 1 556 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 8 640 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2013 minska med 2 553 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 259 000 kronor, 2014 med 253 000 kronor och 2015 med ytterligare 159 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Under 2008 återkallades tillståndet för Högskolan i Skövde att utfärda sjuksköterskeexamen. För att under en period kunna tillgodose regionens behov av utbildade sjuksköterskor träffade Högskolan i Skövde en överenskommelse med Högskolan Väst om att 60 helårsstudenter skulle antas av Högskolan Väst. Med anledning av budgetpropositionen för 2010 beslutade därför

riksdagen att överföra medel från Högskolan i Skövde till Högskolan Väst och regeringen bedömde att motsvarande belopp skulle överföras under de sex terminer som sjuksköterskeutbildningen varar. Högskolan i Skövde återfick tillståndet att utfärda sjuksköterskeexamen 2010. Detta medför att Högskolan Västs anslag beräknas minska 2013 med 6 231 000 kronor.

Anslaget beräknas minska 2013 med 2 715 000 kronor och 2014 med 1 358 000 kronor för att finansiera en del av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2015 med 8 431 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 312 518 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:55 Härledning av anslagsnivån 2012-2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	343 014	343 014	343 014	343 014
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 091	8 589	14 373	21 734
Beslut	-32 046	-35 069	-37 257	-38 183
Överföring till/från andra anslag	-1 541	-8 788	-7 182	-14 205
Övrigt ³			-433	-442
Förslag/beräknat anslag	312 518	307 745	312 515	311 918

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.56 2:56 Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 8.2:56 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Högskolan Väst

Tusental kronor

2010	Utfall	Anslags-sparande	0
2011	Anslag	0 ¹	Utgifts-prognos 0
2012	Förslag	38 778	
2013	Beräknat	39 394 ²	
2014	Beräknat	39 987 ³	
2015	Beräknat	40 811 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 38 778 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 38 725 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 38 725 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 593 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 26 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 38 778 000 kronor för budgetåret 2012.

* Nytt anslag uppförs.

Tabell 8.2:56 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	38 752	39 368	39 960	40 783
Övrigt ³	26	26	27	27
Förslag/ beräknat anslag	38 778	39 394	39 987	40 811

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.57 2:57 Konstfack: Grundutbildning

Tabell 8.2:57 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Konstfack

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	130 347	0	
2011	Anslag 130 543 ¹		130 543
2012	Förslag 144 194		
2013	Beräknat 146 484 ²		
2014	Beräknat 148 704 ³		
2015	Beräknat 151 766 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 144 193 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 144 010 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 144 009 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:57 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:57 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	3 711	3 451	260
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	3 800	3 800	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	1 900	1 900	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Konstfack har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 3,5 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 170 000 kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförd men ännu inte ersatt överproduktion motsvarande 12,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 13 710 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 235 000 kronor till följd av att högskolans särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 144 194 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:57 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	130 543	130 543	130 543	130 543
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 176	3 268	5 470	8 271
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	12 475	12 673	12 882	13 147
Övrigt ³			-191	-195
Förslag/ beräknat anslag	144 194	146 484	148 704	151 766

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.58 2:58 Konstfack: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete*

Tabell 8.2:38 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid Konstfack

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2010	Utfall		0
2011	Anslag	0 ¹	0
2012	Förslag	7 514	
2013	Beräknat	7 633 ²	
2014	Beräknat	7 748 ³	
2015	Beräknat	7 908 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 7 514 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 7 503 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 7 504 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

* Nytt anslag uppförs.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 7 514 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:58 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	7 514	7 633	7 748	7 908
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	7 514	7 633	7 748	7 908

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.59 2:59 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning

Tabell 8.2:59 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Konsthögskolan

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2010	Utfall	59 619	0
2011	Anslag	59 694 ¹	59 694
2012	Förslag	58 956	
2013	Beräknat	59 893 ²	
2014	Beräknat	60 790 ³	
2015	Beräknat	62 042 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 58 956 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 58 871 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 58 871 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:59 Offentlighetsrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlighets- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:59 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	1 032	715	317
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	564	882	-318
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	550	550	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Konsthögskolan har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 1 miljon kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 0,84 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförd men ännu inte ersatt överproduktion motsvarande 5,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 1 276 000 kronor till följd av att högskolans särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 58 956 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:59 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	59 694	59 694	59 694	59 694
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	538	1 495	2 501	3 782
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-1 276	-1 296	-1 318	-1 345
Övrigt ³			-87	-89
Förslag/ beräknat anslag	58 956	59 893	60 790	62 042

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.60 2:60 Kungl. Konsthögskolan:
Konstnärlig forskning och
konstnärligt utvecklingsarbete***Tabell 8.2:60 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning
och konstnärligt utvecklingsarbete vid Kungl.
Konsthögskolan**

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010		0	
2011	Anslag	0 ¹	0
2012	Förslag	4 301	
2013	Beräknat	4 369 ²	
2014	Beräknat	4 435 ³	
2015	Beräknat	4 527 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 301 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 295 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 4 296 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

* Nytt anslag uppförs.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 4 301 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:60 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	4 301	4 369	4 435	4 527
Övrigt³				
Förslag/ beräknat anslag	4 301	4 369	4 435	4 527

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.61 2:61 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 8.2:61 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010	136 230		0
2011	Anslag	136 440 ¹	136 440
2012	Förslag	118 592	
2013	Beräknat	120 476 ²	
2014	Beräknat	122 259 ³	
2015	Beräknat	124 776 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 118 592 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 118 400 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 118 399 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:61 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:61 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	5 757	6 646	-889
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	5 500	4 900	600
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	5 000	5 700	-700
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 9,1 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion tio procent av takbeloppet och 1,6 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret genomförd men ännu inte ersatt överproduktion motsvarande 11,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 5 745 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och forskollärarytbildningarna.

Anslag föreslås minska med 24 823 000 kronor till följd av att högskolans särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 118 592 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:61 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	136 440	136 440	136 440	136 440
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 230	3 417	5 718	8 645
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-19 078	-19 381	-19 700	-20 106
Övrigt ³			-199	-203
Förslag/ beräknat anslag	118 592	120 476	122 259	124 776

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.62 2:62 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete*

Tabell 8.2:62 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2010	Utfall		0
2011	Anslag	0 ¹	0
2012	Förslag	7 604	
2013	Beräknat	7 725 ²	
2014	Beräknat	7 841 ³	
2015	Beräknat	8 002 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 7 604 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 7 593 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 7 593 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

* Nytt anslag uppförs.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 7 604 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:62 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	7 604	7 725	7 841	8 002
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	7 604	7 725	7 841	8 002

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.63 2:63 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning

Tabell 8.2:63 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Operahögskolan i Stockholm

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2010	Utfall	18 376	0
2011	Anslag	18 358 ¹	18 358
2012	Förslag	17 288	
2013	Beräknat	17 562 ²	
2014	Beräknat	17 825 ³	
2015	Beräknat	18 192 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 17 287 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 17 262 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 17 262 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:63 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:63 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	241	241	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	482	482	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Operahögskolan i Stockholm har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 91 000 kronor färre helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan har därför kunnat kompenseras för tidigare genomförd men ännu inte ersatt överproduktion och som därmed tillgodogjort sig hela det tilldelade takbeloppet. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion motsvarande 1,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget minska med 1 235 000 kronor till följd av att högskolans särskilda åtagande överförs till anslag 2:71 *Särskilda åtaganden vid universitet och högskolor*.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 17 288 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:63 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	18 358	18 358	18 358	18 358
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	165	459	769	1 163
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-1 235	-1 255	-1 275	-1 302
Övrigt ³			-27	-28
Förslag/ beräknat anslag	17 288	17 562	17 825	18 192

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.64 2:64 Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete*

Tabell 8.2:64 Anslagsutveckling för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid Operahögskolan i Stockholm

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2010			0
2011	Anslag	0 ¹	0
2012	Förslag	4 782	
2013	Beräknat	4 858 ²	
2014	Beräknat	4 931 ³	
2015	Beräknat	5 032 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 782 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 775 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 4 775 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt för utbildning på forskarnivå.

* Nytt anslag uppförs.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 4 782 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:64 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	4 782	4 858	4 931	5 032
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	4 782	4 858	4 931	5 032

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.65 2:65 Södertörns högskola: Grundutbildning

Tabell 8.2:65 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Södertörns högskola

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2010	Utfall	379 107		Anslags- sparande	26 938
2011	Anslag	371 806 ¹		Utgifts- prognos	382 460
2012	Förslag	350 043			
2013	Beräknat	363 313 ²			
2014	Beräknat	369 289 ³			
2015	Beräknat	366 094 ⁴			

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 357 632 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 357 631 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 347 382 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.2:65 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:65 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	6 271	6 271	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	6 500	6 500	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	7 000	7 000	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Södertörns högskola har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 6 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 26,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

För 2012 föreslås anslaget öka med 6 020 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka 2012 med 315 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytutbildningarna.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 2 018 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 32 867 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 600 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhoppsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

Anslaget beräknas öka 2013 med 18 707 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 754 000 kronor, 2014 med 802 000 kronor och 2015 med 982 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2013 med 9 814 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas minska fr.o.m. 2013 med 1 628 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 310 000 kronor, 2014 med 305 000 kronor och 2015 med ytterligare 190 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 11 593 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 350 043 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:65 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	371 806	371 806	371 806	371 806
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 351	9 311	15 580	23 559
Beslut	-25 429	-21 751	-22 414	-23 065
Överföring till/från andra anslag	315	3 947	4 814	-5 698
Övrigt ³			-497	-507
Förslag/beräknat anslag	350 043	363 313	369 289	366 094

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.66 2:66 Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 8.2:66 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Södertörns högskola

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010			0
2011	Anslag	0 ¹	0
2012	Förslag	39 934	
2013	Beräknat	40 568 ²	
2014	Beräknat	41 184 ³	
2015	Beräknat	42 032 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 39 934 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 39 884 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 39 884 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 1 756 000 kronor som en förstärkning av basresursen. Anslaget föreslås dessutom öka med 493 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2

Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 39 934 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:66 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	39 441	40 068	40 675	41 512
Övrigt ³	493	501	509	520
Förslag/ beräknat anslag	39 934	40 568	41 184	42 032

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.67 2:67 Försvarshögskolan: Grundutbildning

Tabell 8.2:67 Anslagsutveckling för grundutbildning vid Försvarshögskolan

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
2010 Utfall	22 695	Anslags- sparande		0
2011 Anslag	22 675 ¹	Utgifts- prognos	22 201	
2012 Förslag	22 922			
2013 Beräknat	23 467 ²			
2014 Beräknat	23 911 ³			
2015 Beräknat	24 506 ⁴			

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 22 922 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 22 891 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 22 890 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 8.2:67 Offentligrättslig verksamhet
Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	0	0	0	0
Prognos 2011	0	0	0	0
Budget 2012	0	0	0	0

Tabell 8.2:67 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	244 566	213 406	31 160
(varav tjänsteexport)	1 814	1 596	218
Prognos 2011	236 039	251 139	-15 100
(varav tjänsteexport)	1 900	1 740	160
Budget 2012	212 800	230 400	-17 600
(varav tjänsteexport)	2 100	1 930	170

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 22 922 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:67 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	22 675	22 675	22 675	22 675
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	247	792	1 269	1 865
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-33	-34
Förslag/ beräknat anslag	22 922	23 467	23 911	24 506

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.68 2:68 Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 8.2:68 Anslagsutveckling för forskning och forskarutbildning vid Försvarshögskolan

Tusental kronor

2010	Utfall		Anslags- sparande	0
2011	Anslag	0	¹ Utgifts- prognos	0
2012	Förslag	8 517		
2013	Beräknat	8 652	²	
2014	Beräknat	8 783	³	
2015	Beräknat	8 964	⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 517 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 506 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8 506 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 8 517 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:68 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	8 517	8 652	8 783	8 964
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	8 517	8 652	8 783	8 964

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.69 2:69 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Tabell 8.2:69 Anslagsutveckling för anslaget Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Tusental kronor

2010	Utfall	2 579 465	Anslags- sparande	51 399
2011	Anslag	2 692 546	¹ Utgifts- prognos	2 616 087
2012	Förslag	2 762 568		
2013	Beräknat	2 727 326	²	
2014	Beräknat	2 775 047	³	
2015	Beräknat	2 826 508	⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 684 678 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 687 444 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 682 042 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning för den högre utbildning och forskning som bedrivs av enskilda utbildningsanordnare med stöd av bl.a. de avtal som staten har ingått med vissa utbildningsanordnarna och i vissa fall särskilda regeringsbeslut.

Anslagsposterna 1–3 avser ersättning för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning.

* Nytt anslag uppförs.

Anslagsposterna 4–7 samt 12 och 13 avser ersättning för utbildning på grundnivå.

Anslagsposterna 8–11 avser ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Stiftelsen Chalmers tekniska högskola, Chalmers tekniska högskola AB och Chalmersfastigheter AB får vid årsskiftet 2011/2012 betala en engångspremie för att lösa in pensionsutfästelser enligt det statliga tjänstepensionsavtalet PA 03. Utfästelser för personer med s.k. pågående försäkringsfall, dvs. tillfällig sjukpension, sjukpension, premiebefrielseförmån, delpension eller rätt till ålderspension enligt övergångsbestämmelser, får inte lösas in förrän försäkringsfallet har avslutats. Engångspremien fastställs av Statens tjänstepensionsverk och ska beräknas enligt förordningen (1997:908) om premier för statens avtalsförsäkringar. Se vidare utgiftsområde 2, avsnitt 5.5.2.

Regeringens överväganden

Regeringen har vid beräkningen av anslaget utgått från följande belopp.

Tabell 8.2.69 Fördelning på anslagsposter

Tusental kronor

ANSLAGSPOST	2012	2013	2014	2015
1. Chalmers tekniska högskola AB - Grundläggande högskoleutbildning - Forskning och utbildning på forskarnivå	790 603	742 295	767 414	797 447
	763 659	775 790	787 477	803 696
2. Handelshögskolan i Stockholm	74 007	75 183	76 314	77 885
3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping - Grundläggande högskoleutbildning - Forskning och utbildning på forskarnivå	497 612	486 256	486 279	480 380
	84 250	85 589	86 881	88 671
4. Teologiska Högskolan, Stockholm	7 094	7 207	7 315	7 466
5. Evangeliska Frikyrkan	3 277	3 329	3 379	3 448
6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen	2 486	2 525	2 563	2 616
7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut	11 033	11 209	11 377	11 611
8. Ericastiftelsen	6 786	6 894	6 997	7 141
9. Ersta Sköndal Högskola AB	71 853	72 995	74 095	75 621
10. Stiftelsen Rödakorshemmet	56 245	57 139	58 004	57 196
11. Sophiahemmet, Ideell förening	45 827	46 555	47 261	46 232
12. Beckmans skola AB	28 097	28 543	28 973	29 569
13. Newmaninstitutet AB	3 514	4 569	4 638	4 734
14. Mervärdesskatte-kostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping	316 224	321 247	326 078	332 794
Summa	2 762 568	2 727 326	2 775 047	2 826 508

1. Chalmers tekniska högskola AB

Chalmers tekniska högskola AB har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 30,8 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat s.k. takbelopp.

Chalmers särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning

Regeringen avser att under 2012 högst fördela följande medel till Chalmers tekniska högskola AB:

- för grundutbildning 790 603 000 kronor, varav 786 365 000 kronor utgörs av takbeloppet, och 4 238 000 kronor det särskilda åtagandet som avser bidrag till utrustning till sjöbefälsutbildningen, och
- för forskning och utbildning på forskarnivå 763 659 000 kronor.

För 2012 föreslås anslaget öka med 291 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås öka 2012 med 3 825 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna. Anslaget föreslås vidare öka 2012 med 6 750 000 kronor för att finansiera en utbyggnad av civilingenjörsutbildningen.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 7 063 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 18 488 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör och med 14 126 000 kronor till följd av att den särskilda satsningen på Västra Götaland upphör.

För 2012 föreslås anslaget öka med 71 500 000 kronor för strategiska forskningsområden i enlighet med tabell 8.3 Strategiska forskningsmedel under avsnitt 8.2 Anslag för universitets- och högskoleområdet.

Anslaget föreslås öka med 13 882 000 kronor som en förstärkning av basresursen för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget föreslås dessutom minska med 177 000 kronor till följd av omfördelning. Se

vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Anslaget beräknas öka 2013 med 864 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas öka 2013 med 1 295 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna. Anslaget beräknas öka 2013 med 13 715 000 kronor, 2014 med 13 940 000 kronor och 2015 med 14 227 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleds 2012.

Anslaget beräknas minska fr.o.m. 2013 med 15 311 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas minska fr.o.m. 2013 med 61 430 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

2. Handelshögskolan i Stockholm

Handelshögskolan i Stockholm har redovisat 1 677 helårsstudenter för 2010. Högskolan redovisar 17 avlagda doktorsexamina för 2010 och tre avlagda licentiatexamina för samma år.

Enligt avtal mellan staten och Handelshögskolan i Stockholm åtar sig staten, under förutsättning att riksdagen årligen anvisar medel för ändamålet, att varje budgetår utbetala 73 180 000 kronor (i 2010 års prisnivå) till Handelshögskolan i Stockholm för utbildning och forskning. Handelshögskolan åtar sig att utbilda minst 1 600 helårsstudenter årligen.

Regeringen föreslår att bidraget till Handelshögskolan i Stockholm uppgår till 74 007 000 kronor.

3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har för budgetåret 2010 redovisat motsvarande 20,0 miljoner kronor fler helårsstudenter och helårsprestationer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion redovisade högskolan vid utgången av budgetåret genom-

förd men ännu inte ersatt överproduktion motsvarande 47,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

Regeringen avser att under 2012 högst fördela följande medel till Stiftelsen Högskolan i Jönköping:

- för grundutbildning 497 612 000 kronor, som i sin helhet utgör takbelopp, och
- för forskning och utbildning på forskarnivå 84 250 000 kronor.

För 2012 föreslås anslaget öka med 5 992 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget föreslås minska 2012 med 3 268 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Med anledning av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter minskade anslaget 2011. Ingen motsvarande minskning föreslås göras 2012, vilket leder till att anslaget tillfälligt ökar 2012 med 3 027 000 kronor.

Anslaget föreslås minska med 44 959 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 10 000 högskoleplatser upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 200 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) om att minskad avhopsfrekvens och ökad genomströmning på lärar- och förskollärarytbildningarna ska leda till minskade kostnader.

För 2012 föreslås anslaget öka med 2 969 000 kronor som en förstärkning av basresursen för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget föreslås dessutom öka med 876 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 8.2 Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning.

Anslaget beräknas öka 2013 med 18 040 000 kronor till följd av kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi.

Anslaget beräknas minska 2013 med 5 800 000 kronor, 2014 med 6 665 000 kronor och 2015 med ytterligare 6 690 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska fr.o.m. 2013 med 13 965 000 kronor, vilket beräknas motsvara hälften av ersättningen för inaktiva studenter.

Anslaget beräknas minska fr.o.m. 2013 med 16 963 000 kronor, vilket beräknas motsvara det belopp som frigörs under takbeloppet till följd av införandet av studieavgifter för tredjelandsstudenter.

Anslaget beräknas minska 2013 med 640 000 kronor, 2014 med 640 000 kronor och 2015 med ytterligare 432 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 8 852 000 kronor för att finansiera den i denna proposition föreslagna utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar.

4. Teologiska Högskolan, Stockholm

Teologiska Högskolan, Stockholm har för budgetåret 2010 redovisat 215 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Teologiska Högskolan, Stockholm uppgår till 7 094 000 kronor.

5. Evangeliska Frikyrkan

Evangeliska Frikyrkan har för budgetåret 2010 redovisat 151 helårsstudenter för Örebro Teologiska Högskola.

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Frikyrkan för Örebro Teologiska Högskola uppgår till 3 277 000 kronor.

6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen har för budgetåret 2010 redovisat 86 helårsstudenter för Johannelunds teologiska högskola.

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen för Johannelunds teologiska högskola uppgår till 2 486 000 kronor.

7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut

Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut har för budgetåret 2010 redovisat 69 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut uppgår till 11 033 000 kronor.

8. Ericastiftelsen

Ericastiftelsen har för budgetåret 2010 redovisat 37 helårsstudenter inom psykoterapiutbildning med inriktning mot barn och ungdomar.

Regeringen föreslår att bidraget till Ericastiftelsen uppgår till 6 786 000 kronor.

9. Ersta Sköndal Högskola AB

Ersta Sköndal Högskola AB har för budgetåret 2010 redovisat 840 helårsstudenter.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 2 000 000 kronor till följd av satsningen på fler platser inom sjuksköterskeutbildningar.

Regeringen föreslår att bidraget till Ersta Sköndal Högskola AB uppgår till 71 853 000 kronor.

10. Stiftelsen Rödakorshemmet

Stiftelsen Rödakorshemmet har för budgetåret 2010 redovisat 553 helårsstudenter för Röda Korsets Högskola.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 2 000 000 kronor till följd av satsningen på fler platser inom sjuksköterskeutbildningar.

Bidraget föreslås öka med 1 900 000 kronor till följd av satsningen på fler platser inom specialistsjuksköterskeutbildningar under perioden 2012 – 2014

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Rödakorshemmet uppgår till 56 245 000 kronor.

11. Sophiahemmet, Ideell förening

Sophiahemmet, Ideell förening har för budgetåret 2010 redovisat 418 helårsstudenter för Sophiahemmet Högskola.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 2 000 000 kronor till följd av satsningen på fler platser inom sjuksköterskeutbildningar.

Bidraget föreslås öka med 1 900 000 kronor till följd av satsningen på fler platser inom specialistsjuksköterskeutbildningar under perioden 2012 – 2014.

Regeringen föreslår att bidraget till Sophiahemmet, Ideell förening uppgår till 45 827 000 kronor.

12. Beckmans skola AB

Beckmans skola AB (Beckmans Designhögskola) har för budgetåret 2010 redovisat 124 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Beckmans skola AB uppgår till 28 097 000 kronor.

13. Newmaninstitutet AB

Newmaninstitutet AB har för budgetåret 2010 redovisat 24 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Newmaninstitutet AB uppgår till 3 514 000 kronor. Bidraget beräknas öka med 1 000 000 kronor 2013 för att vid den tidpunkten kunna finansiera motsvarande 100 helårsstudenter.

14. Mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Under anslagsposten har mervärdesskattekostnader beräknats för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping i enlighet med de ramavtal som har ingåtts mellan staten och bolaget respektive staten och stiftelsen.

Enligt vad som anges i avtalen ska staten ersätta bolaget respektive stiftelsen för de mervärdesskattekostnader som uppkommer i

den grundläggande högskoleutbildningen och forskningen vid Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. Syftet är att garantera konkurrensneutralitet gentemot statliga universitet och högskolor.

Budgetåret 2010 anvisade staten 312 miljoner kronor när det gäller ersättning för mervärdesskattekostnader. Det sammanlagda belopp som utbetalades för 2010 var 271 miljoner kronor.

Enligt prognoser kommer de samlade utgifterna för mervärdesskattekostnader 2011 att uppgå till cirka 300 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att det högsta belopp som kan utgå 2012 för ändamålet uppgår till 316 224 000 kronor.

Regeringen föreslår sammanfattningsvis att riksdagen anvisar ett ramanslag om 2 762 568 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2.69 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	2 692 546	2 692 546	2 692 546	2 692 546
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	24 265	67 423	112 825	170 604
Beslut	11 100	-60 455	-62 059	-63 718
Överföring till/från andra anslag	33 958	27 101	34 825	30 231
Övrigt ³	699	710	-3 090	-3 154
Förslag/beräknat anslag	2 762 568	2 727 326	2 775 047	2 826 508

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskar (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.70 2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tabell 8.2.70 Anslagsutvecklingen för anslaget Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Tusental kronor

2010	Utfall	429 260	Anslags-sparande	117 463
2011	Anslag	479 520 ¹	Utgifts-prognos	470 046
2012	Förslag	637 392		
2013	Beräknat	1 152 775 ²		
2014	Beräknat	1 039 463 ³		
2015	Beräknat	999 094 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 134 749 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 006 649 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 948 029 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera särskilda insatser inom högskoleområdet för vilka medel inte har ställts till förfogande under något annat anslag. Anslaget finansierar även bidrag till Svenska studenthemmet i Paris, bidrag till Sveriges förenade studentkårer och bidrag till vissa tolk- och teckenspråkläro-utbildningar.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 2:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 153 000 000 kronor 2013–2015.

Skälen för regeringens förslag: Internationella programkontoret för utbildningsområdet och Svenska institutet beviljar under ett år stipendier för senare läsår. Regeringen bör därför under 2012 bemyndigas att besluta om tilldelning av medel för detta ändamål som innebär åtagande för kommande budgetår.

Tabell 8.2:70 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014
Utestående åtaganden vid årets början	695	712	53 000		
Nya åtaganden		53 000	128 000		
Infriade åtaganden		-712	-28 000	-63 000	60 000
Utestående åtaganden vid årets slut	712	53 000	153 000		
Erhållet/förslaget bemyndigande	3 000	153 000	153 000		

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Följande ändringar av anslaget föreslås för 2012. Anslaget föreslås öka med 19 000 000 kronor för forskarskolor, med 50 000 000 kronor för kompletterande utbildning för lärare och med 11 000 000 kronor för validering av tidigare erfarenheter för yrkeslärare som en del i regeringens satsning på lärare i skola och förskola. Anslaget föreslås vidare öka med 12 613 000 kronor då den tillfälliga finansieringen av insatser i enlighet med bedömningar regeringens lärarproposition upphör (prop. 2009/10:89).

Anslaget föreslås öka med 25 000 000 kronor för innovationsverksamhet och med 20 000 000 kronor till stimulansmedel för lärosätessammanslagningar, se avsnitt 3.6.1. Det föreslås att 36 579 000 kronor överförs till anslaget från det tidigare anslaget 14:2 *Bidrag till tolkutbildning och teckenspråkläro-utbildning* under utgiftsområde 17. Regeringen avser att fördela dessa medel för utbildning av tolkar och teckenspråklärare. Se avsnitt 3.6.8.

Anslaget föreslås öka med 35 396 000 kronor till följd av att medel som använts för Sveriges deltagande i ESA:s bärraketprogram 2009–2011 återförs till anslaget.

Anslaget föreslås minska med 42 580 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på ökade resurser till integrationssatsningar 2009–2011 avslutas. Från anslaget föreslås 2 000 000 kronor föras till anslaget 2:2 *Verket för högskoleservice* för bedömning av utländska gymnasiebetyg och 800 000 kronor föras till anslaget 1:6 *Bidrag till regional kulturverksamhet* under utgiftsområde 17 för bidrag till Cirkus Cirkör. Anslaget föreslås tillfälligtvis minska med 10 000 000 under 2012 för att finansiera utgiftsökningar inom utgiftsområdet.

Regeringen avser att under 2012 inom ramen för anslaget ändamål bl.a. fördela medel under anslaget genom att lämna bidrag till Sveriges förenade studentkårer, Svenska studenthemmet i Paris, Svenska institutet för informationsinsatser i utlandet och svenskundervisning i utlandet samt för vissa stipendier, stödåtgärder för funktionshindrade, verksamheten med utlandskontor vid myndigheten för Tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser samt till Internationella programkontoret för utbildningsområdet för stipendier och olika stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram.

Av medel under anslaget avses drygt 10 miljoner kronor fördelas för spetsutbildning i entreprenörskap och innovation, 60 miljoner kronor för stipendier till tredjelandsstudenter som studerar i Sverige samt 30 miljoner kronor för insatser i samband med avskaffandet av kårobligatoriet.

Av medlen under anslaget avses 73 miljoner kronor fördelas till de universitet som tidigare har fått medel för att starta innovationskontor inom ramen för det berörda universitetet, och 2 miljoner kronor avses användas för att bilda nya holdingbolag knutna till Örebro universitet och Mittuniversitet.

Av medlen under anslaget avses 51 miljoner kronor fördelas till ett antal lärosäten för kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning. I dag pågår kompletterande utbildningar för lärare, jurister, läkare, tandläkare och sjuksköterskor. Det finns ett stort behov av sådan utbildning till exempelvis läkare. Medel under anslagsposten ska dessutom finansiera planering och, om möjligt, genomförande av ytterligare kompletterande utbildningar, t.ex. för personer med

examen inom andra reglerade hälso- och sjukvårdsyrken inom ramen för olika integrationsinsatser.

Från 2013 beräknas anslaget öka med 340 miljoner kronor till följd av den sänkning av grundutbildningsanslagen som regeringen avser föreslå med anledning av införandet av studieavgifter. Av dessa medel avses 95 miljoner kronor användas för kvalitetsbaserad resursfördelning 2013, 2014 beräknas 195 miljoner kronor och från 2015 beräknas medlen till den kvalitetsbaserade resursfördelningen omfatta 295 miljoner kronor. För stipendier beräknas 40 miljoner kronor användas och för information om Sverige som studieland beräknas 5 miljoner kronor användas. För 2013 och 2014 avser regeringen att använda 25,6 miljoner kronor respektive 51,4 miljoner kronor till att finansiera delar av den utbygganden av civilingenjörs- och vårdutbildningarna som föreslås i denna proposition. Detta sker genom att motsvarande medel förs från anslaget till berörda lärosätens anslag. Återstående medel 2013 och 2014, 174,4 miljoner, respektive 48,6 miljoner kronor avser regeringen att använda till insatser för att öka kvaliteten och effektiviteten i utbildningen på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringens satsning på forskarskolor och kompletterande utbildning av lärare beräknas öka med 95 miljoner kronor 2013. För 2014 beräknas den satsningen sedan minska med 100 miljoner kronor och för 2015 minska med 115 miljoner kronor.

Anslaget beräknas från 2013 öka med ytterligare 55 miljoner kronor för stimulansbidrag till lärosätessammanslagningar. Anslaget beräknas vidare öka med 40 miljoner kronor till följd av den minskning av takbeloppen för inaktiva studenter som beräknas från 2013. Medlen avses användas till att höja kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen inom lärarutbildningen. Se avsnitt 3.6.3.

Anslaget beräknas tillfälligtvis minska med 7 miljoner kronor 2013, 8 miljoner kronor 2014 respektive 5 miljoner kronor 2015 i syfte att finansiera utgiftsökningar inom andra områden.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 637 392 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:70 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	479 520	479 520	479 520	479 520
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 322	12 008	20 094	30 383
Beslut	419 771	917 294	827 847	730 690
Överföring till/från andra anslag	-266 221	-256 047	-285 669	-239 123
Övrigt ³			-2 329	-2 377
Förslag/beräknat anslag	637 392	1 152 775	1 039 463	999 094

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.71 2:71 Särskilda åtaganden för universitet och högskolor*

Tabell 8.2:71 Anslagsutveckling för anslaget Särskilda åtaganden för universitet och högskolor

<i>Tusental kronor</i>			
2010	Utfall	Anslags-sparande	0
2011	Anslag	0 ¹	Utgifts-prognos 0
2012	Förslag	358 749	
2013	Beräknat	367 522 ²	
2014	Beräknat	374 445 ³	
2015	Beräknat	383 056 ⁴	

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 361 775 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 362 624 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 363 478 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för särskilda åtaganden vid universitet och högskolor enligt nedanstående tabell.

* Nytt anslag uppförs.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att 358 749 000 kronor som tilldelas statliga universitet och högskolor för särskilda åtaganden inom anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå överförs till det i denna proposition föreslagna nya anslaget 2:71 *Särskilda åtaganden för universitet och högskolor*. Genom överföringen tydliggörs omfattningen av respektive högskolas utbildningsuppdrag då anslaget till utbildning på grundnivå och avancerad nivå motsvarar lärosätets takbelopp.

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 2 174 000 kronor till tandvårdscentralen vid Karolinska institutet till följd av utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes vid lärosätet 2009. Ökningen finansieras med motsvarande neddragning av anslaget 2:15 *Karolinska institutet: Grundutbildning*. Regeringen föreslår också att anslaget ökas med 210 000 kronor till klinisk utbildning med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen vid Örebro universitet som regeringen presenterar i denna proposition och med 215 000 kronor till tandvårdscentralen vid Malmö högskola med anledning av den utbyggnad av tandläkarutbildningen vid högskolan som presenteras i denna proposition.

Regeringen avser att ge Myndigheten för yrkeshögskolan i uppdrag att genomföra en ansökningsomgång för trafikflygarutbildning. När Myndigheten för yrkeshögskolan fattat beslut om den utbildningsanordnare som ska genomföra utbildningen avser regeringen att från detta anslag tilldela Myndigheten för yrkeshögskolan medel för verksamheten. Regeringen avser att återkomma med förslag om en permanent överföring av medel för trafikflygarutbildningen till anslaget för statligt stöd till vuxenutbildning.

För 2013 beräknas anslaget öka med 2 209 000 kronor till tandvårdscentralen vid Karolinska institutet till följd av utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes vid lärosätet 2009. Ökningen finansieras med motsvarande neddragning av anslaget 2:15 *Karolinska institutet: Grundutbildning*. Med anledning av utbyggnaden av läkarutbildningen vid Örebro universitet som inleddes 2012 beräknas anslaget öka med 427 000, 434 000, 443 000 kronor 2013, 2014 respektive 2015 för att finansiera klinisk utbildning. Med anledning av utbyggnaden av

tandläkarutbildningen vid Malmö högskola som inleddes 2012 beräknas anslaget till tandvårdscentralen öka med 438 000, 444 000 och 454 000 kronor 2013, 2014 respektive 2015.

Tabell 9.2:71 Särskilda åtaganden för universitet och högskolor

Tusental kronor	
Lärosäte	2012
Uppsala universitet	
- Nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik	1 792
- Internationell lärarfortbildning	8 384
- Sekretariatet för Östersjöuniversitetet	2 295
Lunds universitet	
- Nationellt resurscentrum i fysik	1 298
- Trafikflygarutbildning	23 155
- Omhändertagande av arkeologiska fynd	2 826
Göteborgs universitet	
- Nationellt resurscentrum i matematik	3 747
Stockholms universitet	
- Nationellt resurscentrum i kemi	1 292
- Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning	28 155
- Tolk- och översättarinstitutet	12 165
- Utveckling av lärarutbildning för dövas och hörselskadades behov	2 247
- Särskilda uppgifter av nationellt intresse rörande svenska som andra språk och svenskundervisning för invandrare	3 357
Umeå universitet	
- Decentraliserad utbildning	11 039
- Utbildning i rymd- och miljövetenskap förlagd till Kiruna	6 695
- Bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet	2 334
Linköpings universitet	
- Nationellt resurscentrum i teknik	1 785
Karolinska institutet	
- Tandvårdscentral	92 640
- Prov efter läkares allmäntjänstgöring	4 468
Luleå tekniska universitet	
- Decentraliserad utbildning	20 374
- Utbildning i rymdvetenskap förlagd till Kiruna	6 695
Linnéuniversitet	
- Fortbildning för journalister	9 724
- Utrustning till sjöbefälsutbildningen	4 238
Örebro universitet	
- Lokalisering av verksamhet till Grythyttan	3 614
- Läkarutbildning	210
- Nätverksadministration och utveckling av skolläraryt utbildning	324
Malmö högskola	
- Tandvårdscentral	65 018

Mälardalens högskola	
- <i>Idélab</i>	3 804
Dans- och cirkushögskolan	
- <i>Lokalkostnader</i>	1 235
Stockholms dramatiska högskola	
- <i>Lokalkostnader</i>	2 920
Högskolan Väst	
- Utveckling av arbetsintegrerat lärande	2 350
Konstfack	
- <i>Lokalkostnader</i>	1 235
Kungl. Konsthögskolan	
- <i>Lokalkostnader</i>	1 235
- <i>Stipendier</i>	41
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	
- <i>Dirigentutbildning och utbildning i elektroakustisk komposition</i>	3 744
- <i>Utvecklingsmedel</i>	18 156
- <i>Lokalkostnader</i>	2 923
Operahögskolan i Stockholm	
- <i>Lokalkostnader</i>	1 235

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 358 749 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:71 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	358 749	367 522	374 446	383 055
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	358 749	367 522	374 445	383 056

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.2.72 2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tabell 8.2:72 Anslagsutveckling för anslaget Ersättning för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor				
2010	Utfall	2 172 015	Anslags- sparande	636
2011	Anslag	2 193 303 ¹	Utgifts- prognos	2 193 303
2012	Förslag	2 224 440		
2013	Beräknat	2 277 166 ²		
2014	Beräknat	2 320 886 ³		
2015	Beräknat	2 373 499 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 241 557 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 247 620 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 252 187 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för ersättning till sex landsting enligt avtal mellan svenska staten och berörda landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården samt för ersättning till två landsting enligt avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården. Medel på anslaget används till studenter vid Uppsala, Lunds, Göteborgs, Umeå och Linköpings universitet samt Karolinska institutet.

Regeringens överväganden

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården slöts 2003 mellan staten och företrädare för de sex berörda landstingen (Stockholms läns landsting, Landstinget i Uppsala län, Landstinget i Östergötland, Västerbottens läns landsting, Region Skåne och Västra Götalandsregionen).

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården slöts 2004 mellan staten, Västra Götalandsregionen och Västerbottens läns landsting.

Resursfördelning läkarutbildningen

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande utbyggnad av antalet platser på läkarutbildningen. Antalet platser ökar i enlighet med vad regeringen presenterat i budgetpropositionerna för 2007, 2008, 2009 och

2010 om att utöka antalet platser på läkarutbildningen vid Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och Karolinska institutet.

Antalet platser ökar i enlighet med bedömningen i budgetpropositionen för 2007 om en utbyggnad av läkarutbildningen vid Lunds universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och vid Karolinska institutet med 8,4 nybörjarplatser per år och lärosäte. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2012 uppgå till 185 helårsstudenter vid de fyra lärosätena. Hela ökningen av anslaget för denna utbyggnad genomfördes 2007.

I enlighet med bedömningen i budgetpropositionen för 2008 om en utbyggnad av läkarutbildningen vid Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet och Karolinska institutet föreslås att anslaget för 2012 ökas med 4 271 000 kronor. Totalt omfattar denna utbyggnad 60 nybörjarplatser per år och fullt utbyggd 2013 totalt 330 helårsstudenter vid de fem lärosätena.

I budgetpropositionen för 2009 bedömde regeringen att läkarutbildningen bör utökas med ytterligare 110 nybörjarplatser fördelade med 28 till Lunds universitet, 13 till Uppsala universitet, 13 till Göteborgs universitet, 17 till Umeå universitet, 10 till Linköpings universitet och 29 till Karolinska institutet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2014 uppgå till 605 helårsstudenter. Anslaget föreslås för 2012 öka för denna utbyggnad med 7 453 000 kronor.

Anslaget föreslås vidare öka med 2 102 000 kronor till följd av den utbyggnad av läkarutbildningen med totalt 30 nybörjarplatser, varav 15 till Uppsala universitet och 15 till Linköpings universitet, som inleddes 2010. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2015 uppgå till 165 helårsstudenter.

Anslaget föreslås vidare öka med 1 540 000 kronor till följd av den utbyggnad av läkarutbildningen som regeringen presenterar i denna proposition. Läkarutbildningen utökas med totalt 50 nybörjarplatser fördelade med 6 till Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet respektive Örebro universitet samt 10 nybörjarplatser vardera till Lunds och Umeå universitet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2017 uppgå till 275 helårsstudenter varav 33 vid Örebro universitet.

Örebro universitet startade läkarutbildning vårterminen 2011. Örebro läns landsting omfattas inte av det aktuella avtalet mellan staten och sex landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Örebro universitet anordnar den kliniska utbildningen inom ramen för ett eget avtal med Örebro läns landsting. Utbyggnaden av läkarutbildningen vid Örebro universitet som presenteras i denna budgetproposition påverkar inte detta anslag utan Örebro universitet föreslås få del av medel till klinisk utbildning via sitt anslag för särskilda åtaganden.

Från anslaget föreslås 6 271 000 kronor överföras till anslaget 2:15 *Karolinska institutet: Grundutbildning*. Beloppet avser de medel Karolinska institutet tilldelats för vidareutbildning av vårdpersonal. Studenterna i denna verksamhet får i stället avräknas inom takbeloppet.

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande antal platser vid läkarutbildningen.

Tabell 8.2:72 Läkarutbildning som omfattas av anslaget 2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

<i>Helårsstudenter</i>				
UNIVERSITET	2012	2013	2015	2017
Uppsala universitet	956	994	1 035	1 047
Lunds universitet	1 166	1 208	1 242	1 262
Göteborgs universitet	972	995	1 014	1 026
Umeå universitet	996	1 033	1 062	1 082
Linköpings universitet	814	838	889	901
Karolinska institutet	1 714	1 753	1 780	1 792
Summa	6 618	6 832	7 020	7 108

Resursfördelning tandläkarutbildningen

Med anledning av budgetpropositionen för 2007 utökas tandläkarutbildningen med fem nybörjarplatser vid Karolinska institutet och fem nybörjarplatser vid Malmö högskola. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd uppgå till 50 helårsstudenter. Ökningen av antalet platser vid Karolinska institutet och vid Malmö högskola påverkar inte detta anslag, eftersom dessa båda lärosäten anordnar den kliniska utbildningen inom ramen för medel som avser respektive lärosätes tandvårdscentral.

I budgetpropositionen för 2008 presenterades ingen utbyggnad av antalet nybörjarplatser på tandläkarutbildningen.

I budgetpropositionen för 2009 gjorde regeringen bedömningen att tandläkarutbildningen skulle byggas ut med totalt 40 helårsstudenter varav 15 vid Göteborgs universitet, 15 vid Umeå universitet och 10 vid Karolinska institutet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2013 uppgå till 200 helårsstudenter. Anslaget föreslås öka med 2 060 000 kronor med anledning av denna utbyggnad. Utbyggnaden vid Karolinska institutet påverkar inte detta anslag, eftersom Karolinska institutet anordnar den kliniska utbildningen inom ramen för medel som avser lärosätets tandvårdscentral.

I budgetpropositionen för 2010 presenterades ingen utbyggnad av antalet nybörjarplatser på tandläkarutbildningen.

Anslaget föreslås 2012 öka med 215 000 kronor med anledning av den utökning av tandläkarutbildningen som presenteras i denna proposition. Utbildningen utökas med totalt 12 nybörjarplatser per år fördelade med sex platser vardera till Göteborgs universitet och Malmö högskola. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2016 uppgå till 60 helårsstudenter. för denna satsning. Utbyggnaden vid Malmö högskola påverkar inte detta anslag utan högskolan föreslås få del av medel till klinisk utbildning via sin tandvårdscentral.

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande utbyggnad av antalet platser på tandläkarutbildningen.

Tabell 8.2:72 Tandläkarutbildning som omfattas av anslaget 2:72 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Helårsstudenter				
UNIVERSITET	2012	2013	2015	2017
Göteborgs universitet	363	384	396	405
Umeå universitet	285	275	300	300
Summa	645	675	696	705

Tabell 8.2:72 Fördelning av anslagsmedel per universitet

Tusental kronor				
UNIVERSITET	2012	2013	2014	2015
Uppsala universitet	261 677	268 497	274 489	281 139
Lunds universitet	407 653	417 026	424 961	434 452
Göteborgs universitet	483 964	494 716	503 468	514 735
<i>varav</i>				
medicin	414 685	422 869	430 097	439 399
odontologi	69 279	71 847	73 371	75 336
Umeå universitet	302 980	311 419	317 397	324 673
<i>varav</i>				
medicin	242 638	249 089	254 130	260 103
odontologi	60 342	62 330	63 267	64 570
Linköpings universitet	187 796	193 238	197 997	203 072
Karolinska institutet	580 370	592 270	602 574	615 428
Summa	2 224 440	2 277 166	2 320 886	2 373 499

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 2 224 440 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.2:72 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	2 193 303	2 193 303	2 193 303	2 193 303
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	19 767	54 923	91 907	138 972
Beslut	15 886	29 957	36 344	38 201
Överföring till/från andra anslag	-4 516	-1 018	2 590	6 347
Övrigt ³			-3 257	-3 324
Förslag/beräknat anslag	2 224 440	2 277 166	2 320 886	2 373 499

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.3 Anslag för forskning

8.3.1 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tabell 8.3.1 Anslagsutveckling Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2010	Utfall	4 454 990		46 473
2011	Anslag	4 348 279 ¹	Utgifts-prognos	4 302 789
2012	Förslag	4 654 292		
2013	Beräknat	4 733 652 ²		
2014	Beräknat	4 819 290 ³		
2015	Beräknat	4 940 439 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 654 292 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 647 805 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 4 647 804 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget ändamål är att finansiera stöd till forskning, forskningsinformation och vetenskaplig utrustning. Anslaget används även för internationellt forskningssamarbete samt för utvärderingar, beredningsarbete, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstöd.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 500 000 000 kronor 2013–2017.

Skälen för regeringens förslag: Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. De medel som Vetenskapsrådet fördelar till vetenskaplig utrustning är också långsiktiga, eftersom rådet åtar sig att under flera år betala amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen.

Vetenskapsrådet bör därför för budgetåret 2012 ges möjlighet att fatta beslut om stöd till forskning och vetenskaplig utrustning som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Tabell 8.3.1 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden	8 597 269	8 468 073	8 960 374			
Nya åtaganden	3 841 363	4 281 489	4 620 957			
Infriade åtaganden	3 970 559	3 789 188	4 081 331	4 750 000	2 750 000	2 000 000
Utestående åtaganden	8 468 073	8 960 374	9 500 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	8 600 000	9 000 000	9 500 000			

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 besluta om kapitaltillskott på högst 300 000 000 kronor till European Spallation Source ESS AB.

Skälen för regeringens förslag: I april 2010 bildades det svenska aktiebolaget European Spallation Source ESS AB (ESS) som ska planera, uppföra och driva en forskningsanläggning för en spallationskälla (prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126). Bolaget ägs till 74 procent av den svenska staten och till 26 procent av den danska staten.

Fram till bildandet av bolaget ingick ESS som en del i Lunds universitet. Verksamhetens kostnader belastade anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation. I och med den ändrade verksamhetsformen kommer bidragen att utbetalas som kapitaltillskott, vilket kräver riksdagens godkännande.

Verksamheten i bolaget har inletts med en uppdatering av projektplanen och upprättandet av en affärsplan. Projektplanen avser en uppdatering av kostnaderna för konstruktionen av anläggningen i Lund, inklusive den senaste teknikutvecklingen av accelerator och målstation utifrån bl.a. internationella erfarenheter av konstruktion av spallationskällor. Redan denna inledande fas involverar forskning och forskare från flera länder. Den totala investeringen beräknades 2009 uppgå till ca 1 478 miljoner euro per år. Driftskostnaderna beräknades uppgå till 89 miljoner euro per år. Flera länder deltar i projektet och kommer allt eftersom att bli delägare i bolaget. Under 2012 avser regeringen att besluta om kapitaltillskott till bolaget om högst 300 000 000 kronor. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2012 besluta om kapitaltillskott om högst 300 000 000 kronor till ESS.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 och 2013 besluta om medlemskap i nedan fem angivna konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur, s.k. Eric-konsortier enligt rådets förordning (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur. Vidare bemyndigas regeringen att besluta om finansiering av de årliga medlemsavgifterna till Eric-konsortierna: European Social Survey (ESS-ERIC) med en årlig medlemsavgift om högst 1 500 000 kronor, Council of European Social Science Data Archives (CESSDA-ERIC) med en årlig medlemsavgift om högst 2 500 000 kronor, Biobanking and Biomolecular Resources Infrastructure (BBMRI-ERIC) med en årlig medlemsavgift om högst 2 500 000 kronor, Integrated carbon observation system (ICOS-ERIC) med en årlig medlemsavgift om högst 2 500 000 kronor och LifeWatch ERIC med en årlig medlemsavgift om högst 6 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: För att underlätta för forskare att samarbeta med andra forskare i olika länder om forskningsinfrastrukturer har ett antal Eric-konsortier bildats. Regeringen bör bemyndigas att besluta om medlemskap i nedan angivna konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur, s.k. Eric-konsortier enligt rådets förordning (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur.

ESS-ERIC är ett infrastruktursamarbete för attityd- och beteendeundersökningar med säte i London, Storbritannien. Genom svenskt medlemskap i ESS-ERIC finns det stora möjligheter för Sverige och svenska forskare att vara med och påverka undersökningens framtida utformning och dess metodologiska utveckling. Vetenskapsrådet och andra forskningsfinansiärer finansierar den svenska datainsamlingsdelen. För att möjliggöra samarbetet inom ESS-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 1 500 000 kronor per år.

CESSDA-ERIC är en sammanslutning av tjugo europeiska samhällsvetenskapliga dataarkiv och en distribuerad infrastruktur för socialveten-

skapliga data med säte i Bergen, Norge. Genom CESSDA får forskare tillgång till data från Europas länder och genom organisationens medverkan i globalt datasamarbete får svenska forskare även tillgång till data från ett stort antal länder utanför Europa. Sverige har varit medlem av CESSDA sedan 1981 genom Svensk Nationell Datatjänst och det finns i dag ett stort svenskt forskningsengagemang inom CESSDA. För att möjliggöra samarbetet inom CESSDA-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 2 500 000 kronor per år.

BBMRI-ERIC är biobanksinfrastruktur med säte i Graz, Österrike. Genom BBMRI-ERIC får svenska forskare tillgång till flera länders biobanker och populationsbaserade forskningsdatabaser, vilka utgör ovärderliga resurser inom medicinsk forskning. Svenska forskare kan i och med medlemskapet medverka i uppbyggnaden av dessa infrastrukturer. En av målsättningarna med BBMRI-ERIC är att via en gemensam uppsättning av definitioner och standarder garantera jämförbarhet och ge europeiska forskare tillgång till ett stort validerat biologiskt forskningsmaterial. Sverige har i dag en ledande position inom fältet som är under stark utveckling. För att möjliggöra samarbetet inom BBMRI-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 2 500 000 kronor per år.

ICOS-ERIC, med säte i Helsingfors, Finland, är ett samarbete för att främja och bidra till utvecklingen av mätningar, observationssystem, metodutveckling och förståelse av växthusgasflöden på europeisk nivå. Sverige har i dag en stark position inom området med bl.a. ett nätverk av mättorn för växthusgasflöden. För att möjliggöra samarbetet inom ICOS-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 2 500 000 kronor per år.

Lifewatch-ERIC, med säte i Sevilla, Spanien, är ett samarbete för att utveckla en avancerad e-infrastruktur för biodiversitetsforskning, där stora mängder data från distribuerade databaser, sensorer, långliggande ekologisk forskning, historiska samlingar och andra källor görs direkt tillgängliga i en samlad portal för forskare. För att möjliggöra samarbetet inom LifeWatch-

ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 6 000 000 kronor per år.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 68 000 000 kronor för de särskilda satsningarna på infrastruktur inom ramen för de strategiska satsningarna, som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160).

Vidare föreslås att anslaget ökar med 179 420 000 kronor för finansiering av forskning och forskningens infrastruktur i enlighet med vad som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen.

Regeringen föreslår att 2 500 000 kronor överförs till anslaget från anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för Vetenskapsrådets övertagande av verksamheten vid Institutet för solfysik från Kungl. Vetenskapsakademien.

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:1 Härlledning av anslagsnivån 2012–2015

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	4 348 279	4 348 279	4 348 279	4 348 279
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	56 093	131 192	218 597	333 401
Beslut	247 420	251 639	256 549	262 998
Överföring till/från andra anslag	2 500	2 543	2 592	2 657
Övrigt ³			-6 727	-6 896
Förslag/beräknat anslag	4 654 292	4 733 652	4 819 290	4 940 439

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 4 654 292 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.2 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 8.3:2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

2010	Utfall		Anslags-sparande	0
2011	Anslag	260 061	¹ Utgifts-prognos	254 619
2012	Förslag	260 061		
2013	Beräknat	260 061		
2014	Beräknat	260 061		
2015	Beräknat	260 061		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för avgifter till internationella forskningsorganisationer.

Tabell 8.2 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden	-	0	780 183			
Nya åtaganden	-	1 040 244	260 061			
Infriade åtaganden	-	260 061	260 061	260 061	260 061	305 878
Utestående åtaganden	-	780 183	780 183			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	-	873 000	873 000			

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 873 000 000 kronor 2013–2017.

Skälen för regeringens förslag: Vetenskapsrådet svarar för långsiktiga internationella åtaganden gentemot forskningsorganisationer. Vetenskapsrådet bör därför för budgetåret 2012 ges möjlighet att fatta beslut om sådant stöd som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:2 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	260 061	260 061	260 061	260 061
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	260 061	260 061	260 061	260 061

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 260 061 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.3 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tabell 8.3:3 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	Utfall	112 480	2 226
2011	Anslag	115 730 ¹	115 488
2012	Förslag	117 031	
2013	Beräknat	119 430 ²	
2014	Beräknat	121 751 ³	
2015	Beräknat	124 929 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 117 031 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 116 868 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 116 868 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Vetenskapsrådets förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:3 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	115 730	115 730	115 730	115 730
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 179	3 575	6 064	9 243
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	122	125	-43	-44
Förslag/beräknat anslag	117 031	119 430	121 751	124 929

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 117 031 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.4 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tabell 8.3:4 Anslagsutveckling för Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	Utfall	190 341	4 778
2011	Anslag	94 759 ¹	97 454
2012	Förslag	270 177	
2013	Beräknat	272 704 ²	
2014	Beräknat	275 630 ³	
2015	Beräknat	280 579 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 270 177 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 269 797 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 269 797 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera stöd till forskning och utveckling, inklusive industriutvecklingsprojekt och fjärranalys, som

bedrivs inom nationellt eller internationellt samarbete. Anslaget ska även användas för information om rymdforskning och rymdverksamhet samt för verksamheten vid Esrange inklusive ersättning till vissa samebyar och samefonden med anledning av verksamheten vid Esrange.

Skälen för regeringens förslag: Den verksamhet som finansieras via anslaget till rymdforskning och rymdverksamhet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Rymdstyrelsen bör därför för budgetåret 2012 ges möjlighet att fatta beslut om sådant stöd som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 910 000 000 kronor 2013–2022.

Tabell 8.3.4 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden	-	488 991	341 042			
Nya åtaganden	-	181 000	907 068			
Infriade åtaganden	-	328 949	341 042	412 261	287 739	210 000
Utestående åtaganden	-	341 042	907 068			
Erhållet/förslaget bemyndigande	-	490 000	910 000			

Det ursprungliga anslaget "Rymdforskning" delades budgetåret 2011 upp till två anslag 3:4 *Rymdforskning* och 3:5 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer*. Förslaget i denna proposition är att överföra medlen från anslaget 1:15 *Rymdverksamhet* utgiftsområde 24 Näringsliv till anslaget, därför är inte utfall 2010 tillämpligt i denna tabell.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås öka med 174 196 000 kronor från 2012 på grund av att riksdagen har beslutat att de ändamål och verksamheter som avser Rymdstyrelsen och anslaget 1:15 *Rymdverksamhet* och som hittills finansierats under utgiftsområde 24 Näringsliv fr.o.m. 2012 överförs till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3.4 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	94 759	94 759	94 759	94 759
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 222	2 120	3 297	5 058
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	174 196	175 825	177 962	181 157
Övrigt ³			-388	-395
Förslag/beräknat anslag	270 177	272 704	275 630	280 579

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskar (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 270 177 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.5 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tabell 8.3.5 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tusental kronor

2010	Utfall	22 844	Anslags-sparande	923
2011	Anslag	24 481 ¹	Utgifts-prognos	24 684
2012	Förslag	25 830		
2013	Beräknat	26 340 ²		
2014	Beräknat	26 887 ³		
2015	Beräknat	27 593 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 25 830 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 25 826 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 25 826 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget föreslås användas för Rymdstyrelsens förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Med anledning av att riksdagen har beslutat att de ändamål och verksamheter som avser Rymdstyrelsen och anslaget 1:14 *Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader* som hittills finansierats under utgiftsområde 24 Näringsliv överförs till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning fr. o. m. 2012 föreslås detta nya anslag fr. o. m. 2012.

Vidare föreslår regeringen att anslaget ökar med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2012 med anledning av Rymdstyrelsens vidgade samordningsuppdrag avseende de europeiska satellitnavigeringssystemen Galileo och Egnos.

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:5 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	24 481	24 481	24 481	24 481
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	349	839	1 369	2 048
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	1 000	1 020	1 041	1 068
Övrigt ³			-4	-4
Förslag/ beräknat anslag	25 830	26 340	26 887	27 593

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 25 830 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.6 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 8.3:6 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

2010	Utfall	Anslags- sparande	0
2011	Anslag	108 791 ¹	Utgifts- prognos 106 514
2012	Förslag	551 309	
2013	Beräknat	551 309	
2014	Beräknat	551 309	
2015	Beräknat	551 309	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för deltagande i internationella rymdsamarbeten.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 300 000 000 kronor 2013–2022.

Skälen för regeringens förslag: Den verksamhet som finansieras via anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* fastställs för flera år i taget. Rymdstyrelsen bör därför för budgetåret 2012 ges möjlighet att fatta beslut om sådant stöd som innebär åtaganden för kommande budgetår.

Tabell 8.3:6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden	-	2 332 947	1 831 638			
Nya åtaganden	-	50 000	2 019 671			
Infriade åtaganden	-	551 309	551 309	551 309	551 309	2 197 382
Utestående åtaganden	-	1 831 638	3 300 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	-	2 700 000	3 300 000			

Det ursprungliga anslaget "Rymdforskning" delades budgetåret 2011 upp till två anslag 3:4 *Rymdforskning* och 3:5 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer*. Förslaget i denna proposition är att överföra medlen från anslaget 1:25 *Avgifter till internationella organisationer* utgiftsområde 24 Näringsliv till anslaget, därför är inte utfall 2010 tillämpligt i denna tabell.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås öka med 442 518 000 kronor från 2012 på grund av att riksdagen har beslutat att de ändamål och verksamheter som avser Rymdstyrelsen och anslaget 1:25 *Avgifter till internationella organisationer* och som hittills finansierats under utgiftsområde 24 Näringsliv fr.o.m. 2012 överförs till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:6 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	108 791	108 791	108 791	108 791
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	442 518	442 518	442 518	442 518
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	551 309	551 309	551 309	551 309

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 551 309 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.7 3:7 Institutet för rymdfysik

Tabell 8.3:7 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	Utfall	47 824	-1 389
2011	Anslag	47 793 ¹	46 800
2012	Förslag	48 272	
2013	Beräknat	49 200 ²	
2014	Beräknat	50 202 ³	
2015	Beräknat	51 537 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 48 292 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 48 259 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 48 258 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Institutet för rymdfysiks förvaltningskostnader. Institutet bedriver forskning och utveckling, utbildning samt mät-

och registreringsverksamhet inom främst rymdfysik, atmosfärfysik och rymdteknik.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:7 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	47 793	47 793	47 793	47 793
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	476	1 384	2 420	3 756
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	3	23	-11	-12
Förslag/beräknat anslag	48 272	49 200	50 202	51 537

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 48 272 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.8 3:8 Kungl. biblioteket

Tabell 8.3:8 Anslagsutveckling Kungl. biblioteket

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	Utfall	320 803	-5 348
2011	Anslag	328 330 ¹	321 136
2012	Förslag	331 542	
2013	Beräknat	338 791 ²	
2014	Beräknat	345 257 ³	
2015	Beräknat	354 020 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 331 542 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 331 080 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 331 081 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Kungl. bibliotekets förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:8 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	328 330	328 330	328 330	328 330
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 212	10 461	17 408	26 183
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-481	-493
Förslag/ beräknat anslag	331 542	338 791	345 257	354 020

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 331 542 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.9 3:9 Polarforskningssekretariatet

Tabell 8.3:9 Anslagsutveckling för Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Belopp
2010	Utfall	24 073	Anslags-sparande	7 493
2011	Anslag	36 861 ¹	Utgifts-prognos	35 247
2012	Förslag	37 378		
2013	Beräknat	38 242 ²		
2014	Beräknat	38 964 ³		
2015	Beräknat	39 932 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 37 378 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 37 326 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 37 327 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Polarforskningssekretariatets förvaltningskostnader.

Tabell 8.3:9 Uppdragsverksamhet Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor

	Tjänsteexport	Intäkter	Kostnader	Ack.Resultat (intäkt-kostnad)r
Utfall 2010	61 924	63 131	5 114	
Prognos 2011	81 000	82 000	4 114	
Budget 2012	87 000	87 000	4 114	

Polarforskningssekretariatet får ta ut avgifter för tjänsteexport av polarforsknings-expeditioner.

Regeringens överväganden

Polarforskningssekretariatets utgifter varierar mellan åren beroende på om större expeditioner genomförs eller inte. För att klara år med stora utgifter måste hela anslagssparandet tas i anspråk och anslaget är beräknat utifrån dessa förutsättningar.

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:9 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	36 861	36 861	36 861	36 861
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	517	1 381	2 157	3 126
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-54	-55
Förslag/ beräknat anslag	37 378	38 242	38 964	39 932

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 37 378 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.10 3:10 Sunet

Tabell 8.3:10 Anslagsutveckling för Sunet

Tusental kronor				
2010	Utfall	42 146	Anslags- sparande	0
2011	Anslag	42 740 ¹	Utgifts- prognos	41 846
2012	Förslag	43 291		
2013	Beräknat	44 445 ²		
2014	Beräknat	45 186 ³		
2015	Beräknat	46 175 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 43 291 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 43 231 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 43 231 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslagets ändamål är att finansiera Sunet (Swedish University Computer Network), ett datanätverk för överföring av elektronisk information som binder samman universitet och högskolor samt vissa folkbibliotek och läns museer. Sunet finansieras genom detta anslag och genom avgifter från universitet och högskolor. Avgifterna ska täcka de kostnader som inte täcks av anslaget.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.3:10 Uppdragsverksamhet Sunet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2010	128 913	171 059	-42 146
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2011	117 000	159 740	-42 740
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2012	117 000	160 229	-43 229
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:10 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	42 740	42 740	42 740	42 740
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	551	1 705	2 509	3 499
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-63	-64
Förslag/ beräknat anslag	43 291	44 445	45 186	46 175

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 43 291 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.11 3:11 Centrala etikprövningsnämnden

Tabell 8.3:11 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden

Tusental kronor				
2010	Utfall	5 478	Anslags- sparande	3 509
2011	Anslag	9 018 ¹	Utgifts- prognos	9 091
2012	Förslag	9 131		
2013	Beräknat	9 396 ²		
2014	Beräknat	9 568 ³		
2015	Beräknat	9 790 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 131 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 119 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 9 119 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Centrala etikprövningsnämndens förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:11 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	9 018	9 018	9 018	9 018
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	113	378	563	785
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-13	-13
Förslag/ beräknat anslag	9 131	9 396	9 568	9 790

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 9 131 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.12 3:12 Regionala etikprövningsnämnder

Tabell 8.3:12 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor

		2012	2013	2014	2015
2010	Utfall	31 451	Anslags- sparande		8 561
2011	Anslag	39 380 ¹	Utgifts- prognos		39 701
2012	Förslag	39 847			
2013	Beräknat	40 879 ²			
2014	Beräknat	41 640 ³			
2015	Beräknat	42 652 ⁴			

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 39 848 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 39 792 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 39 793 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för de regionala etikprövningsnämndernas förvaltningskostnader.

Etikprövningsnämnderna tar ut avgifter för etikprövning av forskning. Avgifterna levereras in på inkomsttitel 2559 Avgifter för etikprövning av forskning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.3:12 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor

	Offentlig rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt- kostnad)
Utfall 2010		22 535	0	32 233	-9 698
Prognos 2011		40 550	0	40 550	0
Budget 2012		39 847	0	39 847	0

Regeringens överväganden

Nämnderna finansierar sin verksamhet genom avgifter. Enligt det ekonomiska målet ska avgifterna täcka kostnaderna för nämndernas verksamhet. För 2012 beräknar regeringen kostnaderna för verksamheten till ca 40 miljoner kronor.

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:12 Härledning av anslagsnivån 2011–2014

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	39 380	39 380	39 380	39 380
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	467	1 499	2 318	3 330
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-58	-59
Förslag/ beräknat anslag	39 847	40 879	41 640	42 652

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 39 847 000 kronor för budgetåret 2012.

8.3.13 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tabell 8.3:13 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

År	Utfall	143 915	Anslags-sparande	2 115
2010	Utfall	143 915	Anslags-sparande	2 115
2011	Anslag	114 459 ¹	Utgifts-prognos	113 192
2012	Förslag	132 435		
2013	Beräknat	127 497 ²		
2014	Beräknat	129 123 ³		
2015	Beräknat	131 532 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 125 221 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 125 059 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 125 058 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för forskningsverksamhet och vissa särskilda utgifter inom forskningsområdet.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* besluta om kapitaltillskott på högst 19 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet och högskolor.

Skälen för regeringens förslag: För att öka antalet forskningsresultat som kommersialiseras föreslår regeringen i denna proposition att lärosätena och deras holdingbolag får särskilda medel om 19 miljoner kronor för att bygga upp s.k. idébanker med forskningsresultat som forskare av olika anledningar inte driver vidare till kommersialisering. Uppbyggnaden av idébanker inkluderar även införande av en struktur och process för att hantera sådana forskningsresultat.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 19 000 000 kronor 2012 och beräknar att anslaget ökar med 12 000 000 kronor fr.o.m. 2013 för att finansiera satsningen på idébanker.

Regeringen föreslår vidare att 2 500 000 kronor överförs från anslaget till anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och*

forskningsinformation för rådets övertagande av verksamheten vid Institutet för solfysik från Kungl. Vetenskapsakademien.

Anslaget har för perioden 2012–2015 beräknats enligt följande.

Tabell 8.3:13 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	114 459	114 459	114 459	114 459
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 476	3 583	5 244	7 477
Beslut	19 000	12 000	12 169	12 396
Överföring till/från andra anslag	-2 500	-2 545	-2 581	-2 629
Övrigt ³			-168	-171
Förslag/ beräknat anslag	132 435	127 497	129 123	131 532

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergånseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskar (från 2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 132 435 000 kronor för budgetåret 2012.

8.4 Anslag för gemensamma ändamål

8.4.1 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet

Tabell 8.4:1 Anslagsutveckling för Internationella programkontoret för utbildningsområdet

Tusental kronor

År	Utfall	55 262	Anslags-sparande	2 770
2010	Utfall	55 262	Anslags-sparande	2 770
2011	Anslag	57 559 ¹	Utgifts-prognos	57 503
2012	Förslag	58 124		
2013	Beräknat	59 114 ²		
2014	Beräknat	60 287 ³		
2015	Beräknat	61 912 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 58 166 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 58 085 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 58 084 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera Internationella programkontoret för utbildningsområdet (IPK) verksamhet. IPK ansvarar för stöd till aktörer inom utbildningsområdet som önskar delta i olika former av internationellt samarbete. Verksamheten omfattar framför allt EU:s program för livslångt lärande samt vissa nordiska och nationella program för främjande av internationellt samarbete.

Regeringens överväganden

Regeringens bedömning är att det svenska deltagandet inom de program som IPK ansvarar för bidrar till att stärka kvaliteten och öppenheten i det svenska utbildningssystemet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 58 124 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.4:1 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	57 559	57 559	57 559	57 559
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	356	1 300	2 552	4 172
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	209	255	176	181
Förslag/beräknat anslag	58 124	59 114	60 287	61 912

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.4.2 4:2 Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 8.4:2 Anslagsutveckling för Unesco m.m.: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor				
2010	Utfall		Anslags-sparande	0
2011	Anslag	30 886 ¹	Utgifts-prognos	30 240
2012	Förslag	30 886		
2013	Beräknat	30 886		
2014	Beräknat	30 886		
2015	Beräknat	30 886		

Anslaget avser kostnader kopplade till Sveriges medlemskap i Unesco och de Unescokonventioner som Sverige har ratificerat.

Anslaget används till största delen för Sveriges medlemsavgift till Unesco, som utbetalas i euro och USD. Vidare används anslaget för medlemsavgifter till konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv, Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM), de avgifter och bidrag som är kopplade till konventionen om det immateriella kulturarvet och konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar samt kostnader för övriga Unescokonventioner som Sverige har ratificerat.

Regeringens överväganden

Utgifterna för anslaget påverkas främst av utvecklingen av Unescos budget, Sveriges andel av budgeten och eventuella valutaförändringar.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 30 886 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.4:2 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	30 886	30 886	30 886	30 886
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	30 886	30 886	30 886	30 886

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

8.4.3 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tabell 8.4:3 Anslagsutveckling för Kostnader för Svenska Unescorådet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010		32 426	2 399
2011	Anslag	4 493 ¹	5 287
2012	Förslag	8 551	
2013	Beräknat	8 611 ²	
2014	Beräknat	8 681 ³	
2015	Beräknat	8 809 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 551 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 544 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8 545 tkr i 2012 års prisnivå.

Varje medlemsland ska enligt Unescos konstitution ha en nationalkommission. Denna ska utgöra länk mellan landets regering och Unesco. I Sverige utgörs nationalkommissionen av Svenska Unescorådet. Svenska Unescorådets arbete baseras på den svenska Unescostrategin, som i sin tur utgör grunden för hela det svenska engagemanget i Unesco.

Anslaget avser kostnader för Svenska Unescorådet samt bevakning och genomförande av Unescos verksamhet.

Regeringens överväganden

Svenska Unescorådets kanslikostnader finansieras med anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* under utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Regeringen föreslår att 4 miljoner kronor

överförs från detta anslag till anslaget 4:3 *Kostnader för Svenska Unescorådet* så att rådets medel samlas i ett anslag.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 8 551 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.4:2 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	4 493	4 493	4 493	4 493
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	58	90	131	199
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	4 000	4 028	4 064	4 124
Övrigt ³			-7	-7
Förslag/beräknat anslag	8 551	8 611	8 681	8 809

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (från 2014) till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

8.4.4 4:4 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tabell 8.4:4 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010		8 580	3 650
2011	Anslag	12 054 ¹	11 406
2012	Förslag	12 210	
2013	Beräknat	12 454 ²	
2014	Beräknat	12 698 ³	
2015	Beräknat	13 033 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 12 210 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 12 193 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 12 194 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget ändamål är att finansiera utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning. Anslaget används även för övergripande statistik inom utbildningsområdet. Vidare finansieras inom anslaget de

årliga kostnaderna för OECD-CERI:s indikatorprogram INES.

Delar av anslaget används för verksamheter av tillfällig art och där behoven uppstår löpande under året. Det innebär att anslagsbelastningen kan variera mellan budgetåren.

Regeringens överväganden

Under innevarande budgetår har en stor del av medlen avsatts för den årliga övergripande utbildningsstatistiken och OECD:s indikatorprojekt INES.

Genom särskilda regeringsbeslut har medel fördelats till Baltic 21-sekretariatet. Medlen utgör en delfinansiering av Sveriges bidrag till sekretariatet. Vidare har medel fördelats till Statistiska centralbyrån för levnadsnivåundersökning för utrikes födda.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att riksdagen anvisar ett ramanslag om 12 210 000 kronor för budgetåret 2012.

Tabell 8.4:4 Härledning av anslagsnivån 2012–2015

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	12 054	12 054	12 054	12 054
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	156	400	662	997
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³			-18	-18
Förslag/beräknat anslag	12 210	12 454	12 698	13 033

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskar (2014) även till en följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojektet kommer att genomföras i statsförvaltningen.